

A Keleti István Alapfokú Művészeti Iskola és Művészeti Szakgimnázium

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

(a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva)

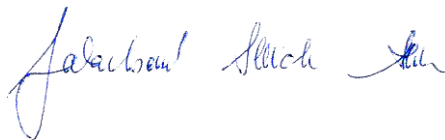
Hatályos: 2020. 09. 01.-től

III. fejezet:

A SZAKKÉPZÉS SZAKMAI PROGRAMJA

2020. év szeptember hó 01. napján

jóváhagyta:

TARTALOMJEGYZÉK

1, Bevezető	3
Kifutó rendszerű képzéseink 2020.09.01-től	4
2, Szakmai és vizsgakövetelmény a 54 212 03 azonosító számú Gyakorlatos színész megnevezésű szakképesítéshez	4-11
3, Szakmai program a XLII. előadóművészet ágazathoz tartozó 54 212 03 azonosító számú Gyakorlatos színész BÁBSZÍNÉSZ SZAKMAIRÁNY szakképesítéshez (2018-ban bevezetett kimenő rendszerű)	12-59
4, Szakmai program a XLII. előadóművészet ágazathoz tartozó 54 212 03 azonosító számú Gyakorlatos színész SZÍNHÁZI ÉS FILMSZÍNÉSZ szakmairány szakképesítéshez (2018-ban bevezetett kimenő rendszerű)	60-101
5, Szakmai és vizsgakövetelmény az 55 212 01 azonosító számú Színész megnevezésű szakképesítés-ráépüléshez	102-106
6, Szakmai program az 55 212 01 azonosító számú SZÍNÉSZ szakképesítés-ráépüléshez	107-136
7, Szakmai program a szakmai idegen nyelv tantárgyhoz	137-177
 Felmenő rendszerű képzéseink 2020.09.01-től	 178
8, Programkövetelmény a 4 0215 07 azonosító számú Színész II. szakképesítés <u>Bábszínész</u> szakirányhoz	178-186
9, Szakmai program a 4 0215 07 azonosító számú Színész II. szakképesítés Bábszínész szakirányhoz (2020.09.01-től felmenő rendszerben)	187-218
10, Programkövetelmény a 4 0215 07 azonosító számú Színész II. szakképesítés <u>Színházi- és filmszínész</u> szakirányhoz	219-224
11, Szakmai program a 4 0215 07 azonosító számú Színész II. szakképesítés Színházi- és filmszínész szakirányhoz (2020.09.01-től felmenő rendszerben)	225-252
12, Programkövetelmény az 5 0215 07 azonosító számú Színész I. szakképesítéshez	253-259
13, Szakmai program az 5 0215 07 azonosító számú Színész I. szakképesítés Színházi- és filmszínész szakirányhoz (2020.09.01-től felmenő rendszerben)	260-275

1, B E V E Z E T Ő

Az OKJ-ban meghatározott szakképesítéshez - az ellenőrzési, mérési és értékelési rendszer kialakulását és működését biztosító - szakmai és vizsgakövetelményt kell előírni.

A Gyakorlatos színész szakképesítés (azonosító száma: 54 212 03) Színházi és filmszínész szakmairány és a Bábszínész szakmairány, valamint a Színész szakképesítés-ráépülés (azonosító száma: 55 212 01) szakmai és vizsgakövetelménye a 27/2016. (IX. 16.) EMMI az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről található rendeletben szerepel.

Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai képzés a szakmai és vizsgakövetelmény alapján kiadott egységes, kötelezően alkalmazandó kerettanterv (a továbbiakban: szakképzési kerettanterv) szerint folyik.

A szakképzési kerettanterv tartalmazza a szakmai követelménymodulok alapján a szakmai tantárgyak rendszerét és témaköreinek tartalmát, annak meghatározását, hogy az adott szakmai tantárgy a szakmai elméleti képzés vagy a szakmai gyakorlati képzés része, a tantárgyi követelmények évfolyamonkénti megoszlását, a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeretet, a szakmai elméleti és gyakorlati képzés tagolását és arányait. A szakképzési kerettanterv tartalmazza, hogy az adott szakmai tantárgy mely szakmai követelménymodulnak felel meg.

Az adott szakképző iskola típusára és évfolyamára - a nemzeti köznevelésről szóló törvényben - a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező összes óraszám szakmai elméleti és gyakorlati képzésre rendelkezésre álló részének legalább kilencven százalékának tartalmát a szakképzési kerettanterv állapítja meg.

Az iskolánkban folyó Gyakorlatos színész szakképesítés Színházi és filmszínész szakmairány és a Bábszínész szakmairány valamint a Színész szakképesítés-ráépülés szakmai programja A szakképzési kerettantervekről szóló 5/2018. (VII.9.) ITM rendelet alapján készült.

A 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet tartalmazza a 13. és a 14. évfolyamon bevezetett idegen nyelvi képzés kerettantervét.

A felmenő rendszerű képzés (Színész II. szakképesítés Színházi- és filmszínész és Bábszínész szakirány, valamint a Színész I. szakképesítés Színházi- és filmszínész és Bábszínész szakirány) kerettantervei

Az iskolánkban folyó Színész II. szakképesítés Bábszínész és Színházi és filmszínész szakirány és valamint a Színész I. szakképesítés Színházi- és filmszínész szakirány szakmai programja az Oktatási Hivatal oldalán közzétett kerettantervek (https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_szakkepzes/szakgimnaziumok_9_12/szinesz) alapján készült.

Kifutó rendszerű képzéseink 2020.09.01-től**2, SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNY
A 54 212 03 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ
GYAKORLATOS SZÍNÉSZ
megnevezésű szakképesítéshez****1. AZ ORSZÁGOS KÉPZÉSI JEGYZÉKBEN SZEREPLŐ ADATOK**

- 1.1. A szakképesítés azonosító száma: 54 212 03
- 1.2. Szakképesítés megnevezése: Gyakorlatos színész (a szakmairány megjelölésével)
- 1.3. Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2
- 1.4. Iskolarendszeren kívüli szakképzésben az óraszám: 960–1440

2. EGYÉB ADATOK

- 2.1. A képzés megkezdésének feltételei:
 - 2.1.1. Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
 - 2.1.2. Bemeneti kompetenciák: –
- 2.2. Szakmai előképzettség: –
- 2.3. Előírt gyakorlat: –
- 2.4. Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek
- 2.5. Pályaalkalmassági követelmények: szükségesek
- 2.6. Elméleti képzési idő aránya: 30%
- 2.7. Gyakorlati képzési idő aránya: 70% (50%–ban színpadi szakmai gyakorlat)
- 2.8. Szintvizsga: –
- 2.9. Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Művészeti szakmai gyakorlat 160 óra, mely megszervezhető a képzési sajátosságok figyelembevételével, például színpadi vagy mozgóképes produkciók elkészítésével, bemutatásával, a kötelező tanulmányi órakeret feletti, hétfégi és nyári, fellépések, táborok, versenyek, művésztelepek formájában is

3. PÁLYATÜKÖR

3.1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakörök, foglalkozások

	A	B	C
3.1.1.	FEOR száma	FEOR megnevezése	A szakképesítéssel betölthető munkakörök
3.1.2.			Segédszínész
3.1.3.	3711	Segédszínész, statiszta	Színpadi statiszta

3.2. A szakképesítés munkaterületének rövid leírása:

A Gyakorlatos színész, választott szakmairányának megfelelően, előadói ismereteit, képességeit, eszköztárát felhasználva képes bábszínpadi, illetve színpadi és filmes alkotó és próbafolyamatban hatékonyan közreműködni, valamint a rendezői utasításoknak megfelelő színészi, csoportos szereplői feladatokat alkotói szándékkal, megfelelő technikai színvonalon, valamint a tevékenységéhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályok betartása mellett ellátni.

A szakképesítéssel rendelkező legfontosabb munkatevékenységei, szakmai kimeneti követelményei:

Bábszínész szakmairány:

- a bábjáték műfaji sajátosságaira vonatkozó elméleti ismereteit bábszínészi munkájába építi
- alkalmazkodik az előadás báb- és színpadtechnikai igényeihez
- betartja a bábkészítés, valamint a bábszínházi alkotó tevékenységhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályokat
- bábokat készít
- gondoskodik a bábok, kellékek a próbák és az előadás során történő alkalmazhatóságáról
- a különböző bábok mozgatásával karaktereket formál
- a próbafolyamat során megalkotott szerepszemélyiségeket különböző játéktípusok alkalmazásával, a bábszínpad feltételrendszeréhez alkalmazkodva eljátssza, megjeleníti
- pedagógiai, pszichológiai szempontok figyelembe vételével tervezi meg a bábjáték, különböző korosztályú közönségre gyakorolt hatáselemeit

Színházi és filmszínész szakmairány:

- ismeri és betartja a színpadi és filmes alkotás feltétel- és szabályrendszerét
- betartja a színházi és filmes alkotó tevékenységhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályokat
- az alkotófolyamatok során alkalmazza elemző készségét, elméleti ismereteit, valamint szerepépítési technikáit
- a rendezői utasításokat rögzíti, azok betartásával, színpadi és filmes szerepet formál

- a színház– és filmművészethez kapcsolódó egyéni, epizód, illetve csoportos szereplői színészi feladatokat lát el
- felkészültsége és tudása szerint, maradéktalanul ellátja a rábízott színházi, filmszínészi próbafeladatokat belső (színház, stúdió) és külső (Például vendéjáték, tájelőadás, alkalmi játéktér stb.) helyszínen egyaránt
- színpadi, filmes szerepét a próbafolyamat során kialakított esztétikai formában, meghatározott játéktípusban, megfelelő intenzitással és technikai színvonalon eljuttatja színpadi előadás, filmfelvétel során

3.3. Kapcsolódó szakképesítések

	A	B	C
3.3.1.	A kapcsolódó szakképesítés, részsakképesítés, szakképesítés–ráépülés		
3.3.2.	azonosító száma	megnevezése	a kapcsolódás módja
3.3.3.	31 212 01	Bábkészítő	részsakképesítés
3.3.4.	55 212 01	Színész	szakképesítés–ráépülés
3.3.5.	55 212 02	Artista I. (a szakmairány megnevezésével)	azonos ágazat
3.3.6.	54 212 01	Artista II. (a szakmairány megnevezésével)	azonos ágazat
3.3.7.	55 212 03	Egyházzenesz I. (a szakmairány megjelölésével)	azonos ágazat
3.3.8.	54 212 02	Egyházzenesz II. (a szakmairány megjelölésével)	azonos ágazat
3.3.9.	54 215 01	Gyakorló hangszerkészítő és –javító (a hangszercsoport megjelölésével)	azonos ágazat
3.3.10.	55 212 05	Klasszikus zenész I. (a szakmairány megnevezésével)	azonos ágazat
3.3.11.	54 212 05	Klasszikus zenész II. (a szakmairány megnevezésével)	azonos ágazat
3.3.12.	55 212 06	Népzeneész I. (a szakmairány megjelölésével)	azonos ágazat
3.3.13.	54 212 06	Népzeneész II. (a szakmairány megjelölésével)	azonos ágazat
3.3.14.	55 212 07	Szórakoztató zenész I. (a szakmairány megjelölésével)	azonos ágazat
3.3.15.	54 212 08	Szórakoztató zenész II. (a szakmairány megjelölésével)	azonos ágazat
3.3.16.	55 212 08	Táncos I. (a szakmairány megjelölésével)	azonos ágazat
3.3.17.	54 212 09	Táncos II. (a szakmairány megjelölésével)	azonos ágazat

4. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

	A	B
4.1.	Az 54 212 03 Gyakorlatos színész Bábszínész szakmairány megnevezésű az állam által elismert szakképesítés szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
4.1.1.	azonosító száma	megnevezése
4.1.2.	10613–12	Munkavédelem színházi munkaterületeken
4.1.3.	10614–12	Bábkészítés
4.1.4.	10615–12	Bábszínészi alakítás
4.1.5.	11498–12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)
4.1.6.	11499–12	Foglalkoztatás II.

	A	B
4.2.	Az 54 212 03 Gyakorlatos színész Színházi és filmszínész szakmairány megnevezésű az állam által elismert szakképesítés szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
4.2.1.	azonosító száma	megnevezése
4.2.2.	10613–12	Munkavédelem színházi munkaterületeken
4.2.3.	10616–12	Színpadi és filmszínészi alakítás
4.2.4.	11498–12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)
4.2.5.	11499–12	Foglalkoztatás II.

5. VIZSGÁZTATÁSI KÖVETELMÉNYEK

5.1. A komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételei:

Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben az 5.2. alpontban előírt valamennyi modulzáró vizsga eredményes letétele a választott szakmairány függvényében

A képzési programban előírt színpadi gyakorlat (legalább 2 év) teljesítéséről szóló igazolás Színpadi-, film vagy bábszínészi tevékenységgel kapcsolatos referencia, ajánlás (igazgató, rendező) bemutatása

Az iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak a szakképzési kerettantervben meghatározottak szerint egyenértékűek az adott követelménymodulhoz tartozó modulzáró vizsga teljesítésével

A képzési programban előírt színpadi gyakorlat (2 év, illetve a gyakorlati képzési idő 50 %-ának megfelelő) teljesítéséről szóló igazolás

5.2. A modulzáró vizsga vizsgatevékenysége és az eredményesség feltétele:

	A	B	C
5.2.1.	Az 54 212 03 Gyakorlatos színész Bábszínész szakmairány megnevezésű az állam által elismert szakképesítés szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti		
5.2.1. 1.	azonosító száma	megnevezése	a modulzáró vizsga vizsgatevékenysége
5.2.1. 2.	10613–12	Munkavédelem színházi munka–területeken	szóbeli
5.2.1. 3.	10614–12	Bábkészítés	gyakorlati, szóbeli
5.2.1. 4.	10615–12	Bábszínészi alakítás	gyakorlati, szóbeli
5.2.1. 5.	11498–12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	írásbeli
5.2.1. 6.	11499–12	Foglalkoztatás II.	írásbeli

	A	B	C
5.2.2.	Az 54 212 03 Gyakorlatos színész Színházi és filmszínész szakmairány megnevezésű az állam által elismert szakképesítés szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti		
5.2.2. 1.	azonosító száma	megnevezése	a modulzáró vizsga vizsgatevékenysége
5.2.2. 2.	10613–12	Munkavédelem színházi munka–területeken	szóbeli
5.2.2. 3.	10616–12	Színpadi és filmszínészi alakítás	gyakorlati, szóbeli
5.2.2. 4.	11498–12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	írásbeli
5.2.2. 5.	11499–12	Foglalkoztatás II.	írásbeli

Egy szakmai követelménymodulhoz kapcsolódó modulzáró vizsga akkor eredményes, ha a modulhoz előírt feladat végrehajtása legalább 51%–osra értékelhető.

5.3. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai:

5.3.1. Az 54 212 03 azonosító számú, **Gyakorlatos színész Bábszínész megnevezésű szakmairány** komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai:

5.3.1.1. Gyakorlati vizsgatevékenység A vizsgafeladat megnevezése: Bábszínpadi alakítás

A vizsgafeladat ismertetése: Bábszínpadi szerep repertoáron szereplő bábszínpadi előadásban vagy – iskolarendszeren belül nyilvános vizsgaelőadásban, professzionális keretek között történő megformálása, az alkalmazott báb elkészítésének reprodukálása egy munkafolyamatra vonatkozóan

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 70%

5.3.1.2. Központi írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: –

A vizsgafeladat ismertetése: –

A vizsgafeladat időtartama: –

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: –

5.3.1.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Bábtörténet és műelemzés

A vizsgafeladat ismertetése: A dráma– báb– és színháztörténeti, művelődéstörténeti és műelemző dramaturgiai ismeretek bemutatása a kötelező és ajánlott szakirodalom, valamint a központilag összeállított vizsgakérdések alapján

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

5.3.2. Az 54 212 03 azonosító számú, Gyakorlatos színész Színházi és filmszínész megnevezésű szakmairány komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai:

5.3.2.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Színpadi alakítás

A vizsgafeladat ismertetése: Színpadi szerep repertoáron szereplő színpadi előadásban vagy – iskolarendszeren belül – nyilvános vizsgaelőadásban, professzionális feltételrendszerben történő megformálása

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 70%

5.3.2.2. Központi írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: –

A vizsgafeladat ismertetése: –

A vizsgafeladat időtartama: –

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: –

5.3.2.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Színház és drámatörténet, műelemzés

A vizsgafeladat ismertetése: A dráma– és színháztörténeti, művelődéstörténeti filmtörténeti és műelemző, dramaturgiai ismeretek bemutatása a kötelező és ajánlott szakirodalom, valamint a központilag összeállított vizsgakérdések alapján

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

5.4. A vizsgatevékenységek szervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra, a vizsgatevékenységek vizsgatételeire, értékelési útmutatóira és egyéb dokumentumaira, a vizsgán használható segédeszközökre vonatkozó részletes szabályok:

A szakképesítéssel kapcsolatos előírások a <http://nive.hu/> weblapon érhetők el a Vizsgák menüpont alatt

5.5. A szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjai:
 Szakmai komplex vizsga gyakorlati vizsgafeladatának elégtelen értékelése esetén javító vizsga legkorábban egy év múltán tehető.
 Iskolarendszeren kívüli vizsgáztatás esetén a gyakorlati vizsga időpontja a színházi előadást bemutató színház műsorrendje szerint alakul.

6. ESZKÖZ– ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

	A
6.1.	A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz– és felszerelési jegyzék
6.2.	Munkabaleset és tűzvédelmi eszközök
6.3.	Irodaszerek és dokumentációs és archiváló eszközök, nyomtató, fénymásoló, számítógép, internet hozzáférés
6.4.	Színpadi, filmes, bábszínpadi kellékek
6.5.	Színházterem, színpadi játéktérrel, valamint (legalább 50 főt befogadni képes) nézőtérrel
6.6.	Színházi próbaterem (minimum 60 nm ²), tantermek
6.7.	Színpadi hangtechnikai berendezések
6.8.	Színpadi fénytechnikai berendezések
6.9.	Balett–terem

6.10.	Énekszoba zongorával
6.11.	Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD lejátszó, projektor, számítógép, videó kamera stb.)
6.12.	Színpadi, filmes díszletelemek, bútorok
6.13.	Faipari, könnyűipari, dekorációs kisgépek, eszközök (Bábszínész szakmairány)
6.14.	Színpadi, filmes jelmezek, maszkok
6.15.	Bábok (Bábszínész szakmairány)

7. EGYEBEK

7.1. Iskolarendszeren kívül, a modulzáró vizsga gyakorlati vizsgatevékenysége alóli felmentés feltétele: két éves – a hatályos rendeletben nemzeti vagy kiemelt színházi szervezetként besorolt intézményben teljesített – szakmai gyakorlat során eljátszott több szerep igazolása

7.2. A szakmai vizsgabizottságban való részvételre kijelölt szakmai szervezet:
MASZK Országos Színészegyesület

3, SZAKMAI PROGRAM
A XLII. ELŐADÓMŰVÉSZET ÁGAZATHOZ TARTOZÓ
54 212 03
GYAKORLATOS SZÍNÉSZ
BÁBSZÍNÉSZ SZAKMAIRÁNY
SZAKKÉPESÍTÉSHEZ
(2018-BAN BEVEZETETT)

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet és
- az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 212 03

Szakképesítés megnevezése: Gyakorlatos színész (Bábszínész szakmairány)

A szakmacsoport száma és megnevezése: 4. Művészet, közművelődés, kommunikáció

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XLII. Előadóművésze

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 30 %

Gyakorlati képzési idő aránya: 70 % (50%–ban színpadi szakmai gyakorlat)

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- 5 évfolyamos képzés esetén: a 10. évfolyamot követően 160 óra, a 11. évfolyamot követően 160 óra;
- 2 évfolyamos képzés esetén: az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra.

A szakmai gyakorlat megszervezhető a képzési sajátosságok figyelembevételével a képzési folyamat időszakában is. Pl. hétfégi és nyári koncertek, fellépések, táborok, versenyek, kiállítások, művésztelepek, valamint az állam által elismert, vagy az iskola által szervezett nemzetközi szakmai diákcsere formájában is.

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Bemeneti kompetenciák: —

Szakmai előképzettség: —

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek
Pályaalkalmassági követelmények: szükségesek

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
–	–
–	–

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakgimnáziumi képzésben a két évfolyamos képzés második évfolyamának (2/14.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés érettségi utáni évfolyamának szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével, órakeretével. A két évfolyamos képzés első szakképzési évfolyamának (1/13.) ágazati szakgimnáziumi szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, összes órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés 9-12. középiskolai évfolyamokra jutó ágazati szakgimnáziumi szakmai tantárgyainak tartalmával, összes óraszámával.

Szakköznevelési képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
	4 óra/hét	144 óra/év
Ögy		160 óra
		1420 óra/tanév
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
	4 óra/hét	124 óra/év
		1085 óra/tanév
Összesen:		2505 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a szakköznevelési 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 12.§ 5-6. bekezdésének megfelelően ha a művészeti szakköznevelési a tehetséggondozás keretében művészeti szakvizsgára készít fel, a szakképzés és az alapképzés, továbbá a középfokú iskolai nevelés-oktatás szakasza követelményeinek teljesítése egymástól függetlenül is folyhat. Párhuzamos oktatás esetén a tanuló heti óraszámja legfeljebb negyven óra.

A szakképzési kerettantervben a 9-12. évfolyamra meghatározott órakeret heti 40 órára történő kiegészítését a művészeti szakköznevelési a helyi tantervében szabályozza.

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	1	7	4,5	7,5	160	1	3	160	2,5	3	9,5	21,5	9	20,5	160	9,5	21,5
	Összesen		8	12	4	5,5		31	29,5		31								
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés										0,5					0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés										2					2		
10613-12 Munkavédelem színházi munkaterületeken	Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken	fő szakképesítés	0,5											0,5					
10615-12 Bábszínészi alakítás	Bábszínész-mesterség gyakorlata	fő szakképesítés		2		1			2			2		10		7		10	
	Vers- és prózamondás gyakorlata	fő szakképesítés		1		1,5			1			1		3		4,5		3	
	Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	fő szakképesítés		1		1								2,5		2		2,5	

	Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata	fő szakképesítés		1	1							3	2			3
	Színpad mozgás gyakorlata	fő szakképesítés		2	2							3	4			3
	Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet	fő szakképesítés	0,5	3,5		1			2,5	7		7,5			7	
	Előadó-művészeti program-és projekt szervezés gyakorlata	51 345 05 Előadóművészeti program- és projekt szervező								1,2						
	Előadó-művészeti előadás gyakorlat	51 345 05 Előadóművészeti program- és projekt szervező								4						
10614-12 Bábkészítés	Bábkészítés gyakorlata	fő szakképesítés			1								1			
	Bábkészítés elméleti ismeretei	fő szakképesítés		1								1				

A kerettanterv szakmai tartalma – a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően – a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

2. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

		9.					10.			11.			12.		képzés 9-12. o. összes	Nem a főszakképesítésre fordítandó órákat Főszakképesítés 9-12. o. összes óraszámja	5/13.		Főszakképesítés 9-13. o. összes óraszámja	1/13.			2/14.		A két évfolyamos szakképzés összes óraszámja
		e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e			gy	ögy		e	gy				
A fő szakképe- sítésre vonatkozó:	Összesen	36	252	162	271	160	36	108	160	78	92	1488	453	1035	294	666	1995	323	738	160	294	666	2021		
	Összesen	288		433			144			170					960			1061			960				
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 606 óra (26,2%)													617 óra (28,3%)										
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 1389 óra (73,8%)													1404 óra (71,7%)										
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	0	15	0	15	0	0		15	0	15	
	Munkajogi alapismeretek											0			4		4				4		4		
	Munkaviszony létesítése											0			4		4				4		4		
	Álláskeresés											0			4		4				4		4		
	Munkanélküliség											0			3		3				3		3		
I. (érettségire épülő	Foglalkoztatás I.	0	0	0	0		0	0		0	0	0	0	0	62	0	62	0	0		62	0	62		
	Nyelvtani rendszerzés 1											0			8		8				8		8		
	Nyelvtani rendszerzés 2											0			8		8				8		8		

	Nyelvi képességfejlesztés											0			23		23				23		23		
	Munkavállalói szókincs											0			23		23				23		23		
10613-12 Munkavédelem színházi munkaterületeken	Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken	fő szakképesítés	18	0	0	0		0	0		0	0	18	0	18	0	0	18	18	0		0	0	18	
	A színházi üzem veszélyforrásai veszélyhelyzetei, azok elhárítása		9											9					9	9				0	9
	A színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásai		5											5					5	5				0	5
	A színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásai, helyzetei, balesetvédelmi előírásai		4												4					4	4				0
10615-12 Bábszínészi alakítás	Bábszínész- mesterség gyakorlata	fő szakképesítés	0	72	0	37		0	72		0	61	242	0	242	0	310	552	0	252		0	310	562	
	Szöveg nélküli és szöveges helyzetgyakorlatok, etűdök			36										36					36	36				0	36
	Zenés helyzetgyakorlatok, etűdök			36										36					36	36				0	36

Különböző hangulatú, egyszerű szerkezetű jelenetek előadása színdarabokból				29						29				62	91		29			62	91		
Kötött szövegű, verses drámarészletek előadása, színpadi stilizáció				8			72			29	109			62	171		114			62	176		
Lélektani ábrázolás megjelenítése különböző stílusú drámarészletek előadásával										32	32			124	156		37			124	161		
A bábmozgatás módszerei, típusai											0			62	62					62	62		
A bábszínészet módszerei, típusai											0				0					0	0		
Vers- és prózamondás gyakorlata		0	36	0	54			0	36		0	31	157	0	157	0	93	250	0	162	0	93	255
Egyszerű szerkezetű, hangulat- és tájfestő lírai és prózai művek elemzése és előadása	fő szakképesítés		36										36				36				0	36	
Összetett szerkezetű, különböző verselésű lírai művek elemzése és előadása					54								54				54				0	54	

Párbeszédész szerkezetű és prózai szövegek előadása							36				36					36		36			0	36
Nép-és műballadák előadása										15	15			31	46		17				31	48
Modern lírai és prózai művek elemzése és előadása										16	16			31	47		19				31	50
Drámai szövegek, monológok előadása											0			31	31						31	31
Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	0	36	0	36		0	0		0	0	72	0	72	0	77	149	0	72		0	77	149
Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok		6		6							12			7	19		12				7	19
A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság		6		6							12			7	19		12				7	19
Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok		6		6							12			8	20		12				8	20
Ritmus-, tempógyakorlatok		6		6							12			15	27		12				15	27
A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatai		6		6							12			25	37		12				25	37
Nonverbális kifejező eszközök		6		6							12			15	27		12				15	27

Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata	fő szakképesítés	0	36	0	36		0	0		0	0	72	0	72	0	93	165	0	72		0	93	165
Légzéstechnika			4		4							8				6	14		8			6	14
Hangadás, skála-gyakorlatok			4		8							12				6	18		12			6	18
Népdalok, népdalfeldolgozások, virágénekek előadása			14		14							28				6	34		28			6	34
Sanzonok, táncdalok, duettek előadása			14		10							24				23	47		24			23	47
Dramatikus szerkezetű szonok, kuplék előadása												0				26	26					26	26
Musicalrészletek előadása												0				26	26					26	26
Színpadai mozgás gyakorlata		fő szakképesítés	0	72	0	72		0	0		0	0	144	0	144	0	93	237	0	144		0	93
Színpadai mozgás-tréning, koordinációs gyakorlatok			24		12							36				17	53		36			17	53
Testtudat kialakítását célzó technikák			24		12							36				20	56		36			20	56
Tánctechnikai tréningek (balett-, jazz tánc)			24		24							48				20	68		48			20	68
Kontakt-technikák					24							24				10	34		24			10	34
Pantomim												0				10	10					10	10
Néptánc												0				16	16					16	16

Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet		18	0	126	0		36	0		78	0	258	0	258						217	0	475	269	0		217	0	486
Irodalmi műelemzés, poétikai és dramaturgiai ismeretek	fő szakképesítés	18		12			6			6		42			20		62	43		20	0				20	0	63	
Művelődéstörténeti és művészettörténeti korszakok				12			6			8		26			20		46	27		20	0				20	0	47	
A szakelmélet alapjai (játék- és divattörténet, néprajz)				18						8		26			10		36	27		10	0				10	0	37	
A színház- és a bábművészet elmélete, esztétikája, etikája, lélektana				18			6			8		32			10		42	33		10	0				10	0	43	
Egyetemes színháztörténet				12			6			8		26			31		57	27		31	0				31	0	58	
Magyar színháztörténet				12			4			10		26			31		57	28		31	0				31	0	59	
Egyetemes drámatörténet				12			2			15		29			31		60	31		31	0				31	0	62	
Magyar drámatörténet				12						15		27			31		58	29		31	0				31	0	60	
A bábtechnikák fajtái, eredete, jellemzői				18								18			10		28	18		10	0				10	0	28	
Egyetemes és magyar bábtörténet												0			23		23			23	0				23	0	23	

Zenés színház elmélete és története					2					2						2	2				0	2
Vizuális kultúra					2					2						2	2				0	2
Mozgóképkultúra- és médiaismeret					2					2						2	2				0	2

10614-12 Bábkészítés	Bábkészítés gyakorlata	fő szakképesítés	0	0	0	36		0	0		0	0	36	0	36	0	0	36	0	36		0	0	36
	Rajz, festés, szakmai rajz			0		12						12					12		12		0	12		
	A kézműves technikák			0		12						12					12		12		0	12		
	Formázás			0		12						12					12		12		0	12		
	Bábkészítés elméleti ismeretei	fő szakképesítés	0	0	36	0		0	0		0	0	36	0	36	0	0	36	36	0		0	0	36
	Általános vizuális alapismeretek, játék- és bábelmélet				16							16					16	16			0	16		
	Az anyag- és vegytan jellemzői				12							12					12	12			0	12		
	Műhely- és szerszámismeret				8							8					8	8			0	8		

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

A
11499-12 azonosító számú
Foglalkoztatás II.
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 11499-12 azonosító számú Foglalkoztatás II. megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Foglalkoztatás II.
FELADATOK	
Munkaviszonyt létesít	x
Alkalmazza a munkaerőpiaci technikákat	x
Feltérképezi a karrierlehetőségeket	x
Vállalkozást hoz létre és működtet	x
Motivációs levelet és önéletrajzot készít	x
Diákmunkát végez	x
SZAKMAI ISMERETEK	
Munkavállaló jogai, munkavállaló kötelezettségei, munkavállaló felelőssége	x
Munkajogi alapok, foglalkoztatási formák	x
Speciális jogviszonyok (önkéntes munka, diákmunka)	x
Álláskeresői módszerek	x
Vállalkozások létrehozása és működtetése	x
Munkaügyi szervezetek	x
Munkavállaláshoz szükséges iratok	x
Munkaviszony létrejötte	x
A munkaviszony adózási, biztosítási, egészség- és nyugdíjbiztosítási összefüggései	x
A munkanélküli (álláskereső) jogai, kötelezettségei és lehetőségei	x
A munkaerőpiac sajátosságai (állásbörzék és pályaválasztási tanácsadás)	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
Köznyelvi olvasott szöveg megértése	x
Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban	x
Elemi szintű számítógép használat	x
Információforrások kezelése	x
Köznyelvi beszédképesség	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK	

Önfejlesztés	x
Szervezőképesség	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK	
Kapcsolatteremtő készség	x
Határozottság	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK	
Logikus gondolkodás	x
Információgyűjtés	x

1. Foglalkoztatás II. tantárgy

15 óra/15 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a fő szakképesítéshez kapcsolódik.

1.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

1.3. Témakörök

1.3.1. Munkajogi alapismeretek

Munkavállaló jogai (megfelelő körülmények közötti foglalkoztatás, bérfizetés, költségtérítés, munkaszerződés-módosítás, szabadság), kötelezettségei (megjelenés, rendelkezésre állás, munkavégzés, magatartási szabályok, együttműködés, tájékoztatás), munkavállaló felelőssége (vétkesen okozott kárért való felelősség, megőrzési felelősség, munkavállalói biztosíték).

Munkajogi alapok: felek a munkajogviszonyban, munkaviszony létesítése, munkakör, munkaszerződés módosítása, megszűnése, megszüntetése, felmondás, végkielégítés, munkaidő, pihenőidők, szabadság.

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony.

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai időnyomunka és alkalmi munka).

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, östermelői jogviszony, háztartási munka, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka.

1.3.2. Munkaviszony létesítése

Munkaviszony létrejötte, fajtái: munkaszerződés, teljes- és részmunkaidő, határozott és határozatlan munkaviszony, minimálbér és garantált bérminimum, képviselő szabályai, elállás szabályai, próbaidő.

Munkavállaláshoz szükséges iratok, munkaviszony megszűnésekor a munkáltató által kiadandó dokumentumok.

Munkaviszony adózási, biztosítási, egészség- és nyugdíjbiztosítási összefüggései: munkaadó járulékfizetési kötelezettségei, munkavállaló adó- és járulékfizetési

kötelezettségei, biztosítottként egészségbiztosítási ellátások fajtái (pénzbeli és természetbeli), nyugdíj és munkaviszony.

1.3.3. *Álláskeresés*

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, képzések szerepe, foglalkoztatási támogatások ismerete.

Motivációs levél és önéletrajz készítése: fontossága, formai és tartalmi kritériumai, szakmai önéletrajz fajtái: hagyományos, Europass, amerikai típusú, önéletrajzban szereplő email cím és fénykép megválasztása, motivációs levél felépítése.

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága, EURES (Európai Foglalkoztatási Szolgálat az Európai Unióban történő álláskeresésben), munkaügyi szervezet segítségével történő álláskeresés, cégek adatbázisába történő jelentkezés, közösségi portálok szerepe.

Munkaerőpiaci technikák alkalmazása: Foglalkozási Információs Tanácsadó (FIT), Foglalkoztatási Információs Pontok (FIP), Nemzeti Pályaorientációs Portál (NPP).

Állásinterjú: felkészülés, megjelenés, szereplés az állásinterjún, testbeszéd szerepe.

1.3.4. *Munkanélküliség*

A munkanélküli (álláskereső) jogai, kötelezettségei és lehetőségei: álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel; a munkaügyi szervezettel történő együttműködési kötelezettség főbb kritériumai; együttműködési kötelezettség megszegésének szankciói; nyilvántartás szünetelése, nyilvántartásból való törlés; munkaügyi szervezet által nyújtott szolgáltatások, kiemelten a munkaközvetítés.

Álláskeresési ellátások („passzív eszközök”): álláskeresési járadék és nyugdíj előtti álláskeresési segély. Utazási költségtérítés.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Közfoglalkoztatás: közfoglalkoztatás célja, közfoglalkoztatás célcsoportja, közfoglalkoztatás főbb szabályai

Munkaügyi szervezet: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) szervezetrendszerének felépítése (a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, a kormányhivatal, a járási hivatal feladatai).

Az álláskeresők részére nyújtott támogatások („aktív eszközök”): önfoglalkoztatás támogatása, foglalkoztatást elősegítő támogatások (képzések, beralapú támogatások, mobilitási támogatások).

Vállalkozások létrehozása és működtetése: társas vállalkozási formák, egyéni vállalkozás, mezőgazdasági őstermelő, nyilvántartásba vétel, működés, vállalkozás megszűnésének, megszüntetésének szabályai.

A munkaerőpiac sajátosságai, NFSZ szolgáltatásai: pályaválasztási tanácsadás, munka- és pályatanácsadás, álláskeresési tanácsadás, álláskereső klub, pszichológiai tanácsadás.

1.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

1.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

A
11498-12 azonosító számú
Foglalkoztatás I.
(érettségire épülő képzések esetén)
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 11498-12 azonosító számú Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén) megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Foglalkoztatás I.
FELADATOK	
Idegen nyelven:	
bemutakozik (személyes és szakmai vonatkozással)	x
alapatokat tartalmazó formanyomtatványt kitölt	x
szakmai önéletrajzot és motivációs levelet ír	x
állásinterjún részt vesz	x
munkakörülményekről, karrier lehetőségekről tájékozódik	x
idegen nyelvű szakmai irányítás, együttműködés melletti munkát végez	x
munkával, szabadidővel kapcsolatos kifejezések megértése, használata	x
SZAKMAI ISMERETEK	
Idegen nyelven:	
szakmai önéletrajz és motivációs levél tartalma, felépítése	x
egy szakmai állásinterjú lehetséges kérdései, illetve válaszai	x
közvetlen szakmájára vonatkozó gyakran használt egyszerű szavak, szókapcsolatok	x
a munkakör alapkifejezései	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
Egyszerű formanyomtatványok kitöltése idegen nyelven	x
Szakmai állásinterjún elhangzó idegen nyelven feltett kérdések megértése, illetve azokra való reagálás értelmező, összetett mondatokban	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK	
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK	

Nyelvi magabiztosság	x
Kapcsolatteremtő készség	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK	
Információgyűjtés	x
Analitikus gondolkodás	x
Deduktív gondolkodás	x

2. Foglalkoztatás I. tantárgy

62 óra/62 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a fő szakképesítéshez kapcsolódik.

2.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok alkalmasak legyenek egy idegen nyelvű állásinterjún eredményesen és hatékonyan részt venni.

Ehhez kapcsolódóan tudjanak idegen nyelven személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni, a munkavállaláshoz kapcsolódóan pedig egy egyszerű formanyomtatványt kitölteni.

Cél, hogy a rendelkezésre álló 62 tanóra egység keretén belül egyrészt egy nyelvtani rendszerezés történjen meg a legalapvetőbb igeidők, segédigék, illetve az állásinterjúhoz kapcsolódóan a legalapvetőbb mondatszerkesztési eljárások elsajátítása révén. Majd erre építve történjen meg az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés és az induktív nyelvtanulási készségfejlesztés 6 alapvető, a mindennapi élethez kapcsolódó társalgási témakörön keresztül. Végül ezekre az ismertekre alapozva valósuljon meg a szakmájához kapcsolódó idegen nyelvi kompetenciafejlesztés.

2.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

2.3. Témakörök

2.3.1. *Nyelvtani rendszerezés 1*

A 8 órás nyelvtani rendszerezés alatt a tanulók a legalapvetőbb igeidőket átismétlik, illetve begyakorolják azokat, hogy munkavállaláshoz kapcsolódóan, hogy az állásinterjú során ne okozzon gondot a múlt, illetve a jövőre vonatkozó kérdések megértése, illetve az azokra adandó válaszok megfogalmazása. Továbbá alkalmas lesz a tanuló arra, hogy egy szakmai állásinterjún elhangzott kérdésekre összetett mondatokban legyen képes reagálni, helyesen használva az igeidő egyeztetést.

Az igeidők helyes begyakorlása lehetővé teszi számára, hogy mint leendő munkavállaló képes legyen arra, hogy a munkaszerződésben megfogalmazott tartalmakat helyesen értelmezze, illetve a jövőbeli karrierlehetőségeket feltérképezze. A célként megfogalmazott idegen nyelvi magabiztosság csak az igeidők helyes használata révén fog megvalósulni.

2.3.2. *Nyelvtani rendszerezés 2*

A 8 órás témakör során a diák a kérdésszerkesztés, a jelen, jövő és múlt idejű feltételes mód, illetve a módbeli segédigék (lehetőséget, kötelességet, szükségességet, tiltást kifejező) használatát eleveníti fel, amely révén idegen nyelven sokkal egzaktabb módon tud bemutatkozni szakmai és személyes vonatkozásban egyaránt. A segédigék jelentéstartalmának precíz és pontos ismerete alapján alkalmas

lesz arra, hogy tudjon tájékozódni a munkahelyi és szabadidő lehetőségekről. Precízen meg tudja majd fogalmazni az állásinterjún idegen nyelven feltett kérdésekre a választ kihasználva a segédigék által biztosított nyelvi precizitás adta kereteket. A kérdésfeltevés alapvető szabályainak elsajátítása révén alkalmassá válik a diák arra, hogy egy munkahelyi állásinterjún megértse a feltett kérdéseket, illetve esetlegesen ő maga is tisztázó kérdéseket tudjon feltenni a munkahelyi meghallgatás során. A szórend, a prepozíciók és a kötőszavak pontos használatának elsajátításával olyan egyszerű mondatszerkesztési eljárások birtokába jut, amely által alkalmassá válik arra, hogy az állásinterjún elhangzott kérdésekre relevánsan tudjon felelni, illetve képes legyen tájékozódni a munkakörülményekről és lehetőségekről.

2.3.3. Nyelvi készségfejlesztés

(Az induktív nyelvtanulási képesség és az idegen nyelvi asszociatív memória fejlesztése fonetikai készségfejlesztéssel kiegészítve)

A 23 órás nyelvi készségfejlesztő blokk során a diák rendszerezi az idegen nyelvi alapszókincshez kapcsolódó ismereteit. E szókincset alapul véve valósul meg az induktív nyelvtanulási képességfejlesztés és az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés 6 alapvető társalgási témakör szavai, kifejezésein keresztül. Az induktív nyelvtanulási képesség által egy adott idegen nyelv struktúráját meghatározó szabályok kikövetkeztetésére lesz alkalmas a tanuló. Ahhoz, hogy a diák koherensen lássa a nyelvet, és ennek szellemében tudjon idegen nyelven reagálni, feltétlenül szükséges ennek a képességnek a minél tudatosabb fejlesztése. Ehhez szorosan kapcsolódik az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés, ami az idegen nyelvű anyag megtanulásának képessége: képesség arra, hogy létrejöjjön a kapcsolat az ingerek (az anyanyelv szavai, kifejezése) és a válaszok (a célnyelv szavai és kifejezései) között. Mind a két fejlesztés hétköznapi társalgási témakörök elsajátítása során valósul meg.

Az elsajátítandó témakörök:

- személyes bemutatkozás
- a munka világa
- napi tevékenységek, aktivitás
- lakás, ház
- utazás,
- étkezés

Ezen a témakörön keresztül valósul meg a fonetikai dekódolási képességfejlesztés is, amely során a célnyelv legfontosabb fonetikai szabályaival ismerkedik meg a nyelvtanuló.

2.3.4. Munkavállalói szókincs

A 23 órás szakmai nyelvi készségfejlesztés csak a 39 órás 3 alapozó témakör elsajátítása után lehetséges. Cél, hogy a témakör végére a diák folyékonyan tudjon bemutatkozni kifejezetten szakmai vonatkozással. Képes lesz a munkalehetőségeket feltérképezni a célnyelvi országban. Begyakorolja az alapadatokat tartalmazó formanyomtatvány kitöltését, illetve a szakmai önéletrajz és a motivációs levél megírásához szükséges rutint megszerzi. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, ami alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. A témakör tanulása során közvetlenül a szakmájára vonatkozó gyakran használt kifejezéseket sajátítja el. A munkaszerződések kulcskifejezéseinek

elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

2.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Az órák kb. 50%-a egyszerű tanteremben történjen, egy másik fele pedig számítógépes tanterem, hiszen az oktatás egy jelentős részben digitális tananyag által támogatott formában zajlik.

2.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

A
10613-12 azonosító számú
Munkavédelem színházi munkaterületeken
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10613-12 azonosító számú Munkavédelem színházi munkaterületeken megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken
FELADATOK	
Betartja a színház, a színpad és a raktározási területek üzemszerű működésének szabályait	x
Betartja a színházi tevékenységhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályokat	x
Betartja a színházi tevékenységhez kapcsolódó biztonságtechnikai-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat	x
Betartja a színpadi, pódiumi eszközök, kellékek, bábok mozgatásával kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat	x
Ellátja a színpadi eszközök mozgatásával okozott balesetekhez kapcsolódó alapvető elsősegély-nyújtási feladatokat	x
SZAKMAI ISMERETEK	
A színházépület berendezéseinek üzemszerű működésére vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások	x
A színpadi munkára vonatkozó általános munkavégzési előírások	x
A színpadtérre, zenekari árokra vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A kiszolgáló és üzemi helyiségekre (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek) vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A közönségforgalmi terekre és útvonalakra, valamint a nézőtérre vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások	x
A világítási- és villamos berendezésekre vonatkozó biztonságtechnikai előírások	x
A színházi munkával összefüggő veszélyes tevékenységek munkavédelmi előírásai	x
Alsó- és színpadszínti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelésére, használatára vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A felsőgépezet kezelésére, működtetésére vonatkozó balesetvédelmi előírások	x

A díszletépítés, -bontás; próbák, előadások és gyorsváltások munka-, baleset-, és tűzvédelmi előírásai	x
Szűrő-, vágó- és lőfegyver kezelésére és tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírások	x
Pirotechnikai tevékenység, egyéb tűzveszélyes cselekmény tűzvédelme	x
Artista és kaszkadőr tevékenység balesetvédelmi előírásai	x
A színpadi díszletelemek kellékek, bútorok szerelésével, bontásával, valamint használatával kapcsolatos munkavédelmi előírások	x
Az anyag- és kellékmozgatás, -szállítás biztonsági előírásai	x
Elsősegély-nyújtási alapismeretek	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
A munkabiztonság szakmai nyelvezetének, fogalmainak értelmezése	x
A munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata	x
A munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek értelmezése	x
Alapvető elsősegély-nyújtási cselekvések	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK	
Térbeli tájékozódás	x
Felelősségtudat	x
Megbízhatóság	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK	
Kapcsolatfenntartó készség	x
Irányíthatóság	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK	
Helyzetfelismerés	x
Körültekintés, elővigyázatosság	x

3. Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken tantárgy 18 óra/18 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

3.1. A tantárgy tanításának célja

Felkészítés munka- és balesetvédelmi szempontból a színházi üzem veszélyforrásainak felismerésére, elkerülésére, veszély esetén a megfelelő és elvárhatóan szakszerű viselkedésre, cselekvésre.

A tárgy tanításának célja továbbá, feltárni a színházi üzem működésének sajátosságait, az egyes üzemterületek önálló és összefüggő működésének veszélyforrást jelentő körülményeit, a színházi intézmény biztonságtechnikai feltételrendszerét.

Bemutatni az előadó-művészeti tevékenység munka-, baleset-, tűz és környezetvédelmi előírásait, a veszélyhelyzetek kiküszöbölésének alapismereteit.

3.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik az általános munkavédelmi alapismeretek tantárgyhoz. A színházi üzem sajátos veszélyforrásait tárja fel.

3.3. Témakörök

3.3.1. *A színházi üzem veszélyforrásai veszélyhelyzetei, azok elhárítása*

A színházi üzem működésének komplexitása, az egyes elemek (játékterek, nézőterek, közlekedők, kiszolgáló területek stb.) önálló és összefüggő működése.

Az üzemszerű működés egyes területei, helyszínei, helyiségei, berendezései, személyi és tárgyi feltételrendszere. A működés folyamatának általános biztonságtechnikai feltételrendszere, jellemzői, veszélyforrásai.

A színházi üzem, azon belül a játékterek komplex működése, a különböző egységek (díszletmozgatási berendezések, apparátus, világítástechnikai eszközök, apparátus stb.) működéséből fakadó veszélyhelyzetek, azok kiküszöbölése, elhárítása.

A világítási- és villamos berendezésekre vonatkozó biztonságtechnikai előírások.

Az előadói tevékenység általános munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi előírásainak betartása veszélyhelyzetekben.

Az előadói tevékenység biztonságtechnikai feltételrendszere, a veszélyhelyzetek kiküszöbölésének alapismeretei a színházi üzem egészére vonatkozóan.

Az alkalmazható segédeszközök használatának módja.

3.3.2. A színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásai

A színpadi játéktér tárgyi környezete, berendezéseinek, gépezeteinek működésére, működtetésére vonatkozó alapismeretek.

A színpadtérre, zenekari árokra vonatkozó balesetvédelmi előírások.

Az előadói tevékenység tárgyi eszközrendszerének (díszlet, bútor, kellék) mozgatásából, mozgásából fakadó veszélyhelyzetek.

A színpadi előadói tevékenység során alkalmazásra kerülő balesetvédelmi előírások.

Szűrő-, vágó- és lőfegyver kezelésére és tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírások.

Pirotechnikai tevékenység, egyéb tűzveszélyes cselekmény tűzvédelme.

Artista és kaszkadőr tevékenység balesetvédelmi előírásai.

A színpadi díszletelemek kellékek, bútorok szerelésével, bontásával, valamint használatával kapcsolatos munkavédelmi előírások.

Alsó- és színpadszinti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelésére, használatára vonatkozó balesetvédelmi előírások.

3.3.3. A színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásai, helyzetei, balesetvédelmi előírásai

A színházi üzem kiszolgáló helyszínei, helyiségei (tárak, raktárok) eszközei. A kiszolgáló munkafolyamatok biztonságtechnikai előírásai, a munkafolyamatok során tapasztalható veszélyhelyzetek.

Az előadó tevékenység és a kiszolgáló tevékenységek érintkezési pontjai. A kiszolgáló tevékenységek biztonságtechnikai alapszabályai.

A kiszolgáló és üzemi helyiségekre (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek) vonatkozó balesetvédelmi előírások.

A közönségforgalmi terekre és útvonalakra, valamint a nézőtérre vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások.

3.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

A képzés fontos eleme a szemléltetés, amelynek célszerű helyszíne a működésében megfigyelt színházi üzem.

3.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

A
10615-12 azonosító számú
Bábszínészi alakítás
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10615-12 azonosító számú Bábszínészi alakítás megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Bábszínész-mesterség gyakorlata	Vers- és prózamondás gyakorlata	Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	Ének- és hangképzés egyéni gyakorlata	Színpadi mozgás gyakorlata	Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet műalkotások története, elemzése, esztétikája
FELADATOK						
A rendező utasításai alapján kiérlelt szerepszemélyiséget különböző stílusokban, bábtechnikák alkalmazásával eljátssza	x	x	x	x	x	x
Mozgássorokat végez különböző technikájú bábokkal (kesztyűs báb, botos/pálcás báb, marionett, árnyjáték, bunraku stb.)	x				x	
A különböző bábok mozgatásával karaktereket formál, kipróbálja az egyes figurára jellemző kifejezési lehetőségeket	x				x	
Gyakorolja az emberi test mozgásának absztrakt, leíró és szimbolikus kifejezési formáit	x				x	
Különböző karaktereket formál mozgással	x				x	
Fejleszti beszédszervei működését, artikulációs készségét, beszédtechnikáját, fokozza verbális kifejezőerejét, beszédstílusokat és módokat sajátít el		x	x			
Hallás után beszédhangot, beszédstílust elemez	x	x	x			
Elemzi az emberi hang és hangképzés sajátosságait		x	x			
Hangképzési gyakorlatok végzésével ritmusérzékét, zenei hallását, zenei képességét fejleszti			x	x		
Felhasználja művészi munkájában a bábjáték műfaji alapfogalmainak ismeretét						x
Színészi munkájába építi a bábjáték						x

kialakulásának történetét, a színház- és bábművészethez kapcsolódó, stílustörténeti ismereteit						
Pedagógiai, pszichológiai szempontból elemzi a bábjátékokat						X
Szakmai találkozókra nézőként, előadóként részt vesz	X					
Dramaturgiai szempontok alapján elemzi a drámai, színpadi szerepeket és szituációkat	X					X
Szcenikai terveket készít a terem-, a színpadméret, a báb- és színpadtechnikai jellemzők figyelembevételével	X					X
Bábokat készít	X					
Felhasználja a különböző báb- és díszletkészítéshez szükséges anyagok jellemzőit	X					X
Gondoskodik az előadás eszközeinek minőségéről, megfelelő állapotáról	X					
Szakszerűen csomagolja és rendszerezi bábjait, kellékeit, jelmezét, egyéb színpadi eszközeit	X					
SZAKMAI ISMERETEK						
Színházelméleti alapfogalmak						X
Dramaturgiai fogalmak, műelemzési szempontok						X
A dráma- és színháztörténet és a bábtörténet jelentős korszakai						X
A művelődéstörténet színházművészeti, bábművészeti vonatkozásai						X
A művészet-, játék- és divattörténet, jelentős korszakai, a korstílusok jellemzői						X
Az esztétika alapfogalmai						X
A színészyakorlat, színészmesterség módszerei, típusai	X					X
Bábszínész gyakorlat, módszerek, típusok	X					
A művészi, előadói beszéd szabályai, a színpadi kifejezőerő fokozásának technikái		X	X			
A zenés színészmesterség eszköztárának alkalmazása	X			X	X	
A színpadi beszédtechnika szabályai, technikái, alkalmazásuk		X	X			
A színpadi hangképzés és daléneklés módszertana, technikája				X		
A színpadi mozgás, kontaktmozgás, gesztusnyelv					X	
A színpadi tánc műfajainak, típusainak alapismeretei					X	
A bábmozgatás módszerei, típusai	X					
A bábszínészet módszerei, típusai	X					

A bábtechnikák fajtái, eredete, jellemzői	x				x	
Színpadtechnika, szcenika	x					x
Anyagismeret						x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Előadói beszédképesség	x	x	x			
Előadói énekképesség				x		
Szövegértés, szövegelemzés	x	x	x	x		x
Komplex eszközhasználati képességek, készségek	x					
Előadói mozgásképesség					x	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Kéz ügyesség	x					
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x	x	x	x	x	x
Elhivatottság, elkötelezettség	x	x	x	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Adekvát metakommunikáció	x	x	x	x	x	x
Irányíthatóság	x	x	x	x	x	x
Interperszonális rugalmasság	x	x	x	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK						
Kreativitás, ötletgazdagság	x	x	x	x	x	x
Figyelem-összpontosítás	x	x	x	x	x	x
Emlékezőképesség (ismeretmegőrzés)	x	x	x	x	x	x

4. Bábszínész-mesterség gyakorlata tantárgy

552 óra/562 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

4.1. A tantárgy tanításának célja

Kialakítani és fejleszteni a bábszínészi tevékenységhez szükséges előadói készségeket, technikai adottságokat és ismereteket, koncentráló és kontrolláló képességeket.

Feltárni a színészi munka belső alapjait (önismeret, empátia, kreativitás, koncentrálóképeség), a szerepelemzési és -építési technikákat.

Képesé tenni a növendéket színészi helyzetgyakorlatok improvizálására, a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozására, drámarészletek magas színvonalú megjelenítésére, színpadi kapcsolat megteremtésére, a színpadi szerep megformálására, hiteles megjelenítésére, a színpad és a bábszínpad szerepépítési technikáinak önálló alkalmazására. Stílusismerete és technikai felkészültsége alapján a kapott szerep önálló kidolgozására, a színpadi alak jellemfejlődésének, érzéseinek, indulatainak, lelkiállapot-változásainak kifejezésére.

4.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Bábszínész-mesterség gyakorlata tantárgy alapvető didaktikai feladata a képzést lezáró komplex szakmai gyakorlati vizsgafeladat megvalósítása, ezért koordinációs szerepe van a többi gyakorlati tárgy (Vers- és prózamondás gyakorlata, Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata, Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata, Színpadi mozgás gyakorlata) konkrét tananyagelemeinek, didaktikai célrendszerének meghatározásakor, összegző szerepe azok eredményeinek felhasználásakor. A szerepfeladatok

szövegelemeinek elemzésekor, a játékstílusok kialakításakor felhasználja a Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet tantárgy során elsajátítottakat.

4.3. Témakörök

4.3.1. *Szöveg nélküli és szöveges helyzetgyakorlatok, etűdök*

A színészi ábrázolás alapkérdései.

Relaxáció, koncentráció gyakorlatai.

Történet szerkesztése és megjelenítése

Improvizáció zenére vagy témára, összetett improvizációk

Szituáció megfogalmazása állóképben mozdulatsorral.

Érzetek felidézésének gyakorlatai.

Érzelmek felidézésének gyakorlatai.

Szöveges és szöveg nélküli helyzetgyakorlatok:

Helyzetgyakorlatok alkotása saját élményanyagból.

Helyzetgyakorlatok alkotása egy megadott mondat, ill. szövegtöredék szituációba helyezésével.

Konfliktus köré szerkesztett helyzetgyakorlatok alkotása.

A színpadi jelenlét, a személyiség, egy-egy adott szerep megjelenítésének kérdései.

Szöveg, gesztus összehangolása, a szó és a cselekmény egymáshoz illesztése.

Színpadi kapcsolatteremtés.

Színpadi, színészi dramaturgia, választás és cselekvés.

Váltások a színészi játékban.

Cselekvés és állapot kifejezése.

Tárgyi eszközök (kellék és bútor) használata.

Belső és külső színészi technika és felkészülés.

A helyzetgyakorlatok pontosítása, bemutatása.

4.3.2. *Zenés helyzetgyakorlatok, etűdök*

A kreativitás és a fantáziái szerepe a színészi alkotásban.

Naturális és stilizált játékmód.

Adott zeneművekre (rigmus, népdal, műdal) készített helyzetgyakorlatok.

Próbatechnikák.

Színpadi ritmus és tempó.

Zenei ritmus és tempó.

Hangkeltés a színpadon.

A színpadi zene típusai, azok alkalmazása.

A helyzetgyakorlatok pontosítása, bemutatása.

4.3.3. *Különböző hangulatú, egyszerű szerkezetű jelenetek előadása színdarabokból*

Néhány szereplős, egyszerű helyzetű, realiztikus játékstílusú jelenetek színpadra állítása (ajánlható valamely naturalista stílusú drámarészlet pl.: Barta Lajos, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, E. Albee, Ö. von Horváth, A. Miller, E. O'Neill, J. P. Sartre, A. Strindberg, T. Williams szövegei).

Az írói szövegben lévő gondolatok érzések kifejezése színészi eszközökkel.

Naturalista játékstílus, valóságosság és illusztráció.

Valóságos ábrázolásra törekvő színészpédagógiai rendszerek, módszerek (K. Sz.

Sztanyiszlavszkij, M. Csehov, L. Jouvet, L. Strasberg, Várkonyi Zoltán) alapelvei.

Színpadi jelenet dramaturgiája.

Színpadi kapcsolatrendszerek.

Az együttes játék kialakítása.
Tárgyi eszközök (kellék és bútor) használata.
Felkészülés a szerepalkotásra.
Felkészülés az előadásra.

4.3.4. *Kötött szövegű, verses drámarészletek előadása, színpadi stilizáció*

A színpadi stilizáció.
Stilizált szöveg és valószerű játékmód.
Önállóság és kreativitás a próbák során.
Színpadi jelenet dramaturgiája, jelenetek összefűzése.
A próbafolyamat egyes szakaszaira jellemző színészi feladatok, próbatechnikák.
A mesterségbeli alapok ismereteinek, elemeinek, technikáinak együttes alkalmazása a színházi próbafolyamat során.
Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása kötött szövegű drámarészletek próbafolyamata és az előadása során. Pszichikai, fizikai sajátosságok, feltételek.
A színészmesterség alapismereteinek bemutatása kötött szövegű drámarészletek segítségével.
A színészi eszközrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése verses drámarészletek előadása során.
A beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztára.
Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.
Ajánlott szerzők: Szophoklész, Euripidész, Plautus, W. Shakespeare, Lopedevga, Calderon de la Barca, J. P. Corneille, Racine, Molière, F. Schiller, Katona József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre.

4.3.5. *Lélektani ábrázolás megjelenítése különböző stílusú drámarészletek előadásával*

Összetett érzet és érzelem felidéző gyakorlatok.
Az érzelmi emlékezet működtetése.
Instrukció befogadása, értelmezése, rögzítése, végrehajtása.
A próbafolyamat egyes szakaszaira jellemző színészi feladatok, próbatechnikák.
Az alakítás gyakorlati és elméleti eszközrendszerének komplex felhasználása, hatáselemmé alakítása a próbafolyamat során.
Helyzet- és improvizációs gyakorlatok a próbák során, a színpadi kapcsolatrendszer kialakítása.
Szereptanulás.
Szerepépítési, karakterformálási alapismeretek beépítése a szerepépítés folyamatába.
A szerepépítés technikái.
A színpadi előadás elkészítésének munkarendje.
Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása a próbafolyamat és az előadások során. Pszichikai, fizikai sajátosságok, feltételek.
A színészmesterség alapismereteinek bemutatása az előadás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között.
A beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztára.
Az ábrázolt alak külső megjelenítésének esztétikuma.
A színészi eszközrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése.

Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.

Ajánlott szerzők: W. Shakespeare, A. P. Csehov valamint Barta Lajos, Bródy Sándor, Heltai Jenő, Sarkadi Imre, E. Albee, H. Ibsen, Ö. von Horváth, F. G. Lorca, A. Miller, E. O'Neill, J. P. Sartre, A. Strindberg, T. Williams szövegei.

4.3.6. A bábmozgatás módszerei, típusai

A bábú

A bábok plasztikája

Szcenikai tervek készítése

Különböző bábtípusok készítése, mozgatása

Közvetett és közvetlen bábozás

A bábmozgatás irányai szerint mozgatási technikák

Alulról mozgatott bábok

Kesztyűs báb - zsákbáb/kézibáb

Botos báb - titiri

Pálcás báb – vajang/wayang

Árnyjáték - indiai

Felülről mozgatott bábok - a marionettek

Zsinóros

Vezetőpálcás

Hátulról mozgatott bábok

Bunraku

Feketeszínház

Árnyjáték – kínai

A különböző technikájú bábokkal való helyzetgyakorlatok végzése, a bábok mozgásrendszerének gyakorlati megismerése.

4.3.7. A bábszínészet módszerei, típusai

A bábjátékos

Esztétikai jellemzők

Dramaturgiai jellemzők

Szcenikai jellemzők

Az animáció, animációs gyakorlatok

Kéz-animáció, egyéni és csoportos gyakorlatok

Textilanímáció, egyéni és csoportos gyakorlatok

Nyersanyagok animálása, egyéni és csoportos gyakorlatok

Tárgyanímáció, egyéni és csoportos gyakorlatok

Maszkos gyakorlatok

4.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²)

Filmstúdió

4.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

5. Vers- és prózamondás gyakorlata tantárgy **250 óra/255 óra***
 * 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

5.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának célja szövegértelmezési, elemzési stratégiák bemutatása, fejlesztése, valamint a szépirodalmi verses, prózai és párbeszédes formájú szövegek tagolt, árnyalt és kifejező előadásának elméleti és technikai megalapozása.

5.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárggyal, alakítja és felhasználja annak szakmai tartalmait. A szövegelemek elemzésekor felhasználja Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet tantárgy valamint a középiskolai oktatás Magyar nyelv és irodalom tantárgya során elsajátítottakat.

5.3. Témakörök

5.3.1. Egyszerű szerkezetű, hangulat- és tájfestő lírai és prózai művek elemzése és előadása

A szövegtartalom és a színészi kifejezés összefüggései.

Az értelmezés jelentősége.

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása az előadásanyag szöveges elemeinek feldolgozása során.

A szövegtartalom kifejezésének előadás-technikai alapismeretei.

A kifejezés beszédtechnikai ismeretei.

Gondolati ívek a szövegben.

A szöveg akusztikai formájának kialakítása.

Hangulatfestő és tájleíró líra (romantikus és a múlt századi magyar líra) egyes szám első személyben írott, a hangi adottságoknak megfelelő, magas irodalmi értékű darabjainak előadása.

Ajánlott szerzők: Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső

5.3.2. Összetett szerkezetű, különböző verselésű lírai művek elemzése és előadása

A beszédlátortartalom, a beszédhallás, a beszédtechnika, a beszédművelés fogalmai.

Fonetika, foniatória, fonológia, logopédia fogalmai.

Kommunikáció, lámpaláz, modorosság fogalmai.

Verselési hagyományok, formák és típusok a magyar lírában.

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Összetett szerkezetű, epikus, elbeszélő költemények elemzése és előadása.

Ajánlott szerzők: Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Nagy László valamint kortárs költők.

5.3.3. Párbeszédes szerkezetű és prózai szövegek előadása

Drámai, verses, prózai szövegek elemzése, értelmezése, rögzítése.

Különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezése a színpadi beszéd eszköztárával.

Helyzet-, szöveg-, szerepelemzési technikák alkalmazása az alakítás szövegelemeinek előadásában.

A beszédtechnikai ismeretek alkalmazása a színpadi beszéd kialakításában.

Árnyalt stílusú, humoros prózai művek előadása. Ajánlott szövegek: Nagy Lajos (Képtelen természetrajz) Karinthy Frigyes (Karcolatok, Humoreszkek, Tanár Úr kérem c. kötet egyes darabjai, Mark Twain: Ádám és Éva naplója).

Árnyalt stílusú, egyszerű dramaturgiájú jelenetek előadása. Ajánlott szerzők: Bródy Sándor, Barta Lajos, Móricz Zsigmond, Németh László, Heltai Jenő, Molnár Ferenc, Szép Ernő, Tamási Áron valamint kortárs szerzők

5.3.4. Nép-és műballadák előadása

Népi és műballadák feldolgozása.

Elbeszélő és párbeszédes szövegtípusok előadása.

A romantikus műballada típusai, alkotói.

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Székely népballadák

Arany János balladái (pl. Ráchel siralma, Vörös Rébék, Tengeri hántás, Tetemrehívás, Hídavatás, Ágnes asszony, V. László, Zách Klára).

5.3.5. Modern lírai és prózai művek elemzése és előadása

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása a modern lírai és prózai szövegek feldolgozása során.

Az elmúlt fél évszázad jellemző verstípusai, nyelvi gondolkodása.

Modern lírai alkotások elemzése, akusztikus megfogalmazása (kortárs magyar líra)

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Típushibák a színpadi megszólaláskor.

A pódium esztétikája.

Különböző verstípusok előadása.

A kortárs - vallomásos tematikájú - irodalom szövegtartalmainak kifejezése.

5.3.6. Drámai szövegek, monológok előadása

A szöveg rögzítésének módszerei.

Tagolás és váltások a színpadi beszédben.

A monológ felépítése.

Párbeszéd színpadi előadása.

Az irodalmi nyelv törvényszerűségeit követő élőbeszéd alkotása.

A különböző korok jellegzetes beszédstílusainak alkalmazása.

Drámai szövegek, beszédigényes, vallomásos tematikájú jelenetek, monológok előadása.

Ajánlott szerzők: Katona József, Madách Imre, Vörösmarty Mihály, B. Brecht, A. P. Csehov, Ny. Gogol, M. Gorkij, G. Hauptmann, H. Ibsen, W. Shakespeare, G.B. Shaw, A. Strindberg, valamint kortárs szerzők.

5.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

5.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

6. Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy 149 óra/149 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

6.1. A tantárgy tanításának célja

Beszédelemzési módszerek, fejlesztő, javító, szinten tartó gyakorlatok ismertetése. A hallási figyelem, és a beszédszervek tudatos használatának kialakítása, fejlesztése. A légzés, lazítás, koncentráció gyakorlatainak bemutatása, elsajátítása.

A tantárgy tanításának célja továbbá elmélyíteni a színpadi középhang kialakításának és helyes használatának ismereteit. Bemutatni a hangzó- és artikulációs gyakorlatokat, a hangerő- és hangszíngyakorlatokat, a főbb kifejező eszközök: beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, szünet alkalmazását, a hangsúlyszabályokat és hanglejtés kifejező használatát.

Elősegíteni a különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezését.

6.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy a képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Bábszínész-mesterség gyakorlata, valamint Vers- és prózamondás gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósulását. A szövegelemek elemzésekor felhasználja a Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet tantárgy során elsajátítottakat.

6.3. Témakörök

6.3.1. *Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok*

A beszédről.

A hallás.

Beszédképzés, anatómiai alapismeretek.

Lazító gyakorlatok:

testrészenkénti lazítás,

teljes ellazítás,

a légzés megfigyelése, tanulmányozása relaxálás közben, lazítás fekvő, ülve, állva,

tónusszabályozó gyakorlatok (feszítés, lazítás) az egész testen majd testtájanként,

lazítás a beszédtechnikai gyakorlatok végzése közben,

a test tónusállapotának kontrollálása és szabályozása beszédgyakorlatok közben,

belső relaxálás.

A légzőszervek, a légzés.

A beszéd-légzés tudatosítása gyakorlatok során.

Légzőgyakorlatok:

az élettani és a beszéd-légzés különbségei,

rekeszlégzés,

légzőgyakorlatok mechanikusan mondható szövegekkel,

légzőgyakorlatok népdalokkal, gyermekversekkel,

tudatos tagolás a légzéssel a produktív és a reprodukív beszédben,

információ átadása a különböző légzésmódokban.

6.3.2. A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság

A hangadás.

Hanggyakorlatok:

a mellkasi és a szükséges szájtéri rezonancia megerősítése m hanggal,

rezonancia gyakorlatok magánhangzókkal,

a kemény és a lágy hangindítás gyakorlatai,

a középhang beállítása és megerősítése,

hangringató gyakorlatok a főlegesen izomfeszültségek oldására,

szöveges hanggyakorlatok (gyermekversek, mondókák).

A hang magasságának változtatása (skálázás), a középhangsáv szélesítése.

Hangerőgyakorlatok a suttogástól az erőlködés mentes fokozásig.

Hangszíngyakorlatok, a kemény és a lágy hangvétel.

Hangadási módok megfigyelése: az elől szóló középhang megerősítése.

Változatok a hangadásban (hátról szóló, préselt, öblösített, levegős és fejhang).

Szöveges hangerőgyakorlatok, a fokozás és csillapítás, szöveges hangmagasság gyakorlatok, a középhangsáv szélesítése a magas és a mély hangok felé.).

Szöveges középhang gyakorlatok: erőteljes hangvétel, lágy hangvétel, szöveges hangmagasság gyakorlatok,

szöveges dinamikai gyakorlatok,

összetett gyakorlatok a fokozás, váltás, a hangszín és a hanglejtés tudatos alkalmazására

6.3.3. Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok

Az artikuláció;

szöveg nélküli gyakorlatok (ciklikus hangsorok) a beszédszervek mozgásának ügyesítésére:

magánhangzó gyakorlatok,

mássalhangzó gyakorlatok,

artikulációs módok tanulmányozása,

szöveges magánhangzó gyakorlatok,

pergetett szövegmondás hibátlan artikulációval,

szöveges gyakorlatok mozgás, fizikai terhelés közben,

szöveges gyakorlatok megosztott figyelemmel,

a hibátlan artikulációjú pergetett szövegmondás begyakorlása,

a suttogó beszéd intenzitásának növelése szöveges gyakorlatokban,

a kiejtés változatai a főbb tájszólásokban.

6.3.4. Ritmus-, tempógyakorlatok

A szótagok időtartamának meghatározása.

Ritmus, tempó:

ritmusgyakorlatok,

csoportos ritmusgyakorlatok (kórus).

6.3.5. A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatai

A hangsúlyozás alapismeretei.

Hangszínek, hangváltások kimunkálása.

A kifejező, helyes

hanglejtés,

hangsúly,
hangszín kialakításának gyakorlatai.
Hangsúly a szavakban, szókapcsolatokban, hangsúlyváltozatok.
A hanglejtés változatai azonos szólamon, szövegen belül.

6.3.6. Nonverbális kifejező eszközök

Tekintetjátékok:
beszédgyakorlatok tekintettartással,
vonzás és taszítás a tekintetben,
utasítások tekintettel.
Grimaszjátékok:
egymás utánzása,
grimaszok leolvasása, értelmezése,
Járás, testtartás, gesztusok megfigyelése és utánzása,
Egymás artikulációjának leolvasása, szinkronizálása.
Helyzetgyakorlatok a technikai gyakorlatok szövegeivel.
Helyzetgyakorlatok értelmetlen szöveggel.

6.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²).
Tükrös tanterem, megfelelő akusztikai adottságokkal.

6.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

7. Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata tantárgy 165 óra/165 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

7.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi éneklés technikai alapjainak bemutatása. Légzéstechnikai, hangképzési, fiziológiai alapismeretek elsajátítása. A beéneklés, skálázás technikájának elsajátítása. Alapfokú zeneelméleti ismeretek, kottaolvasás, zenei szakkifejezések (tempó, dinamika) feltárása.

A különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, sanzon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságainak, előadási technikáinak megfigyelése, elemzése, reprodukálása.

7.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy épít a közoktatás korábbi szakaszaiban az Ének tantárgy során elsajátított ismeretekre. A 14. osztály során javasoltan együttműködik a Bábszínész-mesterség, valamint a Vers és prózamondás tantárgyakkal

7.3. Témakörök

7.3.1. Légzéstechnika

Az éneklés anatómiája, Az éneklés során szerepet játszó szervek és izomcsoportok.
A helyes légzéstechnika elmélete, a szabályos levegővétel.
A növendékek hibáinak felismertetése, tudatosítása.
Légző gyakorlatok tanulása, tudatosítás után folyamatosan ismételt gyakorlása.

7.3.2. **Hangadás, skála-gyakorlatok**

A hangképzés elmélete.
 Hangképzés a gyakorlatban.
 Skála-gyakorlatok.
 Zöngégyakorlatok.
 Vokálisra nyitás gyakorlatai.
 Futó skálák gyakorlatai.
 Hosszabb futó-skálák gyakorlatai.
 Rezonáns érzet erősítése.
 Tartott hangok, levegőbeosztás gyakorlása.
 Staccato gyakorlatok.
 Magasságok automatizálása felülről indított skálával.

7.3.3. **Népdalok, népdalfeldolgozások, virágénekek előadása**

Skálától a daléneklésig.
 Népdalok, népdalfeldolgozások előadása.
 Zongorakísérettel ellátott virágénekek, gyermekdalok előadása.
 Néhány - képességnek megfelelő nehézségű - dal kiválasztása közös feldolgozása.
 Ajánlott zenei anyag: Ádám Jenő: A dal mesterei I-II. kötet.
 Kerényi György: Énekiskola II. kötet dalaiból.

7.3.4. **Sanzonok, táncdalok, duettek előadása**

Érzelmek kifejezése.
 A színpadi kapcsolat.
 Sanzonok műfaji, technikai jellegzetességei.
 Táncdalok műfaji, technikai jellegzetességei.
 Könnyebb operettek (ajánlott szerzők: Eisemann Mihály, Zerkovitz Béla, Ábrahám Pál, Kálmán Imre) műfaji, technikai jellegzetességei.

7.3.5. **Dramatikus szerkezetű sanzonok, kuplék előadása**

A színpadi éneklés.
 A hang- és énektechnikai ismeretek alkalmazása különböző hangulatú és műfajú dalok, kuplék, sanzonok, énekelt versek, dalmű részletek előadásában.
 A dramatikus dalműfajok rövid áttekintése, híres előadói, zenehallgatás, esetleg videofelvétel megtekintése.
 A kuplé.
 Megzenésített vers: sanzon.
 Ajánlott zenei anyagok: pl. „Szalonspicc-album” (kuplék), „Darvas-album, Ruttkai-album, Domján-album (sanzonok)”.
 Az előadói készség alkalmazása énekes előadásmód során.

7.3.6. **Musicalrészletek előadása**

A zenés színészmesterség alapismeretei és párhuzamos alkalmazása.
 Hangtechnikailag igényes dalok pl. francia sanzonok, amerikai örökzöldek, könnyebb musical részletek előadása.
 Dramaturgiai és hangtechnikai szempontból összetettebb musical részletek előadása

7.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Énekszoba zongorával.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

7.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

8. Színpadi mozgás gyakorlata tantárgy**237 óra/237 óra***

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

8.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi jelenléthez, alkotáshoz szükséges test-tudat kialakítása. A fizikai kondíció, állóképesség fejlesztése. A test részeinek, izomzatának tudatosítása és kontrollált irányítása. A feszítés, lazítás technikáinak elsajátítása. A színpadi kifejezéshez szükséges test-használat kialakítása. Az izomzat differenciálása és differenciált használata.

Színpadi kontakt-mozgás alapttechnikáinak elsajátítása.

Alkalmazott koreográfiák, megfigyelése, rögzítése, reprodukálása.

Balett-tánc, jazz-balett, néptánc mozgásformák és stílusok alapelemeinek bemutatása.

A testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközrendszere, alkalmazásának alapismeretei.

A test- és arcjáték szerepének kiemelése a karakterábrázolásban, a jellemvonások színpadi megjelenítésében.

Célja továbbá, megismertetni, a test részeinek mozgáslehetőségeit, a különböző korok és stílusok mozgásjellemzőit, magatartásait, a néptánc jelentőségét kultúránkban, a mozgás jellemábrázoló karakterjegyeit. Ösztönözni az egyéni mozgásstílus kialakítására, az improvizációs készség kibontására.

Kialakítani a színészi tevékenységhez szükséges önfegyelmet, a rendszeres mozgás igényét.

8.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy épít a közoktatás korábbi szakaszaiban a Testnevelés, Tánc és dráma tantárgyak során elsajátított ismeretekre. A 14. osztály során javasoltan együttműködik a Bábszínész-mesterség, valamint a Vers és prózamondás tantárgyakkal.

8.3. Témakörök**8.3.1. Színpadi mozgás-tréning, koordinációs gyakorlatok**

A színpadi jelenléthez, alkotáshoz szükséges test-tudat, test-használat, kondíció, kialakítása. Kontakt és koreografikus alapelemek.

Az izomzat differenciált használata. A színpadi figura mozgásrendszerének (a testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközei) kialakítása.

A színpadi alkotás tánclemeinek megalkotásához szükséges mozgáskoordinációs képesség, állóképesség és kondíció kialakítása.

8.3.2. Testtudat kialakítását célzó technikák

A testtudat fogalma.

A test és tudat egységét, a belső világot megismerő tréningek, technikák, rendszerek.

Az ideokinesis.
 Az Alexander-technika.
 A Skinner Releasing – technika.
 A Pilates-módszer.
 A jóga.

8.3.3. *Tánctechnikai tréningek (balett-, jazz tánc)*

Balett-tréning program kialakítása és folyamatos működtetése.
 Testrészek megismerése, izolációja, mozgáshasználata.
 Testtartás.
 Lábhelyzetek – karpozíciók.
 Irányok – térbeosztás.
 Ugrások.
 Forgások.
 Rúdgyakorlatok.
 A gyakorlatok használata, tréning.
 Jazz-tánc.
 Izolációs alapgyakorlatok.
 Tréning összeállítás.
 Klasszikus amerikai jazz elemek.

8.3.4. *Kontakt-technikák*

Mozgásirányok, ritmusok változtatása.
 Dinamikus mozgássorok összehangolt végzése.
 Akrobatikus színpadi mozgások kivitelezése.
 Színpadi vívás és kézítása megjelenítése.
 A különböző mozgástechnikai elemek gördülékeny, s az adott elvárásoknak megfelelő reprodukálása.

8.3.5. *Pantomim*

Színpadi test- és arcjáték.
 A színpadi kifejezéshez szükséges test-használat kialakítása. Az izomzat differenciálása és differenciált használata.
 A testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszköztársa, alkalmazásának alapismeretei.
 A test- és arcjáték szerepe a karakterábrázolásban, a jellemvonások színpadi megjelenítésében.
 A gesztusnyelv alapismeretei.
 Karakterek és karakterváltások ábrázolása non verbális eszközökkel.
 Színpadi etűdök és helyzetgyakorlatok megjelenítése a gesztusnyelv eszköztárszerének alkalmazásával.
 Stilizált mozgásformák megjelenítése.
 Különböző élőlények és élettelen tárgyak, valamint tereptárgyak pantomimikus megjelenítése.
 Színpadi botlások, esések, zuhanások, kézítások stilizált megjelenítése.

8.3.6. *Néptánc*

A néptánc szerepe, jelentősége a magyar kultúrában.
 A néptánc területi felosztása, típusai.
 A magyar néptánc, ugrós tánc típusainak alapmotívumai.

Néptánc mozgásformák, fajták és stílusok alapismereteinek elsajátítása és alkalmazása.

A különböző néptánc dialektusok jellemzői.

8.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

Baletterem, színházterem

8.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

9. Színház-, bábszínház-, drámaelmélet és történet tantárgy 475 óra/486 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

9.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy ismertesse a növendékek előtt a színház és filmművészet, valamint drámairodalom jelentős korszakait megjelenítő műalkotásokat, azok elemzéséhez, feldolgozásához szükséges szempont- és eszközrendszert alakítson ki. A kiemelkedő művészi alkotások vizsgálatán keresztül bemutassa a műelemzéshez szükséges alapfogalmakat és ezek alkalmazásainak technikáit. Jellemezzen szöveg-, helyzet- és szerepelemzési módszereket, amelyek felhasználása segítséget nyújthat a hiteles színészi alkotás létrehozásához.

9.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy támaszkodik a közoktatás közismeretei tárgyainak (Magyar nyelv és irodalom, Történelem) tananyagelemeire. Feladata, hogy felkészítse a növendékeket a szakmai elméleti szóbeli vizsgafeladat teljesítésére, valamint elemzési szempontrendszerekkel, tárgyi ismeretekkel segítse a Bábszínész-mesterség gyakorlata, valamint a Vers és prózamondás gyakorlata tantárgyak vizsgafeladatainak sikeres megvalósulását.

9.3. Témakörök

9.3.1. Irodalmi műelemzés, poétikai és dramaturgiai ismeretek

A metaforikus nyelvi kifejezés, a kötött ritmusú szövegforma feldolgozásának módszertana.

Rímképletek, kötött és szabad versformák jellemzői, elemzési technikái.

A XX. századi és a kortárs líra főbb irányzatai, típusai. A kortárs vers nyelvi jellemzői, képzalkotása, elemzési technikái.

A prózai művek elemzési technikái, stratégiája. A kompozíció, a valóság, az értékek, a nyelvi megformáltság síkjainak elemzése. A szövegritmus, a szövegszerkezet és a szövegkohézió kérdései.

A XX. századi és a kortárs próza stilisztikai, tematikai, műfaji jellemzői, elemzési technikái.

A dráma és a filmforgatókönyv szövegtípusai, szövegek műfaji sokszínűsége. A szövegek szerkezeti jellemzői, elemei, feldolgozásuk módszerei, kategóriái.

Poétikai, irodalomelméleti alapismeretek.

A drámai kompozíció elemei, sajátosságai. Drámaelméleti alapfogalmak (expoziáció, alapszituáció, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet).

Drámamodellek (konfliktusos, középpontos, kétszintes) jellemzői. A drámai műfajok szerkezetének közös és eltérő elemei.

A drámai szövegek, helyzetek, karakterek elemzésének módszerei, szakaszai, eszközei.

Az átfogó cselekmény elemzése, a szerep dramaturgiai helyzetének és funkciójának kijelölése.

A drámai dialógus szövegének sajátosságai, elemzésének technikái.

A dramaturgiai fogalmak használata, a dramaturgiai eszközök (késleltetés, előre jelzés, ellenpontozás stb.) felismerése és beépítése a szerepalkotás folyamatába.

A jelentős drámairodalmi művek, forgatókönyvek elemzése.

Színházi előadások, játékfilmek elemzése.

9.3.2. *Művelődéstörténeti és művészettörténeti korszakok*

Az előadás szövegének művelődéstörténeti, társadalom- és eszmetörténeti, irodalomtörténeti beágyazottsága.

Az egyetemes művelődéstörténet jelentős korszakai, szemléleti, eszmei, társadalomtörténeti jellemzői:

az őskori és a folyami kultúrák,

a görög és római kultúrák,

a középkor,

a reneszánsz és humanizmus,

a reformáció és ellenreformáció,

a felvilágosodás,

a klasszicizmus,

az európai és a magyar romantika korának kultúrája,

a magyar reformkor és a századforduló művelődési folyamatai,

az európai avantgárd irányzatait és hatása a magyar művészeti életre,

a két világháború közötti magyar művelődési élet jellegzetességei,

az 1945 utáni és a jelenkori kulturális folyamatok.

A korstílusok esztétikai jellemzői, hatásuk a színházművészetre.

A XX. századi színházművészet társadalom- és kultúrtörténeti beágyazottsága.

A színpadi korszakok, műfajok, típusok művészettörténeti beágyazottsága.

A főbb művészettörténeti korszakok jellemzői, emblematikus alkotói, művei

A művészettörténeti stíluskorszakok hatása a színházművészet eszközrendszerére (szcenika, díszlet, zene, jelmez stb.) a művészeti ág története során.

9.3.3. *A szakelmélet alapjai (játék- és divattörténet, néprajz)*

A bábjáték műfajelméletének kialakulása, művelődéstörténeti, színházesztétikai, pszichológiai alapjai, koronkénti változása, abból adódó műfajelméleti hatások

A szakelmélet alapjai

Anyagismeret

A különböző korok társadalmi és kulturális sajátosságainak megismerése, a bábjátékkal kapcsolatos ok-okozati viszonyok feltárása

Bábjáték-stílusok, a jellemző bábfigurák, technikák és a színpadi művek témáinak koronkénti változásának megismerése korszakok felelevenítésével

Játéktörténet

A történeti korok játéka

A gyermekek utánzó, mozgásos, szimbolikus szerepjátéka

A népi játékok hazai formái

A testfestés, maszk, álruha, parókák, álszakállak, fejékek, lábbelik és növényi, állati díszítmények alkalmazásának megismerése. Ezek kapcsolata a rítusokkal, színházzal, társadalmi státusszal

A divat speciális összefüggései a bábkészítéssel

Magyar népszokások, kiemelve a bábjátékos hagyományokat

A népművészeti tárgyak különböző funkciói (használati, esztétikai és szimbolikus)

9.3.4. A színház- és a bábművészet elmélete, esztétikája, etikája, lélektana

A színjáték, a színpadi előadás fogalmának, elemeinek, alkotórészeinek elemzése, azok történeti változásainak áttekintése.

A színházművészet komplex eszközrendszere, esztétikai összetettsége, alkotófolyamatának sajátosságai, szakaszai, helyszínei.

A műalkotás tárgyasulásának, elemzésének problémái.

Az esztétika fogalma, tárgya, minőségei, kategóriái.

Művészetelmélet, színművészeti ágazatok, típusok.

A színházművészet komplexitása. A színjátéktípusok szerkezete, elemei, elemzési módszerei.

A színpadi látvány, a színpadi játéktér technikai vonatkozásai. A díszlet, a jelmez, a bútor, a kellék, a hang- és fénytechnika szerepe az előadás egészében.

A színpadtechnikai eszközrendszer elemei, működésének célja és technikája, esztétikai hatása.

A színészi ábrázolás tárgyi környezete, a scenikai eszközök alkalmazásának módszertana.

A színházművészet esztétikai értékalakzata, az értékalakzat formálódása a XX. század során. Kortárs színpadi hatáselemek.

Színpadi szerep esztétikai formáinak kialakítása, szerepépítési módszerek.

Próbamódszerek és alakítások elemzése.

A szerepalkotás szakaszai, folyamata. Az alakításhoz szükséges színészi eszköztár kialakításának és működtetésének módszerei.

Az alakítás megteremtésének időbelisége, a próbafolyamat szakaszai, céljai, részeredményei.

A művészi alkotás etikai alapjai, a folyamat etikai jellemzői.

A színházművészet etikai normáinak sajátosságai.

A társulat és az alkotó közösség etikai normái.

A színészi alkotás etikai szabályozottsága. Az alázat, az empátia, a konfliktus, a kompromisszum fogalma, etikai vonatkozásai.

A színművészet lélektani folyamatai, jellemzői.

Konfliktus és stressz az alkotás különböző fázisaiban.

Relaxáció, koncentráció, szuggesztió, önszuggesztió az alkotófolyamatban.

A színészi ábrázolás paradoxona, a " nyilvános egyedüllét", a " mi lenne, ha" kategóriái

A beleélés szerepe a bábszínészi ábrázolásban.

A lélektani megfigyelés, önmegfigyelés, az elemzés és önelemzés, a pszichikai kondicionálás stratégiája, technikái, gyakorlatai

A színházi munkaterület lélektani terheltsége, konfliktus, stressz. Feldolgozási stratégiák.

Az előadóművész alkotásának lélektani feltételrendszere, a feltételek kialakításának módszerei

A befogadó és az alkotó sajátos lélektani kapcsolata.

A figyelem felkeltésének és a művészi hatás létrehozásának pszichikai feltételei.

9.3.5. Egyetemes színháztörténet

A színházművészeti előadás szerkezete, elemei. A színpadi műfajok, modellek és típusok a művészeti ág története során, és azok jellemzői.

A színházművészet főbb játéktípusainak eszközrendszere és alkotási módszerei.

Az ókori görög, római színház és dráma.

A középkori liturgikus színjátszás.

A reneszánsz korának színjátszása.

A "farce", a commedia dell'arte jellemzői.

A barokk és a felvilágosodás színháza.

A klasszicizmus.

A romantika színháza.

Az európai színjátszás XX. századi történetének jelentős irányzatai és alkotói.

Jelentős kortárs irányzatok.

Színházi előadások elemzése.

9.3.6. Magyar színháztörténet

A magyar színjátszás kezdetei.

A magyar színjátszás kialakulása, a vándorszínészet kora.

A Pesti Magyar Színház megnyitásától a Nemzeti Színház aranykoráig, Paulay Ede tevékenysége.

A századforduló színházi élete Magyarországon.

A két világháború közötti magyar színjátszás.

Az 1945 utáni magyar színházi élet sajátosságai, alkotói.

Határon túli magyar színjátszás.

A rendszerváltást követő színházi struktúra.

Kortárs magyar színház.

9.3.7. Egyetemes drámatörténet

A drámatörténet főbb korszakai, jelentős alkotói, drámatípusai az ókortól a kortárs művekig.

A meghatározó jelentőségű drámai művek szerkezeti, stilisztikai, szcenikai elemzésének gyakorlata.

A drámai kompozíció, a szerkezet elemei, kategóriái, azok változása a műnem története során.

A drámai műnem főbb műfajainak, típusainak kialakulása, jellemzőik, szerkezeti hasonlóságok és eltérések.

Az ókori görög és római dráma sajátosságai.

A középkor liturgikus és világi drámairodalmának típusai.

A „farce”, a commedia dell'arte jellemzői.

A reneszánsz és a manierista dráma eredményei, jelentős alkotóinak életműve.

A spanyol barokk dráma alkotói, dramaturgiai jellemzői.

A francia klasszicizmus drámairodalmi törekvései, alkotói.

A romantikus dráma.

A polgári dráma jellemzői, meghatározó alkotásai.

Az egyetemes drámairodalom irányzatai, alkotói a XX. század első felében.

Az amerikai dráma.

Az abszurd és a groteszk dráma.

Az egyetemes drámairodalom irányzatai, alkotói a XX. század második felében.

9.3.8. *Magyar drámatörténet*

A magyar drámairodalom kezdetei.

Magyar dráma a felvilágosodás korában.

A XIX. századi magyar romantikus dráma története, típusai, kiemelkedő alkotói, alkotásai.

Naturalista kísérletek.

A XX. századi magyar dráma tematikai és formai irányjai, alkotói, kiemelkedő alkotásai.

Polgári dráma, szalon-vígjáték a két világháború között.

Történelmi drámák a XX. századi magyar irodalomban, a parabola műfaja.

Politizáló színház és dráma.

Határon túli magyar drámairodalom jelentős alkotói, műhelyei.

Értelmiségi sorskérdések a magyar drámairodalomban.

Groteszk és abszurd kísérletek.

Kortárs magyar drámai törekvések, alkotók.

9.3.9. *A bábtechnikák fajtái, eredete, jellemzői*

Bábesztétika

A bábjáték, a bábelőadás elemzési sajátosságai

A bábjáték színházművészetben belüli jellemzőinek, hatásának összetevői

A bábjáték kifejezőeszközei

A bábjáték kifejezőeszközeinek sokrétegűsége

A bábjáték komplexitása

A groteszk, az abszurd, a humor a bábjátékban

Az animáció szerepe

Anyagszerűség

Animáció

Az animáció szerepének elemzése a kiskorúak és a felnőttek gondolkodásában

A különböző bábtechnikák (Kesztyűs bábok, Bunraku báb, Botos bábok, Pálcás báb, Marionett báb, Árnyjáték)

9.3.10. *Egyetemes és magyar bábtörténet*

A bábjáték eredete

A bábjáték ősi formáinak megismerése. Mágikus, mitikus bábjáték

Bábjátszás a távol-keleti kultúrákban

Az európai bábjáték története

Európai bábos hagyományok

Vásári játékok, témák és jellemző figurák. Hatása a különböző népek kultúrájára

Magyar bábtörténet

Magyar bábos hagyományok

Vásári játékok. Művészi bábjáték kezdetei. Marionettszínházak

Kortárs bábművészet

A bábszínházi játéktípusok története

A bábszínházi előadásban rejlő gondolatiság lényege, összefüggései, társadalmi szerepe

A színháztörténet, a színházesztétika, a bábesztétika, és a bábtörténet összefüggései

Európa és a világ bábművészetének legjelentősebb alkotói

A legjelentősebb hazai bábművészeti törekvések.

9.3.11. Zene és színpadi művek elmélete és története

Zene és dráma, zene és színház (pl. Szentivánéji álom – Mendelssohn, Beaumarchais – Mozart, Balázs Béla – Bartók Béla A kékszakállú herceg vára).

Az opera jellemzőinek áttekintése, szabadon választott művek alapján.

Az operett jellegzetességei (pl. Offenbach, J. Strauss, Lehár, Kálmán művei alapján).

A musical műfaj jellemzői (pl. Hegedűs a háztetőn, Az Operaház fantomja alapján).

A rockopera műfaji sajátosságai, zenei világa (pl. István a király).

A balett és táncjáték, mint zenei műfaj (pl. Stravinsky vagy Bartók egy-egy műve).

Jazz és a populáris zene sajátosságai szabadon választott művek alapján.

A népzene és világzene jellemzői szabadon választott művek alapján.

9.3.12. Vizuális kultúra

A művészi közlés, mű és jelentése.

Művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok.

A fotografikus kép.

A mozgóképi kifejezés.

A tömegkommunikáció

Az újabb, kísérleti médiumok.

9.3.13. Mozgóképkultúra- és médiaismeret

A mozgóképben és a médiában a figyelemirányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei.

A mozgóképi elbeszélés eszközei.

A szerzői kultúra és tömegkultúra, mint eltérő beszédmódok.

A tömegkommunikáció, nyilvánosság, hálózati kommunikáció.

Az új média formái és szövegépítkezési sajátosságai.

A médiaipar, médiafogyasztás és –befogadás.

Médiareprezentáció, valószerűség és hitelesség.

Médiaetika, médiaszabályozás.

9.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Filmvetítésre alkalmas szaktanterem.

9.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

**A10614-12 azonosító számú
Bábkészítés
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei**

A 10614-12 azonosító számú Bábkészítés megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Bábkészítés gyakorlata	Bábkészítés elméleti ismeretei
FELADATOK		
A bábjáték kialakulásának történetét és a bábművészethez kapcsolódó ismereteit alkotó módon beépíti a bábkészítés munkafázisaiba	x	x
A szakelmélet alapjait (játék- és divattörténet, néprajz) felhasználva önálló terveket készít	x	x
A technológiai alapl műveletekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteit összekapcsolja, ötleteit szerkezeti rajzban bemutatja, indokolja	x	x
Arányos makettet készít báb- és díszlettervek alapján	x	x
A szerszámhasználat szabályainak ismeretében megtervezi a szükséges eszköztár jellegét		x
Tájékozódik a bábkészítéshez szükséges anyagok, szerszámok beszerzési lehetőségeiről	x	
Költségvetést készít a bábok elkészítéséhez szükséges anyagok, eszközök, munkák összegéről		x
Kivitelezi a bábkészítést	x	x
Tervei és a rendelkezésre álló anyagok felhasználásával bábszínházi eszközt készít	x	x
A báb- és díszletkészítéshez szükséges kézi- és gépi szerszámokat, gépi berendezéseket (működésük ismerete alapján) felhasználja	x	
Mintáz, farag (agyagot, fát megmunkál)	x	
Különböző technikájú bábokat készít (kesztyűs, vajang, marionett, bunraku stb.)	x	x
Az elkészített figurákat jelenetekben használja	x	
Alapgyakorlatokat végez különböző típusú bábokkal	x	
SZAKMAI ISMERETEK		
Általános vizuális alapismeretek		x
Színpadtechnikai alapfogalmak		x

Művészettörténeti alapfogalmak		x
A bábtörténet korszakai		x
Játéktörténet és -elmélet, néprajz		x
Az anyag- és vegytan jellemzői (fa, fém, textil, papír, festékek, természetes és műanyagok)		x
A kézműves technikák (fafaragás, nemezelés, szövés, varrás, mintázás, fémmunkák)	x	
Szerszámismeret		x
Rajz, festés	x	
A szcenika alapismeretei		x
Színelmélet		x
Formázás	x	
A méret-, arányszerkezet összefüggései		x
A balesetvédelem szabályai	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
A bábkészítés szakmai nyelvezetének, fogalmainak értelmezése, alkalmazása		x
Tervrajz olvasása, értelmezése	x	x
Tervrajz készítése	x	x
Szabadkézi rajzolás	x	
Komplex eszközhasználati képességek, készségek	x	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Kézügyesség	x	
Precizitás	x	
Önállóság	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Adekvát metakommunikáció	x	
Interperszonális rugalmasság	x	
Irányíthatóság	x	
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Kreativitás, ötletgazdagság	x	
Gyakorlatias feladatértelmezés	x	x
Módszeres munkavégzés	x	

10. Bábkészítés gyakorlata tantárgy

36 óra/36 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

10.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy összegzi a bábszínházi előadásban, bábjátékban használható bábok tervezésének, kivitelezésének alapvető technikáit, módszereit, ismereteit.

10.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Elméleti és gyakorlati ismereteivel megalapozza, ugyanakkor kiegészíti a Bábszínészi alakítás ismeretanyagát.

10.3. Témakörök

10.3.1. Rajz, festés, szakmai rajz

Önálló ábrázolási gyakorlatok

Egyszerű geometrikus tárgyak rajza, a perspektíva szabályainak alkalmazása
 A rajzolás és festés mestersége, különböző technikái
 A kompozíció, vonal- és tónusértékek vizsgálata. A színkeverés alapjai.
 Természeti formák, növények és állatok megjelenítése, azok felépítése, arányai, mozgásai
 Az emberi test felépítése, anatómiai szerkezete, arányai, mozgása
 Az épített külső és belső környezet megjelenítése
 Különböző kompozíciók alkotása, montázs, kollázs, kevert és egyedi technikák alkalmazása
 Tárgyak, növényi és állati formák, emberi figura, portré mintázása
 Csendélet, portrérajzolás és festés
 A látvány-, kivitelezési és műhelyrajz készítése
 Rajzok, motívumgyűjtemények tervdokumentációk készítése
 Tervezési ismeretek
 Tervkészítés
 Szerkezeti rajz
 Szakmai rajz

10.3.2. A kézműves technikák

Műhelyismeret, műhelyhasználat
 A báb- és díszletkészítés folyamatának gyakorlata
 A szükséges eszközök használatának, funkciójának gyakorlati alkalmazása
 A kézműves technikák (fafaragás, nemezelés, szövés, varrás, mintázás, fémmunkák) gyakorlata
 Bábszínházi eszközök készítése
 Bábkészítés technológiai folyamatai
 Kéziszerszámok használata
 Kézi alapanyag feldolgozás, megmunkálás
 Gépek ismerete és használata
 Gépi alapanyag feldolgozás, megmunkálás
 Összetett bábok kézi feldolgozása
 Összetett bábok gépi feldolgozása
 Díszítés
 Felületkezelés

10.3.3. Formázás

A bábkészítéshez szükséges alaplételek elsajátítása
 Makett készítés
 Kasírozás
 Varrás
 Faragás
 Mintázás
 Egyszerű bábok készítése
 Összetett formázási feladatok
 A különböző technikájú bábokkal való helyzetgyakorlatok végzése, a bábok mozgásrendszerének gyakorlati megismerése
 Az árnyjáték alapjainak elsajátítása, gyakorlatok árnyfigurákkal
 Különböző technikájú bábokat készítése
 Bábok javítása
 Csomagolás, szállítás

10.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanműhely,
Tanterem,
Gyakorló terem

10.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

11. Bábkészítés elméleti ismeretei tantárgy**36 óra/ 36 óra***

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

11.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy összegzi a bábszínházi előadásban, bábjátékban használható bábok tervezéséhez, kivitelezéséhez szükséges alapvető ismereteiket.

11.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Elméleti és gyakorlati ismereteivel megalapozza, ugyanakkor kiegészíti a Bábszínészi alakítás ismeretanyagát.

11.3. Témakörök**11.3.1. Általános vizuális alapismeretek, játék- és bábelmélet**

Az egyetemes és a magyar művészettörténet jelentős korszakainak és stíluselemei
(vetített képes előadások, múzeumlátogatások)
A vizuális érzékelés, a látás pszichofizikai tényezői
A vizuális művészeti ágak esztétikája
Vizuális jelrendszer
Környezet- és tárgykultúra, azok változása
A képkomponálás szabályai
A különböző képi elemek felületképző lehetőségei
A színek törvényszerűségei és kifejezőereje
Fény-árnyék viszonyok megjelenítése, kontraszthatások - a tónusképzés lehetőségei
A vonal és a szín jelentősége
Plasztika, tárgyformálás
Színelmélet, alapszínek, komplementer színek
A bábú vizualitása
Játékelméleti, -történeti alapismeretek
Bábelméleti, -történeti alapismeretek
Szcenikai alapismeretek, a színpadi látvány

11.3.2. Az anyag- és vegytan jellemzői

A bábkészítésnél használatos anyagok, segédanyagok és kellékek
Anyagismeret
Papíripari ismeretek
Faipari ismeretek
Textilipari ismeretek
Egyéb anyagok (fém, műanyag, gipsz, bőr, agyag stb) ismerete, tulajdonságai
Vegytani ismeretek

Anyagbeszerzés ismeretei
Költségvetés készítésének ismeretei

11.3.3. Műhely- és szerszámismeret

A bábkészítő kézműves műhely kialakítása feltételeinek, gépek, eszközök elhelyezésének, beszerzési lehetőségeinek, karbantartási igényének ismerete

A szerszámhasználat szabályai

A báb- és díszletkészítés folyamata, eszközei

A szükséges eszközök használatának, funkciójának elméleti ismeretei

A különböző technikájú bábok szerkezete

A bábok elkészítésének eszközei

11.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

Demonstrációs terem

11.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

4. SZAKMAI PROGRAM
A XLII. ELŐADÓMŰVÉSZET ÁGAZATHOZ TARTOZÓ
54 212 03
GYAKORLATOS SZÍNÉSZ
SZÍNHÁZI ÉS FILMSZÍNÉSZ
SZAKMAIRÁNY SZAKKÉPESÍTÉSHEZ
(2018-BAN BEVEZETETT)

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet és
- az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 212 03

Szakképesítés megnevezése: Gyakorlatos színész (Színházi és filmszínész szakmairány)

A szakmacsoport száma és megnevezése: 4. Művészet, közművelődés, kommunikáció

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XLII. Előadóművészet

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70 % (50%–ban színpadi szakmai gyakorlat)

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- 5 évfolyamos képzés esetén: a 10. évfolyamot követően 160 óra, a 11. évfolyamot követően 160 óra;
- 2 évfolyamos képzés esetén: az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra.

A szakmai gyakorlat megszervezhető a képzési sajátosságok figyelembevételével a képzési folyamat időszakában is. Pl. hétvégi és nyári koncertek, fellépések, táborok, versenyek, kiállítások, művésztalálkozók, valamint az állam által elismert, vagy az iskola által szervezett nemzetközi szakmai diákcsere formájában is.

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Bemeneti kompetenciák: —

Szakmai előképzettség: —

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: szükségesekek

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
–	–
–	–

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakgimnáziumi képzésben a két évfolyamos képzés második évfolyamának (2/14.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés érettségi utáni évfolyamának szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével, órakeretével. A két évfolyamos képzés első szakképzési évfolyamának (1/13.) ágazati szakgimnáziumi szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, összes órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés 9-12. középiskolai évfolyamokra jutó ágazati szakgimnáziumi szakmai tantárgyainak tartalmával, összes óraszámával.

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	1	7	4,5	7,5	160	1	3	160	2,5	3	9,5	21,5	9	20,5	160	9,5	21,5
	Összesen		8		12			4			5,5		31		29,5			31	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	fő szakképesítés										0,5					0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	fő szakképesítés										2					2		
10613-12 Munkavédelem színházi munkaterületeken	Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken	fő szakképesítés	0,5											0,5					
10616-12 Színpadi és filmszínészi alakítás	Színészmesterség gyakorlata	fő szakképesítés		2		2			2			2		10		8		10	
	Vers- és prózamondás gyakorlata	fő szakképesítés		1		1,5			1			1		3		4,5		3	
	Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	fő szakképesítés		1		1							2,5		2			2,5	

Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata	fő szakképesítés		1		1								3		2			3
Színpadi mozgás gyakorlata	fő szakképesítés		2		2								3		4			3
Színház-, film-, drámaelmélet és történet	fő szakképesítés	0,5		4,5			1			2,5		7		8,5			7	

A kerettanterv szakmai tartalma – a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően – a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

2. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

		9.			10.			11.			12.		képzés 9-12. o. összes	Nem a főszakképesítésre fordítandó órákat Főszakképesítés 9-12. o. összes óraszámja	5/13.		Főszakképesítés 9-13. o. összes óraszámja	1/13.			2/14.		A két évfolyamos szakképzés összes óraszámja
		e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy			e	gy		ögy	e	gy			
A fő szakképe- sítésre vonatkozó:	Összesen	36	252	162	271	160	36	108	160	78	92	1488	453	1035	294	666	1995	323	738	160	294	666	2021
	Összesen	288		433			144			170					960			1061			960		
	Elméleti óraszámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 606 óra (26,2%)													617 óra (28,3%)								
	Gyakorlati óraszámok (arány ögy-vel)	öt évfolyamos képzés egészében: 1389 óra (73,8%)													1404 óra (71,7%)								
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	15	0	0	15	0	15	
	Munkajogi alapismeretek											0			4		4			4		4	
	Munkaviszony létesítése											0			4		4			4		4	
	Álláskeresés											0			4		4			4		4	
	Munkanélküliség											0			3		3			3		3	
I. (érettségire épülő	Foglalkoztatás I.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	62	0	62	0	0	62	0	62	
	Nyelvtani rendszerzés 1										0			8		8			8		8		
	Nyelvtani rendszerzés 2										0			8		8			8		8		

	Nyelvi képességfejlesztés											0			23		23				23		23	
	Munkavállalói szókincs											0			23		23				23		23	
10613-12 Munkavédelem színházi munkaterületeken	Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken	fő szakképesítés	18	0	0	0		0	0		0	0	18	0	18	0	18	18	0		0	0	18	
	A színházi üzem veszélyforrásai veszélyhelyzetei, azok elhárítása		9											9				9	9				0	9
	A színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásai		5											5				5	5				0	5
	A színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásai, helyzetei, balesetvédelmi előírásai		4											4				4	4				0	4
10616-12 Színpadi és filmszínészi alakítás	Színészmesterség gyakorlata	fő szakképesítés	0	72	0	73		0	72		0	61	278	0	278	0	310	588	0	288		0	310	598
	Szöveg nélküli és szöveges helyzetgyakorlatok, etűdök		36										36				36	36				0	36	
	Zenés helyzetgyakorlatok, etűdök		36										36				36	36				0	36	

Különböző hangulatú, egyszerű szerkezetű jelenetek előadása színdarabokból				65						65				62	127		65			62	127	
Kötött szövegű, verses drámarészletek előadása, színpadi stilizáció				8			72			29	109				62	171		114			62	176
Lélektani ábrázolás megjelenítése különböző stílusú drámarészletek előadásával										32	32				124	156		37			124	161
Filmszínészi játék											0				62	62					62	62
Vers- és prózamondás gyakorlata	0	36	0	54		0	36		0	31	157	0	157	0	93	250	0	162		0	93	255
Egyszerű szerkezetű, hangulat- és tájfestő lírai és prózai művek elemzése és előadása		36									36					36		36			0	36
Összetett szerkezetű, különböző verselésű lírai művek elemzése és előadása				54							54					54		54			0	54
Párbeszéd szerkezetű és prózai szövegek előadása							36				36					36		36			0	36
Nép-és műballadák előadása										15	15				31	46		17			31	48

fő szakképesítés

Modern lírai és prózai művek elemzése és előadása										16	16				31	47		19			31	50	
Dramai szövegek, monológok előadása											0				31	31					31	31	
Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	fő szakképesítés	0	36	0	36		0	0		0	0	72	0	72	0	77	149	0	72	0	77	149	
Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok			6		6								12		7	19		12			7	19	
A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság			6		6								12		7	19		12			7	19	
Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok			6		6								12		8	20		12			8	20	
Ritmus-, tempógyakorlatok			6		6								12		15	27		12			15	27	
A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatai			6		6								12		25	37		12			25	37	
Nonverbális kifejező eszközök			6		6								12		15	27		12			15	27	
Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata		fő szakképesítés	0	36	0	36		0	0		0	0	72	0	72	0	93	165	0	72	0	93	165
Légzéstechnika				4		4							8		6	14		8			6	14	
Hangadás, skála-gyakorlatok			4		8							12		6	18		12			6	18		

Népdalok, népdalfeldolgozások, virágénekek előadása			14		14							28				6	34		28			6	34
Sanzonok, táncdalok, duettek előadása			14		10							24				23	47		24			23	47
Dramatikus szerkezetű szonok, kuplék előadása												0				26	26					26	26
Musicalrészletek előadása												0				26	26					26	26
Színpadi mozgás gyakorlata		0	72	0	72		0	0		0	0	144	0	144	0	93	237	0	144		0	93	237
Színpadi mozgás- tréning, koordinációs gyakorlatok	fő szakképesítés		24		12							36				17	53		36			17	53
Testtudat kialakítását célzó technikák			24		12							36				20	56		36			20	56
Tánctechnikai tréningek (balett-, jazz tánc			24		24							48				20	68		48			20	68
Kontakt-technikák					24							24				10	34		24			10	34
Pantomim												0				10	10					10	10
Néptánc												0				16	16					16	16
Színház-, film-, drámaelmélet és történet	fő szakképesítés	18	0	162	0		36	0		78	0	294	0	294	217	0	511	305	0		217	0	522
Irodalmi műelemzés, poétikai és dramaturgiai ismeretek		18		18			6			6		48			20		68	49			20	0	69

Művelődéstörténeti és művészettörténeti korszakok			18			6			8		32			20		52	33			20	0	53
Jelmez-, viselet-, és divattörténet			18						8		26			10		36	27			10	0	37
A színház- és a filmművészet elmélete, esztétikája			18			6			8		32			10		42	33			10	0	43
Egyetemes színháztörténet			18			6			8		32			31		63	33			31	0	64
Magyar színháztörténet			18			4			10		32			31		63	34			31	0	65
Egyetemes drámatörténet			24			2			15		41			31		72	43			31	0	74
Magyar drámatörténet			24						15		39			31		70	41			31	0	72
A színművészet etikai, pszichológiai vonatkozásai			6								6			10		16	6			10	0	16
Egyetemes és magyar filmtörténet											0			23		23				23	0	23
Zenés színház elmélete és története						2					2					2	2				0	2
Vizuális kultúra						2					2					2	2				0	2
Mozgóképkultúra- és médiaismeret						2					2					2	2				0	2

3. számú táblázat

A nem a főszakképesítéshez kapcsolódó óraszámok megoszlása:

51 345 05 Előadóművészeti program- és projektszervező	453 óra
--	---------

Jelmagyarázat: e/elmélet; gy/gyakorlat; ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

A
11499-12 azonosító számú
Foglalkoztatás II.
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 11499-12 azonosító számú Foglalkoztatás II. megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Foglalkoztatás II.
FELADATOK	
Munkaviszonyt létesít	x
Alkalmazza a munkaerőpiaci technikákat	x
Feltérképezi a karrierlehetőségeket	x
Vállalkozást hoz létre és működtet	x
Motivációs levelet és önéletrajzot készít	x
Diákmunkát végez	x
SZAKMAI ISMERETEK	
Munkavállaló jogai, munkavállaló kötelezettségei, munkavállaló felelőssége	x
Munkajogi alapok, foglalkoztatási formák	x
Speciális jogviszonyok (önkéntes munka, diákmunka)	x
Álláskeresői módszerek	x
Vállalkozások létrehozása és működtetése	x
Munkaügyi szervezetek	x
Munkavállaláshoz szükséges iratok	x
Munkaviszony létrejötte	x
A munkaviszony adózási, biztosítási, egészség- és nyugdíjbiztosítási összefüggései	x
A munkanélküli (álláskereső) jogai, kötelezettségei és lehetőségei	x
A munkaerőpiac sajátosságai (állásbörzék és pályaválasztási tanácsadás)	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
Köznyelvi olvasott szöveg megértése	x
Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban	x
Elemi szintű számítógép használat	x
Információforrások kezelése	x
Köznyelvi beszédképesség	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK	

Önfejlesztés	x
Szervezőképesség	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK	
Kapcsolatteremtő készség	x
Határozottság	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK	
Logikus gondolkodás	x
Információgyűjtés	x

12. Foglalkoztatás II. tantárgy

15 óra/15 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a fő szakképesítéshez kapcsolódik.

12.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

12.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

12.3. Témakörök

12.3.1. Munkajogi alapismeretek

Munkavállaló jogai (megfelelő körülmények közötti foglalkoztatás, bérfizetés, költségtérítés, munkaszerződés-módosítás, szabadság), kötelezettségei (megjelenés, rendelkezésre állás, munkavégzés, magatartási szabályok, együttműködés, tájékoztatás), munkavállaló felelőssége (vétkesen okozott kárért való felelősség, megőrzési felelősség, munkavállalói biztosíték).

Munkajogi alapok: felek a munkajogviszonyban, munkaviszony létesítése, munkakör, munkaszerződés módosítása, megszűnése, megszüntetése, felmondás, végkielégítés, munkaidő, pihenőidők, szabadság.

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony.

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idenymunka és alkalmi munka).

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, östermelői jogviszony, háztartási munka, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka.

12.3.2. Munkaviszony létesítése

Munkaviszony létrejötte, fajtái: munkaszerződés, teljes- és részmunkaidő, határozott és határozatlan munkaviszony, minimálbér és garantált bérminimum, képviselő szabályai, elállás szabályai, próbaidő.

Munkavállaláshoz szükséges iratok, munkaviszony megszűnésekor a munkáltató által kiadandó dokumentumok.

Munkaviszony adózási, biztosítási, egészség- és nyugdíjbiztosítási összefüggései: munkaadó járulékfizetési kötelezettségei, munkavállaló adó- és járulékfizetési

kötelezettségei, biztosítottként egészségbiztosítási ellátások fajtái (pénzbeli és természetbeli), nyugdíj és munkaviszony.

12.3.3. *Álláskeresés*

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, képzések szerepe, foglalkoztatási támogatások ismerete.

Motivációs levél és önéletrajz készítése: fontossága, formai és tartalmi kritériumai, szakmai önéletrajz fajtái: hagyományos, Europass, amerikai típusú, önéletrajzban szereplő email cím és fénykép megválasztása, motivációs levél felépítése.

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága, EURES (Európai Foglalkoztatási Szolgálat az Európai Unióban történő álláskeresésben), munkaügyi szervezet segítségével történő álláskeresés, cégek adatbázisába történő jelentkezés, közösségi portálok szerepe.

Munkaerőpiaci technikák alkalmazása: Foglalkozási Információs Tanácsadó (FIT), Foglalkoztatási Információs Pontok (FIP), Nemzeti Pályaorientációs Portál (NPP).

Állásinterjú: felkészülés, megjelenés, szereplés az állásinterjún, testbeszéd szerepe.

12.3.4. *Munkanélküliség*

A munkanélküli (álláskereső) jogai, kötelezettségei és lehetőségei: álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel; a munkaügyi szervezettel történő együttműködési kötelezettség főbb kritériumai; együttműködési kötelezettség megszegésének szankciói; nyilvántartás szünetelése, nyilvántartásból való törlés; munkaügyi szervezet által nyújtott szolgáltatások, kiemelten a munkaközvetítés.

Álláskeresési ellátások („passzív eszközök”): álláskeresési járadék és nyugdíj előtti álláskeresési segély. Utazási költségtérítés.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Közfoglalkoztatás: közfoglalkoztatás célja, közfoglalkoztatás célcsoportja, közfoglalkoztatás főbb szabályai

Munkaügyi szervezet: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) szervezetrendszerének felépítése (a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, a kormányhivatal, a járási hivatal feladatai).

Az álláskeresők részére nyújtott támogatások („aktív eszközök”): önfoglalkoztatás támogatása, foglalkoztatást elősegítő támogatások (képzések, beralapú támogatások, mobilitási támogatások).

Vállalkozások létrehozása és működtetése: társas vállalkozási formák, egyéni vállalkozás, mezőgazdasági őstermelő, nyilvántartásba vétel, működés, vállalkozás megszűnésének, megszüntetésének szabályai.

A munkaerőpiac sajátosságai, NFSZ szolgáltatásai: pályaválasztási tanácsadás, munka- és pályatanácsadás, álláskeresési tanácsadás, álláskereső klub, pszichológiai tanácsadás.

12.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

12.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

A
11498-12 azonosító számú
Foglalkoztatás I.
(érettségire épülő képzések esetén)
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 11498-12 azonosító számú Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén) megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Foglalkoztatás I.
FELADATOK	
Idegen nyelven:	
bemutatkozik (személyes és szakmai vonatkozással)	x
alapadatokat tartalmazó formanyomtatványt kitölt	x
szakmai önéletrajzot és motivációs levelet ír	x
állásinterjún részt vesz	x
munkakörülményekről, karrier lehetőségekről tájékozódik	x
idegen nyelvű szakmai irányítás, együttműködés melletti munkát végez	x
munkával, szabadidővel kapcsolatos kifejezések megértése, használata	x
SZAKMAI ISMERETEK	
Idegen nyelven:	
szakmai önéletrajz és motivációs levél tartalma, felépítése	x
egy szakmai állásinterjú lehetséges kérdései, illetve válaszai	x
közvetlen szakmájára vonatkozó gyakran használt egyszerű szavak, szókapcsolatok	x
a munkakör alapkifejezései	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
Egyszerű formanyomtatványok kitöltése idegen nyelven	x
Szakmai állásinterjún elhangzó idegen nyelven feltett kérdések megértése, illetve azokra való reagálás értelmező, összetett mondatokban	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK	
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK	

Nyelvi magabiztosság	x
Kapcsolatteremtő készség	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK	
Információgyűjtés	x
Analitikus gondolkodás	x
Deduktív gondolkodás	x

13. Foglalkoztatás I. tantárgy

62 óra/62 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a fő szakképesítéshez kapcsolódik.

13.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok alkalmasak legyenek egy idegen nyelvű állásinterjún eredményesen és hatékonyan részt venni.

Ehhez kapcsolódóan tudjanak idegen nyelven személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni, a munkavállaláshoz kapcsolódóan pedig egy egyszerű formanyomtatványt kitölteni.

Cél, hogy a rendelkezésre álló 62 tanóra egység keretén belül egyrészt egy nyelvtani rendszerezés történjen meg a legalapvetőbb igeidők, segédigék, illetve az állásinterjúhoz kapcsolódóan a legalapvetőbb mondatszerkesztési eljárások elsajátítása révén. Majd erre építve történjen meg az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés és az induktív nyelvtanulási készségfejlesztés 6 alapvető, a mindennapi élethez kapcsolódó társalgási témakörön keresztül. Végül ezekre az ismertekre alapozva valósuljon meg a szakmájához kapcsolódó idegen nyelvi kompetenciafejlesztés.

13.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

13.3. Témakörök

13.3.1. Nyelvtani rendszerezés 1

A 8 órás nyelvtani rendszerezés alatt a tanulók a legalapvetőbb igeidőket átismétlik, illetve begyakorolják azokat, hogy munkavállaláshoz kapcsolódóan, hogy az állásinterjú során ne okozzon gondot a múlt, illetve a jövőre vonatkozó kérdések megértése, illetve az azokra adandó válaszok megfogalmazása. Továbbá alkalmas lesz a tanuló arra, hogy egy szakmai állásinterjún elhangzott kérdésekre összetett mondatokban legyen képes reagálni, helyesen használva az igeidő egyeztetést.

Az igeidők helyes begyakorlása lehetővé teszi számára, hogy mint leendő munkavállaló képes legyen arra, hogy a munkaszerződésben megfogalmazott tartalmakat helyesen értelmezze, illetve a jövőbeli karrierlehetőségeket feltérképezze. A célként megfogalmazott idegen nyelvi magabiztosság csak az igeidők helyes használata révén fog megvalósulni.

13.3.2. Nyelvtani rendszerezés 2

A 8 órás témakör során a diák a kérdésszerkesztés, a jelen, jövő és múlt idejű feltételes mód, illetve a módbeli segédigék (lehetőséget, kötelességet, szükségességet, tiltást kifejező) használatát eleveníti fel, amely révén idegen nyelven sokkal egzaktabb módon tud bemutatkozni szakmai és személyes vonatkozásban egyaránt. A segédigék jelentéstartalmának precíz és pontos ismerete alapján alkalmas

lesz arra, hogy tudjon tájékozódni a munkahelyi és szabadidő lehetőségekről. Precízen meg tudja majd fogalmazni az állásinterjún idegen nyelven feltett kérdésekre a választ kihasználva a segédigék által biztosított nyelvi precizitás adta kereteket. A kérdésfeltevés alapvető szabályainak elsajátítása révén alkalmassá válik a diák arra, hogy egy munkahelyi állásinterjún megértse a feltett kérdéseket, illetve esetlegesen ő maga is tisztázó kérdéseket tudjon feltenni a munkahelyi meghallgatás során. A szórend, a prepozíciók és a kötőszavak pontos használatának elsajátításával olyan egyszerű mondatszerkesztési eljárások birtokába jut, amely által alkalmassá válik arra, hogy az állásinterjún elhangzott kérdésekre relevánsan tudjon felelni, illetve képes legyen tájékozódni a munkakörülményekről és lehetőségekről.

13.3.3. Nyelvi készségfejlesztés

(Az induktív nyelvtanulási képesség és az idegen nyelvi asszociatív memória fejlesztése fonetikai készségfejlesztéssel kiegészítve)

A 23 órás nyelvi készségfejlesztő blokk során a diák rendszerezi az idegen nyelvi alapszókincshez kapcsolódó ismereteit. E szókincset alapul véve valósul meg az induktív nyelvtanulási képességfejlesztés és az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés 6 alapvető társalgási témakör szavai, kifejezésein keresztül. Az induktív nyelvtanulási képesség által egy adott idegen nyelv struktúráját meghatározó szabályok kikövetkeztetésére lesz alkalmas a tanuló. Ahhoz, hogy a diák koherensen lássa a nyelvet, és ennek szellemében tudjon idegen nyelven reagálni, feltétlenül szükséges ennek a képességnek a minél tudatosabb fejlesztése. Ehhez szorosan kapcsolódik az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés, ami az idegen nyelvű anyag megtanulásának képessége: képesség arra, hogy létrejöjjön a kapcsolat az ingerek (az anyanyelv szavai, kifejezése) és a válaszok (a célnyelv szavai és kifejezései) között. Mind a két fejlesztés hétköznapi társalgási témakörök elsajátítása során valósul meg.

Az elsajátítandó témakörök:

- személyes bemutatkozás
- a munka világa
- napi tevékenységek, aktivitás
- lakás, ház
- utazás,
- étkezés

Ezen a témakörön keresztül valósul meg a fonetikai dekódolási képességfejlesztés is, amely során a célnyelv legfontosabb fonetikai szabályaival ismerkedik meg a nyelvtanuló.

13.3.4. Munkavállalói szókincs

A 23 órás szakmai nyelvi készségfejlesztés csak a 39 órás 3 alapozó témakör elsajátítása után lehetséges. Cél, hogy a témakör végére a diák folyékonyan tudjon bemutatkozni kifejezetten szakmai vonatkozással. Képes lesz a munkalehetőségeket feltérképezni a célnyelvi országban. Begyakorolja az alapadatokat tartalmazó formanyomtatvány kitöltését, illetve a szakmai önéletrajz és a motivációs levél megírásához szükséges rutint megszerzi. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, ami alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. A témakör tanulása során közvetlenül a szakmájára vonatkozó gyakran használt kifejezéseket sajátítja el. A munkaszerződések kulcskifejezéseinek

elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

13.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Az órák kb. 50%-a egyszerű tanteremben történjen, egy másik fele pedig számítógépes tanterem, hiszen az oktatás egy jelentős részben digitális tananyag által támogatott formában zajlik.

13.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

A
10613-12 azonosító számú
Munkavédelem színházi munkaterületeken
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10613-12 azonosító számú Munkavédelem színházi munkaterületeken megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken
FELADATOK	
Betartja a színház, a színpad és a raktározási területek üzemszerű működésének szabályait	x
Betartja a színházi tevékenységhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályokat	x
Betartja a színházi tevékenységhez kapcsolódó biztonságtechnikai-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat	x
Betartja a színpadi, pódiumi eszközök, kellékek, bábok mozgatásával kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat	x
Ellátja a színpadi eszközök mozgatásával okozott balesetekhez kapcsolódó alapvető elsősegély-nyújtási feladatokat	x
SZAKMAI ISMERETEK	
A színházépület berendezéseinek üzemszerű működésére vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások	x
A színpadi munkára vonatkozó általános munkavégzési előírások	x
A színpadtérre, zenekari árokra vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A kiszolgáló és üzemi helyiségekre (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek) vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A közönségforgalmi terekre és útvonalakra, valamint a nézőtérre vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások	x
A világítási- és villamos berendezésekre vonatkozó biztonságtechnikai előírások	x
A színházi munkával összefüggő veszélyes tevékenységek munkavédelmi előírásai	x
Alsó- és színpadszínti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelésére, használatára vonatkozó balesetvédelmi előírások	x

A felsőgépezet kezelésére, működtetésére vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A díszletépítés, -bontás; próbák, előadások és gyorsváltozások munka-, baleset-, és tűzvédelmi előírásai	x
Szűrő-, vágó- és lőfegyver kezelésére és tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírások	x
Pirotechnikai tevékenység, egyéb tűzveszélyes cselekmény tűzvédelme	x
Artista és kaszkadőr tevékenység balesetvédelmi előírásai	x
A színpadi díszletelemek kellékek, bútorok szerelésével, bontásával, valamint használatával kapcsolatos munkavédelmi előírások	x
Az anyag- és kellékmozgatás, -szállítás biztonsági előírásai	x
Elsősegély-nyújtási alapismeretek	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
A munkabiztonság szakmai nyelvezetének, fogalmainak értelmezése	x
A munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata	x
A munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek értelmezése	x
Alapvető elsősegély-nyújtási cselekvések	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK	
Térbeli tájékozódás	x
Felelősségtudat	x
Megbízhatóság	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK	
Kapcsolatfenntartó készség	x
Irányíthatóság	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK	
Helyzetfelismerés	x
Körültekintés, elővigyázatosság	x

14. Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken tantárgy 18 óra/18 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

14.1. A tantárgy tanításának célja

Felkészítés munka- és balesetvédelmi szempontból a színházi üzem veszélyforrásainak felismerésére, elkerülésére, veszély esetén a megfelelő és elvárhatóan szakszerű viselkedésre, cselekvésre.

A tárgy tanításának célja továbbá, feltárni a színházi üzem működésének sajátosságait, az egyes üzemterületek önálló és összefüggő működésének veszélyforrást jelentő körülményeit, a színházi intézmény biztonságtechnikai feltételrendszerét.

Bemutatni az előadó-művészeti tevékenység munka-, baleset-, tűz és környezetvédelmi előírásait, a veszélyhelyzetek kiküszöbölésének alapismereteit.

14.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik az általános munkavédelmi alapismeretek tantárgyhoz. A színházi üzem sajátos veszélyforrásait tárja fel.

14.3. Témakörök

14.3.1. *A színházi üzem veszélyforrásai veszélyhelyzetei, azok elhárítása*

A színházi üzem működésének komplexitása, az egyes elemek (játékterek, nézőterek, közlekedők, kiszolgáló területek stb.) önálló és összefüggő működése.

Az üzemszerű működés egyes területei, helyszínei, helyiségei, berendezései, személyi és tárgyi feltételrendszere. A működés folyamatának általános biztonságtechnikai feltételrendszere, jellemzői, veszélyforrásai.

A színházi üzem, azon belül a játékterek komplex működése, a különböző egységek (díszletmozgatási berendezések, apparátus, világítástechnikai eszközök, apparátus stb.) működéséből fakadó veszélyhelyzetek, azok kiküszöbölése, elhárítása.

A világítási- és villamos berendezésekre vonatkozó biztonságtechnikai előírások.

Az előadói tevékenység általános munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi előírásainak betartása veszélyhelyzetekben.

Az előadói tevékenység biztonságtechnikai feltételrendszere, a veszélyhelyzetek kiküszöbölésének alapismeretei a színházi üzem egészére vonatkozóan.

Az alkalmazható segédeszközök használatának módja.

14.3.2. *A színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásai*

A színpadi játéktér tárgyi környezete, berendezéseinek, gépezeteinek működésére, működtetésére vonatkozó alapismeretek.

A színpadtérre, zenekari árokra vonatkozó balesetvédelmi előírások.

Az előadói tevékenység tárgyi eszközrendszerének (díszlet, bútor, kellék) mozgatásából, mozgásából fakadó veszélyhelyzetek.

A színpadi előadói tevékenység során alkalmazásra kerülő balesetvédelmi előírások.

Szűrő-, vágó- és lőfegyver kezelésére és tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírások.

Piroteknikai tevékenység, egyéb tűzveszélyes cselekmény tűzvédelme.

Artista és kaszkadőr tevékenység balesetvédelmi előírásai.

A színpadi díszletelemek kellékek, bútorok szerelésével, bontásával, valamint használatával kapcsolatos munkavédelmi előírások.

Alsó- és színpadszínti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelésére, használatára vonatkozó balesetvédelmi előírások.

14.3.3. *A színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásai, helyzetei, balesetvédelmi előírásai*

A színházi üzem kiszolgáló helyszínei, helyiségei (tárak, raktárok) eszközei. A kiszolgáló munkafolyamatok biztonságtechnikai előírásai, a munkafolyamatok során tapasztalható veszélyhelyzetek.

Az előadó tevékenység és a kiszolgáló tevékenységek érintkezési pontjai. A kiszolgáló tevékenységek biztonságtechnikai alapszabályai.

A kiszolgáló és üzemi helyiségekre (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek) vonatkozó balesetvédelmi előírások.

A közönségforgalmi terekre és útvonalakra, valamint a nézőtérre vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások.

14.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

A képzés fontos eleme a szemléltetés, amelynek célszerű helyszíne a működésében megfigyelt színházi üzem.

14.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

A
10616-12 azonosító számú
Színpadai és filmszínészi alakítás
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10616-12 azonosító számú Színpadai és filmszínészi alakítás megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Színészmesterség gyakorlata	Vers- és prózamonddás gyakorlata	Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	Ének- és hangképzés egyéni gyakorlata	Színpadai mozgás gyakorlata	Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy műalkotások története, elemzése, esztétikája
FELADATOK						
Felkészültsége és tudása szerint maradéktalanul ellátja a rábízott színházi, filmszínészi próbafeladatokat belső (színház, stúdió) és külső (pl. vendégszínház, tájelőadás, alkalmi játéktér stb.) helyszínen egyaránt	x	x		x	x	
A kijelölt színpadai- és kamerapróbákban a próbarendnek megfelelően, alkotó módon közreműködik	x			x	x	
A kijelölt olvasópróbán a színpadai vagy filmalkotás szövegkompozíciójáról és a játéktér kereteit illetően ismereteket gyűjt						x
A kijelölt elemző, asztali próbákban értelmezi és elemzi szerepe szövegét, jeleneteinek kommunikációs helyzetét	x	x	x			x
A rendelkező próbák során a rendezői utasítások betartásával, szerepépítési technikáinak alkalmazásával szerepet alkot	x	x				x
Szöveget tanul, értelmez, szövegeit szituációba helyezi	x	x				
Artikulációs készségét, beszédtechnikáját, verbális kifejezőerejét tudatosan alkalmazva megfelelő ritmusban, értelmileg tagoltan megformálja a szerep szövegeleit	x	x	x			
Improvizációs gyakorlatokkal, érzelmi	x					

emlékezete és fantáziája segítségével kialakítja a szerep lélektani karakterét						
A táncpróbákon koreográfiát tanul, rögzít					x	
Az énekpróbákon dalt tanul, rögzít				x		
A mozgáspróbákon színpadi mozgást tanul be, rögzít					x	
Kiírás szerinti ruha- és cipőpróbán vesz részt	x					
Az emlékpróbák során szövegét, ének-, táncszámát, mozgását a rendezői utasítás szerint a játéktérnek megfelelő szcenikai szituációba helyezi	x	x	x	x	x	
Az összpróbák során alakítását összehangolja a díszlet, a fény- és hangtechnika, a jelmez és kellék, valamint a partnerek meghatározottságaival	x	x	x	x	x	
A megformált alakítását a főpróbák során kontrollálja	x	x	x	x	x	x
A felújító- és részpróbákon, idegen helyszín esetén, bejárópróbán vesz részt	x					
A színpadi, filmszínészi alakításhoz szükséges alkotó állapotot hoz létre	x					x
Megteremti a színpadra lépés, a filmfelvétel fizikai feltételeit: bemelegít, mozgást és táncot próbál, beénekel			x	x	x	
Megteremti a színpadra lépés, filmfelvétel szellemi feltételeit: dikciót és akciót memorizál, koncentrálni	x	x				x
Jelenetét felkészülten várja, pontosan kezdi	x					
Álhajat, maszkot készít a fodrász segítségével	x					
Sminkel, arcot, testet fest	x					
Színpadi jelmezt, fellépő ruhát ölt az öltöztető segítségével	x					
Alakítását a próbafolyamat során kiérlelt esztétikai formában, meghatározott játéktípusban, és tárgyi keretek közt (díszlet, kellék) létrehozza az előadás, a filmfelvétel során	x	x	x	x	x	x
A rendezői utasítások alapján megformált alakot megfelelő intenzitással és hitelességgel megjeleníti	x	x	x	x	x	x
Kapcsolatot tart partnereivel, a színházi és filmes munkatársakkal	x					c
Rögtönzéssel áthidalja a váratlan nehézségeket	x					
Alakításával szolgálja az előadás értékalakzatának közvetítését	x					x
Kellékeit, jelmezét egyéb eszközeit a	x					

tárakba visszaszolgáltatja, lesminkel						
Szabadtéri, alkalmi produkciók színészi feladatait látja el	x	x	x	x	x	x
Meghallgatáson, castingon vesz részt	x	x	x	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK						
Színház- és filmelméleti alapfogalmak						x
Dramaturgiai fogalmak, műelemzési szempontok						x
A dráma- és színháztörténet jelentős korszakai						x
A művelődéstörténet színházművészeti vonatkozásai						x
A művészet-, jelmez- és viselettörténet jelentős korszakai, a korstílusok jellemzői						x
Az esztétika alapfogalmai						x
A filmtörténeti, filmesztétikai alapfogalmak						x
A színészyakorlat, színészmesterség módszerei, típusai	x					x
Mozgóképes színészyakorlat	x					
A művészi, előadói beszéd szabályai, a színpadi kifejezőerő fokozásának technikái		x	x			
A zenés színészmesterség eszköztárának alkalmazása	x			x	x	
A színpadi beszédtechnika szabályai, technikái, alkalmazásuk			x			
A színpadi hangképzés és daléneklés módszertana, technikája				x		
A színpadi mozgás, kontaktmozgás, gesztusnyelv					x	
A pantomim kifejezés alaptechnikái					x	
A színpadi akrobatika, a vívás alaptechnikái					x	
A színpadi tánc műfajainak, típusainak alapismeretei					x	
A balett-tánc technikájának alapismeretei					x	
Színpadtechnika, scenika						x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Előadói beszédképesség	x	x	x			
Előadói énekképesség				x		
Szövegértés, szövegelemzés	x	x	x	x		x
Komplex eszközhasználati képességek, készségek	x					
Előadói mozgásképesség					x	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Külső megjelenés	x	x	x	x	x	
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x	x	x	x	x	x
Elhivatottság, elkötelezettség	x	x	x	x	x	x

TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Adekvát metakommunikáció	x	x	x	x	x	x
Irányíthatóság	x	x	x	x	x	x
Interperszonális rugalmasság	x	x	x	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK						
Kreativitás, ötletgazdagság	x	x	x	x	x	x
Figyelem-összpontosítás	x	x	x	x	x	x
Emlékezőképesség (ismeretmegőrzés)	x	x	x	x	x	x

15. Színészmesterség gyakorlata tantárgy

588 óra/598 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

15.1. A tantárgy tanításának célja

Kialakítani és fejleszteni a színpadi és filmes színészi tevékenységhez szükséges előadói készségeket, technikai adottságokat és ismereteket, koncentráló és kontrolláló képességeket.

Feltárni a színészi alkotó tevékenység belső alapjait (önismeret, empátia, kreativitás, koncentráló képesség), a szerepelemzési és -építési technikákat.

Képesé tenni a növendéket színészi helyzetgyakorlatok improvizálására, a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozására, drámarészletek értő és színvonalas megjelenítésére, színpadi kapcsolat teremtésére, a színpadi szerep megformálására, a színpad és a film szerepépítési technikáinak önálló alkalmazására. A színpadi alak érzéseinek, indulatainak, lelkiállapot-változásainak kifejezésére.

15.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Színészmesterség gyakorlata tantárgy alapvető didaktikai feladata a képzést lezáró komplex szakmai gyakorlati vizsgafeladat megvalósítása, ezért koordinációs szerepe van a többi gyakorlati tárgy (Vers- és prózamondás gyakorlata, Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata, Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata, Színpadi mozgás gyakorlata) konkrét tananyagelemeinek, didaktikai célrendszerének meghatározásakor, összegző szerepe azok eredményeinek felhasználásakor. A szerepfeladatok szövegelemeinek elemzésekor, a játéktílusok kialakításakor felhasználja a Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy során elsajátítottakat.

15.3. Témakörök

15.3.1. Szöveg nélküli és szöveges helyzetgyakorlatok, etűdök

A színészi ábrázolás alapkérdései.

Relaxáció, koncentráció gyakorlatai.

Történet szerkesztése és megjelenítése

Improvizáció, improvizáció zenére vagy témára, összetett improvizációk

Szituáció megfogalmazása állóképben mozdulatsorral.

Érzetek felidézésének gyakorlatai.

Érzelmek felidézésének gyakorlatai.

Szöveges és szöveg nélküli helyzetgyakorlatok:

Helyzetgyakorlatok alkotása saját élményanyagból.

Helyzetgyakorlatok alkotása egy megadott mondat, ill. szövegtöredék szituációba helyezésével.

Konfliktus köré szerkesztett helyzetgyakorlatok alkotása.

A színpadi jelenlét, a személyiség, egy-egy adott szerep megjelenítésének kérdései.

Szöveg, gesztus összehangolása, a szó és a cselekmény egymáshoz illesztése.

Színpadi kapcsolatteremtés.

Színpadi, színészi dramaturgia, választás és cselekvés.

Váltások a színészi játékban.

Cselekvés és állapot kifejezése.

Tárgyi eszközök (kellék és bútor) használata.

Belső és külső színészi technika és felkészülés.

A helyzetgyakorlatok pontosítása, bemutatása.

15.3.2. Zenes helyzetgyakorlatok, etűdök

A kreativitás és a fantáziái szerepe a színészi alkotásban.

Naturális és stilizált játékmód.

Adott zeneművekre (rigmus, népdal, műdal) készített helyzetgyakorlatok.

Próbatechnikák.

Színpadi ritmus és tempó.

Zenei ritmus és tempó.

Hangkeltés a színpadon.

A színpadi zene típusai, azok alkalmazása.

A helyzetgyakorlatok pontosítása, bemutatása.

15.3.3. Különböző hangulatú, egyszerű szerkezetű jelenetek előadása színdarabokból

Néhány szereplős, egyszerű helyzetű, realiztikus játéktípusú jelenetek színpadra állítása (ajánlható valamely naturalista stílusú drámarészlet pl.: Barta Lajos, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, E. Albee, Ö. von Horváth, A. Miller, E. O'Neill, J. P. Sartre, A. Strindberg, T. Williams szövegei).

Az írói szövegben lévő gondolatok érzések kifejezése színészi eszközökkel.

Naturalista játéktípus, valóságosság és illusztráció.

Valóságos ábrázolásra törekvő színészpédagógiai rendszerek, módszerek (K. Sz. Sztanyiszlavszkij, M. Csehov, L. Jouvet, L. Strasberg, Várkonyi Zoltán) alapelvei.

Színpadi jelenet dramaturgiája.

Színpadi kapcsolatrendszerek.

Az együttes játék kialakítása.

Tárgyi eszközök (kellék és bútor) használata.

Felkészülés a szerepalkotásra.

Felkészülés az előadásra.

15.3.4. Kötött szövegű, verses drámarészletek előadása, színpadi stilizáció

A színpadi stilizáció.

Stilizált szöveg és valóságos játékmód.

Önállóság és kreativitás a próbák során.

Színpadi jelenet dramaturgiája, jelenetek összefűzése.

A próbafolyamat egyes szakaszaira jellemző színészi feladatok, próbatechnikák.

A mesterségbeli alapok ismereteinek, elemeinek, technikáinak együttes alkalmazása a színházi próbafolyamat során.

Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása kötött szövegű drámarészletek próbafolyamata és az előadása során. Pszichikai, fizikai sajátosságok, feltételek.

A színészmesterség alapismereteinek bemutatása kötött szövegű drámarészletek segítségével.

A színészi eszkörendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése verses drámarészletek előadása során.

A beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztára.

Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.

Ajánlott szerzők: Szophoklész, Euripidész, Plautus, W. Shakespeare, Lopedevga, Calderon de la Barca, J. P. Corneille, Racine, Molière, F. Schiller, Katona József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre.

15.3.5. Lélektani ábrázolás megjelenítése különböző stílusú drámarészletek előadásával

Összetett érzet és érzelem felidéző gyakorlatok.

Az érzelmi emlékezet működtetése.

Instrukció befogadása, értelmezése, rögzítése, végrehajtása.

A próbafolyamat egyes szakaszaira jellemző színészi feladatok, próbatechnikák.

Az alakítás gyakorlati és elméleti eszkörendszerének komplex felhasználása, hatáselemmé alakítása a próbafolyamat során.

Helyzet- és improvizációs gyakorlatok a próbák során, a színpadi kapcsolatrendszer kialakítása.

Szereptanulás.

Szerepépítési, karakterformálási alapismeretek beépítése a szerepépítés folyamatába.

A szerepépítés technikái.

A színpadi előadás elkészítésének munkarendje.

Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása a próbafolyamat és az előadások során. Pszichikai, fizikai sajátosságok, feltételek.

A színészmesterség alapismereteinek bemutatása az előadás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között.

A beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztára.

Az ábrázolt alak külső megjelenítésének esztétikuma.

A színészi eszkörendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése.

Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.

Ajánlott szerzők: W. Shakespeare, A. P. Csehov valamint Barta Lajos, Bródy Sándor, Heltai Jenő, Sarkadi Imre, E. Albee, H. Ibsen, Ö. von Horváth, F. G. Lorca, A. Miller, E. O'Neill, J. P. Sartre, A. Strindberg, T. Williams szövegei.

15.3.6. Filmszínészi játék

A színház és a filmkészítés, filmgyártás szervezeti felépítésének különbségei és működése.

A film létrehozásában közreműködő szakemberek, szakmák.

A filmforgatás fázisai, technológiája. A film esztétikai eszkörendszerének komplexitása.

A filmszínészi alkotás technikai jellemzői, követelményei, feladatai.

A filmfelvétel technikai sajátosságai. A filmszínészi alkotás időkeretei.

A kamera előtti játék pszichikai jellemzői.

Az alakítás kamera előtt történő megteremtésének módszerei, technikai sajátosságai.

A színészi alkotás a filmalkotás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között. A szakmai eszköz- és etikai normarendszer.

A színészi eszközrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése a kamera előtti játékban.

A film stílusának, műfajának, hangulatának, esztétikai jellegének színészi kifejezése.

15.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²)

Filmstúdió

15.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

16. Vers- és prózamondás gyakorlata tantárgy 250 óra/255 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

16.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának célja szövegértelmezési, elemzési stratégiák bemutatása, fejlesztése, valamint a szépirodalmi verses, prózai és párbeszédese formájú szövegek tagolt, árnyalt és kifejező előadásának elméleti és technikai megalapozása.

16.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárggyal, alakítja és felhasználja annak szakmai tartalmait. A szövegelemek elemzésekor felhasználja Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy valamint a középiskolai oktatás Magyar nyelv és irodalom tantárgya során elsajátítottakat.

16.3. Témakörök

16.3.1. Egyszerű szerkezetű, hangulat- és tájfestő lírai és prózai művek elemzése és előadása

A szövegtartalom és a színészi kifejezés összefüggései.

Az értelmezés jelentősége.

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása az előadásanyag szöveges elemeinek feldolgozása során.

A szövegtartalom kifejezésének előadás-technikai alapismeretei.

A kifejezés beszédtechnikai ismeretei.

Gondolati ívek a szövegben.

A szöveg akusztikai formájának kialakítása.

Hangulatfestő és tájleíró líra (romantikus és a múlt századi magyar líra) egyes szám első személyben írott, a hangi adottságoknak megfelelő, magas irodalmi értékű darabjainak előadása.

Ajánlott szerzők: Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső

16.3.2. Összetett szerkezetű, különböző verselésű lírai művek elemzése és előadása

A beszédlátortalanság, a beszédhallás, a beszédtechnika, a beszédművelés fogalmai.

Fonetika, foniatória, fonológia, logopédia fogalmai.

Kommunikáció, lámpaláz, modorosság fogalmai.

Verselési hagyományok, formák és típusok a magyar lírában.

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Összetett szerkezetű, epikus, elbeszélő költemények elemzése és előadása.

Ajánlott szerzők: Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Nagy László valamint kortárs költők.

16.3.3. Párbeszéd szerkezetű és prózai szövegek előadása

Drámai, verses, prózai szövegek elemzése, értelmezése, rögzítése.

Különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezése a színpadi beszéd eszköztárával.

Helyzet-, szöveg-, szerepelemzési technikák alkalmazása az alakítás szövegelemeinek előadásában.

A beszédtechnikai ismeretek alkalmazása a színpadi beszéd kialakításában.

Árnyalt stílusú, humoros prózai művek előadása. Ajánlott szövegek: Nagy Lajos (Képtelen természetrajz) Karinthy Frigyes (Karcolatok, Humoreszkek, Tanár Úr kérem c. kötet egyes darabjai, Mark Twain: Ádám és Éva naplója).

Árnyalt stílusú, egyszerű dramaturgiájú jelenetek előadása. Ajánlott szerzők: Bródy Sándor, Barta Lajos, Móricz Zsigmond, Németh László, Heltai Jenő, Molnár Ferenc, Szép Ernő, Tamási Áron valamint kortárs szerzők

16.3.4. Nép- és műballadák előadása

Népi és műballadák feldolgozása.

Elbeszélő és párbeszéd szövegtípusok előadása.

A romantikus műballada típusai, alkotói.

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Székely népballadák

Arany János balladái (pl. Ráchel siralma, Vörös Rébék, Tengeri hántás, Tetemrehívás, Hídavatás, Ágnes asszony, V. László, Zách Klára).

16.3.5. Modern lírai és prózai művek elemzése és előadása

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása a modern lírai és prózai szövegek feldolgozása során.

Az elmúlt fél évszázad jellemző verstípusai, nyelvi gondolkodása.

Modern lírai alkotások elemzése, akusztikus megfogalmazása (kortárs magyar líra)

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Típushibák a színpadi megszólaláskor.

A pódium esztétikája.

Különböző verstípusok előadása.

A kortárs - vallomások tematikájú - irodalom szövegtartalmainak kifejezése.

16.3.6. Drámai szövegek, monológok előadása

A szöveg rögzítésének módszerei.

Tagolás és váltások a színpadi beszédben.

A monológ felépítése.

Párbeszéd színpadi előadása.

Az irodalmi nyelv törvényszerűségeit követő élőbeszéd alkotása.

A különböző korok jellegzetes beszédstílusainak alkalmazása.

Drámai szövegek, beszédigényes, vallomásos tematikájú jelenetek, monológok előadása.

Ajánlott szerzők: Katona József, Madách Imre, Vörösmarty Mihály, B. Brecht, A. P. Csehov, Ny. Gogol, M.Gorkij, G. Hauptmann, H. Ibsen, W. Shakespeare, G.B. Shaw, A. Strindberg, valamint kortárs szerzők.

16.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

16.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

17. Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy**149 óra/149 óra***

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

17.1. A tantárgy tanításának célja

Beszédelemzési módszerek, fejlesztő, javító, szinten tartó gyakorlatok ismertetése. A hallási figyelem, és a beszédszervek tudatos használatának kialakítása, fejlesztése. A légzés, lazítás, koncentráció gyakorlatainak bemutatása, elsajátítása.

A tantárgy tanításának célja továbbá elmélyíteni a színpadi középhang kialakításának és helyes használatának ismereteit. Bemutatni a hangzó- és artikulációs gyakorlatokat, a hangerő- és hangszíngyakorlatokat, a főbb kifejező eszközök: beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, szünet alkalmazását, a hangsúlyszabályokat és hanglejtés kifejező használatát.

Elősegíteni a különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezését.

17.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy a képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színészmesterség gyakorlata, valamint Vers- és prózamondás gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósulását. A szövegelemek elemzésekor felhasználja a Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy során elsajátítottakat.

17.3. Témakörök**17.3.1. Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok**

A beszédéről.

A hallás.

Beszédképzés, anatómiai alapismeretek.

Lazító gyakorlatok:

testrészenkénti lazítás,

teljes ellazítás,

a légzés megfigyelése, tanulmányozása relaxálás közben, lazítás fekvé, ülve, állva, tónusszabályozó gyakorlatok (feszítés, lazítás) az egész testen majd testtájanként, lazítás a beszédtechnikai gyakorlatok végzése közben,

a test tónusállapotának kontrollálása és szabályozása beszédgyakorlatok közben, belső relaxálás.

A légzőszervek, a légzés.

A beszédlégzés tudatosítása gyakorlatok során.

Légzőgyakorlatok:

az élettani és a beszédlégzés különbségei,

rekeszlégzés,

légzőgyakorlatok mechanikusan mondható szövegekkel,

légzőgyakorlatok népdalokkal, gyermekversekkel,

tudatos tagolás a légzéssel a produktív és a reprodukzív beszédben,

információ átadása a különböző légzésmódokban.

17.3.2. A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság

A hangadás.

Hanggyakorlatok:

a mellkasi és a szükséges szájtéri rezonancia megerősítése m hanggal,

rezonancia gyakorlatok magánhangzókkal,

a kemény és a lágy hangindítás gyakorlatai,

a középhang beállítása és megerősítése,

hangringató gyakorlatok a fölösleges izomfeszültségek oldására,

szöveges hanggyakorlatok (gyermekversek, mondókák).

A hang magasságának változtatása (skálázás), a középhangsáv szélesítése.

Hangerőgyakorlatok a suttogástól az erőlködés mentes fokozásig.

Hangszíngyakorlatok, a kemény és a lágy hangvétel.

Hangadási módok megfigyelése: az elől szóló középhang megerősítése.

Változatok a hangadásban (hátról szóló, préselt, öblösített, levegős és fejhang).

Szöveges hangerőgyakorlatok, a fokozás és csillapítás, szöveges hangmagasság gyakorlatok, a középhangsáv szélesítése a magas és a mély hangok felé.).

Szöveges középhang gyakorlatok: erőteljes hangvétel, lágy hangvétel, szöveges hangmagasság gyakorlatok,

szöveges dinamikai gyakorlatok,

összetett gyakorlatok a fokozás, váltás, a hangszín és a hanglejtés tudatos alkalmazására

17.3.3. Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok

Az artikuláció;

szöveg nélküli gyakorlatok (ciklikus hangsorok) a beszédszervek mozgásának ügyesítésére:

magánhangzó gyakorlatok,

mássalhangzó gyakorlatok,

artikulációs módok tanulmányozása,

szöveges magánhangzó gyakorlatok,

pergetett szövegmondás hibátlan artikulációval,

szöveges gyakorlatok mozgás, fizikai terhelés közben,

szöveges gyakorlatok megosztott figyelemmel,
 a hibátlan artikulációjú pergetett szövegmondás begyakorlása,
 a suttogó beszéd intenzitásának növelése szöveges gyakorlatokban,
 a kiejtés változatai a főbb tájzólásokban.

17.3.4. Ritmus-, tempógyakorlatok

A szótagok időtartamának meghatározása.
 Ritmus, tempó:
 ritmusgyakorlatok,
 csoportos ritmusgyakorlatok (kórus).

17.3.5. A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatai

A hangsúlyozás alapismeretei.
 Hangszínek, hangváltások kimunkálása.
 A kifejező, helyes
 hanglejtés,
 hangsúly,
 hangszín kialakításának gyakorlatai.
 Hangsúly a szavakban, szókapcsolatokban, hangsúlyváltozatok.
 A hanglejtés változatai azonos szólamon, szövegen belül.

17.3.6. Nonverbális kifejező eszközök

Tekintetjátékok:
 beszédgyakorlatok tekintettartással,
 vonzás és taszítás a tekintetben,
 utasítások tekintettel.
 Grimaszjátékok:
 egymás utánzása,
 grimaszok leolvasása, értelmezése,
 Járás, testtartás, gesztusok megfigyelése és utánzása,
 Egymás artikulációjának leolvasása, szinkronizálása.
 Helyzetgyakorlatok a technikai gyakorlatok szövegeivel.
 Helyzetgyakorlatok értelmetlen szöveggel.

17.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²).
 Tükrös tanterem, megfelelő akusztikai adottságokkal.

17.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

18. Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata tantárgy 165 óra/165 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

18.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi éneklés technikai alapjainak bemutatása. Légzéstechnikai, hangképzési, fiziológiai alapismeretek elsajátítása. A beéneklés, skálázás technikájának elsajátítása.

Alapfokú zeneelméleti ismeretek, kottaolvasás, zenei szakkifejezések (tempó, dinamika) feltárása.

A különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, sanzon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságainak, előadási technikáinak megfigyelése, elemzése, reprodukálása.

18.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy épít a közoktatás korábbi szakaszaiban az Ének tantárgy során elsajátított ismeretekre. A 14. osztály során javasoltan együttműködik a Színészmesterség, valamint a Vers és prózamondás tantárgyakkal

18.3. Témakörök

18.3.1. Légzéstechnika

Az éneklés anatómiája, Az éneklés során szerepet játszó szervek és izomcsoportok.

A helyes légzéstechnika elmélete, a szabályos levegővétel.

A növendékek hibáinak felismertetése, tudatosítása.

Légző gyakorlatok tanulása, tudatosítás után folyamatosan ismételt gyakorlása.

18.3.2. Hangadás, skála-gyakorlatok

A hangképzés elmélete.

Hangképzés a gyakorlatban.

Skála-gyakorlatok.

Zöngé gyakorlatok.

Vokálisra nyitás gyakorlatai.

Futó skálák gyakorlatai.

Hosszabb futó-skálák gyakorlatai.

Rezonáns érzet erősítése.

Tartott hangok, levegőbeosztás gyakorlása.

Staccato gyakorlatok.

Magasságok automatizálása felülről indított skálával.

18.3.3. Népdalok, népdalfeldolgozások, virágénekek előadása

Skálától a daléneklésig.

Népdalok, népdalfeldolgozások előadása.

Zongorakísérettel ellátott virágénekek, gyermekdalok előadása.

Néhány - képességnek megfelelő nehézségű - dal kiválasztása közös feldolgozása.

Ajánlott zenei anyag: Ádám Jenő: A dal mesterei I-II. kötet.

Kerényi György: Énekiskola II. kötet dalaiból.

18.3.4. Sanzonok, táncdalok, duettek előadása

Érzelmek kifejezése.

A színpadi kapcsolat.

Sanzonok műfaji, technikai jellegzetességei.

Táncdalok műfaji, technikai jellegzetességei.

Könnyebb operettek (ajánlott szerzők: Eisemann Mihály, Zerkovitz Béla, Ábrahám Pál, Kálmán Imre) műfaji, technikai jellegzetességei.

18.3.5. Dramatikus szerkezetű sanzonok, kuplék előadása

A színpadi éneklés.

A hang- és énektechnikai ismeretek alkalmazása különböző hangulatú és műfajú dalok, kuplék, sanzonok, énekelt versek, dalmű részletek előadásában.

A dramatikus dalműfajok rövid áttekintése, híres előadói, zenehallgatás, esetleg videofelvétel megtekintése.

A kuplé.

Megzenésített vers: sanzon.

Ajánlott zenei anyagok: pl. „Szalonspicc-album” (kuplék), „Darvas-album, Ruttkai-album, Domján-album (sanzonok)”.

Az előadói készség alkalmazása énekes előadásmód során.

18.3.6. Musicalrészletek előadása

A zenés színészmesterség alapismeretei és párhuzamos alkalmazása.

Hangtechnikailag igényes dalok pl. francia sanzonok, amerikai örökzöldek, könnyebb musical részletek előadása.

Dramaturgiailag és hangtechnikai szempontból összetettebb musical részletek előadása

18.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Énekszoba zongorával.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

18.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

19. Színpadi mozgás gyakorlata tantárgy

237 óra/237 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

19.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi jelenlethez, alkotáshoz szükséges test-tudat kialakítása. A fizikai kondíció, állóképesség fejlesztése. A test részeinek, izomzatának tudatosítása és kontrollált irányítása. A feszítés, lazítás technikáinak elsajátítása. A színpadi kifejezéshez szükséges test-használat kialakítása. Az izomzat differenciálása és differenciált használata.

Színpadi kontakt-mozgás alapttechnikáinak elsajátítása.

Alkalmazott koreográfiák, megfigyelése, rögzítése, reprodukálása.

Balett-tánc, jazz-balett, néptánc mozgásformák és stílusok alapelemeinek bemutatása.

A testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközei, alkalmazásának alapismeretei.

A test- és arcjáték szerepének kiemelése a karakterábrázolásban, a jellemvonások színpadi megjelenítésében.

Célja továbbá, megismertetni, a test részeinek mozgáslehetőségeit, a különböző korok és stílusok mozgásjellemzőit, magatartásait, a néptánc jelentőségét kultúránkban, a mozgás jellemábrázoló karakterjegyeit. Ösztönözni az egyéni mozgásstílus kialakítására, az improvizációs készség kibontására.

Kialakítani a színészi tevékenységhez szükséges önfegyelmet, a rendszeres mozgás igényét.

19.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy épít a közoktatás korábbi szakaszaiban a Testnevelés, Tánc és dráma tantárgyak során elsajátított ismeretekre. A 14. osztály során javasoltan együttműködik a Színészmesterség, valamint a Vers és prózamondás tantárgyakkal.

19.3. Témakörök

19.3.1. Színpadi mozgás-tréning, koordinációs gyakorlatok

A színpadi jelenléthez, alkotáshoz szükséges test-tudat, test-használat, kondíció, kialakítása. Kontakt és koreografikus alapelemek.

Az izomzat differenciált használata. A színpadi figura mozgásrendszerének (a testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközei) kialakítása.

A színpadi alkotás tánclemeinek megalkotásához szükséges mozgáskoordinációs képesség, állóképesség és kondíció kialakítása.

19.3.2. Testtudat kialakítását célzó technikák

A testtudat fogalma.

A test és tudat egységét, a belső világot megismerő tréningek, technikák, rendszerek.

Az ideokinesis.

Az Alexander-technika.

A SkinnerReleasing – technika.

A Pilates-módszer.

A jóga.

19.3.3. Tánctechnikai tréningek (balett-, jazz tánc)

Balett-tréning program kialakítása és folyamatos működtetése.

Testrészek megismerése, izolációja, mozgáshasználata.

Testtartás.

Lábhelyzetek – karpozíciók.

Írányok – térbeosztás.

Ugrások.

Forgások.

Rúdgyakorlatok.

A gyakorlatok használata, tréning.

Jazz-tánc.

Izolációs alapgyakorlatok.

Tréning összeállítás.

Klasszikus amerikai jazz elemek.

19.3.4. Kontakt-technikák

Mozgásirányok, ritmusok változtatása.

Dinamikus mozgássorok összehangolt végzése.

Akrobatikus színpadi mozgások kivitelezése.

Színpadi vívás és kézítása megjelenítése.

A különböző mozgástechnikai elemek gördülékeny, s az adott elvárásoknak megfelelő reprodukálása.

19.3.5. Pantomim

Színpadi test- és arcjáték.

A színpadi kifejezéshez szükséges test-használat kialakítása. Az izomzat differenciálása és differenciált használata.

A testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközszerrendszere, alkalmazásának alapismeretei.

A test- és arcjáték szerepe a karakterábrázolásban, a jellemvonások színpadi megjelenítésében.

A gesztusnyelv alapismeretei.

Karakterek és karakterváltások ábrázolása non verbális eszközökkel.

Színpadi etűdök és helyzetgyakorlatok megjelenítése a gesztusnyelv eszközszerrendszere alkalmazásával.

Stilizált mozgásformák megjelenítése.

Különböző élőlények és élettelen tárgyak, valamint tereptárgyak pantomimikus megjelenítése.

Színpadi botlások, esések, zuhanások, kézitusák stilizált megjelenítése.

19.3.6. Néptánc

A néptánc szerepe, jelentősége a magyar kultúrában.

A néptánc területi felosztása, típusai.

A magyar néptánc, ugrós tánc típusainak alapmotívumai.

Néptánc mozgásformák, fajták és stílusok alapismereteinek elsajátítása és alkalmazása.

A különböző néptánc dialektusok jellemzői.

19.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

Balett-terem, színházterem

19.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

20. Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy tantárgy 511 óra/522 óra*

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

20.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy ismertesse a növendékek előtt a színház és filmművészet, valamint drámairodalom jelentős korszakait megjelenítő műalkotásokat, azok elemzéséhez, feldolgozásához szükséges szempont- és eszközszerrendszert alakítson ki. A kiemelkedő művészi alkotások vizsgálatán keresztül bemutassa a műelemzéshez szükséges alapfogalmakat és ezek alkalmazásainak technikáit. Jellemezzen szöveg-, helyzet- és szerepelemzési módszereket, amelyek felhasználása segítséget nyújthat a hiteles színészi alkotás létrehozásához.

20.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy támaszkodik a közoktatás közismeretei tárgyainak (Magyar nyelv és irodalom, Történelem) tananyag elemeire. Feladata, hogy felkészítse a növendékeket a szakmai elméleti szóbeli vizsgafeladat teljesítésére, valamint elemzési szempontrendszerrel,

tárgyi ismeretekkel segítse a Színészmesterség gyakorlata, valamint a Vers és prózamondás gyakorlata tantárgyak vizsgafeladatainak sikeres megvalósulását.

20.3. Témakörök

20.3.1. Irodalmi műelemzés, poétikai és dramaturgiai ismeretek

A metaforikus nyelvi kifejezés, a kötött ritmusú szövegforma feldolgozásának módszertana.

Rímképletek, kötött és szabad versformák jellemzői, elemzési technikái.

A XX. századi és a kortárs líra főbb irányzatai, típusai. A kortárs vers nyelvi jellemzői, képköltés, elemzési technikái.

A prózai művek elemzési technikái, stratégiája. A kompozíció, a valóság, az értékek, a nyelvi megformáltság síkjainak elemzése. A szövegritmus, a szövegszerkezet és a szövegkohézió kérdései.

A XX. századi és a kortárs próza stilisztikai, tematikai, műfaji jellemzői, elemzési technikái.

A dráma és a filmforgatókönyv szövegtípusai, szövegek műfaji sokszínűsége. A szövegek szerkezeti jellemzői, elemei, feldolgozásuk módszerei, kategóriái.

Poétikai, irodalomelméleti alapismeretek.

A drámai kompozíció elemei, sajátosságai. Drámaelméleti alapfogalmak (expoziáció, alapszituáció, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet).

Drámamodellek (konfliktusos, középpontos, kétszintes) jellemzői. A drámai műfajok szerkezetének közös és eltérő elemei.

A drámai szövegek, helyzetek, karakterek elemzésének módszerei, szakaszai, eszközei.

Az átfogó cselekmény elemzése, a szerep dramaturgiai helyzetének és funkciójának kijelölése.

A drámai dialógus szövegének sajátosságai, elemzésének technikái.

A dramaturgiai fogalmak használata, a dramaturgiai eszközök (késleltetés, előre jelzés, ellenpontosítás stb.) felismerése és beépítése a szerepköltés folyamatába.

A jelentős drámai irodalmi művek, forgatókönyvek elemzése.

Színházi előadások, játékfilmek elemzése.

20.3.2. Művelődéstörténeti és művészettörténeti korszakok

Az előadás szövegének művelődéstörténeti, társadalom- és esztétikátörténeti, irodalomtörténeti beágyazottsága.

Az egyetemes művelődéstörténet jelentős korszakai, szemléleti, eszmei, társadalomtörténeti jellemzői:

az őskori és a folyami kultúrák,

a görög és római kultúrák,

a középkor,

a reneszánsz és humanizmus,

a reformáció és ellenreformáció,

a felvilágosodás,

a klasszicizmus,

az európai és a magyar romantika korának kultúrája,

a magyar reformkor és a századforduló művelődési folyamatai,

az európai avantgárd irányzatait és hatása a magyar művészeti életre,

a két világháború közötti magyar művelődési élet jellegzetességei,

az 1945 utáni és a jelenkori kulturális folyamatok.

A korstílusok esztétikai jellemzői, hatásuk a színházművészetre.

A XX. századi színházművészet társadalom- és kultúrtörténeti beágyazottsága.
 A színpadi korszakok, műfajok, típusok művészettörténeti beágyazottsága.
 A főbb művészettörténeti korszakok jellemzői, emblematikus alkotói, művei
 A művészettörténeti stíluskorszakok hatása a színházművészet eszközrendszerére (szcenika, díszlet, zene, jelmez stb.) a művészeti ág története során.

20.3.3. Jelmez-, viselet-, és divattörténet

A viselet- és divattörténet jelentős korszakai.
 A viselet és a jelmez összefüggései.
 A színpadi jelmez esztétikai hatása, jelmeztörténeti stíluskorszakok, irányzatok.
 A jelmez a színpadi ruha szerepe a színészi alakítás eszközrendszerében.
 A jelmez- és viselettörténet stíluskorszakai és azok hatása a színházművészet játéktípusának, esztétikai értékalakzatának egészére a művészeti ág története során.
 A különböző korok, országok divatja, a különböző társadalmi osztályok viseletei (kiegészítőkkel együtt).
 A kosztüm, a paróka, jelmez és arcfestés (smink) használatának alakulása.

20.3.4. A színház- és a filmművészet elmélete, esztétikája

A színjáték, a színpadi előadás fogalmának, elemeinek, alkotórészeinek elemzése, azok történeti változásainak áttekintése.
 A színházművészet komplex eszközrendszere, esztétikai összetettsége, alkotófolyamatának sajátosságai, szakaszai, helyszínei.
 A műalkotás tárgyiasulásának, elemzésének problémái.
 Az esztétika fogalma, tárgya, minőségei, kategóriái.
 Művészetelmélet, színművészeti ágazatok, típusok.
 A színházművészet komplexitása. A színjátéktípusok szerkezete, elemei, elemzési módszerei.
 A színpadi látvány, a színpadi játéktér technikai vonatkozásai. A díszlet, a jelmez, a bútor, a kellék, a hang- és fénytechnika szerepe az előadás egészében.
 A színpadtechnikai eszközrendszer elemei, működésének célja és technikája, esztétikai hatása.
 A színészi ábrázolás tárgyi környezete, a scenikai eszközök alkalmazásának módszertana.
 A színházművészet esztétikai értékalakzata, az értékalakzat formálódása a XX. század során. Kortárs színpadi hatáselemek.
 Színpadi szerep esztétikai formáinak kialakítása, szerepépítési módszerek.
 Próbamódszerek és alakítások elemzése.
 A szerepalkotás szakaszai, folyamata. Az alakításhoz szükséges színészi eszköztár kialakításának és működtetésének módszerei.
 Az alakítás megteremtésének időbelisége, a próbafolyamat szakaszai, céljai, részeredményei.
 A mozgóképes és a filmalkotás szerkezete, elemei, szerkezetének változatai.
 Jelentős filmesztétikai, -elméleti és történeti fogalmak, folyamatok.
 A film dramaturgiája, a kép, az utalás, a képváltások, a montázs, narráció.
 A szerzői és a szórakoztató film eltérő jellemzőinek megfogalmazása.
 A mozgóképes műfajok, modellek és típusok a művészeti ág története során, s azok jellemzői. Műfaj történeti és elméleti alapismeretek.
 Film- és televíziós szerep esztétikai formáinak kialakítása, szerepépítési módszerek.
 Próbamódszerek és alakítások elemzése.

A szerepalkotás szakaszai, folyamata. Az alakításhoz szükséges színészi eszköztár kialakításának és működtetésének módszerei.

Az amerikai filmszínészi iskola

Az európai filmszínészet új típusú műhelyei.

20.3.5. Egyetemes színháztörténet

A színházművészeti előadás szerkezete, elemei. A színpadi műfajok, modellek és típusok a művészeti ág története során, és azok jellemzői.

A színházművészet főbb játéktípusainak eszközrendszere és alkotási módszerei.

Az ókori görög, római színház és dráma.

A középkori liturgikus színjátszás.

A reneszánsz korának színjátszása.

A "farce", a commedia dell'arte jellemzői.

A barokk és a felvilágosodás színháza.

A klasszicizmus.

A romantika színháza.

Az európai színjátszás XX. századi történetének jelentős irányzatai és alkotói.

Jelentős kortárs irányzatok.

Színházi előadások elemzése.

20.3.6. Magyar színháztörténet

A magyar színjátszás kezdetei.

A magyar színjátszás kialakulása, a vándorszínészet kora.

A Pesti Magyar Színház megnyitásától a Nemzeti Színház aranykoráig, Paulay Ede tevékenysége.

A századforduló színházi élete Magyarországon.

A két világháború közötti magyar színjátszás.

Az 1945 utáni magyar színházi élet sajátosságai, alkotói.

Határon túli magyar színjátszás.

A rendszerváltást követő színházi struktúra.

Kortárs magyar színház.

20.3.7. Egyetemes drámatörténet

A drámatörténet főbb korszakai, jelentős alkotói, drámatípusai az ókortól a kortárs művekig.

A meghatározó jelentőségű drámai művek szerkezeti, stilisztikai, scenikai elemzésének gyakorlata.

A drámai kompozíció, a szerkezet elemei, kategóriái, azok változása a műnem története során.

A drámai műnem főbb műfajainak, típusainak kialakulása, jellemzőik, szerkezeti hasonlóságok és eltérések.

Az ókori görög és római dráma sajátosságai.

A középkor liturgikus és világi drámairodalmának típusai.

A „farce”, a commedia dell'arte jellemzői.

A reneszánsz és a manierista dráma eredményei, jelentős alkotóinak életműve.

A spanyol barokk dráma alkotói, dramaturgiai jellemzői.

A francia klasszicizmus drámairodalmi törekvései, alkotói.

A romantikus dráma.

A polgári dráma jellemzői, meghatározó alkotásai.

Az egyetemes drámairodalom irányzatai, alkotói a XX. század első felében.

Az amerikai dráma.

Az abszurd és a groteszk dráma.

Az egyetemes drámairodalom irányzatai, alkotói a XX. század második felében.

20.3.8. Magyar drámatörténet

A magyar drámairodalom kezdetei.

Magyar dráma a felvilágosodás korában.

A XIX. századi magyar romantikus dráma története, típusai, kiemelkedő alkotói, alkotásai.

Naturalista kísérletek.

A XX. századi magyar dráma tematikai és formai irányai, alkotói, kiemelkedő alkotásai.

Polgári dráma, szalon-vígjáték a két világháború között.

Történelmi drámák a XX. századi magyar irodalomban, a parabola műfaja.

Politizáló színház és dráma.

Határon túli magyar drámairodalom jelentős alkotói, műhelyei.

Értelmiségi sorskérdések a magyar drámairodalomban.

Groteszk és abszurd kísérletek.

Kortárs magyar drámai törekvések, alkotók.

20.3.9. A színművészet etikai, pszichológiai vonatkozásai

A színpadi és a mindennapi személyiség jellemzői.

A művészi alkotás etikai alapjai, a folyamat etikai jellemzői.

A színházművészet etikai normáinak sajátosságai.

Művészi szabadság és kötöttség a színházművészetben.

A színházi és a mozgóképes produkciók alkotási folyamata, alkotói és a hozzájuk kötődő etikai vonatkozású viszonyok.

A színész munkakapcsolata a színházművészet, a mozgóképes művészet egyéb tényezővel, szereplőivel. A viszonyok etikai vonatkozásai.

A társulat és az alkotó közösség etikai normái.

A színészi alkotás etikai szabályozottsága. Az alázat, az empátia, a konfliktus, a kompromisszum fogalma, etikai vonatkozásai.

A színművészet lélektani folyamatai, jellemzői.

Konfliktus és stressz az alkotás különböző fázisaiban.

Relaxáció, koncentráció, szuggesztió, önszuggesztió az alkotófolyamatban.

A színészi ábrázolás paradoxona, a " nyilvános egyedüllét", a " mi lenne, ha" kategóriái

A beleélés szerepe a színészi ábrázolásban.

A lélektani megfigyelés, önmegfigyelés, az elemzés és önelemzés, a pszichikai kondicionálás stratégiája, technikái, gyakorlatai

A színházi munkaterület lélektani terheltsége, konfliktus, stressz. Feldolgozási stratégiák.

Az előadóművész alkotásának lélektani feltételrendszere, a feltételek kialakításának módszerei

A befogadó és az alkotó sajátos lélektani kapcsolata a pódium-művészet keretein belül.

A figyelem felkeltésének és a művészi hatás létrehozásának pszichikai feltételei

20.3.10. Egyetemes és magyar filmtörténet

A filmművészet jelentős korszakai, ábrázolási módszerei.

A filmművészet komplexitása, szerkezeti elemei, eszközrendszere.

Az eszközrendszer alkalmazásának stílustörténeti változatai.

A filmművészeti korszakok jellemzői, szemléleti sajátosságai, sajátos eszközrendszere, színészi játéktílusainak jellemzői.

A némafilm.

A hangosfilm a II. világháborúig.

Filmművészeti korstílusok a II. világháborút követően (A neorealizmus, A francia újhullám, Az angol free cinema).

Az európai művészfilm (szerzői film) nagy egyéniségei (Fellini, Bergman, Bresson, Antonioni).

Kelet-európai filmművészet áramlatok (A cseh, a lengyel, az orosz film törekvései, alkotói, alkotásai).

A magyar film története, jelentős alkotói (Szabó István, Sándor Pál, Fábri Zoltán, Jancsó Miklós, Kósa Ferenc, Sára Sándor, Makk Károly, Bacsó Péter, Nemes Jeles László).

A jelentős filmalkotások elemzése.

20.3.11. Zene és színpadi művek elmélete és története

Zene és dráma, zene és színház (pl. Szentivánéji álom – Mendelssohn, Beaumarchais – Mozart, Balázs Béla – Bartók Béla A kékszakállú herceg vára).

Az opera jellemzőinek áttekintése, szabadon választott művek alapján.

Az operett jellegzetességei (pl. Offenbach, J. Strauss, Lehár, Kálmán művei alapján).

A musical műfaj jellemzői (pl. Hegedűs a háztetőn, Az Operaház fantomja alapján).

A rockopera műfaji sajátosságai, zenei világa (pl. István a király).

A balett és táncjáték, mint zenei műfaj (pl. Stravinsky vagy Bartók egy-egy műve).

Jazz és a populáris zene sajátosságai szabadon választott művek alapján.

A népzene és világzene jellemzői szabadon választott művek alapján.

20.3.12. Vizuális kultúra

A művészi közlés, mű és jelentése.

Művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok.

A fotografikus kép.

A mozgóképi kifejezés.

A tömegkommunikáció

Az újabb, kísérleti médiumok.

20.3.13. Mozgóképkultúra- és médiaismeret

A mozgóképben és a médiában a figyelemirányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei.

A mozgóképi elbeszélés eszközei.

A szerzői kultúra és tömegkultúra, mint eltérő beszédmódok.

A tömegkommunikáció, nyilvánosság, hálózati kommunikáció.

Az új média formái és szövegépítkezési sajátosságai.

A médiaipar, médiafogyasztás és –befogadás.

Médiareprezentáció, valószerűség és hitelesség.

Médiaetika, médiaszabályozás.

20.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Filmvetítésre alkalmas szaktanterem.

20.5. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel.

5, SZAKMAI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNY
AZ 55 212 01 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ SZÍNÉSZ
megnevezésű szakképesítés-ráépüléshez

1. AZ ORSZÁGOS KÉPZÉSI JEGYZÉKBEN SZEREPLŐ ADATOK

- 1.1. A szakképesítés azonosító száma: 55 212 01
- 1.2. Szakképesítés megnevezése: Színész
- 1.3. Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 1
- 1.4. Iskolarendszeren kívüli szakképzésben az óraszám: 480–720

2. EGYÉB ADATOK

- 2.1. A képzés megkezdésének feltételei:
 - 2.1.1. Iskolai előképzettség: érettségi végzettség
 - 2.1.2. Bemeneti kompetenciák: lásd 7.2 pont
- 2.2. Szakmai előképzettség: 54 212 03 Gyakorlatos színész (a szakmairány megjelölésével)
- 2.3. Előírt gyakorlat: 2 év, illetve a Gyakorlatos színész szakképesítés gyakorlati képzési ideje 50 %-ának megfelelő igazolt színpadi szakmai gyakorlat
- 2.4. Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek
- 2.5. Pályaalkalmassági követelmények: szükségesek
- 2.6. Elméleti képzési idő aránya: 20 %
- 2.7. Gyakorlati képzési idő aránya: 80% (50%-ban színpadi szakmai gyakorlat)
- 2.8. Szintvizsga: –
- 2.9. Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:–

3. PÁLYATÜKÖR

3.1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakörök, foglalkozások

	A	B	C
3.1.1.	FEOR száma	FEOR megnevezése	A szakképesítés–ráépüléssel betölthető munkakör(ök)
3.1.2.	3711	Segédszínész, statiszta	Segédszínész
3.1.3.			Színpadi statiszta
3.1.4.			Mozgóképes statiszta
3.1.5.	2726	Színész, bábművész	Bábszínész
3.1.6.			Prózai színész
3.1.7.			Filmszínész
3.1.8.			Musicalszínész
3.1.9.			Kabarészinész
3.1.10.			Konferanszié
3.1.11.			Humorista
3.1.12.			Szinkronszínész
3.1.13.			Versmondó

3.2. A szakképesítés–ráépülés munkaterületének rövid leírása:

A Színész olyan színészi alakító készség, pszichikai, intellektuális és fizikai felkészültség, valamint előadói eszközrendszer birtokosa, aki alkalmas színpadon és mozgóképen dramaturgiailag jelentős szerepek önálló, művészi igényű megformálására.

A szakképesítéssel rendelkező legfontosabb munkatevékenységei, szakmai kimeneti követelményei:

- a kijelölt próbafolyamatban alkotó módon közreműködik
- megfelelő beszéd- és mozgáskészséggel, szakmai felkészültséggel teljesíti színészi feladatait
- színpadi és forgatási feltételrendszerben – dramaturgiai jelentőségű szerepben
- alkotó módon gyakorolja a színészi ismereteit, szerepalkotási és tanulási módszereit, játéktílusait, technikáit
- szerepalkotása során tudatosan és kreatív módon alkalmazza pszichikai adottságait és elmélyült szakmai elméleti ismereteit
- szerepalkotása során tudatosan és kreatív módon alkalmazza beszéd-, mozgás- és alakító készségét, széles körű gyakorlati ismereteit
- különböző műfajú szövegeket, dalokat, zeneszámokat élményszerű formában szólaltat meg
- szerepformálása során, alkalmazkodik az előadás színpadtechnikai, filmtechnikai igényeihez
- a színház- és filmművészethez kapcsolódó egyéb területeken (szinkronszínészet, pódium-művészet, média-műfajok) is képes színészi feladatokat ellátni

3.3. Kapcsolódó szakképesítések

	A	B	C
3.3.1.	A kapcsolódó szakképesítés, részsakképesítés, szakképesítés-ráépülés		
3.3.2.	azonosító száma	megnevezése	a kapcsolódás módja
3.3.3.	54 212 03	Gyakorlatos színész (a szakmairány megjelölésével)	szakképesítés

4. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

	A	B
4.1.	A Színész megnevezésű az állam által elismert szakképesítés-ráépülés szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
4.2.	azonosító száma	megnevezése
4.3.	10617-12	Színészi alakítás

5. VIZSGÁZTATÁSI KÖVETELMÉNYEK

5.1. A komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételei:

Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben az 5.2. alpontban előírt valamennyi modulzáró vizsga eredményes letétele.

A képzési programban előírt színpadi gyakorlat (egy év) teljesítéséről szóló igazolás

A színpadi-, film- vagy bábszínészi gyakorlat során – repertoáron szereplő produkcióban – eljátszott több – dramaturgiailag jelentős – szerep igazolása

Színpadi-, film- vagy bábszínészi tevékenységgel kapcsolatos referenciák, ajánlások (igazgató, rendező, színész) bemutatása

Az iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak – a szakképzési kerettantervben meghatározottak szerint – egyenértékűek az adott követelménymodulhoz tartozó modulzáró vizsga teljesítésével

A képzési programban előírt színpadi gyakorlat (egy év, illetve a gyakorlati képzési idő 50 %-ának megfelelő) teljesítéséről szóló igazolás

5.2. A modulzáró vizsga vizsgatevékenysége és az eredményesség feltétele:

	A	B	C
5.2.1.	A szakképesítés-ráépülés szakmai követelménymoduljainak		
5.2.2.	azonosító száma	megnevezése	a modulzáró vizsga vizsgatevékenysége
5.2.3.	10617-12	Színészi alakítás	gyakorlati, szóbeli

A szakmai követelménymodulhoz kapcsolódó modulzáró vizsga akkor eredményes, ha a modulhoz előírt feladat végrehajtása legalább 51%-osra értékelhető.

5.3. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai:

5.3.1. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Színészi alakítás

A vizsgafeladat ismertetése: Összetett, dramaturgiailag jelentős szerep színpadi vagy bábszínpadi repertoáron szereplő színpadi előadásban vagy – iskolarendszeren belül – nyilvános vizsgaelőadásban, professzionális keretek között történő megformálása

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 70%

5.3.2. Központi írásbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: –

A vizsgafeladat ismertetése: –

A vizsgafeladat időtartama: –

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: –

5.3.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Színházelméleti alapismeretek

A vizsgafeladat ismertetése: A szakmai követelményekben megfogalmazott színházelméleti, esztétikai, működéstani, szervezési, jogi alapismeretek bemutatása kötelező, illetve ajánlott szakirodalom valamint a központilag összeállított vizsgakérdések alapján

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

5.4. A vizsgatevékenységek szervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra, a vizsgatevékenységek vizsgatételeire, értékelési útmutatóira és egyéb dokumentumaira, a vizsgán használható segédeszközökre vonatkozó részletes szabályok:

A szakképesítéssel kapcsolatos előírások a <http://nive.hu/> weblapon érhetők el a Vizsgák menüpont alatt

5.5. A szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjai: –

Szakmai komplex vizsga gyakorlati vizsgafeladatának elégtelen értékelése esetén javító vizsga legkorábban egy év múltán tehető.

Iskolarendszeren kívüli vizsgáztatás esetén a gyakorlati vizsga időpontja a színházi előadást bemutató színház műsorrendje szerint alakul.

6. ESZKÖZ– ÉS FELSZERELÉSI JEGYZÉK

A	
6.1.	A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz– és felszerelési jegyzék
6.2.	Munkabaleset és tűzvédelmi eszközök
6.3.	Irodaszerek és dokumentációs és archiváló eszközök, nyomtató, fénymásoló, számítógép internet hozzáférés
6.4.	Színpadai, filmes, bábszínpadai kellékek
6.5.	Színházterem, színpadai játéktérrel, valamint (legalább 50 főt befogadni képes) nézőtérrel
6.6.	Színházi próbaterem (minimum 60 nm ²), tantermek
6.7.	Színpadai hangtechnikai berendezések
6.8.	Színpadai fénytechnikai berendezések
6.9.	Balett–terem
6.10.	Énekszoba zongorával
6.11.	Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD–, DVD lejátszó, projektor, számítógép, videó kamera stb)
6.12.	Színpadai, filmes díszletelemek, bútorok
6.13.	Színpadai, filmes jelmezek, maszkok

7. EGYEBEK

7.1. Iskolarendszeren kívül, a modulzáró vizsga gyakorlati vizsgatevékenysége alóli felmentés feltétele: három éves – a hatályos rendeletben nemzeti vagy kiemelt színházi szervezetként besorolt intézményben teljesített – szakmai gyakorlat során eljátszott több szerep igazolása

7.2. Bemeneti kompetenciák:

A képzés megkezdhető a Gyakorlatos színész (a szakmairány megjelölésével) szakképesítés végzettséggel, az alábbi kompetenciák birtokában:

A színpadai, bábszínpadai és filmes előadói tevékenységre alkalmas fizikai kondíció, koncentrációs képesség

Összetett színpadai és filmes színészi feladatok sikeres megoldására alkalmas alakító készség

Árnyalt színészi ábrázolásra alkalmas mozgáskoordináció, tánctudás, gesztusnyelv

Színpadai előadásra alkalmas beszédtechnika, énekes képesség

Színpadai, bábszínpadai és filmszínészi tevékenységhez szükséges tájékozottság, vonatkozó technikai alapismeretek

7.3.A szakmai vizsgabizottságban való részvételre kijelölt szakmai szervezet:

MASZK Országos Színészegyesület

6, SZAKMAI PROGRAM
az 55 212 01 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ
SZÍNÉSZ
szakképesítés-ráépüléshez

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet, és
- a(z) 55 212 01 számú, Színész megnevezésű szakképesítés-ráépülés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés-ráépülés alapadatai

A szakképesítés-ráépülés azonosító száma: 55 212 01

Szakképesítés-ráépülés megnevezése: Színész

A szakmacsoport száma és megnevezése: 4.. Művészet, közművelődés, kommunikáció

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XLII. Előadóművészet

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 1 év

Elméleti képzési idő aránya: 20%

Gyakorlati képzési idő aránya: 80 (50%-ban színpadi szakmai gyakorlat) %

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

 vagy iskolai előképzettség hiányában: -

Bemeneti kompetenciák: A képzés a Gyakorlatos színész (a szakmairány megjelölésével) szakképesítés végzettséggel kezdhető meg az alábbi kompetenciák birtokában:

A színpadi, bábszínpadi és filmes előadói tevékenységre alkalmas fizikai kondíció, koncentrációs képesség

Összetett színpadi és filmes színészi feladatok sikeres megoldására alkalmas alakító készség

Árnyalt színészi ábrázolásra alkalmas mozgáskoordináció, tánctudás, gesztusnyelv

Színpadi előadásra alkalmas beszédtechnika, énekes képesség

Színpadi, bábszínpadi és filmszínészi tevékenységhez szükséges tájékozottság, vonatkozó technikai alapismeretek

Szakmai előképzettség: 54 212 03 Gyakorlatos színész (a szakmairány megjelölésével)

Előírt gyakorlat: 2 év, ill. a gyakorlatos színész szakképesítés gyakorlati képzési ideje 50 %-ának megfelelő igazolt színpadi szakmai gyakorlat

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek
Pályaalkalmassági követelmények: szükségesek

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
-	-
-	-

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés-ráépülés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát 1 évfolyamos képzés esetén: 1120 óra (32 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát szabadsáv nélkül 1 évfolyamos képzés esetén: 1008 óra (32 hét x 31,5 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát 0,5 évfolyamos képzés esetén: 560 óra (16 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszámát szabadsáv nélkül 0,5 évfolyamos képzés esetén: 504 óra (16 hét x 31,5 óra)

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Elméleti heti óraszám	Gyakorlati heti óraszám
	Összesen	6	25,5
	Összesen	31,5	
10617-12 Színészi alakítás	Színjátszás gyakorlata		12
	Színészi beszéd gyakorlata		3
	Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata		2
	Énekes színjátszás gyakorlata		4,5
	Színpadi tánc és akrobatika gyakorlata		4
	Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei	6	

A 2. számú táblázat „A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszám” megadja a fent meghatározott heti óraszámok alapján a teljes képzési időre vonatkozó óraszámokat az egyes tantárgyak témaköreire vonatkozóan is (szabadsáv nélküli szakmai óraszámok).

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak/témakörök	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
	Összesen	216	918
	Összesen	1134	
10617-12 Színészi alakítás	Színjátszás gyakorlata	0	432
	Próba-folyamat, próba-feladatok, színpadi előadás megvalósítása professzionális szcenikai feltételrendszerben		144
	Szerepépítés, karakterformálás drámai mű színpadra állítása során		128
	Szerepépítés, karakterformálás zenés mű színpadra állítása során		96
	Szerepépítés, karakterformálás filmszínészi gyakorlat során		48
	Színészi előadás hangfelvétele		16
	Színészi beszéd gyakorlata	0	108
	Elbeszélő, összetett versszerkezetek előadása		32
	Stilizált nyelvezetű drámai jelenetek, monológok előadása		44
	Időmértékes, kötött szerkezetű drámai jelenetek, monológok előadása		32
	Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	0	72
	Beszédtechnika elemeinek alkalmazása drámai szerep megformálása során		32
	Beszédtechnika elemeinek alkalmazása verses művek előadása során		28
	Beszédtechnika elemeinek alkalmazása hangfelvétel során		12
	Énekes színjátszás gyakorlata	0	162
	Zenés etűdök alkotása		16
	Megzenésített versek, szonok, kuplék előadása		32
	Zenés művek (musical, song, rockopera, operett) betétdalainak előadása		114
	Színpadi tánc és akrobatika gyakorlata	0	144

Színpadi tánc-technikai tréning		32
Színpadi koreográfia megvalósítása különböző mozgás (kontakt, pantomim) és színpadi tánc (jazztánc, történelmi és modern társastánc, néptánc) elemek alkalmazásával		64
Táncszínházi kifejezés, akrobatika		48
Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei	216	0
A színművészet esztétikája, a színészi alakítás formanyelve	36	
Színpadi szövegtípusok elmélete és feldolgozása	36	
A színházművészet stílustörténeti korszakai	36	
A színművészet játéktípusai, alkotási módszerei a XX. században	36	
Kortárs színházi irányzatok	36	
Színházi működéstan, jogi és gazdálkodási jellemzők	18	
Színház típusok, szervezeti formák	18	

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

A
10617-12 azonosító számú
Színészi alakítás
megnevezésű
szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei

A 10617-12 azonosító számú Színészi alakítás megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Színjátszás gyakorlata	Színészi beszéd gyakorlata	csoportos és egyéni gyakorlata	színjátszás gyakorlata	akrobatika gyakorlata	esztétikai ismeretei
FELADATOK						
A próbafolyamat során a rendezői utasítások betartásával, szerepépítési technikáinak önálló alkalmazásával szerepet alkot	x					
Színpadi és forgatási feltételrendszerben alkotó módon, művészi igénnyel gyakorolja a színészi alkotás szakmai ismereteit, a színészmesterség szerepalkotási és tanulási módszereit, játékstílusait, technikáit	x					
Színészi tevékenységét a színházi, bábszínházi, valamint a filmalkotás folyamatának egészébe illeszti	x					
Megteremti, és alakítása során önállóan alkalmazza a színészi kifejezési formáit, külső és belső technikáját	x	x	x	x	x	
A színpadi és filmes előadói tevékenységre alkalmas fizikai kondícióját és képességeit fejleszti, a szerep elvárásai szerint működteti					x	
Különböző műfajú szövegeket, dalokat, zeneszámokat egyéni, élményszerű formában szólaltat meg színpadon, filmen, pódiumműsor keretein belül	x			x		
Mozgáskoordinációját fejleszti, tánctudását szélesíti, az előadás feltételrendszere szerint működteti					x	

Nonverbális kommunikációját, gesztusnyelvét gyakorlással tudatosítja, árnyalja, a karakterformálás során alkalmazza	x				x	
Ének- és hangképzést folytat, énekes előadói színészi feladatokat lát el	x			x		
Beszédképességét, beszédtechnikáját tökéletesíti, színpadi előadói tevékenysége, szerepformálása során alkalmazza	x	x	x			
Kialakítja az előadói tevékenység mentális és intellektuális feltételeit, módszereit (relaxáció, koncentráció, érzet-felidézés, memória, rögtönzés, kreativitás)	x					x
A színészi tevékenységhez szükséges elméleti ismereteit, tájékozottságát a gyakorlatban alkalmazza						x
A színészi tevékenységhez szükséges technikai ismereteit alkalmazza a próbafolyamat, az előadás, a mozgóképrögzítés során	x					
Rögzíti, és alakításába építi a rendelkező-, illetve kamerapróbák instrukcióit	x					
Az emlékpróbák, illetve kamerapróbák során megalkotja a szerepfeladat gondolati mozzanatait, esztétikai jellemzőit, játéktílusát	x					
Szakirodalmi tájékozottságra tesz szert a színház- és filmtörténet és -elmélet, valamint az esztétika, az előadói jog- és intézményrendszer tárgykörében						x
Megteremti, és alakítása során önállóan alkalmazza színészi kifejezés különböző formáit, külső és belső technikáját	x	x	x	x	x	
Alakítását a játéktér elemei - díszlet, bútor - között, valamint tárgyi eszközeinek - jelmez, kellék - tervszerűen kivitelezett alkalmazásával, alkotótársaival együttműködve, művészi céllal, esztétikai értékkel jeleníti meg	x					
Színházi előadás során érzékeli a közönség reakcióit, s ezeket színészi eszköztárának alkalmazásakor figyelembe veszi	x					
Szövegértelmezési, elemzési ismereteit elmélyíti, alkalmazza a próbafolyamat						x

során						
Elemzi a szöveg elsődleges és másodlagos jelentésmezőit, kialakítja a játékhelyzetek gondolati kereteit						x
Egyéb színművészeti ágazatok keretei között alkot	x					
SZAKMAI ISMERETEK						
Színház és filmelméleti fogalmak	x					x
Dramaturgiai fogalmak, műelemzési szempontok	x					x
Dráma- és színháztörténeti korstílusok, műfaj és játéktípusok						x
A művelődéstörténet színházművészeti vonatkozásai						x
Az esztétika alapfogalmai						x
A filmtörténeti, filmesztétikai alapfogalmak						x
A színészgyakorlat, színészmesterség módszerei, típusai	x					x
Szinkron és rádiós színészgyakorlat		x	x			
A művészi, előadói beszéd szabályai, a színpadi kifejezőerő fokozásának technikái		x	x			
A zenés színészmesterség eszköztárának alkalmazása	x			x		
A színpadi beszédtechnika szabályainak, technikáinak ismerete, alkalmazása	x	x	x			
A színpadi hangképzés és daléneklés módszertana, technikája	x			x		
A színpadi mozgás, kontaktmozgás, gesztusnyelv	x				x	
A pantomim kifejezés alaptechnikái					x	
A színpadi akrobatika alaptechnikái					x	
A színpadi tánc műfajai, típusai					x	
A balett-tánc technikája					x	
A jazztánc technikái					x	
A történelmi társastánc, a XX. századi társastánc					x	
Színpadtechnika, scenika	x					x
A jogérvényesítés, az előadó művészet jogi környezete						x
A szerződéskötésre vonatkozó szabályozás						x
A vállalkozásra vonatkozó szabályozás						x
Kommunikációs és tárgyalási stratégiák						x
A színház működtetése, reklám és marketing tevékenysége						x

A színházi alkotó tevékenység dokumentációja és dokumentálása							x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK							
Előadói kreativitás, alakító készség	x	x	x	x	x		
Előadói beszédképesség	x	x	x				
Előadói énekképesség				x			
Előadói mozgásképesség					x		
Szövegértés, szövegelemzés							x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK							
Megbízhatóság	x						
Fejlődő képesség, önfejlesztés	x	x	x	x	x		x
Elhivatottság, elkötelezettség	x	x	x	x	x		
TÁRSAS KOMPETENCIÁK							
Adekvát metakommunikáció	x	x	x	x	x		x
Irányíthatóság	x	x	x	x	x		
MÓDSZERKOMPETENCIÁK							
Kreativitás, ötletgazdagság	x	x					
Figyelem-összpontosítás	x	x	x	x	x		x
Emlékezőképesség (ismeretmegőrzés)	x	x	x	x	x		x

21. Színjátszás gyakorlata tantárgy

432 óra

21.1. A tantárgy tanításának célja

Alkalmassá tenni a növendékeket - színpadi próbafolyamatok, produkció jellegű komplex vizsgaelőadások, valamint filmforgatási gyakorlat során - színészi feladatok, magas szakmai szinten, művészi igénnyel történő megvalósítására. Kialakítani a rendezői, próbavezetői instrukció befogadásának, értelmezésének, rögzítésnek, végrehajtásának igényét, képességét és készségeit.

Elmélyíteni a színészmesterség gyakorlata tantárgy ismereteinek, elemeinek, technikáinak együttes alkalmazását a színházi próbafolyamat, illetve a filmforgatás feltételrendszerének függvényében. A színészi alakítás gyakorlati és elméleti eszközrendszerének komplex használatát, színészi hatáselemmé alakítását a színpadi produkció, illetve a filmfelvétel esztétikai szerkezete szerint.

21.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Színészmesterség gyakorlata (Gyakorlatos színész alap-szakképesítés) tantárgy ismereteit. A Színjátszás gyakorlata tantárgy közvetlen feladata a képzést lezáró komplex szakmai gyakorlati vizsgafeladat megvalósítása, ezért koordinációs összegző szerepe van a többi gyakorlati tárgy (Színészi beszéd gyakorlata, Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata, Énekes színjátszás gyakorlata, Színpadi tánc és akrobatika gyakorlata) konkrét tananyagelemeinek, didaktikai célrendszerének meghatározásakor, valamint azok eredményeinek felhasználásakor. A szerepfeladatok szövegelemeinek elemzésekor, a játéktípusok kialakításakor felhasználja a Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei tantárgy során elsajátítottakat.

21.3. Témakörök

21.3.1. *Próbafolyamat, próbafeladatok, színpadi előadás megvalósítása professzionális szcenikai feltételrendszerben* 144 óra

Színészi alakítás létrehozása, szerepfeladat megvalósítása a színpadi próbafolyamat feltételrendszerén belül. Rendezői instrukció befogadása, értelmezése, rögzítése és végrehajtása.

A próbafolyamat egyes szakaszaira (olvasó, elemző, rendelkező, ének- és tánc-, emlékpróba, valamint összpróba, főpróba, nyilvános főpróba, felújító szöveg összemondó és lejáráó próbák) jellemző színészi feladatok, próbatechnikák elsajátítása, megvalósítása.

A mesterségbeli alapismeretek, elemek, technikák együttes alkalmazása a színházi próbafolyamat során.

Az alakítás gyakorlati és elméleti eszközrendszerének komplex felhasználása, hatáselemmé alakítása a próbafolyamat során.

Helyzetgyakorlatok és improvizáció. Színpadi kapcsolat teremtése és tartása. Szerepépítési, karakterformálási alapismeretek beépítése a szerepépítés folyamatába.

A színpadi előadás, valamint a próbafolyamat munkarendjének ismeretei.

Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása a próbafolyamat és az előadások során. Pszichikai, fizikai sajátosságok tanulmányozása, előadói feltételek kialakítása.

Színészi alakítás bemutatása az előadás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között.

A színészi ábrázolás egyeztetése az előadás egészének játéktípusával, ritmusával, műfaji, hangulati, esztétikai jellegével.

Az alkotás fizikai jellemzőinek kialakítása.

Bemelegítés, beéneklés, beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztárának gyakorlati kialakítása.

A maszk, smink, haj, jelmez és viselet szerepe az ábrázolásban. A maszkolás, sminkelés technikái, alkalmazásuk.

Az eltérő jellegű és stílusú haj, jelmez szerepe az ábrázolásban. Az ábrázolt alak külső megjelenítésének esztétikuma.

A színészi eszközrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése az alakítás során.

Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.

21.3.2. Szerepépítés, karakterformálás drámai mű színpadra állítása során 128 óra

A színpadi alkotófolyamat szakaszai, az egyes szakaszokban megvalósuló színészi tevékenység.

Az alkotási részfolyamatok céljai, eszközei.

A részfolyamatok eredményeinek összegzése a szerepalkotásban.

Az alkotás interperszonális jellege. Az együttműködés stratégiái, a társalkotók együttműködése a próbarend során.

A szerepalkotás, - építés módszertana, szakaszai, technikái.

A rendezői instrukciók beépítése, alkalmazása.

A színészi alkotás eszközrendszerének alkalmazása a szerepépítésben.

A színészi kifejező eszközök összehangolásának gyakorlata.

A játékstílus, játékstílusok elsajátítása.

A színészi eszközrendszer elemeinek együttes és kontrollált használata. A szerep esztétikai formáinak megalkotása, kidolgozása, rögzítése a próbafolyamat során.

21.3.3. Szerepépítés, karakterformálás zenés mű színpadra állítása során 96 óra

A színpadi alkotófolyamat szakaszai, az egyes szakaszokban megvalósuló színészi tevékenység.

Az alkotási részfolyamatok céljai, a prózai szerep alkotásától eltérő sajátosságai, eszközrendszere.

A részfolyamatok (tánc, ének, próza tanulása) eredményeinek összegzése a szerepalkotásban.

Az alkotás interperszonális jellege. Az együttműködés stratégiái, a társalkotók együttműködése a próbarend során.

A zenés színpadi szerepalkotás, szerepépítés szakaszai, technikái.

A rendezői instrukciók beépítése, alkalmazása.

Az alkotás összetett eszközrendszerének kialakítása, működtetése énekes színpadi alakítás során.

A színészi kifejező eszközök (mozgás, dal, próza) összehangolásának gyakorlata.

Zenés játékstílusok. Az énekes színjátszási műfajok jellegzetességei.

Az énekes színészi eszközrendszer elemeinek együttes és kontrollált használata. A szerep esztétikai formáinak megalkotása, kidolgozása, rögzítése a próbafolyamat során.

21.3.4. Szerepépítés, karakterformálás filmszínészi gyakorlat során 48 óra

A filmszínészet, a filmforgatás technológiai adottságainak ismerete.

Filmszerep elemzésének szempontrendszere, s annak alkalmazása.

Szerepépítés a filmfelvétel technikai sajátosságai, feltételrendszere szerint.

A kamera előtti előadói készség.

A színészi alakítás kamera előtt történő megteremtésének gyakorlata.

A filmjelenetekben megkívánt élethelyzetek színészi feldolgozása.

A filmtechnológiához igazodó speciális idő- és energia beosztás.

Színészi alkotás gyakorlata a filmalkotás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között.

Filmetűdök, kisfilmek készítése, azok színészi feladatainak megoldása.

Összetett színészi eszközrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) a rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált filmszínészi gyakorlata.

A film stílusának, műfajának, hangulatának, esztétikai jellegének színészi kifejezése.

21.3.5. Színészi előadás hangfelvétele

16 óra

A színészi eszközrendszer (beszéd, ének) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése hangfelvétel során.

A szinkron és rádiós gyakorlat szakmai, eszköz-, és etikai normarendszere.

A hallható színészet eszköztára.

A produkció stílusának, műfajának, hangulatának, esztétikai jellegének megfelelő színészi kifejezés módszerei, eszköztára.

A hangfelvétel technikai feltételrendszere, a technikai eszközök alkalmazásának módszertana.

A színészi tevékenységgel rokon előadói feladatok ellátásának eszköz-, és feltételrendszere hangfelvétel során

21.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem,

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²),

Hangfelvételre alkalmas stúdió

21.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

A színházi, a mozgóképes, valamint a hangfelvételt alkotó színészi tevékenység sajátosságaiból fakadóan, a tantárgy elsajátítása során a csoportos és egyéni magyarázat, megbeszélés, szemléltetés, szerepjáték valamint a színész önálló feladatok meghatározása, ellenőrzése, ill. a közvetlen irányítás, instruálás alkalmazható az egyes tevékenységi területek feltételrendszere, próbarendje szerint.

21.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x	x	x	
2.	megbeszélés	x	x	x	
3.	vita	x			

4.	szemléltetés	x	x	x	Színpadi, filmes díszletelemek, bútorok Színházterem Színpadi hang- és fénytechnikai berendezések
5.	projekt		x		
6.	kooperatív tanulás	x	x	x	
7.	szimuláció	x	x	x	
8.	szerepjáték	x	x	x	Színpadi, filmes díszletelemek, bútorok
9.	egyéni és csoportos házi feladat	x	x	x	
10.	közvetlen irányítás, instruálás	x	x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai berendezések

21.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x	x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x	x	
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel		x	x	
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x	x	
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x	x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre		x	x	
3.	Csoportos munkaformák körében				

3.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x	x	
3.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x	x	Színházi próbaterem (minimum 60 nm ²), tantermek Színházterem, színpadi játéktérrel, valamint (legalább 50 főt befogadni képes) nézőtérrel
3.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x	x	Színházi próbaterem (minimum 60 nm ²), tantermek
3.4.	Csoportos versenyjáték				
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján		x		Színházi próbaterem (minimum 60 nm ²), tantermek Színházterem, színpadi játéktérrel, valamint (legalább 50 főt befogadni képes) nézőtérrel

21.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

22. Színészi beszéd gyakorlata tantárgy

108 óra

22.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának célja a különböző szövegtípusok értelmezési, elemzési stratégiáinak fejlesztése, a szépirodalmi verses, prózai és párbeszédes formájú szövegek tagolt, árnyalt és kifejező színészi előadásának megvalósítása.

22.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Vers és prózamondás gyakorlata tantárgy (Gyakorlatos színész alap-képzés) ismereteit. A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárggyal, alakítja és felhasználja annak szakmai tartalmait. A szövegelemek elemzésekor felhasználja a Színjatszás elméleti és esztétikai ismeretei tantárgy során elsajátítottakat.

22.3. Témakörök

22.3.1. *Elbeszélő, összetett versszerkezetek előadása*

32 óra

Az összetett szövegtartalmak és a színészi kifejezés összefüggései.

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása az előadásanyag szöveges elemeinek feldolgozása során.

A szövegtartalom színészi kifejezésének technikai megvalósítása.

A kifejezés beszédtechnikai ismeretei. A beszédtechnikai ismeretek alkalmazása a színpadi beszéd kialakításában, a kifejező beszéd technikája (hangszín, hangerő, hangmagasság, szünet alkalmazása).

A kifejezőerő eszközei: beszédtempó, dinamika, hangsúly, hanglejtés, szünet stb. tudatos alkalmazása.

Elbeszélő, összetett versszerkezetek értelmezése és előadása (a magyar barokk, a felvilágosodás, a romantika, a XX. századi és a kortárs irodalom területeiről).

Elbeszélő, összetett versszerkezetek értelmezése és előadása az egyetemes romantika és a XX. század irodalmából.

A szövegtagolás eszközeinek (tempó, ritmus, szünet) tudatos alkalmazása.

22.3.2. *Stilizált nyelvezetű drámai jelenetek, monológok előadása* 44 óra

A stilizált nyelvezetű szöveg rögzítésének módszerei.

Színpadi, színészi stilizáció.

Váltások a színpadi beszédben.

A monológ felépítése.

Stilizált drámai párbeszéd színpadi előadása.

A stilizált irodalmi nyelv törvényszerűségeit követő élőbeszéd alkotása.

Drámai szövegek, beszédigényes jelenetek, monológok előadása.

Ajánlott szerzők: W. Shakespeare, F. Schiller, J. W. Goethe, G. Büchner, V. Hugo, E. Rostand, Katona József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre, Szigligeti Ede, Csiky Gergely, Szomory Dezső

22.3.3. *Időmértékes, kötött szerkezetű drámai jelenetek, monológok előadása* 32 óra

A kötött szerkezetű szövegek elemzésének szempontrendszere, technikái.

A színpadi kommunikáció kötött szerkezetű szövegek előadásakor.

A kötött szövegformák kifejező előadásának technikái és eszközrendszere.

Beszédstílus kötött drámai szövegforma előadásakor.

Drámai szövegek, beszédigényes jelenetek, monológok előadása.

Ajánlott szerzők: Aiszkülosz, Szophoklész, Euripidész, Arisztophanész, Corneille, Racine, Molière

22.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem,

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²),

Tanterem

22.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

A színházi, a mozgóképes, valamint a hangfelvételt alkotó színészi tevékenység sajátosságaiból fakadóan, a tantárgy elsajátítása során a csoportos és egyéni magyarázat, megbeszélés, szemléltetés, szerepjáték valamint a színész önálló feladatok meghatározása, ellenőrzése, ill. a közvetlen irányítás, instruálás alkalmazható az egyes tevékenységi területek feltételrendszere, próbarendje szerint.

22.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x	x	x	
2.	elbeszélés	x		x	
3.	megbeszélés	x	x	x	
4.	vita	x	x	x	
5.	szemléltetés	x	x	x	
6.	projekt			x	
7.	kooperatív tanulás	x	x	x	
8.	instruálás, közvetlen irányítás	x	x	x	
9.	szerepjáték	x	x	x	
10.	önálló házi feladat	x	x	x	

22.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x	x	
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x	x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x		x	
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	
3.	Komplex információk körében				

3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x	x	x	
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló				
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
4.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x	x	
4.4.	Csoportos versenyjáték				
5.	Gyakorlati munkavégzés körében				
5.1.	Műveletek gyakorlása	x	x	x	Színpadi hangtechnika és fénytechnika alkalmazása
5.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x	x	x	
6.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
6.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x	x	x	Színpadi hangtechnika és fénytechnika alkalmazása
6.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x	x	x	Színpadi hangtechnika és fénytechnika alkalmazása

22.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

23. Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy

72 óra

23.1. A tantárgy tanításának célja

A beszédszervek tudatos használatának kialakítása a színészi alakítás során. Megismertetni a növendékeket a színpadi előadói beszéd elméleti és fiziológiai alaptételeivel.

Képesé tenni a növendékeket az anyanyelv igényes színpadi használatára, valamint az elért beszédállapot megőrzésére és további fejlesztésére.

23.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy (Gyakorlatos színész alap-szakképzés) ismereteit. A képzés egészét tekintve

kölcsönhatásban áll a Színjátszás gyakorlata, valamint a Színészi beszéd gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósulását. A szövegelemek elemzésekor felhasználja a Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei tantárgy során elsajátítottakat.

23.3. Témakörök

23.3.1. *Beszédtechnika elemeinek alkalmazása drámai szerep megformálása során* 32 óra

A hallási figyelem és a beszéd elemzés alkalmazása szerepformálás során.
 Koncentrációs készség, relaxáció alkalmazása a próbafolyamat során.
 A színpadi hangképzés technikájának alkalmazása a próbafolyamat során.
 A dialóg színpadi előadásának általános szabályai.
 A szerep megformálása során alkalmazott beszéd- és előadói stílus jellemzői.
 A szerep megformálása során alkalmazott színpadi beszéd technikája.
 A szerep megformálása során alkalmazott beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés kialakítása.
 Hangzók javítása.
 Váltások az előadói beszédben.
 Szövegtagolás ismereteinek alkalmazása a színpadi alakítás során.
 A beszélt nyelv törvényeinek ismerete, alkalmazása a színpadi alakítás során.
 témakör részletes kifejtése

23.3.2. *Beszédtechnika elemeinek alkalmazása verses művek előadása során* 28 óra

Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok alkalmazása.
 A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság alkalmazása.
 Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok alkalmazása.
 Ritmus-, tempógyakorlatok alkalmazása.
 A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatok alkalmazása.
 Nonverbális kifejező eszközök alkalmazása.

23.3.3. *Beszédtechnika elemeinek alkalmazása hangfelvétel során.* 12 óra

A hangfelvétel során alkalmazott beszédtechnikai eszközrendszer.
 A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság alkalmazása.
 Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok alkalmazása.
 Ritmus-, tempógyakorlatok alkalmazása.
 A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatok alkalmazása.
 Szövegtagolás, szövegritmus alkalmazása.

23.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

*Szaktanterem,
 Stúdió,
 Színpad, pódium*

23.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

A színházi előadást, valamint a hangfelvételt alkotó színészi tevékenység sajátosságaiból fakadóan, a tantárgy elsajátítása során a csoportos és egyéni magyarázat, megbeszélés,

szemléltetés, szerepjáték valamint a színész önálló feladatok meghatározása, ellenőrzése, ill. a közvetlen irányítás, instruálás alkalmazható az egyes tevékenységi területek feltételrendszere, próbarendje szerint.

23.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x	x	x	szaktanterem tükörrel
2.	szemléltetés	x	x	x	szaktanterem tükörrel
3.	kooperatív tanulás	x	x	x	szaktanterem tükörrel
4.	szimuláció	x	x	x	szaktanterem tükörrel
5.	házi feladat	x	x	x	szaktanterem tükörrel
6.	instrukció, közvetlen irányítás	x	x	x	szaktanterem tükörrel

23.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x	x		
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x	x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x	x	
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x	x	
3.	Komplex információk körében				

3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x	x	x	
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló				
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		szaktanterem tükörrel
4.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		szaktanterem tükörrel
4.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		szaktanterem tükörrel
5.	Gyakorlati munkavégzés körében				
5.1.	Műveletek gyakorlása	x	x		szaktanterem tükörrel
5.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x	x		szaktanterem tükörrel
6.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
6.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x	x	x	szaktanterem tükörrel
6.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x	x	x	szaktanterem tükörrel

23.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

24. Énekes színjátszás gyakorlata tantárgy

162 óra

24.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi éneklés technikájának gyakorlása. A légzéstechnika, a hangképzés, a zeneelméleti alapismeretek gyakorlati alkalmazása.

A különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, sanzon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságainak feltárása, előadásuk technikájának elsajátítása.

A zenés színpadi szerep megformálásának technikai, módszertani kialakítása. A zenés színpadi mesterség eszközrendszerének fejlesztése. Az ének és mozgás színészi ötvözésének elősegítése.

24.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti az Ének- és hangképzés egyéni gyakorlata (Gyakorlatos színész alap-szakképzés) tantárgy ismereteit. A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színjátszás gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex énekes szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósítását.

24.3. Témakörök**24.3.1. Zenés etűdök alkotása****16 óra**

Zenés etűdök, cselekvéssorok alkotása mondókák alapján.
 Zenés etűdök cselekvéssorok alkotása népdalok alapján.
 Zenés etűdök cselekvéssorok alkotása műdalok alapján.

24.3.2. Megzenésített versek, sanzonok, kuplék előadása**32 óra**

Kuplék és sanzonok önálló kiválasztása és kidolgozása.
 Zongorakíséret, korrepetíció.
 A zenei alap felhasználása.
 A daltanítás szakaszai:
 Bemutatás, szövegértelmezés
 Részletező tanulás
 Bevésés
 Összefoglalás
 Művészi megformálás.
 Zenés színészmesterség szólóban, duettben.

24.3.3. Zenés művek (musical, song, rockopera, operett) betétdalainak előadása **114 óra**

Zenés jelenetek tempója, ritmikája, intonálása.
 Frazírozás, hanglejtés zenés jelenet előadásakor.
 Zenés színjáték-típusok, előadói stílusok.
 Brecht-song betanulása, előadása.
 Operett-részletek (szóló, duett vagy tercett) kiválasztása, betanulása, előadása.
 Musicals számok kiválasztása elemzett darabokból, betanulása, előadása.
 Szóló számok illetve együttesek betanulása, előadása.
 Ének és tánc ötvözése, zenés színészmesterség.
 A mikrofon és a mikroport használata.

24.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)*Színházterem,**Színházi próbatermek (minimum 60 nm²),**Énekszoba zongorával. Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek***24.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)**

Az énekes színészi feladatok ellátására irányuló képzés a magyarázat, a bemutatás és szemléltetés, az instrukció, a közvetlen irányítás módszertani eszközeit alkalmazza.

24.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
	egyéni	csoporthoz	osztály	

magyarázat	x	x		
szemléltetés	x	x		Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD- lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
kooperatív tanulás	x	x	x	Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD- lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
szimuláció	x	x	x	
szerepjáték	x	x	x	Színpadai hang- és fénytechnika
házi feladat	x	x	x	
instrukció, közvetlen irányítás	x	x	x	Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD- lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)

24.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			

1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD- lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x	x		
2.2.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x		
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x	x		
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD- lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
4.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		
5.	Gyakorlati munkavégzés körében				
5.1.	Műveletek gyakorlása	x	x	x	
5.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x	x		Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD- lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
6.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
6.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x	x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai eszközök
6.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x	x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai eszközök

24.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

25. Színpadi tánc és akrobatika gyakorlata tantárgy

144 óra

25.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a kialakítsa a színjátszáshoz szükséges alapvető fizikai, állóképességet, képessé tegye a növendékeket a színpadi és filmes színészi alakítás mozgás és tánc feladatainak, mozgáselemeinek kifejező és biztonságos megjelenítésére. Célja továbbá az, hogy a növendéket a különböző tánc technikák elsajátításával felkészítse a színházművészet különböző műfajú előadásain való produktív részvételre.

Feltárja a különböző mozgásstílusok technikai összetevőinek formai és szerkezeti elemeit, a mozgásszínházi működés összetevőit, a színpadi látvány és megjelenítés törvényszerűségeit.

25.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Színpadi mozgás gyakorlata tantárgy (Gyakorlatos színész alap-szakképzés) ismereteit. A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színjátszás gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex prózai és zenés szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósulását.

25.3. Témakörök

25.3.1. Színpadi tánc-technikai tréning

32 óra

A színpadi szerep kifejezéshez szükséges test-használat. Az izomzat differenciált használata.

A szerep-alakítás mozgásrendszerének (a testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközei) megalkotása.

A színpadi alakítás tánclemeinek megalkotásához szükséges mozgáskoordinációs képesség, állóképesség és kondíció kialakítása.

Balett, társastánc, néptánc ismeretek.

A táncstílusok alapismeretei.

25.3.2. Színpadi koreográfia megvalósítása különböző mozgás (kontakt, pantomim) és színpadi tánc (jazztánc, történelmi és modern társastánc, néptánc) elemek alkalmazásával

64 óra

A színpadi mozgástípusok és formák alkalmazása a színpadi kapcsolat, a karakterábrázolás kialakításában.

Tervezett színpadi akciók kontakt-gyakorlatai különböző játéksituációk függvényében.

Tervezett színpadi akciók pantomim-gyakorlatai különböző játéksituációk függvényében.

Mozgás és tánc koreográfiák rögzítése, betanulása és előadása egyéni és csoportos formában.

Történelmi és társastánc elemek alkalmazása játéksituációtól függően egyéni és csoportos formában.

Balett elemek alkalmazása játéksituációtól függően egyéni és csoportos formában.

Jazz-balett elemek alkalmazása játéksituációtól függően egyéni és csoportos formában.

Néptánc elemek alkalmazása játéksituációtól függően egyéni és csoportos formában.

25.3.3. Táncszínházi kifejezés, akrobatika**25.3.4.****48 óra**

Formai és szerkezeti elven működő mozgássor létrehozása, szerkesztése.

Adott technikai elemtár ismeretében magas színvonalú rögtönzés egyéni és többszereplős helyzetben egyaránt.

Rögzített improvizáción alapuló mozgásanyag megtervezésére és előadása.

Egy adott szituáció, vagy mozgássor különböző stílusokban való reprodukálása.

A ritmikai, térbeli, hangulati elemek rögtönzéses megváltoztatása, átalakítása.

Motívumépítés.

A mozgásfolyamat felépítése motívumtöredékek alapján.

Egyéni mozgástervezési anyag készítése az egyes motívumok illesztése révén.

Színházi helyzetek egyszerű motívumainak megfogalmazása szólisztikus mozgásszínházi gyakorlatban.

Akciótervezés.

Színházi akció-folyamat tervezése csoportos megközelítésben az egyes elemek pontosításával.

A kívánt színpadi mozgások, akrobatikus elemek (járás, botlás, esés, zuhanás, vívás, verekedés) a rendezői elképzelésnek megfelelő megvalósítása.

25.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Baletterem,

Színházterem

25.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

A színpadi mozgás és tánc tanításának módszertana a szemléltetés, a magyarázat, az egyéni és csoportos feladatok megjelölését, projektfeladatok meghatározását alkalmazza.

25.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	
2.	szemléltetés	x	x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai berendezések
3.	projekt		x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai berendezések
4.	kooperatív tanulás		x	x	
5.	instrukció, közvetlen irányítás	x	x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai berendezések

25.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x	x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x	x	x	Szaktanterem, balettterem tükörrel
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x	x	Szaktanterem, balettterem tükörrel
3.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x	x	Szaktanterem, balettterem tükörrel
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Műveletek gyakorlása	x	x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai berendezések
4.2.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján	x	x	x	
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x	x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai berendezések
5.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x	x	x	Színpadi hang- és fénytechnikai berendezések

25.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

26. Színjáték elméleti és esztétikai ismeretei tantárgy

216 óra

26.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a növendékek előtt ismertesse az esztétika tudományág általános fogalmait, kategóriáit, azok tartalmának történeti változásait, a művészeti ágak rendszerét, különös tekintettel a színjáték elemeire, elemzésének szempontjaira. Összegezze a színészi játéktípusok ismereteit. A modern színházművészet kiemelkedő alkotóinak írásait és produktumait elemezve meghatározza a színészi alkotás sajátos eszközrendszerét, alkotási módszereit. Az ismert szerepelemzési és építési módszerek

ismertetésével segítse a színészi alkotás gyakorlati feladatainak megoldását, az esztétikai alapfogalmak jellemzésével pedig alakítsa a növendékek ízlésvilágát.

26.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Színházi-, filmes- és drámai műalkotások története, elemzése, esztétikája tantárgy (Gyakorlatos színész alap-szakképzés) ismereteit. A tantárgy közvetlen feladata a képzést lezáró szakmai szóbeli vizsgafeladat megvalósítása. A szerepfeladatok szövegelemeinek elemzésekor, a játékstílusok kialakításakor a tantárgy ismeretei felhasználásra kerülnek a Színjátszás gyakorlata, valamint a Színészi beszéd gyakorlata tantárgyak oktatásában.

26.3. Témakörök

26.3.1. *A színművészet esztétikája, a színészi alakítás formanyelve* **36 óra**

Az esztétika fogalma, tárgya, minőségei és kategóriái.
 A befogadás, az élményszerűség és a visszacsatolás kérdései.
 A műalkotás értékalakzata, a különböző művészeti ágak sajátosságai.
 A színjáték szerkezete, elemei, elemzésének szempontjai.
 Az esztétika vázlatos története.
 A színművészet komplex eszközrendszere, esztétikai összetettsége, alkotófolyamatának sajátosságai, szakaszai, helyszínei.
 A színész eszközrendszere, az ábrázolás esztétikai vonatkozásai.
 A műtárgy és a műalkotó azonossága. A színész teste, mint jel.
 A színészi műalkotás megismételhetetlensége, múlandósága, intenzitása.
 A színészparadoxon, az átélés, jelzés, megmutatás, tudatosság kérdéskörei.
 Szerepkörök és szereptípusok a művészeti ágak elmúlt évszázados történetében.
 A színművészet XX. századi áramlatai, műhelyei, iskolái, kiemelkedő alkotói.
 Stílus-teremtő alkotások, alakítások elemzése.
 A szerepkörök, - típusok alkati jellemzői, sajátos eszköztára.
 A színpadi előadás elemzésének módszertana, gyakorlata.

26.3.2. *Színpadi szövegtípusok elmélete és feldolgozása* **36 óra**

A színpadi szöveg típusai. A próza és vers színpadi megjelenése
 Általános irodalomelmélet és műfajelmélet, poétikai alapismeretek.
 Az irodalmi mű elemzésének módszertana, stratégiái. Irodalmi stílusok és stílusárnyalatok.
 Drámaelméleti, dramaturgiai fogalmak, elemzési technikák és azok alkalmazása
 A dialógus feldolgozásának, értelmezésének, elemzésének technikái.
 A drámai kompozíció elemei, sajátosságai (expozíció, alapszituáció, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet).
 Drámamodellek (konfliktusos, középpontos, kétszintes) jellemzői. A drámai műfajok szerkezetének közös és eltérő elemei.
 A drámai szövegek, helyzetek, karakterek elemzésének módszerei, szakaszai, eszközei.
 Dramaturgiai alaptípusok elemzése.
 Drámai műfajok összehasonlító elemzése.

26.3.3. *A színházművészet stílustörténeti korszakai* **36 óra**

A színházi előadás szerkezete, elemei. A színpadi műfajok, modellek és típusok a művészeti ág története során, és azok jellemzői a klasszikustól a posztmodernig
 A színházi játékstílusok története.

Az antik görög színház jellemzői.
 A latin színház fénykora.
 A középkori színjátszás stílusjegyei.
 Színházművészet a reneszánsz korában.
 Barokk színháztípusok.
 Klasszicista udvari színház.
 Romantikus színjátszás.
 Naturalizmus és antinaturalizmus.
 A XX. századi színházművészet jellemző típusai.

26.3.4. A színházművészet játéktípusai, alkotási módszerei a XX. században 36 óra

A színházművészet főbb játéktípusainak eszközrendszere és alkotási módszerei.
 Játéktípusok és meghatározó műhelyek, előadások a XX. század egyetemes és magyar színházművészetében.
 A színészi ábrázolás meghatározó változatai, típusai, iskolái, műhelyei, képviselői. A játéktípusok esztétikai jellemzői, értékalakzata, eszközrendszere.
 Játékmódok és stílusok színpadon és filmen a színházművészet elmúlt évszázados története során.
 A magyar színházművészet jelentős irányzatai, képviselői a film- és színház-, a báb- és előadó művészetben.
 Jelentős előadások, filmek elemzése.

26.3.5. Kortárs színházi irányzatok 36 óra

A kortárs hazai és külföldi színházi irányzatok esztétikai jellemzői, kompozíciós elvei, szerkezeti változatai, elemei, kategóriái.
 Meghatározó, különböző stílusú magyar és idegen nyelvű előadások elemzése.

26.3.6. Színházi működéstan, jogi és gazdálkodási jellemzők 18 óra

A színházi intézményrendszer, az egyes szervezeti egységek működése és működtetése.
 A színház üzemszerű működése.
 A színházi próba-folyamat szakaszai, jellemzői. A különböző próbatípusok (olvasó-, elemző-, rendelkező-, emlék-, bejáró-, összpróba, fő-, nyilvános-, felújító próba stb.) sajátos alkotási céljai, formai jellemzői. A próbarend időbeli, térbeli sajátosságai.
 A színházi munkarend résztvevői, munkatevékenységük jellemzői és helyszínei.
 A színházi terek és a munkatársak tevékenysége és munkaköre.
 A színházi munkarend szabályrendszere, a próbatábla, a próbaterv jellemzői.
 A színházi működést meghatározó gazdasági, gazdálkodási, költségvetési mozzanatok.
 Reklám, marketing tevékenység.
 A színházi működés jogi szabályozói.
 Színházi szervezeti szabályzat.
 A színész alkalmazásának, foglalkoztatásának és munkavállalásának jogi feltételrendszere és típusai.
 Vonatkozó hatályos jogszabályok.

26.3.7. Színháztípusok, szervezeti formák 18 óra

Színháztípusok és szervezeti formák jellemzői a XX. Században.
 A hivatásos kőszínházi színházi modell jellemzői.
 A műsorrend és a társulat kialakítása, típusai.

Alternatív és amatőr színjátszás.
Diákszínjátszás és drámapedagógia.

26.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem audiovizuális oktatási eszközökkel

26.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Az elméleti ismeretek átadása főként frontális magyarázatok, szemléltetéssel bemutatott ismeretek, önálló feladatok, kiselőadások meghatározása révén valósulhat meg.

26.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat			x	Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD-lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
2.	elbeszélés			x	Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD-lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
3.	kielőadás	x		x	Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD-lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
4.	vita			x	Oktatási segédeszközök (videó, magnetofon, CD-, DVD-lejátszó, projektor, számítógép, videókamera stb.)
5.	szemléltetés			x	
6.	projekt			x	
7.	házi feladat	x		x	

26.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x	x		
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása			x	
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x	x	

26.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

7, SZAKMAI PROGRAM A SZAKMAI IDEGEN NYELV TANTÁRGYHOZ

Két éves szakgimnáziumi szakképesítések óraterv táblázata
minden ágazat esetében

Tantárgyak	1/13. évf.	2/14. évf.	1/13-2/14. évf. óraszám összesen
Szakmai idegen nyelv	4	4	268
Érettségire épülő szakképesítés órakerete	31	31	2077
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

Érettségi utáni szakképzés

13–14. évfolyam (4+2)

A gimnáziumok 12. évfolyamát befejező és az érettségi vizsgákon eredményesen teljesítő tanulók is bekapcsolódhatnak a szakképzésbe. A képzés két éves (4+2). A tanulók a szakirányú tanulmányaik befejeztével emeltszintű szakképesítést (OKJ 54) szerezhettek. A 13–14. évfolyamon az idegen nyelvi tanulmányok elsődleges fejlesztési célkitűzése az idegen nyelvű szakmai kommunikáció elsajátítása, amely magába foglalja a szakiránynak megfelelő terminológiát, valamint az idegen nyelvi alapkészségek továbbfejlesztését, hogy a tanulók képessé váljanak a magabiztos, B2-es idegen nyelvi kommunikációra a képzési iránynak megfelelő szakmaterületen.

Az idegen nyelv tanulásának ebben a szakaszában is fontos a kommunikációs és információs technológiák ésszerű és kritikus alkalmazása, valamint a differenciált, egyénre szabott tanulás lehetőségének a biztosítása. A pedagógusoknak továbbra is építeniük kell a korosztályi sajátosságokra (autonómia, önkeresés, önkritikusság, a kortárs csoport hatásai stb.), a nyelvi kreativitás, a problémamegoldó és a kritikai gondolkodás erősítése mellett. A nyelvoktatás sikerét meghatározzák a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés.

Készségek és fejlesztésük

Az előzetes tudás azokat a készségeket határozza meg, amelyekkel minden tanuló rendelkezik a bemeneti szinten.

A fejlesztés várt eredményei címszó alatt megtalálható mind a célstandard, mind a minimumstandard leírása.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
<p align="center">Előzetes tudás</p>	<p>B1, azaz a tanuló már megért lényeges információkat, amelyek olyan ismert témákhoz kapcsolódnak, mint pl. a munka, az iskola, a szabadidő;</p> <p>ki tudja szűrni a fontos információkat a média aktuális eseményeiről vagy az érdeklődési körének megfelelő témákról.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló képes megérteni a köznapi, a mindennapi szakmai és tanulmányi életben elhangzó hosszú beszédeket, ha normális beszédtempóban, erős akcentus nélkül beszélnek;</p> <p>megért konkrét és elvont témájú üzeneteket, amelyek a mindennapi magán és szakmai élet, illetve a tanulmányi munka során előfordulhatnak;</p> <p>követi az összetettebb érvelést, amennyiben a téma viszonylag ismerős, és a beszéd menete jól követhető;</p> <p>viszonylag könnyedén követi az anyanyelvi beszélők közötti társalgást.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>A mindennapi magán és szakirányú társalgásban, valamint a tanulás során elhangzó összetett álláspontok lényegének megértése.</p> <p>A normális beszédtempójú és erős akcentus nélküli köznyelvi és a szakiránynak megfelelő beszéd és a tanulmányokkal kapcsolatos előadás főbb pontjainak megértése.</p> <p>Konkrét és elvont témájú, a mindennapi és a szakmai munka során előforduló standard dialektusú bejelentések és üzenetek megértése.</p> <p>A mindennapi élethez, illetve a szakmához kapcsolódó konkrét és elvont témájú hanganyagok megértése standard dialektus esetén.</p> <p>Részletes, összetett érvelés megértése ismerős téma esetén.</p> <p>Anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése.</p> <p>A beszélő hangulatának, hangszínének, nézeteinek és attitűdjeinek megértése.</p> <p>A szövegértési stratégiák alkalmazása, például szöveghallgatáskor a főbb pontok keresése.</p> <p>A megértés ellenőrzése kontextuális jelek segítségével.</p>	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: közlemények, párbeszéd, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.), televíziós és rádiós hírek, beszélgetőműsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, tanulmányokkal kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás.

Fejlesztési cél	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely külföldi utazás során adódik; előkészület nélkül részt tud venni a személyes jellegű vagy érdeklődési körének megfelelő, ismert vagy mindennapi témáról folytatott társalgásban (pl. család, szabadidő, munka, utazás, aktuális események stb.).
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes általános és tanulmányokkal kapcsolatos témák széles körében folyékonyan, helyesen és hatékonyan használni a nyelvet; pontosan fejezi ki gondolatait, véleményét és érveit, valamint az érzelmek különböző fokozatait; hatékonyan részt vesz a mindennapi és a tanulás során előforduló vitahelyzetekben; stílusában, regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>Társalgásban való részvétel mindennapi, tanulmányi és szakirányú témák körében.</p> <p>Érzelmek különböző fokozatainak árnyalt kifejezése, események, élmények személyes jelentőségének kifejezése.</p> <p>Gondolatok, problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, alternatív javaslatok értékelése mindennapi, általános és szakmai érdeklődésre számot tartó témák esetén.</p> <p>A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való aktív részvétel, információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra.</p> <p>Elbeszélés, újságcikk, szakirányú előadás, szakmai eszmecsere összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.</p> <p>Vitákban saját érvek pontos, meggyőző indoklása, bizonyítása példákkal.</p> <p>A partner érveinek felismerése, elfogadása vagy meggyőző cáfolata, ellenérvek pontos megfogalmazása, indoklása és példákkal való bizonyítása.</p>	

Közös munka során a részletes utasítások megbízható megértése, megbeszélése, a partner véleményének kikérése.

Szolgáltatások kapcsán felmerülő nézeteltérések, valamint a munkahelyi konfliktusok megvitatása és hatékony megoldása.

Összetett információ és tanács megértése és cseréje.

Több forrásból származó információk és érvek összegzése, bemutatása, megvitatása.

Hatékony részvétel szakmai eszmecsereben, interjúban, folyamatos kezdeményezés, gondolatok kifejtése, tapasztalatokról való beszámolás, saját kérdések megfogalmazása.

Anyanyelvű beszélők között zajló élénk eszmecsere megértése és bekapcsolódás a beszélgetésbe.

Ismerős és általános témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása, egymás kölcsönös megértésének elősegítése.

Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazások javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása.

A kommunikációs távolság felmérése, az általános udvariassági szabályok ismerete és alkalmazása.

Állítások és közbeszólások kommentálása, ezáltal az eszmecsere kibontakozásának elősegítése.

Ismerős témában a beszélgetés menetének terelése, a megértés megerősítése, mások bevonása a beszélgetésbe.

Természetes, jó nyelvhelyességgel való kommunikáció a körülményeknek megfelelő stílusban.

Mondanivaló helyzethez és körülményekhez igazítása, gondolatok közötti viszonyok pontos hatékony jelzése.

A legtöbb általános témában jó szókinccs, rugalmas használat, lexikai pontosság.

Állandósult szókapcsolatok használata azért, hogy időt nyerjen és megtartsa a szót, amíg megfogalmazza mondanivalóját.

Viszonylag magas szintű grammatikai biztonság, értelemzavaró hibák nélkül.

Meglehetősen egyenletes beszédtempó, időnkénti habozással.

Tiszta, természetes kiejtés és hanglejtés.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú, vita, szerep eljátszása, dokumentum- vagy a szakmához kapcsolódó ismeretterjesztő film összefoglalása.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	<p>B1, azaz a tanuló már el tudja mesélni egyszerű mondatokkal magánéletéhez és a szakirányhoz kapcsolódó tapasztalatait, céljait;</p> <p>röviden meg tudja magyarázni és indokolni a véleményét;</p> <p>el tud mondani eseményeket, történeteket, tartalmat, és véleményt tud nyilvánítani ezekről.</p>
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>A tanuló képes világos, szisztematikusan kifejtett leírást és bemutatást adni, előadást tartani érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó témák széles skálájában;</p> <p>megfelelően kiemeli a fontos gondolatokat, és példákkal, érvekkel támasztja alá mondanivalóját;</p> <p>megtervezi, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint figyelembe veszi a hallgatóságra tett hatását;</p> <p>legyen természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>Szisztematikusan kifejtett előadás bemutatása, a fontos gondolatok kiemelése.</p> <p>Érvek sorba rendezése, főbb pontok megfelelő kiemelése és a gondolatok alátámasztása példákkal, érvekkel.</p> <p>Tényszerű és szakmai szövegek összefoglalása, megjegyzések hozzáfűzése.</p> <p>Világos, folyékony, rögtönzött, a hallgatóság számára egyértelmű bejelentések kifejezése a legtöbb általános és szakmai témában.</p>	

A különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése.

Ellentétes nézetek és a főbb gondolatok megvitatása.

Kivonatok készítése olyan hírműsorokból, interjúkból vagy dokumentumfilmekből, amelyek véleményeket, érveket és eszmecserét tartalmaznak.

Mondanivaló megtervezése, beszéd eszközeinek kiválasztása.

Ismerős szituációkban folyékony és könnyed nyelvhasználat.

Hallgatóságra tett hatás figyelembevétele.

Aktuális témával kapcsolatos nézőpontok elmagyarázása.

Szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok, valamint botlások és hibák kompenzálása és kijavítása körülírással és átfogalmazással.

Természetes eltérés az előre elkészített szövegtől, reagálás a hallgatóság által felvetett szempontokra, a prezentációt követő kérdések megválaszolása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, párbeszéd és társalgás, nyilvános viták és eszmecserék, telefonbeszélgetés, szerep eljátszása, versek, rapszövegek, filmek, színdarabok tartalmának bemutatása.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	<p>B1, azaz a tanuló képes a főként standard nyelven megírt, tevékenységéhez, tanulásához, szakirányához kapcsolódó szövegek megértésére;</p> <p>magán- és egyszerű hivatalos levélben megérti az események, érzelmek és kívánságok leírását.</p>
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló képes az érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó szövegeket elolvasni és megérteni;</p> <p>hosszú és összetett szövegeket gyorsan átolvas, megtalálja a lényeges részleteket;</p> <p>önállóan olvas, olvasási stílusát és sebességét változtatja a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően;</p>

	bonyolultabb és hosszabb szövegekben is megérti az író álláspontját, nézőpontját.
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>Az érdeklődési köréhez és a szakirányához kapcsolódó levelezés, hírek, cikkek elolvasása és a lényeg megértése.</p> <p>Érdeklődésével és tanulmányaival kapcsolatos hosszú, összetett utasítások, feltételek és figyelmeztetések megértése.</p> <p>A szakirányához kapcsolatos cikkek megértése (esetenként szótár használatával).</p> <p>Az önálló olvasás fejlesztése, olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően.</p> <p>A megfelelő források szelektív használata.</p> <p>Témák széles körében hírek, cikkek és beszámolók tartalmának és fontosságának gyors meghatározása és annak eldöntése, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni.</p> <p>Az író álláspontjának, nézőpontjának megértése napjaink problémáival foglalkozó cikkekben és beszámolókból.</p> <p>Széles körű szókincs kialakítása.</p> <p>Ismeretlen kifejezések, fordulatok kezelése, a jelentés szövegkörnyezetből, szövegösszefüggésből való kikövetkeztetésével.</p> <p>Online és hagyományos, egy- és kétnyelvű szótárak használata.</p> <p>Kortárs irodalmi prózai szövegek megértése.</p> <p><i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> utasítások, instrukciók (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai és filmfeliratok, játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, szakiránnyal kapcsolatos forrásirodalom, beszámolók, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek.</p>	
Fejlesztési egység	Íráskészség

<p>Előzetes tudás</p>	<p>B1, azaz a tanuló tud egyszerű, folyamatos szöveget alkotni ismerős, érdeklődési köréhez, szakirányához kapcsolódó témákról;</p> <p>be tud számolni élményeiről és benyomásairól.</p>
<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>A tanuló képes világos, részletes szövegeket írni érdeklődési körével és tanulmányaival kapcsolatos számos témakörben és műfajban;</p> <p>érveit, gondolatait és véleményét kifejti elvont témákról is;</p> <p>képes feljegyezni tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzeneteket;</p> <p>követi az adott műfaj hagyományait.</p>
<p>A fejlesztés tartalma</p> <p>Világos, részletes szövegek írása mindennapi és szakmai témakörökben.</p> <p>Több forrásból származó adatok és érvek összegzése és értékelése, a fontos gondolatok érthető közlése.</p> <p>Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek, információt közlő feljegyzések/üzenetek írása a mindennapi életében szerepet játszó embereknek.</p> <p>Hírek, nézetek hatékony kifejtése, reagálás mások nézeteire.</p> <p>Általános és szakmai témákban esszé, beszámoló, riport, film-, könyv-, színdarab-ismertető írása.</p> <p>A különböző érzelmi fokozatok kifejezése és az események és élmények személyes jelentőségének kiemelése levelezésben.</p> <p>Megjegyzések megfogalmazása a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban.</p> <p>Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés, pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása.</p> <p>Gondolatokról és problémamegoldásokról értékelés készítése.</p> <p>Részletes leírás készítése valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről.</p> <p>Érvelés rendezett kifejtése egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése.</p> <p>A lényeges pontok és alátámasztó gondolatok hangsúlyozása, a több forrásból származó információk és érvek szintetizálása.</p>	

A gondolatok közötti kapcsolat világos, összefüggő jelölése, az adott műfaj hagyományainak követése.

Levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, a szöveg jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolása, bekezdések szerkesztése, szövegszerkesztés: bevezetés, kifejtés, lezárás.

Kötőszavak, kifejezések hatékony használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására.

Saját írásmű tudatos ellenőrzése, javítása; a félreértést okozó hibák helyesbítése.

A szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással.

A mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép).

Az írásmű stílusának magabiztos megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus elemeinek alkalmazása.

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, képaláírások, emlékeztetők írása, jegyzetek készítése, diktált üzenetek leírása, SMS-ek/MMS-ek, ügyintéssel kapcsolatos vagy személyes információt tartalmazó levelezés postai levélben, faxon, elektronikusan (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás), tetszést/nem tetszést kifejező üzenetek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon stb., megállapodások, szerződések, közlemények szövegének egyeztetése, cikkek írása magazinok, újságok és hírlevelek számára, cselekvéssort tartalmazó instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, jellemzések, leírások, jegyzetek, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák, posztterek készítése.

Ajánlott témakörök a 13–14. évfolyamra

Témák	Kapcsolódási pontok
<p><i>Személyes vonatkozások, család</i> A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők. Egyén és család nálunk és a célnyelvi országokban.</p>	<p><i>Étika:</i> önismeret, ember az időben – gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor, családi élet.</p>
<p><i>Ember és társadalom</i> Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Munkatársak. A fiatal felnőttek világa: kapcsolat a kortársakkal, munkatársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság, munkavállalás.</p>	<p><i>Étika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.</p>

<p>Felelősségvállalás másokért, rászorulóknak segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat, munkaruházat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (pl. fogyatékkal élők). Konfliktusok és kezelésük. Munkahelyi konfliktusok. Társadalmi szokások nálunk és a célnyelvi országokban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz.</p>
<p><i>Környezetünk</i> Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Növények és állatok a környezetünkben. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért? Környezeti, ökológiai problémák, környezetvédelem a képzési irányoknak megfelelő szakmákban. Időjárás, éghajlat. Globális kihívások.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret:</i> lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.</p> <p><i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.</p>
<p><i>Az iskola</i> Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, például a választott szakmában. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei. Iskolai hagyományok nálunk és a célnyelvi országokban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi, állampolgári ismeretek:</i> a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.</p> <p><i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.</p>
<p><i>A munka világa</i> Diákmunka, nyári munkavállalás, szakmai gyakorlat</p>	<p><i>Szakmai tárgyak:</i> a tárgyak jellegének</p>

<p>A képzési iránynak megfelelő szakmák, a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek, kihívások. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.</p>	<p>megfelelően.</p>
<p><i>Életmód</i> Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben. Ételrendelés telefonon és interneten. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és a célnyelvi országokban. Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).</p>	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. <i>Földrajz:</i> biotermékek <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre.</p>
<p><i>Szabadidő, művelődés, szórakozás</i> Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. A művészetek szerepe a mindennapokban. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális és sportélet nálunk és a célnyelvi országokban.</p>	<p><i>Földrajz:</i> más népek kultúrái.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete.</p> <p><i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> táncok, népi játékok, a sport és az olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői.</p> <p><i>Ének-zene:</i> népzene, klasszikus zene, popzene.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> a szituáció alapelemei, beszédre készítés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái.</p>

	<i>Vizuális kultúra:</i> művészi alkotások leírása, értelmezése.
<i>Utazás, turizmus</i> A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai. Turisztikai célpontok. Célnyelvi kultúrák.	<i>Földrajz:</i> a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
<i>Tudomány és technika</i> Népszerű tudományok, ismeretterjesztés, szaktudományok, A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben és a képzési irányoknak megfelelő szakmákban. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. <i>Informatika:</i> számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
<i>Gazdaság és pénzügyek</i> Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. A képzési irányoknak megfelelő szakmák gazdasági vonatkozásai. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok. Pénzkezelés a célnyelvi országokban.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz.
A szakiránynak megfelelő speciális témakörök.* Szakmai terminológia, szakmai ismeretek, alapfogalmak. A szakma fejlődésének trendjei. Marketing, menedzsment.	<i>Szakmai tárgyak:</i> a tárgyak jellegének megfelelően.

Reklamáció. Munkahelyi konfliktusok kezelése. Stb.	
--	--

*A szakiránynak megfelelő részletes tematikát az intézmények helyi tantervei tartalmazzák.

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	<p>Önálló nyelvhasználó: középszint (B2 nyelvi szint)</p> <p>A tanuló képes megérteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú általános és szakmai szövegek fő gondolatmenetét.</p> <p>A tanuló képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi magán és munkahelyi élet váratlan helyzeteiben is.</p> <p>Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommunikációs helyzetekhez.</p> <p>A tanuló ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókinccs és szerkezetek segítségével a különböző általános és szakmai témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, stílusa megfelelő.</p> <p>A tanuló képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési köréhez, szakmájához kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegekben.</p> <p>A tanuló több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket megfogalmazni ismert, hétköznapi és szakmai témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek a műfaji sajátosságok és stílusjegyek.</p> <p>A tanuló nyelvtudása megfelel a középfokú nyelvvizsgák szintjének és követelményeinek.</p>
--	---

függelék a 14. melléklethez

Az alábbi táblázatok az egyes KER szintekhez rendelt tartalmazzák azon kommunikációs eszközöket és fogalomköröket (nyelvi eszköztár), valamint a hozzájuk tartozó *angol* és *német* nyelvi példákat, amelyeknek megvalósítására az adott szinten lehetőség van. Mivel a kommunikációs eszközök és a fogalomkörök szintről szintre bővülnek, az újonnan belépő, a korábbi szinteken még nem megvalósuló elemekhez tartozó példák *dőlt betűvel* szerepelnek.

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök;
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök;
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök;
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök;
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök;
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök.

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

1. Cselekvés, történés, létezés;
2. Birtoklás;
3. Térbeli viszonyok;
4. Időbeli viszonyok;
5. Mennyiségi viszonyok;
6. Minőségi viszonyok;
7. Logikai viszonyok.

Angol nyelv

Kommunikációs eszközök B1 mínusz		
1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?
Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
<i>Telefonon más személy kérése</i>	<i>Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?</i>	<i>Yes, just a minute, please.</i>
<i>Telefonálásnál elköszönés</i>	<i>I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!</i>	<i>Bye!</i>
<i>Üdvözlőküldés</i>	<i>Give my love / regards to ...</i>	<i>I will.</i>
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
<i>Engedélykérés és reagálás:</i>	<i>May I use your telephone? Do you mind if I open the window?</i>	<i>Yes, go ahead. Not at all.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.

Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from), <i>I am looking forward to hearing from you soon.</i>	

2. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad/very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.	How come? Is he? What a surprise!
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.
<i>Aggódás, félelem</i>	<i>What's the matter?</i>	<i>I am worried about my boyfriend</i>

3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök

Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	

Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Érdeklődés, érdektelenség	<i>Are you interested in sports?</i>	<i>I am interested in gardening.</i> <i>It doesn't really bother me.</i>
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Dicséret, kritika	<i>You are really helpful.</i>	
Akarat, kívánság	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Kötelezettség	<i>Must we fill in this form now?</i> <i>When do we have to leave?</i>	<i>We must fill it in now.</i> <i>Right now.</i>
Szükségesség	Is that necessarily so?	People must sleep sometimes.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	
Ígéret	will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
Ítélet, kritika	<i>Do you approve of this action?</i>	<i>That's good/not bad / terrible.</i>
Szándék, terv	<i>Are you going to visit the Browns today?</i>	<i>I'm planning to do so.</i>

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../ It's used for... It's big and comfortable.
Információ kérés, adás:	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
Események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen? <i>Do you have a pen by any chance?</i>	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. <i>I am afraid, I don't.</i>
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
<i>Segítségkérés és arra való reagálás</i>	<i>will you do the washing up for me, please?</i>	<i>Certainly. Not now. I am very busy.</i>
<i>Segítség felajánlása</i>	<i>I am going to the food-store. Shall I bring you something? I'll do the ironing for you.</i>	<i>No, thank you. That would be kind of you.</i>
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are. <i>Let me get you another drink.</i>	Yes, please. No, thank you. Thank you.
<i>Tanács és arra reagálás</i>	<i>What shall I do? What do you recommend me?</i>	<i>I think you should ... I don't think you should....</i>
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázatértés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells...
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.
<i>Párbeszéd strukturálása:</i>	<i>Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése</i>	<i>I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many The trouble is, that....</i>
	<i>Elemek összekapcsolása</i>	<i>Put the blouse on first, and then...</i>
	<i>Összefoglalás</i>	<i>Well, to sum it up...</i>

	<i>Beszélgetés lezárása</i>	<i>Right...okay Well, it's been nice talking to you.</i>
--	-----------------------------	--

Fogalomkörök B1mínusz			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		Present Perfect Simple	Have you done your room? I haven't finished it yet.
		<i>Present Passive</i> <i>Simple</i>	<i>The school is renovated as it is very old.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		<i>Past Continuous</i>	<i>What were you doing at five yesterday? I was watching TV when he phoned.</i>
	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		Future with will	When will you be fourteen?
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	I didn't have many friends at school.
		Have with will	At the age of 25 I will have a car.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		Possessive pronouns	Mine, yours, his
		<i>Belong to</i>	<i>Who does this bag belong to? Oh, this is mine.</i>
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározások	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs <i>Picture location, Geographical location</i>	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.

	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	Időtartam	How long? (Past simple)	How long were you in Spain? One month.
		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just	I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate
			all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good.
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives <i>With long adjectives</i> Irregular comparative and superlative forms of adjectives <i>Enough</i> <i>Too, quite</i>	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. <i>This novel is more interesting than the other one.</i> Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like? It isn't good enough. The cake tastes quite good.
Modalitás	Képesség, engedélykérés	Can (ability) Can/could/may expressing permission	I can swim. Can/could/may I join you,

		<i>Could, was able to</i>	<i>At last I could pass the exam. She was able to open the tin with a knife.</i>
	Tanácsadás	Should/shouldn't	You should ask her.
	Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
	Tiltás	Mustn't	You mustn't smoke here.
	<i>Valószínűség, lehetőség</i>	<i>Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)</i>	<i>John must be ill. He can't be at school.</i>
Logikai viszonyok		Linking words	And/or/but/because
	Feltételesség	conditional	We'll stay at home if it rains.
	<i>Célhatározás</i>	<i>purpose</i>	<i>We help you so that you can pass this exam.</i>
Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.

Kommunikációs eszközök B1

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Kezdeményezés és válasz		
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?
Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!

Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is... May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Telefonon más személy kérése	Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?	Yes, just a minute, please.
Telefonálásnál elköszönés	I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!	Bye!
Üdvözetküldés	Give my love / regards to...	I will.
Érdeklődés hogyan van és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Engedélykérés és reagálás	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, go ahead. Not at all.
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from), I am looking forward to hearing from you soon.	
Hivatalos levélben megszólítás, elbúcsúzás	Dear Sir, Madam, Dear John	Yours faithfully, Yours sincerely
Együttérzés és arra reagálás	I am sorry. I am sorry to hear that	Oh dear... What a shame!

2. Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that... Good for you. Congratulations. I feel so happy for... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for...
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of...? Are you pleased with...? Are you happy with...? Are you satisfied with...?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with... I'm quite happy with... I'm quite pleased with... It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you. <i>Were you surprised to hear the news?</i>	How come? Is he? What a surprise! <i>I could hardly believe it.</i> <i>Amazing, isn't it?</i>
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to... I hope you'll have time to join me for dinner.
Aggódás, félelem	What's the matter?	I am worried about my boyfriend
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Érdeklődés, érdektelenség	Are you interested in sports?	I am interested in gardening. It doesn't really bother me.
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Dicséret, kritika:	You are really helpful.	

Akarat, kívánság	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Kötelezettség	Must we fill in this form now? When do we have to leave?	We must fill it in now. Right now.
Szükségesség	Is that necessarily so? <i>Must things really be black and white?</i>	People must sleep sometimes.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	
Ígéret	will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there at five.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
Ítélet, kritika	Do you approve of this action?	That's good/not bad/terrible.
Szándék, terv	Are you going to visit the Browns today?	I'm planning to do so.
<i>Szemrehányás</i>	<i>It's your fault. You shouldn't have acted like that.</i>	<i>It won't happen again, I promise. Mind your own business.</i>

4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's.../ That's.../ It's a kind of.../It's used for... It's big and comfortable.
Információ kérés, adás	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea / clue.
Események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
<i>Feltételezés, kétely</i>	<i>I doubt if he can do it. I don't suppose they can come any earlier. I suppose he is right.</i>	
<i>Ok, okozat</i>	<i>Why is that? What's the reason for that? What caused the accident?</i>	<i>Well, simply because she'd like to meet the teacher. He didn't give way; this is how it happened.</i>

<i>Cél, magyarázat</i>	<i>What's this used for? What's the point of that? How does it work? Can you tell me the way to..?</i>	<i>It's for cooking. It's to work with. You switch it on here Take the second turning on the right.</i>
<i>Emlékezés, emlékezés</i> <i>nem</i>	<i>Do you remember where you left it? Did you remember to lock the door?</i>	<i>I can't remember where I put my handbag. I don't remember saying that. I have forgotten to lock the door.</i>

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök

<i>Kérés és arra reagálás</i>	<i>Can you give me a pen? Do you have a pen by any chance?</i>	<i>Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. I am afraid, I don't.</i>
<i>Javaslat és arra reagálás</i>	<i>Let's go to the cinema tonight.</i>	<i>Good idea.</i>
<i>Segítségkérés és arra való reagálás:</i>	<i>will you do the washing up for me, please?</i>	<i>Certainly. Not now. I am very busy.</i>
<i>Segítség felajánlása</i>	<i>I am going to the food-store. Shall I bring you something? I'll do the ironing for you.</i>	<i>No, thank you. That would be kind of you.</i>
<i>Meghívás és arra reagálás</i>	<i>Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.</i>	<i>Yes, I am. Good idea.</i>
<i>Kínálás és arra reagálás</i>	<i>Have an orange. Here you are. Let me get you another drink.</i>	<i>Yes, please. No, thank you. Thank you.</i>
<i>Tanács és arra reagálás</i>	<i>What shall I do? What do you recommend me?</i>	<i>I think you should ... I don't think you should....</i>
<i>Reklamálás</i>	<i>It was terrible. It's too cold. I have a complaint. This doesn't work.</i>	

6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

<i>Megértés biztosítása</i>	<i>Visszakérdezés, ismétléskérés</i>	<i>Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?</i>
	<i>Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése</i>	<i>Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?</i>
	<i>Betűzés kérése, betűzés</i>	<i>Can you spell it for me? It spells...</i>

	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, I couldn't catch it. Sorry, that was a bit too fast.
Párbeszéd strukturálása	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése	I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many The trouble is, that....
	Elemek összekapcsolása	Put the blouse on first, and then...
	Összefoglalás	Well, to sum it up..., All in all...
	Beszélgetés lezárása	Right...okay Well, it's been nice talking to you.
	<i>Helyesbítés</i>	<i>No, nowadays it is not the case.</i>
	<i>Kiemelés, hangsúlyozás</i>	<i>It's me who wants to go. The only problem here is, ...</i>

Fogalomkörök B1			
Fogalomkörök		Fogalomkörök nyelvi kifejezései	
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		Present Perfect Simple	Have you done your room? I haven't finished it yet.
		<i>Present Perfect Continuous</i>	<i>I have been learning English for 4 years.</i>
		<i>Present Simple Passive</i>	<i>The school is renovated as it is very old.</i>
		<i>Present Perfect Passive</i>	<i>Our car has just been repaired.</i>
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		<i>Past Continuous</i>	<i>What were you doing at five yesterday? I was watching TV when he phoned.</i>
		<i>Past Simple Passive</i>	<i>When was this book written?</i>
	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		Future with will	When will you be fourteen?
		<i>Future Simple Passive</i>	<i>When will it be done?</i>
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	I didn't have many friends at school.
		Have with will	At the age of 25 I will have a car.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		Possessive pronouns	Mine, yours, his
		Belong to	Who does this bag belong to? Oh, this is mine.
Térbeli viszonyok	Írányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs Picture location Geographical location	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, ...

Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? What's the time?	Now Yesterday, last week, two years ago Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	Időtartam	How long? (Past simple)	How long were you in Spain? One month.
		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just <i>How long (Present Perfect Simple, Continuous)</i>	I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room. <i>We haven't met yet, I suppose. I have been sitting here for hours.</i>
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls Children, people, men, women ...
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second...
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate
			all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on the plate. Each tasted good.

Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives With long adjectives Irregular comparative and superlative forms of adjectives Enough Too, quite	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. This novel is more interesting than the other one. Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like? It isn't good enough. The cake tastes quite good.
Modalitás	Képesség engedélykérés	Can (ability) Can/could/may expressing permission	I can swim. Can/could/may I join you,
		Could, was able to <i>Manage to</i>	At last I could pass the exam. She was able to open the tin with a knife. <i>How did you manage to come in?</i>
		Should/shouldn't	You should ask her.
	Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
	Tiltás	Mustn't	You mustn't smoke here.
	Valószínűség, lehetőség	Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)	John must be ill. He can't be at school.
Logikai viszonyok		Linking words	And/or/but/because
	Feltételesség	Conditional I. <i>Conditional II.</i>	We'll stay at home if it rains. <i>We would stay at home if it began to rain.</i>
	Célhatározás	purpose	<i>We help you so that you can pass this exam.</i>

Szövegösszetartó eszközök		<p>Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun</p> <p>Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns <i>Relative pronouns</i> <i>one, ones</i> <i>Substitute do</i></p>	<p>A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they... Me, him, them... This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody <i>The girl who lives next door bought a car. The book I gave you...</i> <i>Which one would you like?</i> <i>He asked me to help him, and I did.</i></p>
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	<p>He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.</p>
		<i>Reported speech with past reporting verb</i>	<p><i>She said I was handsome.</i> <i>I asked him if we had met before.</i></p>

Német nyelv

Kommunikációs eszközök B1mínusz	
1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök	
Megszólítás	Entschuldigung...
Köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
Köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
Bemutatkozás	Ich heiße Martin.
Megszólítás	Entschuldigung, ich gehe jetzt.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? <i>Was fehlt dir? Ich habe Halsschmerzen.</i>
Bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
Gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. <i>Gute Besserung!</i>
Személyes levélben megszólítás, elköszönés	Lieber Karl! herzlichst Deine..., viele Grüße
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
Sajnálkozás	<i>Es tut mir Leid!</i>
Öröm	<i>Ich freue mich, dass.../ Toll!</i>
Elégedettség, elégedetlenség	<i>Es ist prima.. Schade, dass...</i>
Csodálkozás	<i>Oh, das ist aber schön!</i>
Remény	<i>Ich hoffe, du kannst kommen!</i>
Bánat	<i>Schade, dass...</i>
Bosszúság	<i>Das ist aber schlimm!</i>
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
Véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja. <i>Meiner Meinung nach ist die Aufgabe zu schwer.</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
Egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht!
Tetszés, nemtetszés	Das finde ich gut / blöd/ toll! <i>Das gefällt mir.</i>
Akarat, kívánság, képesség	ich will..., Ich will das nicht. ich möchte..., Ich möchte nach Hause gehen. ich kann... Ich kann jetzt mitgehen.

	<i>Ich soll pünktlich zu Hause sein.</i>
<i>Ígéret</i>	<i>Ich mache das schon!</i>
<i>Szándék, terv</i>	<i>Ich will / werde schnell abwaschen.</i>
<i>Dicséret, kritika</i>	<i>Toll! Echt! Blödsinn!</i>
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök	
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist mein Bruder... Meine Mutter ist schön.
<i>Események leírása</i>	<i>Zuerst erreichten wir den Berg, dann sind wir hochgestiegen, und zum Schluss haben wir die Burg besichtigt.</i>
Információkérés, információadás	Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12. Können Sie mir bitte sagen...?
Igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, <i>kein, doch</i> <i>Ich habe kein Geld. Doch, ich spiele auch!</i>
Tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht).
<i>Bizonyosság, bizonytalanság</i>	<i>Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht.</i>
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök	
Kérés	Ein Buch, bitte! <i>Gibst du mir ein Buch, bitte?</i>
<i>Tiltás, felszólítás</i>	<i>Öffne die Tür, bitte! Kommt spielen!</i>
Javaslat és arra reagálás	Möchtest du einen Tee? Ja, gerne! <i>Können wir gehen?</i>
Meghívás és arra reagálás	Kommst du? Ja. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.
Kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök	
Visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? <i>Können Sie es wiederholen, bitte? Sag es noch einmal!</i>
Nem értés	Ich verstehe nicht.
Betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
<i>Felkérés lassúbb, hangosabb beszédre</i>	<i>Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?</i>

Fogalomkörök B1mínusz			
<i>Cselekvés, történet, létezés kifejezése</i>			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.

		Präsens mit Vokalwechsel, trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	múltidejűség,	Präteritum Perfekt	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule.. Ich habe ein Eis gegessen.
	jövőidejűség	Futur	Ich werde dieses Jahr nach Spanien fahren.
		sich-Verben	Ich freue mich.
	<i>személytelenség</i>	<i>es</i>	<i>Es ist warm. Es schneit.</i>
Birtoklás kifejezése			
		haben	Ich habe einen Bruder.
		Possessivpronomen	Das ist meine Familie.
		gehören + D.	Dieses Fahrrad gehört mir.
		<i>von, -s</i>	<i>Peters Vater besucht uns heute. Wessen Vater? Der Vater von Peter!</i>
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in, auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		<i>Präpositionen mit dem Akkusativ</i>	<i>Kommen Sie <i>dis</i> Strasse entlang!</i>
		<i>Präpositionen mit dem Dativ</i>	<i>Die Zeitschriften sind bei meiner Freundin.</i>
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal monatlich, wöchentlich	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache Gymnastik zweimal am Tag. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.

	időpont	in, um, am, wann? jeder, dieser,, voriger gegen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Vorigen Freitag fahren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen.
	<i>időtartam</i>	<i>Wie lange? von ... bis seit</i>	<i>Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt.</i>
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!
	sorszámok	erst, viert	Der vierte auf dem Foto bin ich.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinatation)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch
	<i>hasonlítás</i>	<i>so ..., wie als</i>	<i>Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Mercedes.</i>
Modalitás			
		möchte können, wollen <i>mögen, dürfen</i>	Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause. <i>Ich mag nicht singen und ich kann auch nicht. Der Kranke darf noch nicht aufstehen.</i>
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!

Esetviszonyok		Nominativ, Akkusativ Dativ, Genitiv	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Hand. Die Tür des Zimmers führt in den Garten.
Logikai viszonyok	<i>alárendelések</i>	<i>Kausalsatz</i> <i>Objektsatz</i> <i>Temporalsatz</i>	<i>Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben.</i> <i>Ich weiß (nicht) dass (ob) dir das schon klar ist.</i> <i>Als ich jung war,</i> <i>Immer wenn ich hier bin, gehe ich ins Schwimmbad.</i>
Szövegösszetartó eszközök	kötőszók névmások		und/oder/aber/denn das ich, mich, mein, mir, dir dieser man
Függő beszéd	<i>jelen időben</i>		<i>Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.</i>

Kommunikációs eszközök B1

1. Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

Megszólítás	Entschuldigung...
Köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
Köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
Bemutatkozás, bemutatás	Ich heiße Martin. <i>Ich möchte Ihnen Herrn Schulze vorstellen.</i>
Megszólítás	Entschuldigung, ich gehe jetzt.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? Was fehlt dir? Ich habe Halsschmerzen.
Bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
Gratuláció, jókívánások és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. Gute Besserung! <i>Ich gratuliere Ihnen zum Geburtstag! Danke, sehr nett von Ihnen.</i>
Személyes levélben megszólítás,	Lieber Karl!

elköszönés	herzlichst Deine..., viele Grüsse
<i>Együttérzés és arra reagálás</i>	<i>Mein Beileid. Danke.</i>
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
<i>Hála</i>	<i>Wir sind Ihnen sehr dankbar dafür, dass Sie uns geholfen haben.</i>
Sajnálkozás	Es tut mir Leid!
Öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll! <i>Es freut mich, dass...</i>
Elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
Csodálkozás	Oh, das ist aber schön! <i>Das kann doch nicht wahr sein!</i>
Remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
<i>Félelem</i>	<i>Ich habe Angst, dass er es vergessen hat.</i>
Bánat	Schade, dass...
Bosszúság	Das ist aber schlimm!
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök	
Véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja. Meiner Meinung nach ist die Aufgabe zu schwer. <i>Sind Sie damit einverstanden, dass?</i>
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
Egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Das stimmt aber nicht! <i>Er ist anderer Meinung, das weiß ich!</i>
Tetszés, nemtetszés	Das finde ich gut / blöd/ toll! Das gefällt mir.
<i>Ellenvetés és visszautasítása</i>	<i>Sie haben Recht, aber...</i> <i>Sie mögen Recht haben aber trotz dem....</i>
Akarat, kívánság, képesség	Ich will..., Ich will das nicht. Ich möchte..., Ich möchte nach Hause gehen. Ich kann..., Ich kann jetzt mitgehen. Ich soll pünktlich zu Hause sein.
Ígéret	Ich mache das schon!
Szándék, terv	Ich will / werde schnell abwaschen.
Dicséret, kritika, <i>szemrehányás</i>	Toll! Echt! Blödsinn! <i>Konntest du wirklich nicht früher kommen?!</i>
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök	
Dolgok, személyek megnevezése,	Das ist mein Bruder. Meine Mutter ist schön.

leírása	
események leírása	Zuerst erreichten wir den Berg, dann sind wir hochgestiegen, und zum Schluss haben wir die Burg besichtigt.
Információkérés, információadás	Wie ist das Zimmer? Prima. /Wie alt bist du? 12. Können Sie mir bitte sagen....?
Igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht kein, doch Ich habe kein Geld. Doch, ich spiele auch!
Tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht).
Bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht.
<i>Emlékezés, nem emlékezés</i>	<i>Ich erinnere mich (nicht) daran, dass (ob).....</i>
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök	
Kérés	Ein Buch, bitte! Gibst du mir ein Buch, bitte?
Tiltás, felszólítás	Öffne die Tür, bitte! Kommt spielen!
Javaslat és arra reagálás	Möchtest du einen Tee? Ja, gerne! Können wir gehen?
Meghívás és arra reagálás	Kommst du? Ja. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.
Kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.
<i>Reklamálás</i>	<i>Entschuldigung ich habe ein Problem</i>
<i>Tanácskérés és adás, ajánlattétel</i>	<i>Was sagst du dazu? Ich schlage dir vor,...</i>
<i>Segítség felajánlása, elfogadása</i>	<i>Kann ich Ihnen helfen? Danke, ich schaffe es schon.</i>
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök	
Visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte? Sag es noch einmal!
Nem értés	Ich verstehe nicht.
Betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
Felkérés lassúbb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?
<i>Beszélgelési szándék jelzése, félbeszakítás, lezárás</i>	<i>Dabei fällt mir ein, Darf ich hier hinzufügen.....</i>
<i>Megerősítés</i>	<i>Ja, aber natürlich. Völlig recht.</i>
<i>Körülírás, példa megnevezése</i>	<i>Das ist also ein Gegenstand, der</i>

Fogalomkörök B1			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel Trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	múltidejűség,	Präteritum Perfekt	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule.. Ich habe ein Eis gegessen.
	jövőidejűség	Futur	Ich werde dieses Jahr nach Spanien fahren.
		sich-Verben	Ich freue mich.
	személytelenség	es	Es ist warm. Es schneit.
	<i>műveltetés</i>	<i>Lassen (Präsens, Präteritum)</i>	<i>Wir lassen / ließen unsere Nähmaschine reparieren.</i>
	<i>Szenvedő szerkezet</i>	<i>Präsens</i>	<i>Sie werden am Flughafen abgeholt.</i>
Birtoklás kifejezése			
		haben	Ich habe einen Bruder.
		Possessivpronomen	Das ist meine Familie.
		gehören + D.	Dieses Fahrrad gehört mir.
		von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wessen Vater? Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in, auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ	Kommen Sie die Strasse entlang!

		Präpositionen mit dem Dativ	Die Zeitschriften sind bei meiner Freundin.
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal monatlich, wöchentlich	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache Gymnastik zweimal am Tag. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.
	időpont	in, um, am, wann? jeder, dieser, voriger gegen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Vorigen Freitag fuhren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen.
	időtartam	Wie lange? von ... bis seit	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt.
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!
	sorszámok	erst, viert	Der vierte auf dem Foto bin ich.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinatión)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch
	hasonlítás	so..., wie als	Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Mercedes.
	<i>Főnévként használt melléknév</i>	Wer?	<i>Der Bekannte, ein Bekannter, der Verwandte, ein Verwandter</i>

Modalitás		möchte können, wollen mögen, dürfen	Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause. Ich mag nicht singen und ich kann auch nicht. Der Kranke darf noch nicht aufstehen.
		<i>Modalverben im Präteritum</i>	<i>Er konnte nicht schwimmen. Der Kranke durfte nicht aufstehen.</i>
		<i>Brauchen + zu + Inf.</i>	<i>Heute brauchst du nicht mitzukommen.</i>
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt4
Esetviszonyok		Nominativ, Akkusativ Dativ, Genitiv	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Hand. Die Tür des Zimmers führt in den Garten.
Logikai viszonyok	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz <i>Subjektsatz</i> Temporalsatz <i>Finalsatz</i> (um+zu+Infinitiv)	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht) dass (ob) dir das schon klar ist. <i>Es ist schön, hier zu sein.</i> Als ich jung war, konnte ich noch viel mehr Eis essen. Immer wenn ich hier bin, gehe ich ins Schwimmbad. <i>Ich bin ins Kino gekommen, um den neuen Film anzuschauen.</i>
	<i>feltételeesség</i>	<i>Konditionalsatz (Indikativ) Präsens</i> <i>Konditionalsatz mit „würde“</i> <i>Wäre, hätte</i>	<i>Wenn wir Zeit haben, putzen wir die Fenster.</i> <i>Was würden Sie tun, wenn sie eine Million hätten?</i>

Szövegösszetartó eszközök	kötőszók névmások		und/oder/aber/denn das ich, mich, mein, mir, dir dieser, man <i>derselbe, dieselbe, dasselbe,</i>
Függő beszéd	jelen időben		Sie sagte, daß sie heute keine Zeit hat.

Felmenő rendszerű képzéseink 2020.09.01-től**8, PROGRAMKÖVETELMÉNY****A 4 0215 07 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ****SZÍNÉSZ II. SZAKKÉPESÍTÉS BÁBSZÍNÉSZ SZAKIRÁNYHOZ**

(02154061)

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

1.1. megnevezése: Színész II. Bábszínész

1.2. besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0215

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés

2.1. megnevezése: Színész II. Bábszínész

2.2. szintjének besorolása

2.2.1. az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 4

2.2.2. a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 4

2.2.3. a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 4

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése:

Nem releváns

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A szakképesítéssel ellátható munkaterület:

A Színész II. Bábszínész előadói ismereteit, képességeit, eszköztárát felhasználva képes színpadi, bábszín-padi alkotó és próbafolyamatban hatékonyan közreműködni, valamint a rendezői utasításoknak megfelelő bábszínészi, csoportos szereplői feladatokat alkotói szándékkal, megfelelő technikai színvonalon, valamint a tevékenységéhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályok betartása mellett ellátni.

A szakképesítéssel rendelkező legfontosabb munkatevékenységei, munkaköre:

– a bábjáték műfaji sajátosságaira vonatkozó elméleti ismereteit bábszínészi munkájába építi

- alkalmazkodik az előadás báb– és színpadtechnikai igényeihez
- betartja a bábkészítés, valamint a bábszínházi alkotó tevékenységhez kapcsolódó munka– és balesetvédelmi szabályokat
- bábokat készít
- gondoskodik a bábok, kellékek a próbák és az előadás során történő alkalmazhatóságáról
- a különböző bábok mozgatásával karaktereket formál
- a próbafolyamat során megalkotott szerepszemélyiségeket különböző játéktílusok alkalmazásával, a báb-színpad feltételrendszeréhez alkalmazkodva eljátssza, megjeleníti
- pedagógiai, pszichológiai szempontok figyelembe vételével tervezi meg a bábjáték, különböző korosztályú közönségre gyakorolt hatáselemeit

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása

Nem áll szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

6.1. Iskolai előképzettség: érettségi végzettség, iskolai rendszerű, nappali munkarendben tanulók esetén alapfokú iskolai végzettség

6.2. Szakmai előképzettség: -

6.3. Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges

6.4. Szakmai gyakorlat időtartama: -

6.5. Szakmai adottságok, készségek felmérése: szükséges (az előadói, bábszínészi ismeretek elsajátításához szükséges fizikai, mentális, pszichés, intellektuális adottságok, képességek, készségek, jártasságok vizsgálata)

6.6. Gyakorlati és elméleti képzési idő aránya: gyakorlat: 70% (50%-ban színpadi, előadóművészeti szakmai gyakorlat); elmélet: 30%

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám: (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege.)

7.1. Minimális óraszám iskolai rendszeren kívüli képzésben: 960 óra

7.2. Maximális óraszám iskolai rendszeren kívüli képzésben: 1440 óra

7.3. Iskolai rendszerű képzésben: a kerettanterv szerinti óraszám

8. A szakmai követelmények leírása

8.1.

Programkövetelmény-modul neve: Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken

Programkövetelmény-modul sorszáma: 1

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

o Minimális óraszám: 18

o Maximális óraszám: 24

Képzési forma: Csoportos

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Megismeri a színházi üzem veszélyforrásait, veszély-helyzeteit, azok elhárításának módszertanát és eszközeit	Képes felismerni a színházi üzem veszélyhelyzeteit, alkalmazni azok elhárításának módszertanát és eszközeit	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat a helyi sajátosságok figyelembe vételével	Önállóan képes munkáját végezni, összetett feladatokat szoros irányítás nélkül is megoldani képes
Érti, ismeri a színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásait	Eligazodik a színpadi tevékenység balesetvédelmi feltételrendszerében	A munkavégzés során szem előtt tartja a balesetmentes munkavégzés feltételrendszerének elvárásait	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat megoldja
Ismeri színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásait, helyzeteket, balesetvédelmi előírásait	Képes felismerni a színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyhelyzeteit, alkalmazni azok elhárításának módszertanát és eszközeit	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat a helyi sajátosságok figyelembe vételével.	Önállóan képes munkáját végezni, általánossá válik a színházi, filmes közösség visszajelzéseiből alkotott felelősségvállalás, a magasabb szintű munkavégzés érdekében

8.2.

Programkövetelmény-modul neve: Bábkészítés

Programkövetelmény-modul sorszáma: 2

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

o Minimális óraszám: 70

o Maximális óraszám: 100

Képzési forma: Csoportos

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Megismeri, elsajátítja a bábszínházi előadásban, bábjátékban használható bábok tervezésének, kivitelezésének alapvető technikáit, módszereit, ismereteit	Képes önálló ábrázolási gyakorlatokat megvalósítani, rajz, festés, műszaki rajz alkalmazásával	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat a konkrét elvárások figyelembe vételével.	Önállóan képes munkáját végezni, összetett feladatokat szoros irányítás nélkül is képes megoldani
Érti, ismeri a bábkészítés kézműves technikáit, technológiáit, a fafaragás, makett készítés alapműveleteit	Eligazodik a bábkészítés folyamatában, képes szakszerűen használni a műhely eszközeit	A munkavégzés során szem előtt tartja a balesetmentes munkavégzés feltételrendszerének elvárásait	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat megoldja, össze-tett feladatokat műhelyvezető irányításával képes megoldani
Birtokolja a bábszínházi előadásban, bábjátékban használható bábok tervezéséhez, kivitelezéséhez szükséges alapvető művészettörténeti, bábtörténeti ismereteket	Képes plasztikusan alkalmazni a bábszínházi elő-adásban, bábjátékban használható bábok tervezéséhez, kivitelezéséhez szükséges alapvető művészet-történeti, bábtörténeti ismereteket	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat a konkrét sajátosságok figyelembe vételével	Önállóan képes munkáját végezni, összetett feladatokat műhelyvezető irányításával képes megoldani
Ismeri a bábkészítésnél használatos anyagok, segédanyagok és kellékek általános jellemzőit, felhasználásuk módszertanát	Képes a bábkészítéshez szükséges anyagokat formálni, és eszközként használni	A munkavégzés során szem előtt tartja a balesetmentes munkavégzés feltételrendszerének elvárásait	Önállóan képes munkáját végezni, összetett feladatokat műhelyvezető irányításával képes megoldani

8.3.

Programkövetelmény-modul neve: Bábszínészi alakítás

Programkövetelmény-modul sorszáma: 3

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

o Minimális óraszám: 872

o Maximális óraszám: 1316

Képzési forma: Csoportos

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Megismeri a színpadi és bábszínpadi színészi tevékenységhez szükséges előadói technikai eszközöket	Képes kialakítani és fejleszteni a színpadi és bábszínészi tevékenységhez szükséges előadói technikai adottságokat és ismeret-	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az összetett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani

	teket, koncentráló és kontrolláló képességeket		
Érti, ismeri a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozási technikáit, a dráma-részletek értő és színvonalas megjelenítésének módszertanát, a színpad és a film szerepépítési technikáit	Képes színészi helyzetgyakorlatok improvizálására, a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozására, dráma-részletek értő és színvonalas megjelenítésére, színpadi kapcsolat teremtésére, a színpadi szerep megformálására, a színpad és a film szerepépítési technikáinak önálló alkalmazására	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az összetett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Ismeri a szövegértelmezési, elemzési stratégiákat, azok alkalmazásának módszertanát	Képes szépirodalmi verses, prózai és párbeszédes formájú szövegek tagolt, árnyalt és kifejező előadásának technikai megvalósítására	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az összetett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Ismeri a beszédelemzési módszereket, a beszédtechnikai fejlesztés, javítás technikáit	Képes a beszédelemzési módszerek, fejlesztő, javító, szinten tartó gyakorlatok alkalmazására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért	Önállóan képes munkáját végezni
Átlátja, a különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezését	Képes különböző szerkezetű, stílusú, műfajú érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezésére	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az összetett feladatokat próbavezető irányításával megoldani képes
Pontos szakmai ismeretekkel rendelkezik a színpadi éneklés technikai alapjairól, a különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, szonon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságairól	Képes a különböző hangulatú, műfajú dalok műfaji sajátosságainak megfelelő énektechnikák alkalmazására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért, az előadás-egészben történő megjelenítéséért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az összetett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Átlátja és ismeri a színpadi kifejezéshez szükséges testhasználat kialakításának technikáit, az alkalmazott koreográfiák elsajátításának módszertanát, a bábmozgatás mozgásformáinak és stílusainak alapelemeit	Képes a fizikai kondíció, állóképesség fejlesztésére, a test részeinek, izomzatának tudatosítás és kontrollált irányítására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért, az előadás-egészben történő megjelenítéséért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az összetett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Átlátja a színház és bábművészet, valamint dráma-irodalom jelentős korszakait, ismeri jelentős drámai alkotásait	Képes alkotó módon felhasználni elméleti ismereteit, a szöveg-, helyzet- és szerepelemzési módszereket	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A Színész II. Bábszínész a művészet, a kultúra, a közművelődés intézményrendszerében, intézményeiben, előadó-művészeti produkciókban, színházi, filmes, televíziós, média területeken és felületeken széles körben alkalmazható szakember.

Előadó-művészeti szaktudása és képességei révén alkalmas a helyi, valamint szélesebb közösségek, közönség és befogadói rétegek kulturális identitásának, hagyományainak, esztétikai érzékének fejlesztésére, ismereteinek gyarapítására, művészeti, szórakoztató ipari, valamint didaktikai és pedagógiai feladatok színvonalas ellátásával, a társadalmi kulturális igények felkészült szolgálatára.

Tevékenysége elsősorban a helyi társadalom művészeti, közművelődési intézményrendszerében jelenik meg, erősítve e közösségek szociális viszonyhálózatának kialakulását, fejlődését, együttműködésük eredményes megvalósulását.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása

10.1. Személyi feltételek: Az egyes vizsgatevékenységek lebonyolításában a hatályos köznevelésről, illetve a szakképzésről szóló törvények előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túlmenően a képesítő vizsgán alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

- o Felsőfokú szakirányú (színházművészeti, bábművészeti szakember, illetve művész) végzettség

- o Felsőfokú végzettség és közoktatásvezetői szakirányú végzettség

10.2. Tárgyi feltételek:

- o Professzionális szcenikai feltételrendszerrel rendelkező színpadi, bábszínpadi játéktér

- o Szóbeli vizsgára alkalmas terem

- o Számítógépes munkaállomás, nyomtató

- o Internet-kapcsolat

10.3. Vizsgatevékenységek részletes leírása

Megnevezése	Időtartama	Egyes vizsgatevékenységek és feladatok felbontása	A mérés módja	Az értékelési szempontjai	Súlyszázalék	Egyéb követelmények
Gyakorlati vizsgatevékenység: Bábszínpa-di alakítá	min. 60 perc (a vizsgaelőadás teljes játékideje)	Szerepfeladat végrehajtása (a felkészülési időszak kezdetekor kijelölt feladat)	pontozás, maximum 100 pont	A szerepfeladat végrehajtásának, a színészi eszközrendszer működtetésének felkészültsége, a megvalósítás színvonala	70%	A vizsgaelőadásban kijelölt, dramaturgiai szempontból jelentős szerepfeladat megvalósítása
Szóbeli vizsgatevékenység: Bábtörténet és műelemzés	45 perc (30 perc felkészülési idő, 15 perc válaszadási idő)	Szóbeli vizsgatevékenység, tételsor alapján	pontozás, maximum 100 pont	A tételben meghatározott bábművészeti, művelődés-, színház és drámatörténet ismeretek alkalmazása, az elemzőképesség, valamint a szakszerű és hatékony kommunikáció színvonala	30%	

10.4. A képesítő vizsga egészének értékelése:

A képesítő vizsga egyes vizsgatevékenységeihez rendelt vizsgafeladatok érdemjegye az elért %-os teljesítmények alapján:

81 - 100% jeles (5)

71 - 80% jó (4)

61 - 70% közepes (3)

51 - 60% elégséges (2)

0 - 50% elégtelen (1)

Ha minden vizsgafeladat eredményes, úgy a képesítő vizsga osztályzatát a vizsgafeladatonként elért érdemjegyek vizsgafeladat értékelési arányával súlyozott átlaga alapján kerekítve, az általános szabályok szerint kell meghatározni.

Sikertelen a képesítő vizsga, ha annak bármelyik vizsgatevékenységéhez rendelt vizsgafeladatának érdemjegye elégtelen (1).

Javítóvizsga esetén csak az elégtelenre, illetve pótlóvizsga esetén csak az igazoltan nem teljesített vizsgatevékenység ismétlése szükséges.

A képesítő vizsga gyakorlati vizsgatevékenységének elégtelen értékelése esetén javító vizsga egy év múltán tehető.

Iskolarendszeren kívüli vizsgáztatás esetén a gyakorlati vizsga időpontja a színházi előadást bemutató színház műsorrendje szerint alakul.

10.5. A képesítő vizsga menetének leírása:

10.5.1. A vizsgára bocsátás feltétele

Az iskolai rendszerű képzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak sikeres megvalósítása a szorgalmi időszak végéig.

A képzési programban előírt színpadi, előadói gyakorlat (2 év, illetve a gyakorlati képzési idő 50 %-ának megfelelő) teljesítéséről szóló igazolás

Az iskolarendszeren kívüli képzésben valamennyi modulzáró vizsga eredményes letétele, illetve képzési tanúsítvány

A képzési programban előírt színpadi gyakorlat (legalább 2 év) teljesítéséről szóló igazolás

Színpadi-, bábszínészi tevékenységgel kapcsolatos referencia, ajánlás (igazgató, rendező) bemutatása

A modulzáró vizsga gyakorlati vizsgatevékenysége alóli felmentés feltétele: legalább két éves – a hatályos rendeletben nemzeti vagy kiemelt színházi szervezetként besorolt intézményben teljesített – szakmai gyakorlat során eljátszott több szerep igazolása

10.5.2. Írásbeli vizsgatevékenység: -

10.5.3. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: Bábszínpadi szerep repertoáron szereplő bábszínpadi előadásban vagy nyilvános vizsgaelőadásban, professzionális keretek között történő megformálása, az alkalmazott báb elkészítésének reprodukálása egy munkafolyamatra vonatkozóan

A vizsgafeladat időtartama: min. 60 perc (a vizsga-előadás teljes játékideje)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 70%

10.5.4. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: A dráma– báb– és színháztörténeti, művelődéstörténeti és műelemző dramaturgiai ismeretek bemutatása a kötelező és ajánlott szakirodalom, valamint a tételsorban szereplő vizsgakérdések alapján

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (30 perc felkészülési idő, 15 perc válaszadási idő)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

10.6. A képesítő vizsgán használható segédeszközök és használatuk részletes szabályai:

A képesítő vizsga gyakorlati vizsgatevékenységén a szerepfeladat megvalósításához szükséges eszközök, bábok, kellékek, jelmezek szakszerű használata a vizsgafeladat része, a szóbeli vizsgatevékenység során egyéb segédeszköz nem használható.

9, SZAKMAI PROGRAM**A 4 0215 07 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ****SZÍNÉSZ II. SZAKKÉPESÍTÉS BÁBSZÍNÉSZ SZAKIRÁNYHOZ****I. A szakképesítés alapadatai**

A szakképesítés azonosító száma: 4 0215 07

A szakképesítés megnevezése: Színész II.

Szakirány megnevezése: **Bábszínész**

Tanulmányi terület: Művészet

Iskolai rendszerű képzés esetében az évfolyamok száma: 2 év

II. Óraszámok két évfolyamos szakgimnáziumi képzésben 1/13-2/14. évfolyamra

1/13. évfolyam	2/14. évfolyam	Összóraszám
1116	961	2077

III. A Színész II. szakképesítés Bábszínész szakirány modulja, tantárgyai, témakörei

Munkavédelem színházi munkaterületeken	
<i>Tantárgyak megnevezése</i>	<i>Témakörök</i>
Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken	A színházi üzem veszélyforrásai veszélyhelyzetei, azok elhárítása
	A színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásai
	A színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásai, helyzetei, balesetvédelmi előírásai
Bábszínészi alakítás	
Bábszínész mesterség gyakorlata	Szöveg nélküli és szöveges helyzetgyakorlatok, etűdök
	Zenés helyzetgyakorlatok, etűdök
	Különböző hangulatú, egyszerű szerkezetű jelenetek előadása színdarabokból
	Kötött szövegű, verses drámarészletek előadása, színpadi stilizáció
	Lélektani ábrázolás megjelenítése különböző stílusú drámarészletek előadásával
	A bábmozgatás módszerei, típusai
A bábszínészet módszerei, típusai	
Vers- és	Egyszerű szerkezetű, hangulat- és tájfestő lírai és prózai művek elemzése és előadása

próza- és prózafeldolgozás gyakorlata	Összetett szerkezetű, különböző verselésű lírai művek elemzése és előadása
	Párbeszéd szerkezetű és prózai szövegek előadása
	Nép- és műballadák előadása
	Modern lírai és prózai művek elemzése és előadása
	Drámai szövegek, monológok előadása
Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok
	A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság
	Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok
	Ritmus-, tempógyakorlatok
	A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatai
	Nonverbális kifejező eszközök
Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata	Légzéstechnika
	Hangadás, skála-gyakorlatok
	Népdalok, népdalfeldolgozások, virágénekek előadása
	Sanzonok, táncdalok, duettek előadása
	Dramatikus szerkezetű szonok, kuplék előadása
	Musicalrészletek előadása
Színpadi mozgás gyakorlata	Színpadi mozgás-tréning, koordinációs gyakorlatok
	Testtudat kialakítását célzó technikák
	Tánctechnikai tréningek (balett-, jazz tánc)
	Kontakt-technikák
	Pantomim
	Néptánc
Színház-, bábszínház, drámaelmélet történet és	Irodalmi műelemzés, poétikai és dramaturgiai ismeretek
	Művelődéstörténeti és művészettörténeti korszakok
	A szakelmélet alapjai (játék- és divattörténet, néprajz)
	A színház- és a bábművészet elmélete, esztétikája, etikája, lélektana
	Egyetemes színháztörténet
	Magyar színháztörténet
	Egyetemes drámatörténet
	Magyar drámatörténet
	A bábtechnikák fajtái, eredete, jellemzői
	Egyetemes és magyar báb-történet
	Zeneszínház elmélete és története

	Vizuális kultúra
	Mozgóképkultúra- és médiaismeret
Bábkészítés	
Bábkészítés gyakorlata	Rajz, festés, szakmai rajz
	A kézműves technikák
	Formázás
Bábkészítés elméleti ismeretei	Általános vizuális alapismeretek, játék- és bábelmélet
	Az anyag- és vegytan jellemzői
	Műhely- és szerszámismeret

A

**Munkavédelem színházi munkaterületeken
megnevezésű**

programkövetelmény - modul

tantárgyai, témakörei

A Munkavédelem színházi munkaterületeken megnevezésű programkövetelmény-modulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken
FELADATOK	
Betartja a színház, a színpad és a raktározási területek üzemszerű működésének szabályait	x
Betartja a színházi tevékenységhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályokat	x
Betartja a színházi tevékenységhez kapcsolódó biztonságtechnikai-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat	x
Betartja a színpadi, pódiumi eszközök, kellékek, bábok mozgásával kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat	x
Ellátja a színpadi eszközök mozgásával okozott balesetekhez kapcsolódó alapvető elsősegély-nyújtási feladatokat	x
SZAKMAI ISMERETEK	
A színházépület berendezéseinek üzemszerű működésére vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások	x
A színpadi munkára vonatkozó általános munkavégzési előírások	x
A színpadtérre, zenekari árokra vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A kiszolgáló és üzemi helyiségekre (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek) vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A közönségforgalmi terekre és útvonalakra, valamint a nézőtérre vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások	x
A világítási- és villamos berendezésekre vonatkozó biztonságtechnikai előírások	x
A színházi munkával összefüggő veszélyes tevékenységek munkavédelmi előírásai	x
Alsó- és színpadszínti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelésére, használatára vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A felsőgépezet kezelésére, működtetésére vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A díszletépítés, -bontás; próbák, előadások és gyorsváltások munka-, baleset-, és tűzvédelmi előírásai	x
Szűrő-, vágó- és lőfegyver kezelésére és tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírások	x
Pirotechnikai tevékenység, egyéb tűzveszélyes cselekmény tűzvédelme	x
Artista és kaszkadőr tevékenység balesetvédelmi előírásai	x

A színpadi díszletelemek kellékek, bútorok szerelésével, bontásával, valamint használatával kapcsolatos munkavédelmi előírások	x
Az anyag- és kellékmozgatás, -szállítás biztonsági előírásai	x
Elsősegély-nyújtási alapismeretek	x

27. Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken tantárgy 18 óra (1/13. évf.)

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

27.1. A tantárgy tanításának célja

Felkészítés munka- és balesetvédelmi szempontból a színházi üzem veszélyforrásainak felismerésére, elkerülésére, veszély esetén a megfelelő és elvárhatóan szakszerű viselkedésre, cselekvésre.

A tárgy tanításának célja továbbá, feltárni a színházi üzem működésének sajátosságait, az egyes üzemterületek önálló és összefüggő működésének veszélyforrást jelentő körülményeit, a színházi intézmény biztonságtechnikai feltételrendszerét.

Bemutatni az előadó-művészeti tevékenység munka-, baleset-, tűz és környezetvédelmi előírásait, a veszélyhelyzetek kiküszöbölésének alapismereteit.

27.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik az általános munkavédelmi alapismeretek tantárgyhoz. A színházi üzem sajátos veszélyforrásait tárja fel.

27.3. Témakörök

27.3.1. A színházi üzem veszélyforrásai veszélyhelyzetei, azok elhárítása

A színházi üzem működésének komplexitása, az egyes elemek (játékterek, nézőterek, közlekedők, kiszolgáló területek stb.) önálló és összefüggő működése.

Az üzemszerű működés egyes területei, helyszínei, helyiségei, berendezései, személyi és tárgyi feltételrendszere. A működés folyamatának általános biztonságtechnikai feltételrendszere, jellemzői, veszélyforrásai.

A színházi üzem, azon belül a játékterek komplex működése, a különböző egységek (díszletmozgatási berendezések, apparátus, világítástechnikai eszközök, apparátus stb.) működéséből fakadó veszélyhelyzetek, azok kiküszöbölése, elhárítása.

A világítási- és villamos berendezésekre vonatkozó biztonságtechnikai előírások.

Az előadói tevékenység általános munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi előírásainak betartása veszélyhelyzetekben.

Az előadói tevékenység biztonságtechnikai feltételrendszere, a veszélyhelyzetek kiküszöbölésének alapismeretei a színházi üzem egészére vonatkozóan.

Az alkalmazható segédeszközök használatának módja.

27.3.2. A színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásai

A színpadi játéktér tárgyi környezete, berendezéseinek, gépezeteinek működésére, működtetésére vonatkozó alapismeretek.

A színpadtérre, zenekari árokra vonatkozó balesetvédelmi előírások.

Az előadói tevékenység tárgyi eszközrendszerének (díszlet, bútor, kellék) mozgatásából, mozgásából fakadó veszélyhelyzetek.

A színpadi előadói tevékenység során alkalmazásra kerülő balesetvédelmi előírások.

Szűrő-, vágó- és lőfegyver kezelésére és tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírások.

Pirotechnikai tevékenység, egyéb tűzveszélyes cselekmény tűzvédelme.

Artista és kaszkadőr tevékenység balesetvédelmi előírásai.

A színpadi díszletelemek kellékek, bútorok szerelésével, bontásával, valamint használatával kapcsolatos munkavédelmi előírások.

Alsó- és színpadszínti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelésére, használatára vonatkozó balesetvédelmi előírások.

27.3.3. *A színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásai, helyzetei, balesetvédelmi előírásai*

A színházi üzem kiszolgáló helyszínei, helyiségei (tárak, raktárok) eszközei. A kiszolgáló munkafolyamatok biztonságtechnikai előírásai, a munkafolyamatok során tapasztalható veszélyhelyzetek.

Az előadó tevékenység és a kiszolgáló tevékenységek érintkezési pontjai. A kiszolgáló tevékenységek biztonságtechnikai alapszabályai.

A kiszolgáló és üzemi helyiségekre (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek) vonatkozó balesetvédelmi előírások.

A közönségforgalmi terekre és útvonalakra, valamint a nézőtérre vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások.

27.4. *A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)*

A képzés fontos eleme a szemléltetés, amelynek célszerű helyszíne a működésében megfigyelt színházi üzem, előadóművészeti környezet.

A

**Bábszínészi alakítás
megnevezésű**

programkövetelmény - modul

tantárgyai, témakörei

A Bábszínészi alakítás megnevezésű programkövetelmény-modulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Bábszínész-mesterség gyakorlata	Vers- és prózamondás gyakorlata	Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	Ének- és hangképzés egyéni gyakorlata	Színpadi mozgás gyakorlata	Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet műalkotások története, elemzése, esztétikája
FELADATOK						
A rendező utasításai alapján kiérlelt szerepszemélyiséget különböző stílusokban, bábtechnikák alkalmazásával eljuttatja	x	x	x	x	x	x
Mozgássorokat végez különböző technikájú bábokkal (kesztyűs báb, botos/pálcás báb, marionett, árnyjáték, bunraku stb.)	x				x	
A különböző bábok mozgatásával karaktereket formál, kipróbálja az egyes figurára jellemző kifejezési lehetőségeket	x				x	
Gyakorolja az emberi test mozgásának absztrakt, leíró és szimbolikus kifejezési formáit	x				x	
Különböző karaktereket formál mozgással	x				x	
Fejleszti beszédszervei működését, artikulációs készségét, beszédtechnikáját, fokozza verbális kifejezőerejét, beszédstílusokat és módokat sajátít el		x	x			
Hallás után beszédhangot, beszédstílust elemez	x	x	x			
Elemzi az emberi hang és hangképzés sajátosságait		x	x			
Hangképzési gyakorlatok végzésével ritmusérzékét, zenei hallását, zenei képességét fejleszti			x	x		
Felhasználja művészi munkájában a bábjáték műfaji alapfogalmainak ismeretét						x
Színészi munkájába építi a bábjáték kialakulásának történetét, a színház- és bábművészethez kapcsolódó, stílustörténeti ismereteit						x
Pedagógiai, pszichológiai szempontból elemzi a bábjátékot						x
Szakmai találkozókön nézőként, előadóként részt vesz	x					

Dramaturgiai szempontok alapján elemzi a drámai, színpadi szerepeket és szituációkat	x					x
Szcenikai terveket készít a terem-, a színpadméret, a báb- és színpadtechnikai jellemzők figyelembevételével	x					x
Bábokat készít	x					
Felhasználja a különböző báb- és díszletkészítéshez szükséges anyagok jellemzőit	x					x
Gondoskodik az előadás eszközeinek minőségéről, megfelelő állapotáról	x					
Szakszerűen csomagolja és rendszerezi bábjait, kellékeit, jelmezét, egyéb színpadi eszközeit	x					
SZAKMAI ISMERETEK						
Színházelméleti alapfogalmak						x
Dramaturgiai fogalmak, műelemzési szempontok						x
A dráma- és színháztörténet és a bábtörténet jelentős korszakai						x
A művelődéstörténet színházművészeti, bábművészeti vonatkozásai						x
A művészet-, játék- és divattörténet, jelentős korszakai, a korstílusok jellemzői						x
Az esztétika alapfogalmai						x
A színészgyakorlat, színészmesterség módszerei, típusai	x					x
Bábszínész gyakorlat, módszerek, típusok	x					
A művészi, előadói beszéd szabályai, a színpadi kifejezőerő fokozásának technikái		x	x			
A zenés színészmesterség eszköztárának alkalmazása	x			x	x	
A színpadi beszédtechnika szabályai, technikái, alkalmazásuk		x	x			
A színpadi hangképzés és daléneklés módszertana, technikája				x		
A színpadi mozgás, kontaktmozgás, gesztusnyelv					x	
A színpadi tánc műfajainak, típusainak alapismeretei					x	
A bábmozgatás módszerei, típusai	x					
A bábszínészet módszerei, típusai	x					
A bábtechnikák fajtái, eredete, jellemzői	x				x	
Színpadtechnika, szcenika	x					x
Anyagismeret						x

28. Bábszínész-mesterség gyakorlata tantárgy

562 óra(252 óra 1/13. évf., 310 óra a 1/14. évf.)

28.1. A tantárgy tanításának célja

Kialakítani és fejleszteni a bábszínészi tevékenységhez szükséges előadói készségeket, technikai adottságokat és ismereteket, koncentráció és kontrolláló képességeket.

Feltárni a színészi munka belső alapjait (önismeret, empátia, kreativitás, koncentrációképesség), a szerepelemzési és -építési technikákat.

Képessé tenni a növendéket színészi helyzetgyakorlatok improvizálására, a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozására, drámarészletek magas színvonalú megjelenítésére, színpadi kapcsolat megteremtésére, a színpadi szerep megformálására, hiteles megjelenítésére, a színpad és a bábszínpad szerepépítési technikáinak önálló alkalmazására. Stílusismerete és technikai felkészültsége alapján a kapott szerep önálló kidolgozására, a színpadi alak jellemfejlődésének, érzéseinek, indulatainak, lelkiállapot-változásainak kifejezésére.

28.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Bábszínész-mesterség gyakorlata tantárgy alapvető didaktikai feladata a képzést lezáró komplex szakmai gyakorlati vizsgafeladat megvalósítása, ezért koordinációs szerepe van a többi gyakorlati tárgy (Vers- és prózamondás gyakorlata, Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata, Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata, Színpadi mozgás gyakorlata) konkrét tananyagemeleinek, didaktikai célrendszerének meghatározásakor, összegző szerepe azok eredményeinek felhasználásakor. A szerepfeladatok szövegelemeinek elemzésekor, a játéktílusok kialakításakor felhasználja a Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet tantárgy során elsajátítottakat.

28.3. Témakörök

28.3.1. Szöveg nélküli és szöveges helyzetgyakorlatok, etűdök

A színészi ábrázolás alapkérdései.

Relaxáció, koncentráció gyakorlatai.

Történet szerkesztése és megjelenítése

Improvizáció zenére vagy témára, összetett improvizációk

Szituáció megfogalmazása állóképben mozdulatsorral.

Érzetek felidézésének gyakorlatai.

Érzelmek felidézésének gyakorlatai.

Szöveges és szöveg nélküli helyzetgyakorlatok:

Helyzetgyakorlatok alkotása saját élményanyagból.

Helyzetgyakorlatok alkotása egy megadott mondat, ill. szövegtöredék szituációba helyezésével.

Konfliktus köré szerkesztett helyzetgyakorlatok alkotása.

A színpadi jelenlét, a személyiség, egy-egy adott szerep megjelenítésének kérdései.

Szöveg, gesztus összehangolása, a szó és a cselekmény egymáshoz illesztése.

Színpadi kapcsolatteremtés.

Színpadi, színészi dramaturgia, választás és cselekvés.

Váltások a színészi játékban.

Cselekvés és állapot kifejezése.

Tárgyi eszközök (kellék és bútor) használata.

Belső és külső színészi technika és felkészülés.

A helyzetgyakorlatok pontosítása, bemutatása.

28.3.2. Zenés helyzetgyakorlatok, etűdök

A kreativitás és a fantáziái szerepe a színészi alkotásban.

Naturális és stilizált játékmód.

Adott zeneművekre (rigmus, népdal, műdal) készített helyzetgyakorlatok.

Próbatechnikák.

Színpadai ritmus és tempó.

Zenei ritmus és tempó.

Hangkeltés a színpadon.

A színpadai zene típusai, azok alkalmazása.

A helyzetgyakorlatok pontosítása, bemutatása.

28.3.3. Különböző hangulatú, egyszerű szerkezetű jelenetek előadása színdarabokból

Néhány szereplős, egyszerű helyzetű, realiztikus játéktípusú jelenetek színpadra állítása (ajánlható valamely naturalista stílusú drámarészlet pl.: Barta Lajos, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, E. Albee, Ö. von Horváth, A. Miller, E. O'Neill, J. P. Sartre, A. Strindberg, T. Williams szövegei).

Az írói szövegben lévő gondolatok érzések kifejezése színészi eszközökkel.

Naturalista játéktípus, valóságosság és illusztráció.

Valóságos ábrázolásra törekvő színészpédagógiai rendszerek, módszerek (K. Sz. Sztanyiszlavszkij, M. Csehov, L. Jouvet, L. Strasberg, Várkonyi Zoltán) alapelvei.

Színpadai jelenet dramaturgiája.

Színpadai kapcsolatrendszerek.

Az együttes játék kialakítása.

Tárgyi eszközök (kellék és bútor) használata.

Felkészülés a szerepalkotásra.

Felkészülés az előadásra.

28.3.4. Kötött szövegű, verses drámarészletek előadása, színpadi stilizáció

A színpadi stilizáció.

Stilizált szöveg és valóságos játékmód.

Önállóság és kreativitás a próbák során.

Színpadai jelenet dramaturgiája, jelenetek összefűzése.

A próbafolyamat egyes szakaszaira jellemző színészi feladatok, próbatechnikák.

A mesterségbeli alapok ismereteinek, elemeinek, technikáinak együttes alkalmazása a színházi próbafolyamat során.

Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása kötött szövegű drámarészletek próbafolyamata és az előadása során. Pszichikai, fizikai sajátosságok, feltételek.

A színészmesterség alapismereteinek bemutatása kötött szövegű drámarészletek segítségével.

A színészi eszközzrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése verses drámarészletek előadása során.

A beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztára.

Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.

Ajánlott szerzők: Szophoklész, Euripidész, Plautus, W. Shakespeare, Lopedevga, Calderon de la Barca, J. P. Corneille, Racine, Molière, F. Schiller, Katona József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre.

28.3.5. Lélektani ábrázolás megjelenítése különböző stílusú drámarészletek előadásával

Összetett érzet és érzelem felidéző gyakorlatok.

Az érzelmi emlékezet működtetése.

Instrukció befogadása, értelmezése, rögzítése, végrehajtása.

A próbafolyamat egyes szakaszaira jellemző színészi feladatok, próbatechnikák.

Az alakítás gyakorlati és elméleti eszközrendszerének komplex felhasználása, hatáselemmé alakítása a próbafolyamat során.

Helyzet- és improvizációs gyakorlatok a próbák során, a színpadi kapcsolatrendszer kialakítása.

Szereptanulás.

Szerepépítési, karakterformálási alapismeretek beépítése a szerepépítés folyamatába.

A szerepépítés technikái.

A színpadi előadás elkészítésének munkarendje.

Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása a próbafolyamat és az előadások során. Pszichikai, fizikai sajátosságok, feltételek.

A színészmesterség alapismereteinek bemutatása az előadás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között.

A beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztára.

Az ábrázolt alak külső megjelenítésének esztétikuma.

A színészi eszközrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése.

Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.

Ajánlott szerzők: W. Shakespeare, A. P. Csehov valamint Barta Lajos, Bródy Sándor, Heltai Jenő, Sarkadi Imre, E. Albee, H. Ibsen, Ö. von Horváth, F. G. Lorca, A. Miller, E. O'Neill, J. P. Sartre, A. Strindberg, T. Williams szövegei.

28.3.6. A bábmozgatás módszerei, típusai

A bábú

A bábok plasztikája

Szcenikai tervek készítése

Különböző bábtípusok készítése, mozgatása

Közvetett és közvetlen bábozás

A bábmozgatás irányai szerint mozgatási technikák

Alulról mozgatott bábok

Kesztyűs báb - zsákbáb/kézibáb

Botos báb - titiri

Pálcás báb – vajang/wayang

Árnyjáték - indiai

Felülről mozgatott bábok - a marionettek

Zsinóros

Vezetőpálcás

Hátulról mozgatott bábok

Bunraku

Feketeszínház

Árnyjáték – kínai

A különböző technikájú bábokkal való helyzetgyakorlatok végzése, a bábok mozgásrendszerének gyakorlati megismerése.

28.3.7. A bábszínészet módszerei, típusai

A bábjátékos

Esztétikai jellemzők

Dramaturgiai jellemzők

Szcenikai jellemzők

Az animáció, animációs gyakorlatok

Kéz-animáció, egyéni és csoportos gyakorlatok

Textilanimáció, egyéni és csoportos gyakorlatok

Nyersanyagok animálása, egyéni és csoportos gyakorlatok

Tárgyanimáció, egyéni és csoportos gyakorlatok

Maszkos gyakorlatok

28.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²)

Filmstúdió

29. Vers- és prózamondás gyakorlata tantárgy

255 óra (162 óra 1/13. évf., 93 óra a 2/14. évf.)

29.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának célja szövegértelmezési, elemzési stratégiák bemutatása, fejlesztése, valamint a szépirodalmi verses, prózai és párbeszédese formájú szövegek tagolt, árnyalt és kifejező előadásának elméleti és technikai megalapozása.

29.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárggyal, alakítja és felhasználja annak szakmai tartalmait. A szövegelemek elemzésekor felhasználja Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet tantárgy valamint a középiskolai oktatás Magyar nyelv és irodalom tantárgya során elsajátítottakat.

29.3. Témakörök

29.3.1. Egyszerű szerkezetű, hangulat- és tájfestő lírai és prózai művek elemzése és előadása

A szövegtartalom és a színészi kifejezés összefüggései.

Az értelmezés jelentősége.

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása az előadásanyag szöveges elemeinek feldolgozása során.

A szövegtartalom kifejezésének előadás-technikai alapismeretei.

A kifejezés beszédtechnikai ismeretei.

Gondolati ívek a szövegben.

A szöveg akusztikai formájának kialakítása.

Hangulatfestő és tájleíró líra (romantikus és a múlt századi magyar líra) egyes szám első személyben írott, a hang adottságoknak megfelelő, magas irodalmi értékű darabjainak előadása.

Ajánlott szerzők: Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső

29.3.2. *Összetett szerkezetű, különböző verselésű lírai művek elemzése és előadása*

A beszédlátortalanság, a beszédhallás, a beszédtechnika, a beszédművelés fogalmai.

Fonetika, foniatríria, fonológia, logopédia fogalmai.

Kommunikáció, lámpaláz, modorosság fogalmai.

Verselési hagyományok, formák és típusok a magyar lírában.

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Összetett szerkezetű, epikus, elbeszélő költemények elemzése és előadása.

Ajánlott szerzők: Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Nagy László valamint kortárs költők.

29.3.3. *Párbeszédes szerkezetű és prózai szövegek előadása*

Dramai, verses, prózai szövegek elemzése, értelmezése, rögzítése.

Különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezése a színpadi beszéd eszköztárával.

Helyzet-, szöveg-, szerepelemzési technikák alkalmazása az alakítás szövegelemeinek előadásában.

A beszédtechnikai ismeretek alkalmazása a színpadi beszéd kialakításában.

Árnyalt stílusú, humoros prózai művek előadása. Ajánlott szövegek: Nagy Lajos (Képtelen természetrajz) Karinthy Frigyes (Karcolatok, Humoreszkek, Tanár Úr kérem c. kötet egyes darabjai, Mark Twain: Ádám és Éva naplója).

Árnyalt stílusú, egyszerű dramaturgiájú jelenetek előadása. Ajánlott szerzők: Bródy Sándor, Barta Lajos, Móricz Zsigmond, Németh László, Heltai Jenő, Molnár Ferenc, Szép Ernő, Tamási Áron valamint kortárs szerzők

29.3.4. *Nép-és műballadák előadása*

Népi és műballadák feldolgozása.

Elbeszélő és párbeszédes szövegtípusok előadása.

A romantikus műballada típusai, alkotói.

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Székely népballadák

Arany János balladái (pl. Ráchel siralma, Vörös Rébék, Tengeri hántás, Tetemrehívás, Hídavatás, Ágnes asszony, V. László, Zách Klára).

29.3.5. *Modern lírai és prózai művek elemzése és előadása*

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása a modern lírai és prózai szövegek feldolgozása során.

Az elmúlt fél évszázad jellemző verstípusai, nyelvi gondolkodása.

Modern lírai alkotások elemzése, akusztikus megfogalmazása (kortárs magyar líra)

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Típushibák a színpadi megszólaláskor.

A pódium esztétikája.

Különböző verstípusok előadása.

A kortárs - vallomások tematikájú - irodalom szövegtartalmainak kifejezése.

29.3.6. Drámai szövegek, monológok előadása

A szöveg rögzítésének módszerei.

Tagolás és váltások a színpadi beszédben.

A monológ felépítése.

Párbeszéd színpadi előadása.

Az irodalmi nyelv törvényszerűségeit követő előbeszéd alkotása.

A különböző korok jellegzetes beszédstílusainak alkalmazása.

Drámai szövegek, beszédigényes, vallomások tematikájú jelenetek, monológok előadása.

Ajánlott szerzők: Katona József, Madách Imre, Vörösmarty Mihály, B. Brecht, A. P. Csehov, Ny. Gogol, M.Gorkij, G. Hauptmann, H. Ibsen, W. Shakespeare, G.B. Shaw, A. Strindberg, valamint kortárs szerzők.

29.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

30. Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy

149 óra (az 1/13. évf. és a 2/14. évf. összóraszámja)

30.1. A tantárgy tanításának célja

Beszédelemzési módszerek, fejlesztő, javító, szinten tartó gyakorlatok ismertetése. A hallási figyelem, és a beszédszervek tudatos használatának kialakítása, fejlesztése. A légzés, lazítás, koncentráció gyakorlatainak bemutatása, elsajátítása.

A tantárgy tanításának célja továbbá elmélyíteni a színpadi középhang kialakításának és helyes használatának ismereteit. Bemutatni a hangzó- és artikulációs gyakorlatokat, a hangerő- és hangszíngyakorlatokat, a főbb kifejező eszközök: beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, szünet alkalmazását, a hangsúlyszabályokat és hanglejtés kifejező használatát.

Elősegíteni a különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezését.

30.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy a képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Bábszínész-mesterség gyakorlata, valamint Vers- és prózamondás gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósulását. A szövegelemek elemzésekor felhasználja a Színház-, bábszínház, drámaelmélet és történet tantárgy során elsajátítottakat.

30.3. Témakörök

30.3.1. Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok

A beszédről.

A hallás.

Beszédképzés, anatómiai alapismeretek.

Lazító gyakorlatok:

testrészenkénti lazítás,

teljes ellazítás,

a légzés megfigyelése, tanulmányozása relaxálás közben, lazítás fekvő, ülve, állva,

tónuszszabályozó gyakorlatok (feszítés, lazítás) az egész testen majd testtájanként,

lazítás a beszédtechnikai gyakorlatok végzése közben,

a test tónusállapotának kontrollálása és szabályozása beszédgyakorlatok közben,

belső relaxálás.

A légzőszervek, a légzés.

A beszédleégzés tudatosítása gyakorlatok során.

Légzőgyakorlatok:

az élettani és a beszédleégzés különbségei,

rekeszleégzés,

légzőgyakorlatok mechanikusan mondható szövegekkel,

légzőgyakorlatok népdalokkal, gyermekversekkel,

tudatos tagolás a légzéssel a produktív és a reprodukív beszédben,

információ átadása a különböző leégzésmódokban.

30.3.2. A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság

A hangadás.

Hanggyakorlatok:

a mellkasi és a szükséges szájtéri rezonancia megerősítése m hanggal,

rezonancia gyakorlatok magánhangzókkal,

a kemény és a lágy hangindítás gyakorlatai,

a középhang beállítása és megerősítése,

hangringató gyakorlatok a főlöleges izomfeszültségek oldására,

szöveges hanggyakorlatok (gyermekversek, mondókák).

A hang magasságának változtatása (skálázás), a középhangsáv szélesítése.

Hangerőgyakorlatok a suttogástól az erőlködés mentes fokozásig.

Hangszíngyakorlatok, a kemény és a lágy hangvétel.

Hangadási módok megfigyelése: az elől szóló középhang megerősítése.

Változatok a hangadásban (hául szóló, préselt, öblösített, levegős és fejhang).

Szöveges hangerőgyakorlatok, a fokozás és csillapítás, szöveges hangmagasság gyakorlatok, a középhangsáv szélesítése a magas és a mély hangok felé.).

Szöveges középhang gyakorlatok: erőteljes hangvétel, lágy hangvétel, szöveges hangmagasság gyakorlatok,

szöveges dinamikai gyakorlatok,

összetett gyakorlatok a fokozás, váltás, a hangszín és a hanglejtés tudatos alkalmazására

30.3.3. Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok

Az artikuláció;

szöveg nélküli gyakorlatok (ciklikus hangsorok) a beszéd szervek mozgásának ügyesítésére:

magánhangzó gyakorlatok,

mássalhangzó gyakorlatok,

artikulációs módok tanulmányozása,

szöveges magánhangzó gyakorlatok,

pergetett szövegmondás hibátlan artikulációval,

szöveges gyakorlatok mozgás, fizikai terhelés közben,
szöveges gyakorlatok megosztott figyelemmel,
a hibátlan artikulációjú pergetett szövegmondás begyakorlása,
a suttogó beszéd intenzitásának növelése szöveges gyakorlatokban,
a kiejtés változatai a főbb tájszólásokban.

30.3.4. *Ritmus-, tempógyakorlatok*

A szótagok időtartamának meghatározása.

Ritmus, tempó:

ritmusgyakorlatok,

csoportos ritmusgyakorlatok (kórus).

30.3.5. *A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatai*

A hangsúlyozás alapismeretei.

Hangszínek, hangváltások kimunkálása.

A kifejező, helyes

hanglejtés,

hangsúly,

hangszín kialakításának gyakorlatai.

Hangsúly a szavakban, szókapcsolatokban, hangsúlyváltozatok.

A hanglejtés változatai azonos szólamon, szövegen belül.

30.3.6. *Nonverbális kifejező eszközök*

Tekintetjátékok:

beszédgyakorlatok tekintettartással,

vonzás és taszítás a tekintetben,

utasítások tekintettel.

Grimaszjátékok:

egymás utánzása,

grimaszok leolvasása, értelmezése,

Járás, testtartás, gesztusok megfigyelése és utánzása,

Egymás artikulációjának leolvasása, szinkronizálása.

Helyzetgyakorlatok a technikai gyakorlatok szövegeivel.

Helyzetgyakorlatok értelmetlen szöveggel.

30.4. *A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)*

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²).

Tükrös tanterem, megfelelő akusztikai adottságokkal.

31. Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata tantárgy

165 óra (90 óra 1/13. évf., 75 óra 2/14- évf.)

31.1. *A tantárgy tanításának célja*

A színpadi éneklés technikai alapjainak bemutatása. Légzéstechnikai, hangképzési, fiziológiai alapismeretek elsajátítása. A beéneklés, skálázás technikájának elsajátítása.

Alapfokú zeneelméleti ismeretek, kottaolvasás, zenei szakkifejezések (tempó, dinamika) feltárása.

A különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, sanzon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságainak, előadási technikáinak megfigyelése, elemzése, reprodukálása.

31.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy épít a közoktatás korábbi szakaszaiban az Ének tantárgy során elsajátított ismeretekre. A 14. osztály során javasoltan együttműködik a Bábszínész-mesterség, valamint a Vers és prózamondás tantárgyakkal

31.3. Témakörök

31.3.1. Légzéstechnika

Az éneklés anatómiája, Az éneklés során szerepet játszó szervek és izomcsoportok.

A helyes légzéstechnika elmélete, a szabályos levegővétel.

A növendékek hibáinak felismertetése, tudatosítása.

Légző gyakorlatok tanulása, tudatosítás után folyamatosan ismételt gyakorlása.

31.3.2. Hangadás, skála-gyakorlatok

A hangképzés elmélete.

Hangképzés a gyakorlatban.

Skála-gyakorlatok.

Zöngé gyakorlatok.

Vokálisra nyitás gyakorlatai.

Futó skálák gyakorlatai.

Hosszabb futó-skálák gyakorlatai.

Rezonáns érzet erősítése.

Tartott hangok, levegőbeosztás gyakorlása.

Staccato gyakorlatok.

Magasságok automatizálása felülről indított skálával.

31.3.3. Népdalok, népdalfeldolgozások, virágénekek előadása

Skálától a daléneklésig.

Népdalok, népdalfeldolgozások előadása.

Zongorakísérettel ellátott virágénekek, gyermekdalok előadása.

Néhány - képességnek megfelelő nehézségű - dal kiválasztása közös feldolgozása.

Ajánlott zenei anyag: Ádám Jenő: A dal mesterei I-II. kötet.

Kerényi György: Énekiskola II. kötet dalaiból.

31.3.4. Sanzonok, táncdalok, duettek előadása

Érzelmek kifejezése.

A színpadi kapcsolat.

Sanzonok műfaji, technikai jellegzetességei.

Táncdalok műfaji, technikai jellegzetességei.

Könnyebb operettek (ajánlott szerzők: Eisemann Mihály, Zerkovitz Béla, Ábrahám Pál, Kálmán Imre) műfaji, technikai jellegzetességei.

31.3.5. Dramatikus szerkezetű sanzonok, kuplék előadása

A színpadi éneklés.

A hang- és énektechnikai ismeretek alkalmazása különböző hangulatú és műfajú dalok, kuplék, sanzonok, énekelt versek, dalmű részletek előadásában.

A dramatikus dalműfajok rövid áttekintése, híres előadói, zenehallgatás, esetleg videofelvétel megtekintése.

A kuplé.

Megzenésített vers: sanzon.

Ajánlott zenei anyagok: pl. „Szalonspicc-album” (kuplék), „Darvas-album, Ruttkai-album, Domján-album (sanzonok)”.

Az előadói készség alkalmazása énekes előadásmód során.

31.3.6. Musicalrészletek előadása

A zenés színészmesterség alapismeretei és párhuzamos alkalmazása.

Hangtechnikailag igényes dalok pl. francia sanzonok, amerikai örökzöldek, könnyebb musical részletek előadása.

Dramaturgiai és hangtechnikai szempontból összetettebb musical részletek előadása

31.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Énekszoba zongorával.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

32. Színpadi mozgás gyakorlata tantárgy

237 óra (144 óra 1/13. évf., 93 óra 2/14. évf.)

32.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi jelenléthez, alkotáshoz szükséges test-tudat kialakítása. A fizikai kondíció, állóképesség fejlesztése. A test részeinek, izomzatának tudatosítása és kontrollált irányítása. A feszítés, lazítás technikáinak elsajátítása. A színpadi kifejezéshez szükséges test-használat kialakítása. Az izomzat differenciálása és differenciált használata.

Színpadi kontakt-mozgás alapttechnikáinak elsajátítása.

Alkalmazott koreográfiák, megfigyelése, rögzítése, reprodukálása.

Balett-tánc, jazz-balett, néptánc mozgásformák és stílusok alapelemeinek bemutatása.

A testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszköztársa, alkalmazásának alapismeretei.

A test- és arcjáték szerepének kiemelése a karakterábrázolásban, a jellemvonások színpadi megjelenítésében.

Célja továbbá, megismertetni, a test részeinek mozgáslehetőségeit, a különböző korok és stílusok mozgásjellemzőit, magatartásait, a néptánc jelentőségét kultúránkban, a mozgás jellemábrázoló karakterjegyeit. Ösztönözni az egyéni mozgásstílus kialakítására, az improvizációs készség kibontására.

Kialakítani a színészi tevékenységhez szükséges önfegyelmet, a rendszeres mozgás igényét.

32.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy épít a közoktatás korábbi szakaszaiban a Testnevelés, Tánc és dráma tantárgyak során elsajátított ismeretekre. A 14. osztály során javasoltan együttműködik a Bábszínész-mesterség, valamint a Vers és prózamondás tantárgyakkal.

32.3. Témakörök

32.3.1. Színpadi mozgás-tréning, koordinációs gyakorlatok

A színpadi jelenléthez, alkotáshoz szükséges test-tudat, test-használat, kondíció, kialakítása. Kontakt és koreografikus alapelemek.

Az izomzat differenciált használata. A színpadi figura mozgásrendszerének (a testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközei) kialakítása.

A színpadi alkotás tánclemeinek megalkotásához szükséges mozgáskoordinációs képesség, állóképesség és kondíció kialakítása.

32.3.2. *Testtudat kialakítását célzó technikák*

A testtudat fogalma.

A test és tudat egységét, a belső világot megismerő tréningek, technikák, rendszerek.

Az ideokinesis.

Az Alexander-technika.

A SkinnerReleasing – technika.

A Pilates-módszer.

A jóga.

32.3.3. *Tánctechnikai tréningek (balett-, jazz tánc)*

Balett-tréning program kialakítása és folyamatos működtetése.

Testrészek megismerése, izolációja, mozgáshasználata.

Testtartás.

Lábhelyzetek – karpozíciók.

Írányok – térbeosztás.

Ugrások.

Forgások.

Rúdgyakorlatok.

A gyakorlatok használata, tréning.

Jazz-tánc.

Izolációs alapgyakorlatok.

Tréning összeállítás.

Klasszikus amerikai jazz elemek.

32.3.4. *Kontakt-technikák*

Mozgásirányok, ritmusok változtatása.

Dinamikus mozgássorok összehangolt végzése.

Akrobatikus színpadi mozgások kivitelezése.

Színpadi vívás és kézítása megjelenítése.

A különböző mozgástechnikai elemek gördülékeny, s az adott elvárásoknak megfelelő reprodukálása.

32.3.5. *Pantomim*

Színpadi test- és arcjáték.

A színpadi kifejezéshez szükséges test-használat kialakítása. Az izomzat differenciálása és differenciált használata.

A testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközei, alkalmazásának alapismeretei.

A test- és arcjáték szerepe a karakterábrázolásban, a jellemvonások színpadi megjelenítésében.

A gesztusnyelv alapismeretei.

Karakterek és karakterváltások ábrázolása non verbális eszközökkel.

Színpadai etűdök és helyzetgyakorlatok megjelenítése a gesztusnyelv eszköztárszerének alkalmazásával.
 Stilizált mozgásformák megjelenítése.
 Különböző élőlények és élettelen tárgyak, valamint tereptárgyak pantomimikus megjelenítése.
 Színpadai botlások, esések, zuhanások, kézitusák stilizált megjelenítése.

32.3.6. Néptánc

A néptánc szerepe, jelentősége a magyar kultúrában.
 A néptánc területi felosztása, típusai.
 A magyar néptánc, ugrós tánc típusainak alapmotívumai.
 Néptánc mozgásformák, fajták és stílusok alapismereteinek elsajátítása és alkalmazása.
 A különböző néptánc dialektusok jellemzői.

32.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem.
 Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.
 Balett-terem, színházterem

33. Színház-, bábszínház-, drámaelmélet és történet tantárgy

486 óra (270 óra 1/13. évf., 216 óra 2/14. évf.)

33.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy ismertesse a növendékek előtt a színház és filmművészet, valamint drámai irodalom jelentős korszakait megjelenítő műalkotásokat, azok elemzéséhez, feldolgozásához szükséges szempont- és eszköztárszer alakítson ki. A kiemelkedő művészi alkotások vizsgálatán keresztül bemutassa a műelemzéshez szükséges alapfogalmakat és ezek alkalmazásainak technikáit. Jellemezzen szöveg-, helyzet- és szerepelemzési módszereket, amelyek felhasználása segítséget nyújthat a hiteles színészi alkotás létrehozásához.

33.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy támaszkodik a közoktatás közismereti tárgyainak (Magyar nyelv és irodalom, Történelem) tananyagelemeire. Feladata, hogy felkészítse a növendékeket a szakmai elméleti szóbeli vizsgafeladat teljesítésére, valamint elemzési szempontrendszerrel, tárgyi ismeretekkel segítse a Bábszínész-mesterség gyakorlata, valamint a Vers és prózamondás gyakorlata tantárgyak vizsgafeladatainak sikeres megvalósulását.

33.3. Témakörök

33.3.1. Irodalmi műelemzés, poétikai és dramaturgiai ismeretek

A metaforikus nyelvi kifejezés, a kötött ritmusú szövegforma feldolgozásának módszertana.
 Rímképletek, kötött és szabad versformák jellemzői, elemzési technikái.
 A XX. századi és a kortárs líra főbb irányzatai, típusai. A kortárs vers nyelvi jellemzői, képalkotása, elemzési technikái.

A prózai művek elemzési technikái, stratégiája. A kompozíció, a valóság, az értékek, a nyelvi megformáltság síkjainak elemzése. A szövegritmus, a szövegszerkezet és a szövegkohézió kérdései.

A XX. századi és a kortárs próza stilisztikai, tematikai, műfaji jellemzői, elemzési technikái.

A dráma és a filmforgatókönyv szövegtípusai, szövegek műfaji sokszínűsége. A szövegek szerkezeti jellemzői, elemei, feldolgozásuk módszerei, kategóriái.

Poétikai, irodalomelméleti alapismeretek.

A drámai kompozíció elemei, sajátosságai. Drámaelméleti alapfogalmak (expozíció, alapszituáció, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet).

Dráma modellek (konfliktusos, középpontos, kétszintes) jellemzői. A drámai műfajok szerkezetének közös és eltérő elemei.

A drámai szövegek, helyzetek, karakterek elemzésének módszerei, szakaszai, eszközei.

Az átfogó cselekmény elemzése, a szerep dramaturgiai helyzetének és funkciójának kijelölése.

A drámai dialógus szövegének sajátosságai, elemzésének technikái.

A dramaturgiai fogalmak használata, a dramaturgiai eszközök (késleltetés, előre jelzés, ellenpontozás stb.) felismerése és beépítése a szerepalkotás folyamatába.

A jelentős drámai irodalmi művek, forgatókönyvek elemzése.

Színházi előadások, játékfilmek elemzése.

33.3.2. *Művelődéstörténeti és művészettörténeti korszakok*

Az előadás szövegének művelődéstörténeti, társadalom- és esztétik történeti, irodalomtörténeti beágyazottsága.

Az egyetemes művelődéstörténet jelentős korszakai, szemléleti, eszmei, társadalomtörténeti jellemzői:

az őskori és a folyami kultúrák,

a görög és római kultúrák,

a középkor,

a reneszánsz és humanizmus,

a reformáció és ellenreformáció,

a felvilágosodás,

a klasszicizmus,

az európai és a magyar romantika korának kultúrája,

a magyar reformkor és a századforduló művelődési folyamatai,

az európai avantgárd irányzatait és hatása a magyar művészeti életre,

a két világháború közötti magyar művelődési élet jellegzetességei,

az 1945 utáni és a jelenkori kulturális folyamatok.

A korstílusok esztétikai jellemzői, hatásuk a színházművészetre.

A XX. századi színházművészet társadalom- és kultúrtörténeti beágyazottsága.

A színpadi korszakok, műfajok, típusok művészettörténeti beágyazottsága.

A főbb művészettörténeti korszakok jellemzői, emblematikus alkotói, művei

A művészettörténeti stíluskorszakok hatása a színházművészet eszközrendszerére (szcenika, díszlet, zene, jelmez stb.) a művészeti ág története során.

33.3.3. *A szakelmélet alapjai (játék- és divattörténet, néprajz)*

A bábjáték műfajelméletének kialakulása, művelődéstörténeti, színházesztétikai, pszichológiai alapjai, koronkénti változása, abból adódó műfajelméleti hatások

A szakelmélet alapjai

Anyagismeret

A különböző korok társadalmi és kulturális sajátosságainak megismerése, a bábjátékkal kapcsolatos ok-okozati viszonyok feltárása

Bábjáték-stílusok, a jellemző bábfigurák, technikák és a színpadi művek témáinak koronkénti változásának megismerése korszépek felelevenítésével

Játéktörténet

A történeti korok játéka

A gyermekek utánzó, mozgásos, szimbolikus szerepjátéka

A népi játékok hazai formái

A testfestés, maszk, álruha, parókák, álszakállak, fejékek, lábbelik és növényi, állati díszítmények alkalmazásának megismerése. Ezek kapcsolata a rítusokkal, színházzal, társadalmi státusszal

A divat speciális összefüggései a bábkészítéssel

Magyar népszokások, kiemelve a bábjátékos hagyományokat

A népművészeti tárgyak különböző funkciói (használati, esztétikai és szimbolikus)

33.3.4. *A színház- és a bábművészet elmélete, esztétikája, etikája, lélektana*

A színjáték, a színpadi előadás fogalmának, elemeinek, alkotórészeinek elemzése, azok történeti változásainak áttekintése.

A színházművészet komplex eszközrendszere, esztétikai összetettsége, alkotófolyamatának sajátosságai, szakaszai, helyszínei.

A műalkotás tárgyiasulásának, elemzésének problémái.

Az esztétika fogalma, tárgya, minőségei, kategóriái.

Művészetelmélet, színművészeti ágazatok, típusok.

A színházművészet komplexitása. A színjátéktípusok szerkezete, elemei, elemzési módszerei.

A színpadi látvány, a színpadi játéktér technikai vonatkozásai. A díszlet, a jelmez, a bútor, a kellék, a hang- és fénytechnika szerepe az előadás egészében.

A színpadtechnikai eszközrendszer elemei, működésének célja és technikája, esztétikai hatása.

A színészi ábrázolás tárgyi környezete, a scenikai eszközök alkalmazásának módszertana.

A színházművészet esztétikai értékalakzata, az értékalakzat formálódása a XX. század során. Kortárs színpadi hatáselemek.

Színpadi szerep esztétikai formáinak kialakítása, szerepépítési módszerek.

Próbamódszerek és alakítások elemzése.

A szerepalkotás szakaszai, folyamata. Az alakításhoz szükséges színészi eszköztár kialakításának és működtetésének módszerei.

Az alakítás megteremtésének időbelisége, a próbafolyamat szakaszai, céljai, részeredményei.

A művészi alkotás etikai alapjai, a folyamat etikai jellemzői.

A színházművészet etikai normáinak sajátosságai.

A társulat és az alkotó közösség etikai normái.

A színészi alkotás etikai szabályozottsága. Az alázat, az empátia, a konfliktus, a kompromisszum fogalma, etikai vonatkozásai.

A színművészet lélektani folyamatai, jellemzői.

Konfliktus és stressz az alkotás különböző fázisaiban.

Relaxáció, koncentráció, szuggesztió, önszuggesztió az alkotófolyamatban.

A színészi ábrázolás paradoxona, a " nyilvános egyedüllét", a " mi lenne, ha" kategóriái

A beleélés szerepe a bábszínészi ábrázolásban.

A lélektani megfigyelés, önmegfigyelés, az elemzés és önelemzés, a pszichikai kondicionálás stratégiája, technikái, gyakorlatai

A színházi munkaterület lélektani terheltsége, konfliktus, stressz. Feldolgozási stratégiák.

Az előadóművész alkotásának lélektani feltételrendszere, a feltételek kialakításának módszerei

A befogadó és az alkotó sajátos lélektani kapcsolata.

A figyelem felkeltésének és a művészi hatás létrehozásának pszichikai feltételei.

33.3.5. Egyetemes színháztörténet

A színházművészeti előadás szerkezete, elemei. A színpadi műfajok, modellek és típusok a művészeti ág története során, és azok jellemzői.

A színházművészet főbb játékstílusainak eszközrendszere és alkotási módszerei.

Az ókori görög, római színház és dráma.

A középkori liturgikus színjátszás.

A reneszánsz korának színjátszása.

A "farce", a commedia dell'arte jellemzői.

A barokk és a felvilágosodás színháza.

A klasszicizmus.

A romantika színháza.

Az európai színjátszás XX. századi történetének jelentős irányzatai és alkotói.

Jelentős kortárs irányzatok.

Színházi előadások elemzése.

33.3.6. Magyar színháztörténet

A magyar színjátszás kezdetei.

A magyar színjátszás kialakulása, a vándorszínészet kora.

A Pesti Magyar Színház megnyitásától a Nemzeti Színház aranykoráig, Paulay Ede tevékenysége.

A századforduló színházi élete Magyarországon.

A két világháború közötti magyar színjátszás.

Az 1945 utáni magyar színházi élet sajátosságai, alkotói.

Határon túli magyar színjátszás.

A rendszerváltást követő színházi struktúra.

Kortárs magyar színház.

33.3.7. Egyetemes drámatörténet

A drámatörténet főbb korszakai, jelentős alkotói, drámatípusai az ókortól a kortárs művekig.

A meghatározó jelentőségű drámai művek szerkezeti, stilisztikai, szcenikai elemzésének gyakorlata.

A drámai kompozíció, a szerkezet elemei, kategóriái, azok változása a műnem története során.

A drámai műnem főbb műfajainak, típusainak kialakulása, jellemzőik, szerkezeti hasonlóságok és eltéréseik.

Az ókori görög és római dráma sajátosságai.

A középkor liturgikus és világi drámairodalmának típusai.

A „farce”, a commedia dell'arte jellemzői.

A reneszánsz és a manierista dráma eredményei, jelentős alkotóinak életműve.

A spanyol barokk dráma alkotói, dramaturgiai jellemzői.
 A francia klasszicizmus drámairodalmi törekvései, alkotói.
 A romantikus dráma.
 A polgári dráma jellemzői, meghatározó alkotásai.
 Az egyetemes drámairodalom irányzatai, alkotói a XX. század első felében.
 Az amerikai dráma.
 Az abszurd és a groteszk dráma.
 Az egyetemes drámairodalom irányzatai, alkotói a XX. század második felében.

33.3.8. Magyar drámatörténet

A magyar drámairodalom kezdetei.
 Magyar dráma a felvilágosodás korában.
 A XIX. századi magyar romantikus dráma története, típusai, kiemelkedő alkotói, alkotásai.
 Naturalista kísérletek.
 A XX. századi magyar dráma tematikai és formai irányai, alkotói, kiemelkedő alkotásai.
 Polgári dráma, szalon-vígjáték a két világháború között.
 Történelmi drámák a XX. századi magyar irodalomban, a parabola műfaja.
 Politizáló színház és dráma.
 Határon túli magyar drámairodalom jelentős alkotói, műhelyei.
 Értelmiségi sorskérdések a magyar drámairodalomban.
 Groteszk és abszurd kísérletek.
 Kortárs magyar drámai törekvések, alkotók.

33.3.9. A bábtechnikák fajtái, eredete, jellemzői

Bábesztétika
 A bábjáték, a bábelőadás elemzési sajátosságai
 A bábjáték színházművészetben belüli jellemzőinek, hatásának összetevői
 A bábjáték kifejezőeszközei
 A bábjáték kifejezőeszközeinek sokrétűsége
 A bábjáték komplexitása
 A groteszk, az abszurd, a humor a bábjátékban
 Az animáció szerepe
 Anyagszerűség
 Animáció
 Az animáció szerepének elemzése a kiskorúak és a felnőttek gondolkodásában
 A különböző bábtechnikák (Kesztyűs bábok, Bunraku báb, Botos bábok, Pálcás báb, Marionett báb, Árnijáték)

33.3.10. Egyetemes és magyar bábtörténet

A bábjáték eredete
 A bábjáték ősi formáinak megismerése. Mágikus, mitikus bábjáték
 Bábjátszás a távol-keleti kultúrákban
 Az európai bábjáték története
 Európai bábos hagyományok
 Vásári játékok, témák és jellemző figurák. Hatása a különböző népek kultúrájára
 Magyar bábtörténet
 Magyar bábos hagyományok
 Vásári játékok. Művészi bábjáték kezdetei. Marionettszínházak

Kortárs bábművészet

A bábszínházi játékstílusok története

A bábszínházi előadásban rejlő gondolatiság lényege, összefüggései, társadalmi szerepe

A színháztörténet, a színházesztétika, a bábesztétika, és a bábtörténet összefüggései

Európa és a világ bábművészetének legjelentősebb alkotói

A legjelentősebb hazai bábművészeti törekvések.

33.3.11. Zene színpadi művek elmélete és története1

Zene és dráma, zene és színház (pl. Szentivánéji álom – Mendelssohn, Beaumarchais – Mozart, Balázs Béla – Bartók Béla A kékszakállú herceg vára).

Az opera jellemzőinek áttekintése, szabadon választott művek alapján.

Az operett jellegzetességei (pl. Offenbach, J. Strauss, Lehár, Kálmán művei alapján).

A musical műfaj jellemzői (pl. Hegedűs a háztetőn, Az Operaház fantomja alapján).

A rockopera műfaji sajátosságai, zenei világa (pl. István a király).

A balett és táncjáték, mint zenei műfaj (pl. Stravinsky vagy Bartók egy-egy műve).

Jazz és a populáris zene sajátosságai szabadon választott művek alapján.

A népzene és világzene jellemzői szabadon választott művek alapján.

33.3.12. Vizuális kultúra

A művészi közlés, mű és jelentése.

Művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok.

A fotografikus kép.

A mozgóképi kifejezés.

A tömegkommunikáció

Az újabb, kísérleti médiumok.

33.3.13. Mozgóképkultúra- és médiaismeret

A mozgóképben és a médiában a figyelemirányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei.

A mozgóképi elbeszélés eszközei.

A szerzői kultúra és tömegkultúra, mint eltérő beszédmódok.

A tömegkommunikáció, nyilvánosság, hálózati kommunikáció.

Az új média formái és szövegépítkezési sajátosságai.

A médiaipar, médiafogyasztás és –befogadás.

Médiareprezentáció, valószerűség és hitelesség.

Médiaetika, médiaszabályozás.

33.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Filmvetítésre alkalmas szaktanterem.

A

**Bábkészítés
megnevezésű**

programkövetelmény - modul

tantárgyai, témakörei

A Bábképzés megnevezésű programkövetelmény-modulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Bábképzés gyakorlata	Bábképzés elméleti ismeretei
FELADATOK		
A bábjáték kialakulásának történetét és a bábművészethez kapcsolódó ismereteit alkotó módon beépíti a bábképzés munkafázisaiba	x	x
A szakelmélet alapjait (játék- és divattörténet, néprajz) felhasználva önálló terveket készít	x	x
A technológiai alapszerveletekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteit összekapcsolja, ötleteit szerkezeti rajzban bemutatja, indokolja	x	x
Arányos makettet készít báb- és díszlettervek alapján	x	x
A szerszámhasználat szabályainak ismeretében megtervezi a szükséges eszköztár jellegét		x
Tájékozódik a bábképzéshez szükséges anyagok, szerszámok beszerzési lehetőségeiről	x	
Költségvetést készít a bábok elkészítéséhez szükséges anyagok, eszközök, munkák összegéről		x
Kivitelezi a bábképzést	x	x
Tervei és a rendelkezésre álló anyagok felhasználásával bábszínházi eszközt készít	x	x
A báb- és díszletképzéshez szükséges kézi- és gépi szerszámokat, gépi berendezéseket (működésük ismerete alapján) felhasználja	x	
Mintáz, farag (agyagot, fát megmunkál)	x	
Különböző technikájú bábokat készít (kesztyűs, vajang, marionett, bunraku stb.)	x	x
Az elkészített figurákat jelenetekben használja	x	
Alapgyakorlatokat végez különböző típusú bábokkal	x	
SZAKMAI ISMERETEK		
Általános vizuális alapismeretek		x
Színpadtechnikai alapfogalmak		x
Művészettörténeti alapfogalmak		x
A bábtörténet korszakai		x
Játéktörténet és -elmélet, néprajz		x
Az anyag- és vegytan jellemzői (fa, fém, textil, papír, festékek, természetes és műanyagok)		x
A kézműves technikák (fafaragás, nemezelés, szövés, varrás, mintázás, fémmunkák)	x	

Szerszámismeret		X
Rajz, festés	X	
A szcenika alapismeretei		X
Színelmélet		X
Formázás	X	
A méret-, arányszerkezet összefüggései		X
A balesetvédelem szabályai	X	X

34. Bábkészítés gyakorlata tantárgy

36 óra (1/13. évfolyamon)

34.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy összegzi a bábszínházi előadásban, bábjátékban használható bábok tervezésének, kivitelezésének alapvető technikáit, módszereit, ismereteit.

34.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Elméleti és gyakorlati ismereteivel megalapozza, ugyanakkor kiegészíti a Bábszínészi alakítás ismeretanyagát.

34.3. Témakörök

34.3.1. *Rajz, festés, szakmai rajz*

Önálló ábrázolási gyakorlatok

Egyszerű geometrikus tárgyak rajza, a perspektíva szabályainak alkalmazása

A rajzolás és festés mestersége, különböző technikái

A kompozíció, vonal- és tónusértékek vizsgálata. A színkeverés alapjai.

Természeti formák, növények és állatok megjelenítése, azok felépítése, arányai, mozgásai

Az emberi test felépítése, anatómiai szerkezete, arányai, mozgása

Az épített külső és belső környezet megjelenítése

Különböző kompozíciók alkotása, montázs, kollázs, kevert és egyedi technikák alkalmazása

Tárgyak, növényi és állati formák, emberi figura, portré mintázása

Csendélet, portrérajzolás és festés

A látvány-, kivitelezési és műhelyrajz készítése

Rajzok, motívumgyűjtemények tervdokumentációk készítése

Tervezési ismeretek

Tervkészítés

Szerkezeti rajz

Szakmai rajz

34.3.2. *A kézműves technikák*

Műhelyismeret, műhelyhasználat

A báb- és díszletkészítés folyamatának gyakorlata

A szükséges eszközök használatának, funkciójának gyakorlati alkalmazása

A kézműves technikák (fafaragás, nemezelés, szövés, varrás, mintázás, fémmunkák) gyakorlata

Bábszínházi eszközök készítése

Bábkészítés technológiai folyamatai

Kéziszerszámok használata

Kézi alapanyag feldolgozás, megmunkálás

Gépek ismerete és használata

Gépi alapanyag feldolgozás, megmunkálás
 Összetett bábok kézi feldolgozása
 Összetett bábok gépi feldolgozása
 Díszítés
 Felületkezelés

34.3.3. Formázás

A bábkészítéshez szükséges alapszerveletek elsajátítása

Makett készítés

Kasírozás

Varrás

Faragás

Mintázás

Egyszerű bábok készítése

Összetett formázási feladatok

A különböző technikájú bábokkal való helyzetgyakorlatok végzése, a bábok mozgásrendszerének gyakorlati megismerése

Az árnyjáték alapjainak elsajátítása, gyakorlatok árnyfigurákkal

Különböző technikájú bábokat készítése

Bábok javítása

Csomagolás, szállítás

34.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanműhely,

Tanterem,

Gyakorló terem

35. Bábkészítés elméleti ismeretei tantárgy

36 óra (1/13. évfolyamon)

35.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy összegzi a bábszínházi előadásban, bábjátékban használható bábok tervezéséhez, kivitelezéséhez szükséges alapvető ismereteiket.

35.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Elméleti és gyakorlati ismereteivel megalapozza, ugyanakkor kiegészíti a Bábszínészi alakítás ismeretanyagát.

35.3. Témakörök

35.3.1. Általános vizuális alapismeretek, játék- és bábelmélet

Az egyetemes és a magyar művészettörténet jelentős korszakainak és stíluselemei (vetített képes előadások, múzeumlátogatások)

A vizuális érzékelés, a látás pszichofizikai tényezői

A vizuális művészeti ágak esztétikája

Vizuális jelrendszer

Környezet- és tárgykultúra, azok változása

A képkomponálás szabályai

A különböző képi elemek felületképző lehetőségei

A színek törvényszerűségei és kifejezőereje

Fény-árnyék viszonyok megjelenítése, kontraszthatások - a tónusképzés lehetőségei

A vonal és a szín jelentősége
 Plasztika, tárgyformálás
 Színelmélet, alapszínek, komplementer színek
 A bábú vizualitása
 Játékelméleti, -történeti alapismeretek
 Bábélméleti, -történeti alapismeretek
 Szcenikai alapismeretek, a színpadi látvány

35.3.2. Az anyag- és vegytan jellemzői

A bábkészítésnél használatos anyagok, segédanyagok és kellékek
 Anyagismeret
 Papíripari ismeretek
 Faipari ismeretek
 Textilipari ismeretek
 Egyéb anyagok (fém, műanyag, gipsz, bőr, agyag stb) ismerete, tulajdonságai
 Vegytani ismeretek
 Anyagbeszerzés ismeretei
 Költségvetés készítésének ismeretei

35.3.3. Műhely- és szerszámismeret

A bábkészítő kézműves műhely kialakítása feltételeinek, gépek, eszközök elhelyezésének, beszerzési lehetőségeinek, karbantartási igényének ismerete
 A szerszámhasználat szabályai
 A báb- és díszletkészítés folyamata, eszközei
 A szükséges eszközök használatának, funkciójának elméleti ismeretei
 A különböző technikájú bábok szerkezete
 A bábok elkészítésének eszközei

35.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem
 Demonstrációs terem

Az egyes tananyagegységek elsajátításának sorrendje a tantárgyak leírásában megfogalmazott szerkezet szerint javasolható.

A készségfejlesztő gyakorlati tantárgyak (Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata, Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata, Színpadi mozgás gyakorlata), valamint az elmélet tantárgy (Színház-, bábszínház-, drámaelmélet és történet) esetében, az alapismeretek kialakítását követően, a tananyagtartalmak párhuzamos, folyamatos ismétlésre épülő oktatása is javasolható.

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70% (50%–ban színpadi szakmai gyakorlat).

A színpadi szakmai gyakorlat megszervezhető a képzési sajátosságok figyelembevételével, színpadi produkciók elkészítésével, próbaidőszakának megvalósításával, professzionális színházi feltételrendszerben történő bemutatásával.

10, PROGRAMKÖVETELMÉNY
A 4 0215 07 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ

SZÍNÉSZ II. SZAKKÉPESÍTÉS SZÍNHÁZI- ÉS FILMSZÍNÉSZ SZAKIRÁNYHOZ
(02154062)

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés
 - 1.1. megnevezése: Színész II. Színházi- és filmszínész
 - 1.2. besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0215

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés
 - 2.1. megnevezése: Színész II. Színházi- és filmszínész
 - 2.2. szintjének besorolása 2.2.1. az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 4
 - 2.2.2. a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 4
 - 2.2.3. a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 4

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése:
 Nem releváns

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A szakképesítéssel ellátható munkaterület:

A Színész II. Színházi- és filmszínész előadói ismereteit, képességeit, eszköztárát felhasználva képes szín-padi és filmes alkotó és próbafolyamatban hatékonyan közreműködni, valamint a rendezői utasításoknak megfelelő színészi, csoportos szereplői feladatokat alkotói szándékkal, megfelelő technikai színvonalon, valamint a tevékenységéhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályok betartása mellett ellátni.

A szakképesítéssel rendelkező legfontosabb munkatevékenységei, munkaköre:

- ismeri és betartja a színházi és filmes alkotás feltétel- és szabályrendszerét
- betartja a színházi és filmes alkotó tevékenységhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályokat
- az alkotófolyamatok során alkalmazza elemző készségét, elméleti ismereteit, valamint szerepépítési technikáit
- a rendezői utasításokat rögzíti, azok betartásával, színházi és filmes szerepet formál
- a színház- és filmművészethez kapcsolódó egyéni, epizód, illetve csoportos szereplői színészi feladatokat lát el
- felkészültsége és tudása szerint, maradéktalanul ellátja a rábízott színházi, filmszínészi próbafeladatokat belső (színház, stúdió) és külső (pl. vendégjáték, tájelőadás, alkalmi játéktér stb.) helyszínen egyaránt
- színházi, filmes szerepét a próbafolyamat során kialakított esztétikai formában, meghatározott játéktípusban, megfelelő intenzitással és technikai színvonalon eljátssza színházi előadás, filmfelvétel során.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása

Nem áll szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

6.1. Iskolai előképzettség: érettségi végzettség, iskolai rendszerű, nappali munkarendben tanulók esetén alapfokú iskolai végzettség

6.2. Szakmai előképzettség: -

6.3. Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges

6.4. Szakmai gyakorlat időtartama: -

6.5. Szakmai adottságok, készségek felmérése: szükséges (az előadói, színészi ismeretek elsajátításához szükséges fizikai, mentális, pszichés, intellektuális adottságok, képességek, készségek, jártasságok vizsgálata)

6.6. Gyakorlati és elméleti képzési idő aránya: gyakorlat: 70% (50%-ban színpadi, előadó-művészeti szakmai gyakorlat); elmélet: 30%

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám: (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege.)

7.1. Minimális óraszám iskolai rendszeren kívüli képzésben: 960 óra

7.2. Maximális óraszám iskolai rendszeren kívüli képzésben: 1440 óra

7.3. Iskolai rendszerű képzésben: a szakmai kerettanterv szerinti óraszám

8. A szakmai követelmények leírása

o Minimális óraszám: 18

o Maximális óraszám: 24

8.1.

Programkövetelmény-modul neve: Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken

Programkövetelmény-modul sorszám: 1

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

Képzési forma: Csoportos

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Megismeri a színházi üzem veszélyforrásait, veszély-helyzeteit, azok elhárításának módszertanát és eszközeit	Képes felismerni a színházi üzem veszélyhelyzeteit, alkalmazni azok elhárításának módszertanát és eszközeit	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat a helyi sajátosságok figyelembe vételével.	Önállóan képes munkáját végezni, összetett feladatokat szoros irányítás nélkül is megoldani képes
Érti, ismeri a színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásait	Eligazodik a színpadi tevékenység balesetvédelmi feltételrendszerében	A munkavégzés során szem előtt tartja a baleset-mentes munkavégzés feltételrendszerének elvárásait	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat megoldja

Ismeri színházi üzem ki-szolgáló területeinek veszélyforrásait, helyzeteit, balesetvédelmi előírásait	Képes felismerni a szín-házi üzem kiszolgáló területeinek veszélyhelyzeteit, alkalmazni azok elhárításának módszertanát és eszközeit	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat a helyi sajátosságok figyelembe vételével.	Önállóan képes munkáját végezni, általánossá válik a színházi, filmes közösség visszajelzéseiből alkotott felelősségvállalás, a magasabb szintű munkavégzés érdekében
---	--	--	---

8.2.

Programkövetelmény-modul neve: Színpadi és filmszínészi alakítás

Programkövetelmény-modul sorszáma: 2

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

o Minimális óraszám: 942

o Maximális óraszám: 1416

Képzési forma: Csoportos

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Megismeri a színpadi és filmes színészi tevékenységhez szükséges előadói technikai eszközöket	Képes kialakítani és fejleszteni a színpadi és filmes színészi tevékenységhez szükséges előadói technikai adottságokat és ismereteket, koncentráció és kontrolláló képességeket	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Érti, ismeri a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozási technikáit, a dráma-részletek értő és színvonalas megjelenítésének módszertanát, a színpad és a film szerepépítési technikáit	Képes színészi helyzetgyakorlatok improvizálására, a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozására, dráma-részletek értő és színvonalas megjelenítésére, színpadi kapcsolat teremtésére, a színpadi szerep megformálására, a színpad és a film szerepépítési technikáinak önálló alkalmazására	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Ismeri a szövegértelmezési, elemzési stratégiákat, azok alkalmazásának módszer-tanát	Képes szépirodalmi verses, prózai és párbeszédés formájú szövegek tagolt, árnyalt és kifejező előadásának technikai megvalósítására	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Ismeri a beszédelemzési módszereket, a beszéd-technikai fejlesztés, javítás technikáit	Képes a beszédelemzési módszerek, fejlesztő, javító, szinten tartó gyakorlatok alkalmazására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért	Önállóan képes munkáját végezni
Átlátja, a különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmának kifejezését	Képes különböző szerkezetű, stílusú, műfajú érzelmi, gondolati tartalmának kifejezésére	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett

			feladatokat próbavezető irányításával megoldani képes
Pontos szakmai ismeretekkel rendelkezik a színpadi éneklés technikai alapjairól, a különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, sanzon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságairól	Képes a különböző hangulatú, műfajú dalok műfaji sajátosságainak megfelelő énektechnikák alkalmazására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért, az előadás-egészben történő megjelenítéséért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Átlátja és ismeri a színpadi kifejezéshez szükséges testhasználat kialakításának technikáit, az alkalmazott koreográfiák elsajátításának módszertanát, a balett-tánc, jazz-balett, néptánc mozgásformáinak és stílusainak alapelemeit	Képes a fizikai kondíció, állóképesség fejlesztésére, a test részeinek, izomzatának tudatosítás és kontrollált irányítására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért, az előadás-egészben történő megjelenítéséért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani
Átlátja a színház és film-művészet, valamint dráma-irodalom jelentős korszakait, ismeri jelentős drámai alkotásait	Képes alkotó módon felhasználni elméleti ismereteit, a szöveg-, helyzet- és szerepelemzési módszereket	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A Színész II. Színházi- és filmszínész a művészet, a kultúra, a közművelődés intézményrendszerében, intézményeiben, előadó-művészeti produkciókban, színházi, filmes, televíziós, média területeken és felületeken széles körben alkalmazható szakember.

Előadó-művészeti szaktudása és képességei révén alkalmas a helyi, valamint szélesebb közösségek, közönség és befogadói rétegek kulturális identitásának, hagyományainak, esztétikai érzékének fejlesztésére, ismereteinek gyarapítására, művészeti, szórakoztató ipari, valamint didaktikai és pedagógiai feladatok színvonalas ellátásával, a társadalmi kulturális igények felkészült szolgálatára.

Tevékenysége elsősorban a helyi társadalom művészeti, közművelődési intézményrendszerében jelenik meg, erősítve e közösségek szociális viszonyhálózatának kialakulását, fejlődését, együttműködésük eredményes megvalósulását.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása

10.1. Személyi feltételek: Az egyes vizsgatevékenységek lebonyolításában a hatályos köznevelésről, illetve a szakképzésről szóló törvények előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túlmenően a képesítő vizsgán alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

- Felsőfokú szakirányú (színházművészeti szakember, illetve művész) végzettség
- Felsőfokú végzettség és közoktatásvezetői szakirányú végzettség

10.2. Tárgyi feltételek:

- Professzionális scenikai feltételrendszerrel rendelkező színpadi játéktér
- Szóbeli vizsgára alkalmas terem
- Számítógépes munkaállomás, nyomtató
- Internet-kapcsolat

10.3. Vizsgatevékenységek részletes leírása

Megnevezése	Időtartama	Egyes vizsgatételek és feladatok bemutatása	A mérés módszere	Az értékelés szempontjai	Súlyozása százalékos arányban kifejezve a vizsga egészének értékelésében	Egyéb követelmények
Gyakorlati vizsgatevékenység: Színpadi alakítás	min. 60 perc (a vizsgaelőadás teljes játékidője)	Szerepfeladat végrehajtása (a felkészülési időszak kezdetekor kijelölt feladat)	pontozás, maximum 100 pont	A szerepfeladat végrehajtásának, a színészi eszközrendszer működtetésének felkészültsége, a megvalósítás színvonala	70%	A vizsgaelőadásban kijelölt, dramaturgiai szempontból jelentős szerepfeladat megvalósítása
Szóbeli vizsgatevékenység: Színház és drámatörténet, műelemzés	45 perc (30 perc felkészülési idő, 15 perc válaszadási idő)	Szóbeli vizsgatevékenység, tételsor alapján	pontozás, maximum 100 pont	A tételben meghatározott művelődés-, színház és drámatörténet ismeretek alkalmazása, az elemzőkészség, valamint a szakszerű és hatékony kommunikáció színvonala.	30%	

10.4. A képesítő vizsga egészének értékelése:

A képesítő vizsga egyes vizsgatevékenységeihez rendelt vizsgafeladatok érdemjegye az elért %-os teljesítmények alapján:

81 - 100% jeles (5)

71 - 80% jó (4)

61 - 70% közepes (3)

51 - 60% elégséges (2)

0 - 50% elégtelen (1)

Ha minden vizsgafeladat eredményes, úgy a képesítő vizsga osztályzatát a vizsgafeladatonként elért érdemjegyek vizsgafeladat értékelési arányával súlyozott átlaga alapján kerekítve, az általános szabályok szerint kell meghatározni.

Sikertelen a képesítő vizsga, ha annak bármelyik vizsgatevékenységéhez rendelt vizsgafeladatának érdemjegye elégtelen (1).

Javítóvizsga esetén csak az elégtelenre, illetve pótlóvizsga esetén csak az igazoltan nem teljesített vizsgatevékenység ismétlése szükséges.

A képesítő vizsga gyakorlati vizsgatevékenységének elégtelen értékelése esetén javító vizsga egy év múltán tehető.

Iskolarendszeren kívüli vizsgáztatás esetén a gyakorlati vizsga időpontja a színházi előadást bemutató színház műsorrendje szerint alakul.

10.5. A képesítő vizsga menetének leírása:

10.5.1. A vizsgára bocsátás feltétele

Az iskolai rendszerű képzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak sikeres megvalósítása a szorgalmi időszak végéig.

A képzési programban előírt színpadi, előadói gyakorlat (2 év, illetve a gyakorlati képzési idő 50 %-ának megfelelő) teljesítéséről szóló igazolás

Az iskolarendszeren kívüli képzésben valamennyi modulzáró vizsga eredményes letétele, illetve képzési tanúsítvány

A képzési programban előírt színpadi gyakorlat (legalább 2 év) teljesítéséről szóló igazolás
Színpadi-, filmszínészi tevékenységgel kapcsolatos referencia, ajánlás (igazgató, rendező) bemutatása

A modulzáró vizsga gyakorlati vizsgatevékenysége alóli felmentés feltétele: legalább két éves – a hatályos rendeletben nemzeti vagy kiemelt színházi szervezetként besorolt intézményben teljesített – szakmai gyakorlat során eljátszott több szerep igazolása

10.5.2. Írásbeli vizsgatevékenység: -

10.5.3. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: Színpadi szerep repertoáron szereplő színpadi előadásban vagy nyilvános vizsgaelőadásban, professzionális színpadi feltételrendszerben történő megformálása

A vizsgafeladat időtartama: min. 60 perc (a vizsga-előadás teljes játékideje)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 70%

10.5.4. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: A dráma- és színháztörténeti, művelődéstörténeti filmtörténeti és mű-elemző, dramaturgiai ismeretek bemutatása a kötelező és ajánlott szakirodalom, valamint a tételsorban szereplő vizsgakérdések alapján

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (30 perc felkészülési idő, 15 perc válaszadási idő)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

10.6. A képesítő vizsgán használható segédeszközök és használatuk részletes szabályai:

A képesítő vizsga gyakorlati vizsgatevékenységén a szerepfeladat megvalósításához szükséges eszközök, kellékek, jelmezek szakszerű használata a vizsgafeladat része, a szóbeli vizsgatevékenység során egyéb segédeszköz nem használható.

11, SZAKMAI PROGRAM**A 4 0215 07 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ****SZÍNÉSZ II. SZAKKÉPESÍTÉS SZÍNHÁZI- ÉS FILMSZÍNÉSZ SZAKIRÁNYHOZ****I. A szakképesítés alapadatai**

A szakképesítés azonosító száma: 4 0215 07

A szakképesítés megnevezése: Színész II.

Szakirány megnevezése: **Színházi- és filmszínész**

Tanulmányi terület: Művészet

Iskolai rendszerű képzés esetében az évfolyamok száma: 2 év

II. Óraszámok két évfolyamos szakgimnáziumi képzésben 1/13-2/14. évfolyamra

1/13. évfolyam	2/14. évfolyam	Összóraszám
1116	961	2077

III. A Színész II. szakképesítés Színházi- és filmszínész szakirány modulja, tantárgyai, témakörei

Munkavédelem színházi munkaterületeken	
<i>Tantárgyak megnevezése</i>	<i>Témakörök</i>
Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken	A színházi üzem veszélyforrásai veszélyhelyzetei, azok elhárítása
	A színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásai
	A színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásai, helyzetei, balesetvédelmi előírásai
Színpadi és filmszínészi alakítás	
Színészmesterség gyakorlata	Szöveg nélküli és szöveges helyzetgyakorlatok, etűdök
	Zenés helyzetgyakorlatok, etűdök
	Különböző hangulatú, egyszerű szerkezetű jelenetek előadása színdarabokból
	Kötött szövegű, verses drámarészletek előadása, színpadi stilizáció
	Lélektani ábrázolás megjelenítése különböző stílusú drámarészletek előadásával

	Filmszínészi játék
Vers- és prózamondás gyakorlata	Egyszerű szerkezetű, hangulat- és tájfestő lírai és prózai művek elemzése és előadása
	Összetett szerkezetű, különböző verselésű lírai művek elemzése és előadása
	Párbeszédés szerkezetű és prózai szövegek előadása
	Nép- és műballadák előadása
	Modern lírai és prózai művek elemzése és előadása
	Drámai szövegek, monológok előadása
Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok
	A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság
	Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok
	Ritmus-, tempógyakorlatok
	A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatai
	Nonverbális kifejező eszközök
Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata	Légzéstechnika
	Hangadás, skála-gyakorlatok
	Népdalok, népdalfeldolgozások, virágénekek előadása
	Sanzonok, táncdalok, duettek előadása
	Dramatikus szerkezetű szonok, kuplék előadása
	Musicalrészletek előadása
Színpadi mozgás gyakorlata	Színpadi mozgás-tréning, koordinációs gyakorlatok
	Testtudat kialakítását célzó technikák
	Tánctechnikai tréningek (balett-, jazz tánc)
	Kontakt-technikák
	Pantomim
	Néptánc
Színház-, film-, drámaelmélet és történet	Irodalmi műelemzés, poétikai és dramaturgiai ismeretek
	Művelődéstörténeti és művészettörténeti korszakok
	Jelmez-, viselet-, és divattörténet
	A színház- és a filmművészet elmélete, esztétikája
	Egyetemes színháztörténet
	Magyar színháztörténet
	Egyetemes drámatörténet
	Magyar drámatörténet
A színművészet etikai, pszichológiai vonatkozásai	

	Egyetemes és magyar filmtörténet
	Zenés színház elmélete és története
	Vizuális kultúra
	Mozgóképkultúra- és médiaismeret

A

**Munkavédelem színházi munkaterületeken
megnevezésű**

programkövetelmény-modul

tantárgyai, témakörei

A Munkavédelem színházi munkaterületeken megnevezésű programkövetelmény-modulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken
FELADATOK	
Betartja a színház, a színpad és a raktározási területek üzemszerű működésének szabályait	x
Betartja a színházi tevékenységhez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi szabályokat	x
Betartja a színházi tevékenységhez kapcsolódó biztonságtechnikai-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat	x
Betartja a színpadi, pódiumi eszközök, kellékek, bábok mozgásával kapcsolatos balesetvédelmi szabályokat	x
Ellátja a színpadi eszközök mozgásával okozott balesetekhez kapcsolódó alapvető elsősegély-nyújtási feladatokat	x
SZAKMAI ISMERETEK	
A színházépület berendezéseinek üzemszerű működésére vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások	x
A színpadi munkára vonatkozó általános munkavégzési előírások	x
A színpadtérre, zenekari árokra vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A kiszolgáló és üzemi helyiségekre (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek) vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A közönségforgalmi terekre és útvonalakra, valamint a nézőtérre vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások	x
A világítási- és villamos berendezésekre vonatkozó biztonságtechnikai előírások	x
A színházi munkával összefüggő veszélyes tevékenységek munkavédelmi előírásai	x
Alsó- és színpadszínti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelésére, használatára vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A felsőgépezet kezelésére, működtetésére vonatkozó balesetvédelmi előírások	x
A díszletépítés, -bontás; próbák, előadások és gyorsváltások munka-, baleset-, és tűzvédelmi előírásai	x
Szűrő-, vágó- és lőfegyver kezelésére és tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírások	x
Pirotechnikai tevékenység, egyéb tűzveszélyes cselekmény tűzvédelme	x
Artista és kaszkadőr tevékenység balesetvédelmi előírásai	x

A színpadi díszletelemek kellékek, bútorok szerelésével, bontásával, valamint használatával kapcsolatos munkavédelmi előírások	x
Az anyag- és kellékmozgatás, -szállítás biztonsági előírásai	x
Elsősegély-nyújtási alapismeretek	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK	
A munkabiztonság szakmai nyelvezetének, fogalmainak értelmezése	x
A munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata	x
A munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek értelmezése	x
Alapvető elsősegély-nyújtási cselekvések	x

36. Munkavédelmi ismeretek színházi munkaterületeken tantárgy

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

36.1. A tantárgy tanításának célja

Felkészítés munka- és balesetvédelmi szempontból a színházi üzem veszélyforrásainak felismerésére, elkerülésére, veszély esetén a megfelelő és elvárhatóan szakszerű viselkedésre, cselekvésre.

A tárgy tanításának célja továbbá, feltárni a színházi üzem működésének sajátosságait, az egyes üzemterületek önálló és összefüggő működésének veszélyforrást jelentő körülményeit, a színházi intézmény biztonságtechnikai feltételrendszerét.

Bemutatni az előadó-művészeti tevékenység munka-, baleset-, tűz és környezetvédelmi előírásait, a veszélyhelyzetek kiküszöbölésének alapismereteit.

36.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy kapcsolódik az általános munkavédelmi alapismeretek tantárgyhoz. A színházi üzem sajátos veszélyforrásait tárja fel.

36.3. Témakörök

36.3.1. *A színházi üzem veszélyforrásai veszélyhelyzetei, azok elhárítása*

A színházi üzem működésének komplexitása, az egyes elemek (játékterek, nézőterek, közlekedők, kiszolgáló területek stb.) önálló és összefüggő működése.

Az üzemszerű működés egyes területei, helyszínei, helyiségei, berendezései, személyi és tárgyi feltételrendszere. A működés folyamatának általános biztonságtechnikai feltételrendszere, jellemzői, veszélyforrásai.

A színházi üzem, azon belül a játékterek komplex működése, a különböző egységek (díszletmozgatási berendezések, apparátus, világítástechnikai eszközök, apparátus stb.) működéséből fakadó veszélyhelyzetek, azok kiküszöbölése, elhárítása.

A világítási- és villamos berendezésekre vonatkozó biztonságtechnikai előírások.

Az előadói tevékenység általános munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi előírásainak betartása veszélyhelyzetekben.

Az előadói tevékenység biztonságtechnikai feltételrendszere, a veszélyhelyzetek kiküszöbölésének alapismeretei a színházi üzem egészére vonatkozóan.

Az alkalmazható segédeszközök használatának módja.

36.3.2. *A színpadi tevékenység balesetvédelmi előírásai*

A színpadi játéktér tárgyi környezete, berendezéseinek, gépezeteinek működésére, működtetésére vonatkozó alapismeretek.

A színpadtérre, zenekari árokra vonatkozó balesetvédelmi előírások.

Az előadói tevékenység tárgyi eszközrendszerének (díszlet, bútor, kellék) mozgásából, mozgásából fakadó veszélyhelyzetek.

A színpadi előadói tevékenység során alkalmazásra kerülő balesetvédelmi előírások.

Szűrő-, vágó- és lőfegyver kezelésére és tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírások.

Piroteknikai tevékenység, egyéb tűzveszélyes cselekmény tűzvédelme.

Artista és kaszkadőr tevékenység balesetvédelmi előírásai.

A színpadi díszletelemek kellékek, bútorok szerelésével, bontásával, valamint használatával kapcsolatos munkavédelmi előírások.

Alsó- és színpadszínti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelésére, használatára vonatkozó balesetvédelmi előírások.

36.3.3. A színházi üzem kiszolgáló területeinek veszélyforrásai, helyzetei, balesetvédelmi előírásai

A színházi üzem kiszolgáló helyszínei, helységei (tárak, raktárok) eszközei. A kiszolgáló munkafolyamatok biztonságtechnikai előírásai, a munkafolyamatok során tapasztalható veszélyhelyzetek.

Az előadó tevékenység és a kiszolgáló tevékenységek érintkezési pontjai. A kiszolgáló tevékenységek biztonságtechnikai alapszabályai.

A kiszolgáló és üzemi helyiségekre (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek) vonatkozó balesetvédelmi előírások.

A közönségforgalmi terekre és útvonalakra, valamint a nézőtérre vonatkozó baleset- és tűzvédelmi előírások.

36.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

A képzés fontos eleme a szemléltetés, amelynek célszerű helyszíne a működésében megfigyelt színházi üzem, előadóművészeti környezet.

A

**Színpadi és filmszínészi alakítás
megnevezésű**

programkövetelmény-modul

tantárgyai, témakörei

A Színpadi és filmszínészi alakítás megnevezésű programkövetelmény-modulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák:

	Színészmesterség gyakorlata	Vers- és prózamondás gyakorlata	Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	Ének- és hangképzés egyéni gyakorlata	Színpadi mozgás gyakorlata	Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy műalkotások története, elemzése, esztétikája
FELADATOK						
Felkészültsége és tudása szerint maradéktalanul ellátja a rábízott színházi, filmszínészi próbafeladatokat belső (színház, stúdió) és külső (pl. vendégszínház, tájelőadás, alkalmi játéktér stb.) helyszínen egyaránt	x	x		x	x	
A kijelölt színpadi- és kamerapróbákban a próbarendnek megfelelően, alkotó módon közreműködik	x			x	x	
A kijelölt olvasópróbán a színpadi vagy filmalkotás szövegkompozíciójáról és a játéktér kereteit illetően ismereteket gyűjt						x
A kijelölt elemző, asztali próbákban értelmezi és elemzi szerepe szövegét, jeleneteinek kommunikációs helyzetét	x	x	x			x
A rendelkező próbák során a rendezői utasítások betartásával, szerepépítési technikáinak alkalmazásával szerepet alkot	x	x				x
Szöveget tanul, értelmez, szövegeit szituációba helyezi	x	x				
Artikulációs készségét, beszédtechnikáját, verbális kifejezőerejét tudatosan alkalmazva megfelelő ritmusban, értelmileg tagoltan megformálja a szerep szövegelemeit	x	x	x			
Improvizációs gyakorlatokkal, érzelmi emlékezete és fantáziája segítségével kialakítja a szerep lélektani karakterét	x					
A táncpróbákban koreográfiát tanul, rögzít					x	
Az énekpróbákban dalt tanul, rögzít				x		
A mozgáspróbákban színpadi mozgást tanul be, rögzít					x	
Kiírás szerinti ruha- és cipőpróbán vesz részt	x					
Az emléképróbák során szövegét, ének-,	x	x	x	x	x	

táncszámát, mozgását a rendezői utasítás szerint a játéktérnek megfelelő szcenikai szituációba helyezi						
Az öszpróbák során alakítását összehangolja a díszlet, a fény- és hangtechnika, a jelmez és kellék, valamint a partnerek meghatározottságaival	x	x	x	x	x	
A megformált alakítását a főpróbák során kontrollálja	x	x	x	x	x	x
A felújító- és részpróbákon, idegen helyszín esetén, bejárópróbán vesz részt	x					
A színpadi, filmszínészi alakításhoz szükséges alkotó állapotot hoz létre	x					x
Megteremti a színpadra lépés, a filmfelvétel fizikai feltételeit: bemelegít, mozgást és táncot próbál, beénekel			x	x	x	
Megteremti a színpadra lépés, filmfelvétel szellemi feltételeit: dikciót és akciót memorizál, koncentrálni	x	x				x
Jelenetét felkészülten várja, pontosan kezdi	x					
Álhajat, maszkot készít a fodrász segítségével	x					
Sminkel, arcot, testet fest	x					
Színpadi jelmezt, fellépő ruhát ölt az öltöztető segítségével	x					
Alakítását a próbafolyamat során kiértékelte esztétikai formában, meghatározott játéktípusban, és tárgyi keretek közt (díszlet, kellék) létrehozta az előadás, a filmfelvétel során	x	x	x	x	x	x
A rendezői utasítások alapján megformált alakot megfelelő intenzitással és hitelességgel megjeleníti	x	x	x	x	x	x
Kapcsolatot tart partnereivel, a színházi és filmes munkatársakkal	x					c
Rögtönzéssel áthidalja a váratlan nehézségeket	x					
Alakításával szolgálja az előadás értékalakzatának közvetítését	x					x
Kellékeit, jelmezét egyéb eszközeit a tárukba visszaszolgáltatja, lesminkel	x					
Szabadtéri, alkalmi produkciók színészi feladatait látja el	x	x	x	x	x	x
Meghallgatáson, castingon vesz részt	x	x	x	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK						
Színház- és filmelméleti alapfogalmak						x
Dramaturgiai fogalmak, műelemzési szempontok						x
A dráma- és színháztörténet jelentős						x

korszakai						
A művelődéstörténet színházművészeti vonatkozásai						X
A művészet-, jelmez- és viselettörténet jelentős korszakai, a korstílusok jellemzői						X
Az esztétika alapfogalmai						X
A filmtörténeti, filmesztétikai alapfogalmak						X
A színészyakorlat, színészmesterség módszerei, típusai	X					X
Mozgóképes színészyakorlat	X					
A művészi, előadói beszéd szabályai, a színpadi kifejezőerő fokozásának technikái		X	X			
A zenés színészmesterség eszköztárának alkalmazása	X			X	X	
A színpadi beszédtechnika szabályai, technikái, alkalmazásuk			X			
A színpadi hangképzés és daléneklés módszertana, technikája				X		
A színpadi mozgás, kontaktmozgás, gesztusnyelv					X	
A pantomim kifejezés alaptechnikái					X	
A színpadi akrobatika, a vívás alaptechnikái					X	
A színpadi tánc műfajainak, típusainak alapismeretei					X	
A balett-tánc technikájának alapismeretei					X	
Színpadtechnika, szcenika						X

37. Színészmesterség gyakorlata tantárgy 598 óra (288 óra 1/13. évf., 310 óra 2/14. évf.)

37.1. A tantárgy tanításának célja

Kialakítani és fejleszteni a színpadi és filmes színészi tevékenységhez szükséges előadói készségeket, technikai adottságokat és ismereteket, koncentráló és kontrolláló képességeket.

Feltárni a színészi alkotó tevékenység belső alapjait (önismeret, empátia, kreativitás, koncentrálóképeség), a szerepelemzési és -építési technikákat.

Képesé tenni a növendéket színészi helyzetgyakorlatok improvizálására, a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozására, drámarészletek értő és színvonalas megjelenítésére, színpadi kapcsolat teremtésére, a színpadi szerep megformálására, a színpad és a film szerepépítési technikáinak önálló alkalmazására. A színpadi alak érzéseinek, indulatainak, lelkiállapot-változásainak kifejezésére.

37.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Színészmesterség gyakorlata tantárgy alapvető didaktikai feladata a képzést lezáró komplex szakmai gyakorlati vizsgafeladat megvalósítása, ezért koordinációs szerepe van a többi gyakorlati tárgy (Vers- és prózamondás gyakorlata, Beszédtechnika csoportos és

egyéni gyakorlata, Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata, Színpadi mozgás gyakorlata) konkrét tananyagelemeinek, didaktikai célrendszerének meghatározásakor, összegző szerepe azok eredményeinek felhasználásakor. A szerepfeladatok szövegelemeinek elemzésekor, a játéktílusok kialakításakor felhasználja a Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy során elsajátítottakat.

37.3. Témakörök

37.3.1. Szöveg nélküli és szöveges helyzetgyakorlatok, etűdök

A színészi ábrázolás alapkérdései.

Relaxáció, koncentráció gyakorlatai.

Történet szerkesztése és megjelenítése

Improvizáció, improvizáció zenére vagy témára, összetett improvizációk

Szituáció megfogalmazása állóképben mozdulatsorral.

Érzetek felidézésének gyakorlatai.

Érzelmek felidézésének gyakorlatai.

Szöveges és szöveg nélküli helyzetgyakorlatok:

Helyzetgyakorlatok alkotása saját élményanyagból.

Helyzetgyakorlatok alkotása egy megadott mondat, ill. szövegtöredék szituációba helyezésével.

Konfliktus köré szerkesztett helyzetgyakorlatok alkotása.

A színpadi jelenlét, a személyiség, egy-egy adott szerep megjelenítésének kérdései.

Szöveg, gesztus összehangolása, a szó és a cselekmény egymáshoz illesztése.

Színpadi kapcsolatteremtés.

Színpadi, színészi dramaturgia, választás és cselekvés.

Váltások a színészi játékban.

Cselekvés és állapot kifejezése.

Tárgyi eszközök (kellék és bútor) használata.

Belső és külső színészi technika és felkészülés.

A helyzetgyakorlatok pontosítása, bemutatása.

37.3.2. Zenés helyzetgyakorlatok, etűdök

A kreativitás és a fantáziái szerepe a színészi alkotásban.

Naturális és stilizált játékmód.

Adott zeneművekre (rigmus, népdal, műdal) készített helyzetgyakorlatok.

Próbatechnikák.

Színpadi ritmus és tempó.

Zenei ritmus és tempó.

Hangkeltés a színpadon.

A színpadi zene típusai, azok alkalmazása.

A helyzetgyakorlatok pontosítása, bemutatása.

37.3.3. Különböző hangulatú, egyszerű szerkezetű jelenetek előadása színdarabokból

Néhány szereplős, egyszerű helyzetű, realiztikus játéktílusú jelenetek színpadra állítása (ajánlható valamely naturalista stílusú drámarészlet pl.: Barta Lajos, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, E. Albee, Ö. von Horváth, A. Miller, E. O'Neill, J. P. Sartre, A. Strindberg, T. Williams szövegei).

Az írói szövegben lévő gondolatok érzések kifejezése színészi eszközökkel.

Naturalista játéktílus, valóságosság és illusztráció.

Valószerű ábrázolásra törekvő színészpédagógiai rendszerek, módszerek (K. Sz. Sztanyiszlavszkij, M. Csehov, L. Jouvet, L. Strasberg, Várkonyi Zoltán) alapelvei.
 Színpadi jelenet dramaturgiája.
 Színpadi kapcsolatrendszerek.
 Az együttes játék kialakítása.
 Tárgyi eszközök (kellék és bútor) használata.
 Felkészülés a szerepalkotásra.
 Felkészülés az előadásra.

37.3.4. *Kötött szövegű, verses drámarészletek előadása, színpadi stilizáció*

A színpadi stilizáció.
 Stilizált szöveg és valószerű játékmód.
 Önállóság és kreativitás a próbák során.
 Színpadi jelenet dramaturgiája, jelenetek összefűzése.
 A próbafolyamat egyes szakaszaira jellemző színészi feladatok, próbatechnikák.
 A mesterségbeli alapok ismereteinek, elemeinek, technikáinak együttes alkalmazása a színházi próbafolyamat során.
 Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása kötött szövegű drámarészletek próbafolyamata és az előadása során. Pszichikai, fizikai sajátosságok, feltételek.
 A színészmesterség alapismereteinek bemutatása kötött szövegű drámarészletek segítségével.
 A színészi eszkörendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése verses drámarészletek előadása során.
 A beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztára.
 Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.
 Ajánlott szerzők: Szophoklész, Euripidész, Plautus, W. Shakespeare, Lope de Vega, Calderon de la Barca, J. P. Corneille, Racine, Molière, F. Schiller, Katona József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre.

37.3.5. *Lélektani ábrázolás megjelenítése különböző stílusú drámarészletek előadásával*

Összetett érzet és érzelem felidéző gyakorlatok.
 Az érzelmi emlékezet működtetése.
 Instrukció befogadása, értelmezése, rögzítése, végrehajtása.
 A próbafolyamat egyes szakaszaira jellemző színészi feladatok, próbatechnikák.
 Az alakítás gyakorlati és elméleti eszkörendszerének komplex felhasználása, hatáselemmé alakítása a próbafolyamat során.
 Helyzet- és improvizációs gyakorlatok a próbák során, a színpadi kapcsolatrendszer kialakítása.
 Szereptanulás.
 Szerepépítési, karakterformálási alapismeretek beépítése a szerepépítés folyamatába.
 A szerepépítés technikái.
 A színpadi előadás elkészítésének munkarendje.
 Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása a próbafolyamat és az előadások során. Pszichikai, fizikai sajátosságok, feltételek.
 A színészmesterség alapismereteinek bemutatása az előadás egyéb tényezőinek, alkotóinak (scenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között.

A beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztára.

Az ábrázolt alak külső megjelenítésének esztétikuma.

A színészi eszközszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése.

Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.

Ajánlott szerzők: W. Shakespeare, A. P. Csehov valamint Barta Lajos, Bródy Sándor, Heltai Jenő, Sarkadi Imre, E. Albee, H. Ibsen, Ö. von Horváth, F. G. Lorca, A. Miller, E. O'Neill, J. P. Sartre, A. Strindberg, T. Williams szövegei.

37.3.6. Filmszínészi játék

A színház és a filmkészítés, filmgyártás szervezeti felépítésének különbségei és működése.

A film létrehozásában közreműködő szakemberek, szakmák.

A filmforgatás fázisai, technológiája. A film esztétikai eszközszerének komplexitása.

A filmszínészi alkotás technikai jellemzői, követelményei, feladatai.

A filmfelvétel technikai sajátosságai. A filmszínészi alkotás időkeretei.

A kamera előtti játék pszichikai jellemzői.

Az alakítás kamera előtt történő megteremtésének módszerei, technikai sajátosságai.

A színészi alkotás a filmalkotás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között. A szakmai eszköz- és etikai normarendszer.

A színészi eszközszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése a kamera előtti játékban.

A film stílusának, műfajának, hangulatának, esztétikai jellegének színészi kifejezése.

37.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²)

Filmstúdió

38. Vers- és prózamondás gyakorlata tantárgy

255 óra (162 óra 1/13. évf., 93 óra 2/14. évf.)

38.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának célja szövegértelmezési, elemzési stratégiák bemutatása, fejlesztése, valamint a szépirodalmi verses, prózai és párbeszéd formájú szövegek tagolt, árnyalt és kifejező előadásának elméleti és technikai megalapozása.

38.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárggyal, alakítja és felhasználja annak szakmai tartalmait. A szövegelemek elemzésekor felhasználja Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy valamint a középiskolai oktatás Magyar nyelv és irodalom tantárgya során elsajátítottakat.

38.3. Témakörök

38.3.1. Egyszerű szerkezetű, hangulat- és tájfestő lírai és prózai művek elemzése és előadása

A szövegtartalom és a színészi kifejezés összefüggései.

Az értelmezés jelentősége.

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása az előadásanyag szöveges elemeinek feldolgozása során.

A szövegtartalom kifejezésének előadás-technikai alapismeretei.

A kifejezés beszédtechnikai ismeretei.

Gondolati ívek a szövegben.

A szöveg akusztikai formájának kialakítása.

Hangulatfestő és tájleíró líra (romantikus és a múlt századi magyar líra) egyes szám első személyben írott, a hangi adottságoknak megfelelő, magas irodalmi értékű darabjainak előadása.

Ajánlott szerzők: Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső

38.3.2. Összetett szerkezetű, különböző verselésű lírai művek elemzése és előadása

A beszédhátortatlanság, a beszédhallás, a beszédtechnika, a beszédművelés fogalmai.

Fonetika, foniatríria, fonológia, logopédia fogalmai.

Kommunikáció, lámpaláz, modorosság fogalmai.

Verselési hagyományok, formák és típusok a magyar lírában.

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Összetett szerkezetű, epikus, elbeszélő költemények elemzése és előadása.

Ajánlott szerzők: Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Nagy László valamint kortárs költők.

38.3.3. Párbeszéd szerkezetű és prózai szövegek előadása

Dramai, verses, prózai szövegek elemzése, értelmezése, rögzítése.

Különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezése a színpadi beszéd eszközrendszerével.

Helyzet-, szöveg-, szerepelemzési technikák alkalmazása az alakítás szövegelemeinek előadásában.

A beszédtechnikai ismeretek alkalmazása a színpadi beszéd kialakításában.

Árnyalt stílusú, humoros prózai művek előadása. Ajánlott szövegek: Nagy Lajos (Képtelen természetrajz) Karinthy Frigyes (Karcolatok, Humoreszkek, Tanár Úr kérem c. kötet egyes darabjai, Mark Twain: Ádám és Éva naplója).

Árnyalt stílusú, egyszerű dramaturgiájú jelenetek előadása. Ajánlott szerzők: Bródy Sándor, Barta Lajos, Móricz Zsigmond, Németh László, Heltai Jenő, Molnár Ferenc, Szép Ernő, Tamási Áron valamint kortárs szerzők

38.3.4. Nép- és műballadák előadása

Népi és műballadák feldolgozása.

Elbeszélő és párbeszéd szövegtípusok előadása.

A romantikus műballada típusai, alkotói.

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Székely népballadák

Arany János balladái (pl. Ráchel siralma, Vörös Rébék, Tengeri hántás, Tetemrehívás, Hídavatás, Ágnes asszony, V. László, Zách Klára).

38.3.5. Modern lírai és prózai művek elemzése és előadása

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása a modern lírai és prózai szövegek feldolgozása során.

Az elmúlt fél évszázad jellemző verstípusai, nyelvi gondolkodása.

Modern lírai alkotások elemzése, akusztikus megfogalmazása (kortárs magyar líra)

A központozás akusztikus megjelenítése.

Az írásjelek szerepe az előadás akusztikus megformálásában.

Típushibák a színpadi megszólaláskor.

A pódium esztétikája.

Különböző verstípusok előadása.

A kortárs - vallomások tematikájú - irodalom szövegtartalmainak kifejezése.

38.3.6. Drámai szövegek, monológok előadása

A szöveg rögzítésének módszerei.

Tagolás és váltások a színpadi beszédben.

A monológ felépítése.

Párbeszéd színpadi előadása.

Az irodalmi nyelv törvényszerűségeit követő élőbeszéd alkotása.

A különböző korok jellegzetes beszédstílusainak alkalmazása.

Drámai szövegek, beszédigényes, vallomások tematikájú jelenetek, monológok előadása.

Ajánlott szerzők: Katona József, Madách Imre, Vörösmarty Mihály, B. Brecht, A. P. Csehov, Ny. Gogol, M.Gorkij, G. Hauptmann, H. Ibsen, W. Shakespeare, G.B. Shaw, A. Strindberg, valamint kortárs szerzők.

38.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

39. Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy

149 óra (1/13. és 2/14. évf. összóraszama)

39.1. A tantárgy tanításának célja

Beszédelemzési módszerek, fejlesztő, javító, szinten tartó gyakorlatok ismertetése. A hallási figyelem, és a beszédszervek tudatos használatának kialakítása, fejlesztése. A légzés, lazítás, koncentráció gyakorlatainak bemutatása, elsajátítása.

A tantárgy tanításának célja továbbá elmélyíteni a színpadi középhang kialakításának és helyes használatának ismereteit. Bemutatni a hangzó- és artikulációs gyakorlatokat, a hangerő- és hangszíngyakorlatokat, a főbb kifejező eszközök: beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, szünet alkalmazását, a hangsúlyszabályokat és hanglejtés kifejező használatát.

Elősegíteni a különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezését.

39.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy a képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színészmesterség gyakorlata, valamint Vers- és prózamondás gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósulását. A szövegelemek elemzésekor felhasználja a Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy során elsajátítottakat.

39.3. Témakörök

39.3.1. Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok

A beszédről.

A hallás.

Beszédképzés, anatómiai alapismeretek.

Lazító gyakorlatok:

testrészenkénti lazítás,

teljes ellazítás,

a légzés megfigyelése, tanulmányozása relaxálás közben, lazítás fekvé, ülve, állva, tónusszabályozó gyakorlatok (feszítés, lazítás) az egész testen majd testtájanként,

lazítás a beszédtechnikai gyakorlatok végzése közben,

a test tónusállapotának kontrollálása és szabályozása beszédgyakorlatok közben, belső relaxálás.

A légzőszervek, a légzés.

A beszédlégzés tudatosítása gyakorlatok során.

Légzőgyakorlatok:

az élettani és a beszédlégzés különbségei,

rekeszlégzés,

légzőgyakorlatok mechanikusan mondható szövegekkel,

légzőgyakorlatok népdalokkal, gyermekversekkel,

tudatos tagolás a légzéssel a produktív és a reprodukív beszédben,

információ átadása a különböző légzésmódokban.

39.3.2. A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság

A hangadás.

Hanggyakorlatok:

a mellkasi és a szükséges szájteri rezonancia megerősítése m hanggal,

rezonancia gyakorlatok magánhangzókkal,

a kemény és a lágy hangindítás gyakorlatai,

a középhang beállítása és megerősítése,

hangringató gyakorlatok a főleges izomfeszültségek oldására,

szöveges hanggyakorlatok (gyermekversek, mondókák).

A hang magasságának változtatása (skalázás), a középhangsáv szélesítése.

Hangerőgyakorlatok a suttogástól az erőlködés mentes fokozásig.

Hangszíngyakorlatok, a kemény és a lágy hangvétel.

Hangadási módok megfigyelése: az elől szóló középhang megerősítése.

Változatok a hangadásban (hátról szóló, préselt, öblösített, levegős és fejhang).

Szöveges hangerőgyakorlatok, a fokozás és csillapítás, szöveges hangmagasság gyakorlatok, a középhangsáv szélesítése a magas és a mély hangok felé.).

Szöveges középhang gyakorlatok: erőteljes hangvétel, lágy hangvétel, szöveges hangmagasság gyakorlatok,

szöveges dinamikai gyakorlatok,

összetett gyakorlatok a fokozás, váltás, a hangszín és a hanglejtés tudatos alkalmazására

39.3.3. Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok

Az artikuláció;
szöveg nélküli gyakorlatok (ciklikus hangsorok) a beszédszervek mozgásának ügyesítésére:
magánhangzó gyakorlatok,
mássalhangzó gyakorlatok,
artikulációs módok tanulmányozása,
szöveges magánhangzó gyakorlatok,
pergetett szövegmondás hibátlan artikulációval,
szöveges gyakorlatok mozgás, fizikai terhelés közben,
szöveges gyakorlatok megosztott figyelemmel,
a hibátlan artikulációjú pergetett szövegmondás begyakorlása,
a suttogó beszéd intenzitásának növelése szöveges gyakorlatokban,
a kiejtés változatai a főbb tájszólásokban.

39.3.4. Ritmus-, tempógyakorlatok

A szótagok időtartamának meghatározása.
Ritmus, tempó:
ritmusgyakorlatok,
csoportos ritmusgyakorlatok (kórus).

39.3.5. A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatai

A hangsúlyozás alapismeretei.
Hangszínek, hangváltások kimunkálása.
A kifejező, helyes
hanglejtés,
hangsúly,
hangszín kialakításának gyakorlatai.
Hangsúly a szavakban, szókapcsolatokban, hangsúlyváltozatok.
A hanglejtés változatai azonos szólámon, szövegen belül.

39.3.6. Nonverbális kifejező eszközök

Tekintetjátékok:
beszédgyakorlatok tekintettartással,
vonzás és taszítás a tekintetben,
utasítások tekintettel.
Grimaszjátékok:
egymás utánzása,
grimaszok leolvasása, értelmezése,
Járás, testtartás, gesztusok megfigyelése és utánzása,
Egymás artikulációjának leolvasása, szinkronizálása.
Helyzetgyakorlatok a technikai gyakorlatok szövegeivel.
Helyzetgyakorlatok értelmetlen szöveggel.

39.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²).
Tükrös tanterem, megfelelő akusztikai adottságokkal.

40. Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata tantárgy
165 óra (90 óra 1/13. évf., 75 óra 2/14. évf.)

40.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi éneklés technikai alapjainak bemutatása. Légzéstechnikai, hangképzési, fiziológiai alapismeretek elsajátítása. A beéneklés, skálázás technikájának elsajátítása. Alapfokú zeneelméleti ismeretek, kottaolvasás, zenei szakkifejezések (tempó, dinamika) feltárása.

A különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, sanzon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságainak, előadási technikáinak megfigyelése, elemzése, reprodukálása.

40.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy épít a közoktatás korábbi szakaszaiban az Ének tantárgy során elsajátított ismeretekre. A 14. osztály során javasoltan együttműködik a Színészmesterség, valamint a Vers és prózamondás tantárgyakkal

40.3. Témakörök

40.3.1. Légzéstechnika

Az éneklés anatómiája, Az éneklés során szerepet játszó szervek és izomcsoportok.

A helyes légzéstechnika elmélete, a szabályos levegővétel.

A növendékek hibáinak felismertetése, tudatosítása.

Légző gyakorlatok tanulása, tudatosítás után folyamatosan ismételt gyakorlása.

40.3.2. Hangadás, skála-gyakorlatok

A hangképzés elmélete.

Hangképzés a gyakorlatban.

Skála-gyakorlatok.

Zöngégyakorlatok.

Vokálisra nyitás gyakorlatai.

Futó skálák gyakorlatai.

Hosszabb futó-skálák gyakorlatai.

Rezonáns érzet erősítése.

Tartott hangok, levegőbeosztás gyakorlása.

Staccato gyakorlatok.

Magasságok automatizálása felülről indított skálával.

40.3.3. Népdalok, népdalfeldolgozások, virágénekek előadása

Skálától a daléneklésig.

Népdalok, népdalfeldolgozások előadása.

Zongorakísérettel ellátott virágénekek, gyermekdalok előadása.

Néhány - képességnek megfelelő nehézségű - dal kiválasztása közös feldolgozása.

Ajánlott zenei anyag: Ádám Jenő: A dal mesterei I-II. kötet.

Kerényi György: Énekiskola II. kötet dalaiból.

40.3.4. Sanzonok, táncdalok, duettek előadása

Érzelmek kifejezése.

A színpadi kapcsolat.

Sanzonok műfaji, technikai jellegzetességei.

Táncdalok műfaji, technikai jellegzetességei.

Könnyebb operettek (ajánlott szerzők: Eisemann Mihály, Zerkovitz Béla, Ábrahám Pál, Kálmán Imre) műfaji, technikai jellegzetességei.

40.3.5. Dramatikus szerkezetű szonok, kuplák előadása

A színpadi éneklés.

A hang- és énektechnikai ismeretek alkalmazása különböző hangulatú és műfajú dalok, kuplák, szonok, énekelt versek, dalmű részletek előadásában.

A dramatikus dalműfajok rövid áttekintése, híres előadói, zenehallgatás, esetleg videofelvétel megtekintése.

A kuplé.

Megzenésített vers: szon.

Ajánlott zenei anyagok: pl. „Szalonspicc-album” (kuplák), „Darvas-album, Ruttkai-album, Domján-album (szonok)”.

Az előadói készség alkalmazása énekes előadásmód során.

40.3.6. Musicalrészletek előadása

A zenés színészmesterség alapismeretei és párhuzamos alkalmazása.

Hangtechnikailag igényes dalok pl. francia szonok, amerikai örökzöldek, könnyebb musical részletek előadása.

Dramaturgiailag és hangtechnikai szempontból összetettebb musical részletek előadása

40.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Énekszoba zongorával.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

41. Színpadi mozgás gyakorlata tantárgy

237 óra (144 óra 1/13. évf., 93 óra 2/14. évf.)

41.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi jelenléthez, alkotáshoz szükséges test-tudat kialakítása. A fizikai kondíció, állóképesség fejlesztése. A test részeinek, izomzatának tudatosítása és kontrollált irányítása. A feszítés, lazítás technikáinak elsajátítása. A színpadi kifejezéshez szükséges test-használat kialakítása. Az izomzat differenciálása és differenciált használata.

Színpadi kontakt-mozgás alaptechnikáinak elsajátítása.

Alkalmazott koreográfiák, megfigyelése, rögzítése, reprodukálása.

Balet-tánc, jazz-ballet, néptánc mozgásformák és stílusok alapelemeinek bemutatása.

A testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszköztársa, alkalmazásának alapismeretei.

A test- és arcjáték szerepének kiemelése a karakterábrázolásban, a jellemvonások színpadi megjelenítésében.

Célja továbbá, megismertetni, a test részeinek mozgáslehetőségeit, a különböző korok és stílusok mozgásjellemzőit, magatartásait, a néptánc jelentőségét kultúránkban, a mozgás jellemábrázoló karakterjegyeit. Ösztönözni az egyéni mozgásstílus kialakítására, az improvizációs készség kibontására.

Kialakítani a színészi tevékenységhez szükséges önfegyelmet, a rendszeres mozgás igényét.

41.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy épít a közoktatás korábbi szakaszaiban a Testnevelés, Tánc és dráma tantárgyak során elsajátított ismeretekre. A 14. osztály során javasoltan együttműködik a Színészmesterség, valamint a Vers és prózamondás tantárgyakkal.

41.3. Témakörök

41.3.1. Színpadi mozgás-tréning, koordinációs gyakorlatok

A színpadi jelenléthez, alkotáshoz szükséges test-tudat, test-használat, kondíció, kialakítása. Kontakt és koreografikus alapelemek.

Az izomzat differenciált használata. A színpadi figura mozgásrendszerének (a testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközei) kialakítása.

A színpadi alkotás tánclemeinek megalkotásához szükséges mozgáskoordinációs képesség, állóképesség és kondíció kialakítása.

41.3.2. Testtudat kialakítását célzó technikák

A testtudat fogalma.

A test és tudat egységét, a belső világot megismerő tréningek, technikák, rendszerek.

Az ideokinesis.

Az Alexander-technika.

A SkinnerReleasing – technika.

A Pilates-módszer.

A jóga.

41.3.3. Tánctechnikai tréningek (balett-, jazz tánc)

Balett-tréning program kialakítása és folyamatos működtetése.

Testrészek megismerése, izolációja, mozgáshasználata.

Testtartás.

Lábhelyzetek – karpozíciók.

Írányok – térbeosztás.

Ugrások.

Forgások.

Rúdgyakorlatok.

A gyakorlatok használata, tréning.

Jazz-tánc.

Izolációs alapgyakorlatok.

Tréning összeállítás.

Klasszikus amerikai jazz elemek.

41.3.4. Kontakt-technikák

Mozgásirányok, ritmusok változtatása.

Dinamikus mozgássorok összehangolt végzése.

Akrobatikus színpadi mozgások kivitelezése.

Színpadi vívás és kézítása megjelenítése.

A különböző mozgástechnikai elemek gördülékeny, s az adott elvárásoknak megfelelő reprodukálása.

41.3.5. Pantomim

Színpadi test- és arcjáték.

A színpadi kifejezéshez szükséges test-használat kialakítása. Az izomzat differenciálása és differenciált használata.

A testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszköztárája, alkalmazásának alapismeretei.

A test- és arcjáték szerepe a karakterábrázolásban, a jellemvonások színpadi megjelenítésében.

A gesztusnyelv alapismeretei.

Karakterek és karakterváltások ábrázolása non verbális eszközökkel.

Színpadi etűdök és helyzetgyakorlatok megjelenítése a gesztusnyelv eszköztárájának alkalmazásával.

Stilizált mozgásformák megjelenítése.

Különböző élőlények és élettelen tárgyak, valamint tereptárgyak pantomimikus megjelenítése.

Színpadi botlások, esések, zuhanások, kézitusák stilizált megjelenítése.

41.3.6. Néptánc

A néptánc szerepe, jelentősége a magyar kultúrában.

A néptánc területi felosztása, típusai.

A magyar néptánc, ugrós tánc típusainak alapmotívumai.

Néptánc mozgásformák, fajták és stílusok alapismereteinek elsajátítása és alkalmazása.

A különböző néptánc dialektusok jellemzői.

41.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem.

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek.

Baletterem, színházterem

42. Színház-, film-, drámaelmélet és történet tantárgy

522 óra (306 óra 1/13. évf., 216 óra 2/14. évf.)

42.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy ismertesse a növendékek előtt a színház és filmművészet, valamint drámairodalom jelentős korszakait megjelenítő műalkotásokat, azok elemzéséhez, feldolgozásához szükséges szempont- és eszköztárája alakítson ki. A kiemelkedő művészi alkotások vizsgálatán keresztül bemutassa a műelemzéshez szükséges alapfogalmakat és ezek alkalmazásainak technikáit. Jellemezzen szöveg-, helyzet- és szerepelemzési módszereket, amelyek felhasználása segítséget nyújthat a hiteles színészi alkotás létrehozásához.

42.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A tantárgy támaszkodik a közoktatás közismeretei tárgyainak (Magyar nyelv és irodalom, Történelem) tananyagáira. Feladata, hogy felkészítse a növendékeket a szakmai elméleti szóbeli vizsgafeladat teljesítésére, valamint elemzési szempontrendszerrel, tárgyi ismeretekkel segítse a Színészmesterség gyakorlata, valamint a Vers és prózamondás gyakorlata tantárgyak vizsgafeladatainak sikeres megvalósulását.

42.3. Témakörök

42.3.1. Irodalmi műelemzés, poétikai és dramaturgiai ismeretek

A metaforikus nyelvi kifejezés, a kötött ritmusú szövegforma feldolgozásának módszertana.

Rímképletek, kötött és szabad versformák jellemzői, elemzési technikái.

A XX. századi és a kortárs líra főbb irányzatai, típusai. A kortárs vers nyelvi jellemzői, képkalkotása, elemzési technikái.

A prózai művek elemzési technikái, stratégiája. A kompozíció, a valóság, az értékek, a nyelvi megformáltság síkjainak elemzése. A szövegritmus, a szövegszerkezet és a szövegkohézió kérdései.

A XX. századi és a kortárs próza stilisztikai, tematikai, műfaji jellemzői, elemzési technikái.

A dráma és a filmforgatókönyv szövegtípusai, szövegek műfaji sokszínűsége. A szövegek szerkezeti jellemzői, elemei, feldolgozásuk módszerei, kategóriái.

Poétikai, irodalomelméleti alapismeretek.

A drámai kompozíció elemei, sajátosságai. Drámaelméleti alapfogalmak (expoziáció, alapszituáció, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet).

Drámamodellek (konfliktusos, középpontos, kétszintes) jellemzői. A drámai műfajok szerkezetének közös és eltérő elemei.

A drámai szövegek, helyzetek, karakterek elemzésének módszerei, szakaszai, eszközei.

Az átfogó cselekmény elemzése, a szerep dramaturgiai helyzetének és funkciójának kijelölése.

A drámai dialógus szövegének sajátosságai, elemzésének technikái.

A dramaturgiai fogalmak használata, a dramaturgiai eszközök (késleltetés, előre jelzés, ellenpontosítás stb.) felismerése és beépítése a szerepalkotás folyamatába.

A jelentős drámai irodalmi művek, forgatókönyvek elemzése.

Színházi előadások, játékfilmek elemzése.

42.3.2. Művelődéstörténeti és művészettörténeti korszakok

Az előadás szövegének művelődéstörténeti, társadalom- és eszmetörténeti, irodalomtörténeti beágyazottsága.

Az egyetemes művelődéstörténet jelentős korszakai, szemléleti, eszmei, társadalomtörténeti jellemzői:

az őskori és a folyami kultúrák,

a görög és római kultúrák,

a középkor,

a reneszánsz és humanizmus,

a reformáció és ellenreformáció,

a felvilágosodás,

a klasszicizmus,

az európai és a magyar romantika korának kultúrája,

a magyar reformkor és a századforduló művelődési folyamatai,

az európai avantgárd irányzatait és hatása a magyar művészeti életre,

a két világháború közötti magyar művelődési élet jellegzetességei,

az 1945 utáni és a jelenkori kulturális folyamatok.

A korstílusok esztétikai jellemzői, hatásuk a színházművészetre.

A XX. századi színházművészet társadalom- és kultúrtörténeti beágyazottsága.

A színpadi korszakok, műfajok, típusok művészettörténeti beágyazottsága.

A főbb művészettörténeti korszakok jellemzői, emblemikus alkotói, művei

A művészettörténeti stíluskorszakok hatása a színházművészet eszközrendszerére (szcenika, díszlet, zene, jelmez stb.) a művészeti ág története során.

42.3.3. Jelmez-, viselet-, és divattörténet

A viselet- és divattörténet jelentős korszakai.

A viselet és a jelmez összefüggései.

A színpadi jelmez esztétikai hatása, jelmeztörténeti stíluskorszakok, irányzatok.

A jelmez a színpadi ruha szerepe a színészi alakítás eszköztárában.

A jelmez- és viselettörténet stíluskorszakai és azok hatása a színházművészet játéktípusának, esztétikai értékalakzatának egészére a művészeti ág története során.

A különböző korok, országok divatja, a különböző társadalmi osztályok viseletei (kiegészítővel együtt).

A kosztüm, a paróka, jelmez és arcfestés (smink) használatának alakulása.

42.3.4. A színház- és a filmművészet elmélete, esztétikája

A színjáték, a színpadi előadás fogalmának, elemeinek, alkotórészeinek elemzése, azok történeti változásainak áttekintése.

A színházművészet komplex eszköztárában, esztétikai összetettsége, alkotófolyamatának sajátosságai, szakaszai, helyszínei.

A műalkotás tárgyasulását, elemzésének problémái.

Az esztétika fogalma, tárgya, minőségei, kategóriái.

Művészetelmélet, színművészeti ágazatok, típusok.

A színházművészet komplexitása. A színjátéktípusok szerkezete, elemei, elemzési módszerei.

A színpadi látvány, a színpadi játéktér technikai vonatkozásai. A díszlet, a jelmez, a bútor, a kellék, a hang- és fénytechnika szerepe az előadás egészében.

A színpadtechnikai eszköztár elemei, működésének célja és technikája, esztétikai hatása.

A színészi ábrázolás tárgyi környezete, a scenikai eszközök alkalmazásának módszertana.

A színházművészet esztétikai értékalakzata, az értékalakzat formálódása a XX. század során. Kortárs színpadi hatáselemek.

Színpadi szerep esztétikai formáinak kialakítása, szerepépítési módszerek.

Próbamódszerek és alakítások elemzése.

A szerepalkotás szakaszai, folyamata. Az alakításhoz szükséges színészi eszköztár kialakításának és működtetésének módszerei.

Az alakítás megteremtésének időbelisége, a próbafolyamat szakaszai, céljai, részeredményei.

A mozgóképes és a filmalkotás szerkezete, elemei, szerkezetének változatai.

Jelentős filmesztétikai, -elméleti és történeti fogalmak, folyamatok.

A film dramaturgiája, a kép, az utalás, a képváltások, a montázs, narráció.

A szerzői és a szórakoztató film eltérő jellemzőinek megfogalmazása.

A mozgóképes műfajok, modellek és típusok a művészeti ág története során, s azok jellemzői. Műfaj történeti és elméleti alapismeretek.

Film- és televíziós szerep esztétikai formáinak kialakítása, szerepépítési módszerek. Próbamódszerek és alakítások elemzése.

A szerepalkotás szakaszai, folyamata. Az alakításhoz szükséges színészi eszköztár kialakításának és működtetésének módszerei.

Az amerikai filmszínészi iskola

Az európai filmszínészet új típusú műhelyei.

42.3.5. Egyetemes színháztörténet

A színházművészeti előadás szerkezete, elemei. A színpadi műfajok, modellek és típusok a művészeti ág története során, és azok jellemzői.

A színházművészet főbb játéktípusainak eszközrendszere és alkotási módszerei.
 Az ókori görög, római színház és dráma.
 A középkori liturgikus színjátszás.
 A reneszánsz korának színjátszása.
 A "farce", a commedia dell'arte jellemzői.
 A barokk és a felvilágosodás színháza.
 A klasszicizmus.
 A romantika színháza.
 Az európai színjátszás XX. századi történetének jelentős irányzatai és alkotói.
 Jelentős kortárs irányzatok.
 Színházi előadások elemzése.

42.3.6. Magyar színháztörténet

A magyar színjátszás kezdetei.
 A magyar színjátszás kialakulása, a vándorszínészet kora.
 A Pesti Magyar Színház megnyitásától a Nemzeti Színház aranykoráig, Paulay Ede tevékenysége.
 A századforduló színházi élete Magyarországon.
 A két világháború közötti magyar színjátszás.
 Az 1945 utáni magyar színházi élet sajátosságai, alkotói.
 Határon túli magyar színjátszás.
 A rendszerváltást követő színházi struktúra.
 Kortárs magyar színház.

42.3.7. Egyetemes drámatörténet

A drámatörténet főbb korszakai, jelentős alkotói, drámatípusai az ókortól a kortárs művekig.
 A meghatározó jelentőségű drámai művek szerkezeti, stilisztikai, scenikai elemzésének gyakorlata.
 A drámai kompozíció, a szerkezet elemei, kategóriái, azok változása a műnem története során.
 A drámai műnem főbb műfajainak, típusainak kialakulása, jellemzőik, szerkezeti hasonlóságok és eltérések.
 Az ókori görög és római dráma sajátosságai.
 A középkor liturgikus és világi drámairodalmának típusai.
 A „farce”, a commedia dell'arte jellemzői.
 A reneszánsz és a manierista dráma eredményei, jelentős alkotóinak életműve.
 A spanyol barokk dráma alkotói, dramaturgiai jellemzői.
 A francia klasszicizmus drámairodalmi törekvései, alkotói.
 A romantikus dráma.
 A polgári dráma jellemzői, meghatározó alkotásai.
 Az egyetemes drámairodalom irányzatai, alkotói a XX. század első felében.
 Az amerikai dráma.
 Az abszurd és a groteszk dráma.
 Az egyetemes drámairodalom irányzatai, alkotói a XX. század második felében.

42.3.8. Magyar drámatörténet

A magyar drámairodalom kezdetei.
 Magyar dráma a felvilágosodás korában.

A XIX. századi magyar romantikus dráma története, típusai, kiemelkedő alkotói, alkotásai.

Naturalista kísérletek.

A XX. századi magyar dráma tematikai és formai irányai, alkotói, kiemelkedő alkotásai.

Polgári dráma, szalon-vígjáték a két világháború között.

Történelmi drámák a XX. századi magyar irodalomban, a parabola műfaja.

Politizáló színház és dráma.

Határon túli magyar drámairodalom jelentős alkotói, műhelyei.

Értelmiségi sorskérdések a magyar drámairodalomban.

Groteszk és abszurd kísérletek.

Kortárs magyar drámai törekvések, alkotók.

42.3.9. A színművészet etikai, pszichológiai vonatkozásai

A színpadi és a mindennapi személyiség jellemzői.

A művészi alkotás etikai alapjai, a folyamat etikai jellemzői.

A színházművészet etikai normáinak sajátosságai.

Művészi szabadság és kötöttség a színházművészetben.

A színházi és a mozgóképes produkciók alkotási folyamata, alkotói és a hozzájuk kötődő etikai vonatkozású viszonyok.

A színész munkakapcsolata a színházművészet, a mozgóképes művészet egyéb tényezővel, szereplőivel. A viszonyok etikai vonatkozásai.

A társulat és az alkotó közösség etikai normái.

A színészi alkotás etikai szabályozottsága. Az alázat, az empátia, a konfliktus, a kompromisszum fogalma, etikai vonatkozásai.

A színművészet lélektani folyamatai, jellemzői.

Konfliktus és stressz az alkotás különböző fázisaiban.

Relaxáció, koncentráció, szuggesztió, önszuggesztió az alkotófolyamatban.

A színészi ábrázolás paradoxona, a " nyilvános egyedüllét", a " mi lenne, ha" kategóriái

A beleélés szerepe a színészi ábrázolásban.

A lélektani megfigyelés, önmegfigyelés, az elemzés és önelemzés, a pszichikai kondicionálás stratégiája, technikái, gyakorlatai

A színházi munkaterület lélektani terheltsége, konfliktus, stressz. Feldolgozási stratégiák.

Az előadóművész alkotásának lélektani feltételrendszere, a feltételek kialakításának módszerei

A befogadó és az alkotó sajátos lélektani kapcsolata a pódium-művészet keretein belül.

A figyelem felkeltésének és a művészi hatás létrehozásának pszichikai feltételei

42.3.10. Egyetemes és magyar filmtörténet

A filmművészet jelentős korszakai, ábrázolási módszerei.

A filmművészet komplexitása, szerkezeti elemei, eszközrendszere.

Az eszközrendszer alkalmazásának stílustörténeti változatai.

A filmművészeti korszakok jellemzői, szemléleti sajátosságai, sajátos eszközrendszere, színészi játéktílusainak jellemzői.

A némafilm.

A hangosfilm a II. világháborúig.

Filmművészeti korstílusok a II. világháborút követően (A neorealizmus, A francia újhullám, Az angol free cinema).

Az európai művészfilm (szerzői film) nagy egyéniségei (Fellini, Bergman, Bresson, Antonioni).

Kelet-európai filmművészet áramlatok (A cseh, a lengyel, az orosz film törekvései, alkotói, alkotásai).

A magyar film története, jelentős alkotói (Szabó István, Sándor Pál, Fábri Zoltán, Jancsó Miklós, Kósa Ferenc, Sára Sándor, Makk Károly, Bacsó Péter, Nemes Jeles László).

A jelentős filmalkotások elemzése.

42.3.11. Zene és színpadi művek elmélete és története

Zene és dráma, zene és színház (pl. Szentivánéji álom – Mendelssohn, Beaumarchais – Mozart, Balázs Béla – Bartók Béla A kékszakállú herceg vára).

Az opera jellemzőinek áttekintése, szabadon választott művek alapján.

Az operett jellegzetességei (pl. Offenbach, J. Strauss, Lehár, Kálmán művei alapján).

A musical műfaj jellemzői (pl. Hegedűs a háztetőn, Az Operaház fantomja alapján).

A rockopera műfaji sajátosságai, zenei világa (pl. István a király).

A balett és táncjáték, mint zenei műfaj (pl. Stravinsky vagy Bartók egy-egy műve).

Jazz és a populáris zene sajátosságai szabadon választott művek alapján.

A népzene és világzene jellemzői szabadon választott művek alapján.

42.3.12. Vizuális kultúra

A művészi közlés, mű és jelentése.

Művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok.

A fotografikus kép.

A mozgóképi kifejezés.

A tömegkommunikáció

Az újabb, kísérleti médiumok.

42.3.13. Mozgóképkultúra- és médiaismeret

A mozgóképben és a médiában a figyelemirányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei.

A mozgóképi elbeszélés eszközei.

A szerzői kultúra és tömegkultúra, mint eltérő beszédmódok.

A tömegkommunikáció, nyilvánosság, hálózati kommunikáció.

Az új média formái és szövegépítkezési sajátosságai.

A médiaipar, médiafogyasztás és –befogadás.

Médiareprezentáció, valóságosság és hitelesség.

Médiaetika, médiaszabályozás.

42.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Filmvetítésre alkalmas szaktanterem.

Az egyes tananyagegységek elsajátításának sorrendje a tantárgyak leírásában megfogalmazott szerkezet szerint javasolható.

A készségfejlesztő gyakorlati tantárgyak (Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata, Ének- és hangképzés egyéni és csoportos gyakorlata, Színpadi mozgás gyakorlata), valamint az elmélet tantárgy (Színház-, film-, drámaelmélet és történet) esetében, az

alapismeretek kialakítását követően, a tananyagtartalmak párhuzamos, folyamatos ismétlésre épülő oktatása is javasolható.

Elméleti képzési idő aránya: 30%

Gyakorlati képzési idő aránya: 70% (50%–ban színpadi szakmai gyakorlat).

A színpadi szakmai gyakorlat megszervezhető a képzési sajátosságok figyelembevételével, színpadi produkciók elkészítésével, próbaidőszakának megvalósításával, professzionális színházi feltételrendszerben történő bemutatásával.

12, PROGRAMKÖVETELMÉNY
AZ 5 0215 07 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ SZÍNÉSZ I. SZÍNHÁZI- ÉS FILMSZÍNÉSZ
SZAKKÉPESÍTÉSHEZ

(02155064)

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

1.1. megnevezése: **Színész I. Színházi- és filmszínész**

1.2. besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0215

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

2.1. megnevezése: Színész I. Színházi- és filmszínész

2.2. szintjének besorolása 2.2.1. az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 5

2.2.2. a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 5

2.2.3. a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 5

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése:

Nem releváns

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A szakképesítéssel ellátható munkaterület:

A Színész I. Színházi- és filmszínész olyan színészi alakító készség, pszichikai, intellektuális és fizikai fel-készültség, valamint előadói eszközrendszer birtokosa, aki alkalmas színpadon és mozgóképen dramaturgiai szempontból jelentős szerepek önálló, művészi igényű megformálására.

A szakképesítéssel rendelkező legfontosabb munkatevékenységei, munkaköre:

- a kijelölt próbafolyamatban alkotó módon közreműködik
- megfelelő beszéd- és mozgáskészséggel, szakmai felkészültséggel teljesíti színészi feladatait
- színpadi és forgatási feltételrendszerben

- dramaturgiai jelentőségű szerepben
- alkotó módon gyakorolja a színészi ismereteit, szerepalkotási és tanulási módszereit, játéktílusait, technikai
- szerepalkotása során tudatosan és kreatív módon alkalmazza pszichikai adottságait és elmélyült szakmai elméleti ismereteit
- szerepalkotása során tudatosan és kreatív módon alkalmazza beszéd-, mozgás- és alakító készségét, széles körű gyakorlati ismereteit
- különböző műfajú szövegeket, dalokat, zeneszámokat élményszerű formában szólaltat meg
- szerepformálása során, alkalmazkodik az előadás színpadtechnikai, filmtechnikai igényeihez
- a színház- és filmművészethez kapcsolódó egyéb területeken (szinkronsínészet, pódiumművészet, média-műfajok) is képes színészi feladatokat ellátni

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása

Nem áll szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

6.1. Iskolai előképzettség: érettségi végzettség,

6.2. Szakmai előképzettség: 54 212 03 Színész II. vagy Gyakorlatos színész (a szakmairány megjelölésével),

6.3. Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges

6.4. Szakmai gyakorlat időtartama: 2 év, illetve a Színész II. vagy Gyakorlatos színész szakképesítés gyakorlati képzési ideje 50 %-ának megfelelő igazolt színpadi szakmai gyakorlat

6.5. Szakmai adottságok, készségek felmérése: szükséges (a magas szintű előadói, színészi ismeretek elsajátításához szükséges fizikai, mentális, pszichés, intellektuális adottságok, képességek, készségek, jártasságok vizsgálata)

6.6. Gyakorlati és elméleti képzési idő aránya: gyakorlat: 80% (50%-ban színpadi, előadóművészeti szakmai gyakorlat); elmélet: 20%

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám: (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege.)

7.1. Minimális óraszám iskolai rendszeren kívüli képzésben: 480 óra

7.2. Maximális óraszám iskolai rendszeren kívüli képzésben: 720 óra

7.3. Iskolai rendszerű képzésben: a kerettanterv szerinti óraszám

8. A szakmai követelmények leírása

8.1.

Programkövetelmény-modul neve: Színészi alakítás

Programkövetelmény-modul sorszáma: 1

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszámja:

- Minimális óraszám: 480
- Maximális óraszám: 720

Képzési forma: Csoportos

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Megismeri, átlátja, rendszerezi a színpadi és filmes színészi tevékenységhez, valamint a színházi és filmes alkotói folyamathoz szükséges előadói technikai eszközöket, módszertani elveket	Képes kialakítani és fejleszteni, és magas szinten, önállóan alkalmazni a színpadi és filmes színészi tevékenységhez szükséges előadói technikai adottságokat és ismereteket, koncentráló és kontrolláló képességeket	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani, rögzíteni, reprodukálni Döntéseit a szakterület jogi, etikai szabályainak figyelembevételével hozza
Érti, ismeri a mindennapi élet helyzeteinek feldolgozási technikáit, a dráma-részletek értő és színvonalas megjelenítésének módszertanát, a színpad és a film szerepépítési technikáit	Képes színészi improvizálásra, drámarészletek értő és színvonalas megjelenítésére, színpadi kapcsolat teremtésére, a színpadi szerep megformálására, a színpad és a film szerepépítési technikáinak önálló, alkotó alkalmazására	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani, rögzíteni, reprodukálni Döntéseit a szakterület jogi, etikai szabályainak figyelembevételével hozza
Ismeri a szövegértelmezési, elemzési stratégiákat, azok alkalmazásának módszertanát	Képes szépirodalmi verses, prózai és párbeszédos formájú szövegek tagolt, árnyalt és magas szintű, kifejező előadásának technikai megvalósítására	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani, rögzíteni, reprodukálni Döntéseit a szakterület jogi, etikai szabályainak figyelembevételével hozza
Ismeri a beszédelemzési módszereket, a beszédtechnikai fejlesztés, javítás technikáit	Képes a beszédelemzési módszerek, fejlesztő, javító, szinten tartó gyakorlatok alkalmazására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért	Önállóan képes munkáját végezni
Átlátja, a különböző szerkezetű, stílusú, műfajú szövegek (vers, monológ, dialóg) érzelmi, gondolati tartalmainak kifejezését	Képes különböző szerkezetű, stílusú, műfajú érzelmi, gondolati tartalmainak magas szintű, alkotó kifejezésére	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával megoldani képes
Pontos szakmai ismeretekkel rendelkezik a színpadi éneklés technikai alapjairól, a különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, szonon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságairól	Képes a különböző hangulatú, műfajú dalok, zenés művek műfaji sajátosságainak megfelelő énektchnikák alkalmazására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért, az előadás-egészben történő megjelenítéséért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani, rögzíteni, reprodukálni

Átlátja és ismeri a színpadi kifejezéshez szükséges testhasználat kialakításának technikáit, az alkalmazott koreográfiák elsajátításának módszertanát, a balett-tánc, jazz-balett, néptánc mozgásformáinak és stílusainak alapelemeit	Képes a fizikai kondíció, állóképesség fejlesztésére, a test részeinek, izomzatának tudatosítás és kontrollált irányítására, táncos színészi feladatok színvonalas megoldására	Felelősséget vállal az elvégzett munka tartalmáért és formájáért, az előadás-egészben történő megjelenítéséért	Önállóan képes munkáját végezni, valamint az össze-tett feladatokat próbavezető irányításával képes megoldani, rögzíteni, reprodukálni
Átlátja a színház és film-művészet, valamint esztétika jelentős korszakait, témáit, kérdéseit és kihíváit	Képes alkotó módon felhasználni elméleti ismereteit, a szöveg-, helyzet- és szerepelemzési módszereket	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat az alkotói célok megvalósítása érdekében	Önállóan képes munkáját végezni

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A Színész I. Színházi- és filmszínész a művészet, a kultúra, a közművelődés intézményrendszerében, intézményeiben, előadó-művészeti produkciókban, színházi, filmes, televíziós, média területeken és felületeken széles körben alkalmazható, önálló művészi alkotómunkára alkalmas szakember.

Előadó-művészeti szaktudása és képességei révén alkalmas a helyi, valamint szélesebb közösségek, közönség és befogadói rétegek kulturális identitásának, hagyományainak, esztétikai érzékének fejlesztésére, ismereteinek gyarapítására, művészeti, szórakoztató ipari, valamint didaktikai és pedagógiai feladatok színvonalas ellátásával, a társadalmi kulturális igények felkészült és színvonalas szolgálatára.

Tevékenysége elsősorban a helyi társadalom művészeti, közművelődési intézményrendszerében jelenik meg, erősítve e közösségek szociális viszonyhálózatának kialakulását, fejlődését, együttműködésük eredményes megvalósulását.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása

10.1. Személyi feltételek: Az egyes vizsgatevékenységek lebonyolításában a hatályos köznevelésről, illetve a szakképzésről szóló törvények előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túlmenően a képesítő vizsgán alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

- Felsőfokú szakirányú (színházművészeti szakember, illetve művész) végzettség
- Felsőfokú végzettség és közoktatás-vezetői szakirányú végzettség

10.2. Tárgyi feltételek:

- Professzionális szcenikai feltételrendszerrel rendelkező színpadi játéktér
- Szóbeli vizsgára alkalmas terem
- Számítógépes munkaállomás, nyomtató

- Internet-kapcsolat

10.3. Vizsgatevékenységek részletes leírása

Megnevezése	Időtartama	Egyes vizsgatételek és feladatok bemutatása	A mérés módszere	Az értékelés szempontjai	Súlyozása százalékban kifejezve a vizsga egészének értékelésében	Egyéb követelmények
Gyakorlati vizsgatevékenység: Színészi alakítás	90 perc (a vizsgaelőadás teljes játékidője)	Szerepfeladat végrehajtása (a felkészülési időszak kezdetekor kijelölt feladat)	pontozás, maximum 100 pont	A szerepfeladat végrehajtásának, a színészi eszköz-rendszer működtetésének felkészültsége, a megvalósítás színvonala	70%	A vizsgaelőadásban kijelölt, dramaturgiai szempontból jelentős szerepfeladat megvalósítása
Szóbeli vizsgatevékenység: Színházelméleti alapismeretek	45 perc (30 perc felkészülési idő, 15 perc válaszadási idő)	Szóbeli vizsgatevékenység, tételsor alapján	pontozás, maximum 100 pont	A tételben meghatározott művészetelméleti, esztétikai, színháztörténet ismeretek alkalmazása, az elemző-készség, valamint a szakszerű és hatékony kommunikáció színvonala.	30%	

10.4. A képesítő vizsga egészének értékelése:

A képesítő vizsga egyes vizsgatevékenységeihez rendelt vizsgafeladatok érdemjegye az elért %-os teljesítmények alapján:

- 81 - 100% jeles (5)
- 71 - 80% jó (4)
- 61 - 70% közepes (3)
- 51 - 60% elégséges (2)
- 0 - 50% elégtelen (1)

Ha minden vizsgafeladat eredményes, úgy a képesítő vizsga osztályzatát a vizsgafeladatonként elért érdemjegyek vizsgafeladat értékelési arányával súlyozott átlaga alapján kerekítve, az általános szabályok szerint kell meghatározni.

Sikertelen a képesítő vizsga, ha annak bármelyik vizsgatevékenységéhez rendelt vizsgafeladatának érdemjegye elégtelen (1).

Javítóvizsga esetén csak az elégtelenre, illetve pótlóvizsga esetén csak az igazoltan nem teljesített vizsgatevékenység ismétlése szükséges.

A képesítő vizsga gyakorlati vizsgatevékenységének elégtelen értékelése esetén javító vizsga egy év múltán tehető.

Iskolarendszeren kívüli vizsgáztatás esetén a gyakorlati vizsga időpontja a színházi előadást bemutató színház műsorrendje szerint alakul.

10.5. A képesítő vizsga menetének leírása:

10.5.1. A vizsgára bocsátás feltétele

Az iskolai rendszerű képzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak sikeres megvalósítása a szorgalmi időszak végéig.

A képzési programban előírt színpadi, előadói gyakorlat (1 év, illetve a gyakorlati képzési idő 50 %-ának megfelelő) teljesítéséről szóló igazolás.

Az iskolarendszeren kívüli képzésben a modulzáró vizsga eredményes letétele, illetve képzési tanúsítvány.

A képzési programban előírt színpadi gyakorlat (legalább 1 év) teljesítéséről szóló igazolás.

Színpadi-, filmszínészi tevékenységgel kapcsolatos referencia, ajánlás (igazgató, rendező) bemutatása.

A modulzáró vizsga gyakorlati vizsgatevékenysége alóli felmentés feltétele: a Színész II. vagy Gyakorlatos színész képzés megszerzését követő legalább egy éves – a hatályos rendeletben nemzeti vagy kiemelt színházi szervezetként besorolt intézményben teljesített – szakmai gyakorlat során eljátszott több szerep igazolása.

10.5.2. Írásbeli vizsgatevékenység: -

10.5.3. Gyakorlati vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: Összetett, dramaturgiai szempontból jelentős szerep színpadi vagy báb-színpadi repertoáron szereplő színpadi előadásban vagy nyilvános vizsgaelőadásban, professzionális keretek között történő megformálása

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc (a vizsga-előadás teljes játékideje)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 70%

10.5.4. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: A szakmai követelményekben megfogalmazott színházelméleti, esztétikai, működéstani, szervezési, jogi alapismeretek bemutatása kötelező, illetve ajánlott szakirodalom valamint a tételsorban szereplő vizsgakérdések alapján.

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (30 perc felkészülési idő, 15 perc válaszadási idő)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

10.6. A képesítő vizsgán használható segédeszközök és használatuk részletes szabályai:

A képesítő vizsga gyakorlati vizsgatevékenységén a szerepfeladat megvalósításához szükséges eszközök, kellékek, jelmezek szakszerű használata a vizsgafeladat része, a szóbeli vizsgatevékenység során egyéb segédeszköz nem használható.

13, SZAKMAI PROGRAM
AZ 5 0215 07 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ
SZÍNÉSZ I. SZAKKÉPESÍTÉS SZÍNHÁZI- ÉS FILMSZÍNÉSZ SZAKIRÁNYHOZ

I. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 5 0215 07

A szakképesítés megnevezése: **Színész I.**

Szakirány megnevezése: **Színházi- és filmszínész**

Tanulmányi terület: Művészet

Iskolai rendszerű képzés esetén az évfolyamok száma: 1 év

II. Óraszámok egy évfolyamos szakgimnáziumi képzésben 1/15. évfolyamra

1/15. évfolyam
961

III. A Színész I. szakképesítés Színházi- és filmszínész szakirány programkövetelmény modulja, tantárgyai, témakörei

Színészi alakítás	
<i>Tantárgyak megnevezése</i>	<i>Témakörök</i>
Színjátás gyakorlata	Próbafoiyamat, próbafeladatok, színpadi előadás megvalósítása professzionális szcenikai feltételrendszerben
	Szerepépítés, karakterformálás drámai mű színpadra állítása során
	Szerepépítés, karakterformálás zenés mű színpadra állítása során
	Szerepépítés, karakterformálás filmszínészi gyakorlat során
	Színészi előadás hangfelvétele
Színészi beszéd gyakorlata	Elbeszélő, összetett versszerkezetek előadása
	Stilizált nyelvezetű drámai jelenetek, monológok előadása
	Időmértékes, kötött szerkezetű drámai jelenetek, monológok előadása
Színészi	Beszédtechnika elemeinek alkalmazása drámai szerep megformálása során

beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	Beszédtechnika elemeinek alkalmazása verses művek előadása során
	Beszédtechnika elemeinek alkalmazása hangfelvétel során
Énekes színjátszás gyakorlata	Zenés etűdök alkotása
	Megzenésített versek, sanzonok, kuplék előadása
	Zenés művek (musical, song, rockopera, operett) betétdalainak előadása
Színpadi tánc és akrobatika gyakorlata	Színpadi tánc-technikai tréning
	Színpadi koreográfia megvalósítása különböző mozgás (kontakt, pantomim) és színpadi tánc (jazztánc, történelmi és modern társastánc, néptánc) elemek alkalmazásával
	Táncszínházi kifejezés, akrobatika
Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei	A színművészet esztétikája, a színészi alakítás formanyelve
	Színpadi szövegtípusok elmélete és feldolgozása
	A színházművészet stílustörténeti korszakai
	A színművészet játéktípusai, alkotási módszerei a XX. században
	Kortárs színházi irányzatok
	Színházi működéstan, jogi és gazdálkodási jellemzők
	Színháztípusok, szervezeti formák

A
Színészi alakítás
megnevezésű
programkövetelmény modul
tantárgyai, témakörei

A Színészi alakítás megnevezésű programkövetelmény modulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Színjátszás gyakorlata	Színészi beszéd gyakorlata	beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata	Énekes színjátszás gyakorlata	Színpadai tánc és akrobatika gyakorlata	Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei
FELADATOK						
A próbafolyamat során a rendezői utasítások betartásával, szerepépítési technikáinak önálló alkalmazásával szerepet alkot	x					
Színpadai és forgatási feltételrendszerben alkotó módon, művészi igényvel gyakorolja a színészi alkotás szakmai ismereteit, a színészmesterség szerepalkotási és tanulási módszereit, játéktípusait, technikáit	x					
Színészi tevékenységét a színházi, bábszínházi, valamint a filmalkotás folyamatának egészébe illeszti	x					
Megteremti, és alakítása során önállóan alkalmazza a színészi kifejezési formáit, külső és belső technikáját	x	x	x	x	x	
A színpadai és filmes előadói tevékenységre alkalmas fizikai kondícióját és képességeit fejleszti, a szerep elvárásai szerint működteti					x	
Különböző műfajú szövegeket, dalokat, zeneszámokat egyéni, élményszerű formában szóaltat meg színpadon, filmen, pódiumműsor keretein belül	x			x		
Mozgáskoordinációját fejleszti, tánc tudását szélesíti, az előadás feltételrendszere szerint működteti					x	
Nonverbális kommunikációját, gesztusnyelvét gyakorlással tudatosítja, árnyalja, a karakterformálás során alkalmazza	x				x	
Ének- és hangképzést folytat, énekes előadói színészi feladatokat lát el	x			x		
Beszédképességét, beszédtechnikáját tökéletesíti, színpadai előadói tevékenysége, szerepformálása során alkalmazza	x	x	x			
Kialakítja az előadói tevékenység mentális és intellektuális feltételeit, módszereit (relaxáció, koncentráció, érzet-felidézés, memória, rögtönzés, kreativitás)	x					x
A színészi tevékenységhez szükséges elméleti ismereteit, tájékozottságát a gyakorlatban alkalmazza						x
A színészi tevékenységhez szükséges technikai ismereteit alkalmazza a próbafolyamat, az előadás, a mozgóképrögzítés során	x					

Rögzíti, és alakításába építi a rendelkező-, illetve kamerapróbák instrukcióit	x					
Az emlékpróbák, illetve kamerapróbák során megalkotja a szerepfeladat gondolati mozzanatait, esztétikai jellemzőit, játéktílusát	x					
Szakirodalmi tájékozottságra tesz szert a színház- és filmtörténet és -elmélet, valamint az esztétika, az előadói jog- és intézményrendszer tárgykörében						x
Megteremti, és alakítása során önállóan alkalmazza színészi kifejezés különböző formáit, külső és belső technikáját	x	x	x	x	x	
Alakítását a játéktér elemei - díszlet, bútor - között, valamint tárgyi eszközeinek - jelmez, kellék - tervszerűen kivitelezett alkalmazásával, alkotótársaival együttműködve, művészi céllal, esztétikai értékkel jeleníti meg	x					
Színházi előadás során érzékeli a közönség reakcióit, s ezeket színészi eszköztárának alkalmazásakor figyelembe veszi	x					
Szövegértelmezési, elemzési ismereteit elmélyíti, alkalmazza a próbafolyamat során						x
Elemzi a szöveg elsődleges és másodlagos jelentésmezőit, kialakítja a játékhelyzetek gondolati kereteit						x
Egyéb színművészeti ágazatok keretei között alkot	x					
SZAKMAI ISMERETEK						
Színház és filmelméleti fogalmak	x					x
Dramaturgiai fogalmak, műelemzési szempontok	x					x
Dráma- és színháztörténeti korstílusok, műfaj és játéktípusok						x
A művelődéstörténet színművészeti vonatkozásai						x
Az esztétika alapfogalmai						x
A filmtörténeti, filmesztétikai alapfogalmak						x
A színészgyakorlat, színészmesterség módszerei, típusai	x					x
Szinkron és rádiós színészgyakorlat		x	x			
A művészi, előadói beszéd szabályai, a színpadi kifejezőerő fokozásának technikái		x	x			
A zenés színészmesterség eszköztárának alkalmazása	x			x		
A színpadi beszédtechnika szabályainak, technikáinak ismerete, alkalmazása	x	x	x			
A színpadi hangképzés és daléneklés módszertana, technikája	x			x		
A színpadi mozgás, kontaktmozgás, gesztusnyelv	x				x	
A pantomim kifejezés alapternikái					x	
A színpadi akrobatika alapternikái					x	
A színpadi tánc műfajai, típusai					x	

A balett-tánc technikája					x	
A jazztánc technikái					x	
A történelmi társastánc, a XX. századi társastánc					x	
Színpadtechnika, szcenika	x					x
A jogérvényesítés, az előadó művészet jogi környezete						x
A szerződéskötésre vonatkozó szabályozás						x
A vállalkozásra vonatkozó szabályozás						x
Kommunikációs és tárgyalási stratégiák						x
A színház működtetése, reklám és marketing tevékenysége						x
A színházi alkotó tevékenység dokumentációja és dokumentálása						x

43. Színjátszás gyakorlata tantárgy

432 óra

43.1. A tantárgy tanításának célja

Alkalmassá tenni a növendékeket - színpadi próbafolyamatok, produkció jellegű komplex vizsgaelőadások, valamint filmforgatási gyakorlat során - színészi feladatok, magas szakmai szinten, művészi igényvel történő megvalósítására. Kialakítani a rendezői, próbavezetői instrukció befogadásának, értelmezésének, rögzítésnek, végrehajtásának igényét, képességét és készségeit.

Elmélyíteni a színészmesterség gyakorlata tantárgy ismereteinek, elemeinek, technikáinak együttes alkalmazását a színházi próbafolyamat, illetve a filmforgatás feltételrendszerének függvényében. A színészi alakítás gyakorlati és elméleti eszközrendszerének komplex használatát, színészi hatáselemmé alakítását a színpadi produkció, illetve a filmfelvétel esztétikai szerkezete szerint.

43.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Színészmesterség gyakorlata (Gyakorlatos színész alap-szakképesítés) tantárgy ismereteit. A Színjátszás gyakorlata tantárgy közvetlen feladata a képzést lezáró komplex szakmai gyakorlati vizsgafeladat megvalósítása, ezért koordinációs összegző szerepe van a többi gyakorlati tárgy (Színészi beszéd gyakorlata, Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata, Énekes színjátszás gyakorlata, Színpadi tánc és akrobatika gyakorlata) konkrét tananyagelemeinek, didaktikai célrendszerének meghatározásakor, valamint azok eredményeinek felhasználásakor. A szerepfeladatok szövegelemeinek elemzésekor, a játéktípusok kialakításakor felhasználja a Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei tantárgy során elsajátítottakat.

43.3. Témakörök

43.3.1. *Próbafolyamat, próbafeladatok, színpadi előadás megvalósítása professzionális szcenikai feltételrendszerben*

Színészi alakítás létrehozása, szerepfeladat megvalósítása a színpadi próbafolyamat feltételrendszerén belül. Rendezői instrukció befogadása, értelmezése, rögzítése és végrehajtása.

A próbafolyamat egyes szakaszaira (olvasó, elemző, rendelkező, ének- és tánc-, emlékpróba, valamint összpróba, főpróba, nyilvános főpróba, felújító szöveg

összmondó és lejáró próbák) jellemző színészi feladatok, próbatechnikák elsajátítása, megvalósítása.

A mesterségbeli alapismeretek, elemek, technikák együttes alkalmazása a színházi próbafolyamat során.

Az alakítás gyakorlati és elméleti eszközrendszerének komplex felhasználása, hatáselemmé alakítása a próbafolyamat során.

Helyzetgyakorlatok és improvizáció. Színpadi kapcsolat teremtése és tartása. Szerepépítési, karakterformálási alapismeretek beépítése a szerepépítés folyamatába.

A színpadi előadás, valamint a próbafolyamat munkarendjének ismeretei.

Az alkotó állapothoz szükséges koncentrációs gyakorlatok, technikák alkalmazása a próbafolyamat és az előadások során. Pszichikai, fizikai sajátosságok tanulmányozása, előadói feltételek kialakítása.

Színészi alakítás bemutatása az előadás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között.

A színészi ábrázolás egyeztetése az előadás egészének játéktílusával, ritmusával, műfaji, hangulati, esztétikai jellegével.

Az alkotás fizikai jellemzőinek kialakítása.

Bemelegítés, beéneklés, beszédtechnikai felkészülés technikai eszköztárának gyakorlati kialakítása.

A maszk, smink, haj, jelmez és viselet szerepe az ábrázolásban. A maszkolás, sminkelés technikái, alkalmazásuk.

Az eltérő jellegű és stílusú haj, jelmez szerepe az ábrázolásban. Az ábrázolt alak külső megjelenítésének esztétikuma.

A színészi eszközrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése az alakítás során.

Kapcsolat kialakítása a közönséggel a színházművészet esztétikai és etikai normái szerint.

43.3.2. Szerepépítés, karakterformálás drámai mű színpadra állítása során

A színpadi alkotófolyamat szakaszai, az egyes szakaszokban megvalósuló színészi tevékenység.

Az alkotási részfolyamatok céljai, eszközei.

A részfolyamatok eredményeinek összegzése a szerepalkotásban.

Az alkotás interperszonális jellege. Az együttműködés stratégiái, a társalkotók együttműködése a próbarend során.

A szerepalkotás, - építés módszertana, szakaszai, technikái.

A rendezői instrukciók beépítése, alkalmazása.

A színészi alkotás eszközrendszerének alkalmazása a szerepépítésben.

A színészi kifejező eszközök összehangolásának gyakorlata.

A játéktílus, játéktílusok elsajátítása.

A színészi eszközrendszer elemeinek együttes és kontrollált használata. A szerep esztétikai formáinak megalkotása, kidolgozása, rögzítése a próbafolyamat során.

43.3.3. Szerepépítés, karakterformálás zenés mű színpadra állítása során

A színpadi alkotófolyamat szakaszai, az egyes szakaszokban megvalósuló színészi tevékenység.

Az alkotási részfolyamatok céljai, a prózai szerep alkotásától eltérő sajátosságai, eszközrendszere.

A részfolyamatok (tánc, ének, próza tanulása) eredményeinek összegzése a szerepalkotásban.

Az alkotás interperszonális jellege. Az együttműködés stratégiái, a társalkotók együttműködése a próbarend során.

A zenés színpadi szerepalkotás, szerepépítés szakaszai, technikái.

A rendezői instrukciók beépítése, alkalmazása.

Az alkotás összetett eszközrendszerének kialakítása, működtetése énekes színpadi alakítás során.

A színészi kifejező eszközök (mozgás, dal, próza) összehangolásának gyakorlata.

Zenés játéktípusok. Az énekes színjátszási műfajok jellegzetességei.

Az énekes színészi eszközrendszer elemeinek együttes és kontrollált használata. A szerep esztétikai formáinak megalkotása, kidolgozása, rögzítése a próbafolyamat során.

43.3.4. Szerepépítés, karakterformálás filmszínészi gyakorlat során

A filmszínészet, a filmforgatás technológiai adottságainak ismerete.

Filmszerep elemzésének szempontrendszere, s annak alkalmazása.

Szerepépítés a filmfelvétel technikai sajátosságai, feltételrendszere szerint.

A kamera előtti előadói készség.

A színészi alakítás kamera előtt történő megteremtésének gyakorlata.

A filmjelenetekben megkívánt élethelyzetek színészi feldolgozása.

A filmtechnológiához igazodó speciális idő- és energia beosztás.

Színészi alkotás gyakorlata a filmalkotás egyéb tényezőinek, alkotóinak (szcenikai keret, partnerek, munkatársak) meghatározottságai között.

Filmtevékenység, kisfilmek készítése, azok színészi feladatainak megoldása.

Összetett színészi eszközrendszer (beszéd, ének, mozgás, tánc) a rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált filmszínészi gyakorlata.

A film stílusának, műfajának, hangulatának, esztétikai jellegének színészi kifejezése.

43.3.5. Színészi előadás hangfelvétele

A színészi eszközrendszer (beszéd, ének) rendezői instrukcióknak megfelelő, komponált alkalmazása és működtetése hangfelvétel során.

A szinkron és rádiós gyakorlat szakmai, eszköz-, és etikai normarendszere.

A hallható színészet eszköztára.

A produkció stílusának, műfajának, hangulatának, esztétikai jellegének megfelelő színészi kifejezés módszerei, eszköztára.

A hangfelvétel technikai feltételrendszere, a technikai eszközök alkalmazásának módszertana.

A színészi tevékenységgel rokon előadói feladatok ellátásának eszköz-, és feltételrendszere hangfelvétel során

43.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Színházterem,

Színházi próbatermek (minimum 60 nm²),

Hangfelvételre alkalmas stúdió

44. Színészi beszéd gyakorlata tantárgy

108 óra

44.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy oktatásának célja a különböző szövegtípusok értelmezési, elemzési stratégiáinak fejlesztése, a szépirodalmi verses, prózai és párbeszédes formájú szövegek tagolt, árnyalt és kifejező színészi előadásának megvalósítása.

44.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Vers és prózamondás gyakorlata tantárgy (Gyakorlatos színész alap-képzés) ismereteit. A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárggyal, alakítja és felhasználja annak szakmai tartalmait. A szövegelemek elemzésekor felhasználja a Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei tantárgy során elsajátítottakat.

44.3. Témakörök

44.3.1. *Elbeszélő, összetett versszerkezetek előadása*

Az összetett szövegtartalmak és a színészi kifejezés összefüggései.

Szövegelemzési, verselemzési, poétikai, verstani ismeretek és azok alkalmazása az előadásanyag szöveges elemeinek feldolgozása során.

A szövegtartalom színészi kifejezésének technikai megvalósítása.

A kifejezés beszédtechnikai ismeretei. A beszédtechnikai ismeretek alkalmazása a színpadi beszéd kialakításában, a kifejező beszéd technikája (hangszín, hangerő, hangmagasság, szünet alkalmazása).

A kifejezőerő eszközei: beszédtempó, dinamika, hangsúly, hanglejtés, szünet stb. tudatos alkalmazása.

Elbeszélő, összetett versszerkezetek értelmezése és előadása (a magyar barokk, a felvilágosodás, a romantika, a XX. századi és a kortárs irodalom területeiről).

Elbeszélő, összetett versszerkezetek értelmezése és előadása az egyetemes romantika és a XX. század irodalmából.

A szövegtagolás eszközeinek (tempó, ritmus, szünet) tudatos alkalmazása.

44.3.2. *Stilizált nyelvezetű drámai jelenetek, monológok előadása*

A stilizált nyelvezetű szöveg rögzítésének módszerei.

Színpadi, színészi stilizáció.

Váltások a színpadi beszédben.

A monológ felépítése.

Stilizált drámai párbeszéd színpadi előadása.

A stilizált irodalmi nyelv törvényszerűségeit követő élőbeszéd alkotása.

Drámai szövegek, beszédigényes jelenetek, monológok előadása.

Ajánlott szerzők: W. Shakespeare, F. Schiller, J. W. Goethe, G. Büchner, V. Hugo, E. Rostand, Katona József, Vörösmarty Mihály, Madách Imre, Szigligeti Ede, Csiky Gergely, Szomory Dezső

44.3.3. *Időmértékes, kötött szerkezetű drámai jelenetek, monológok előadása*

A kötött szerkezetű szövegek elemzésének szempontrendszere, technikái.

A színpadi kommunikáció kötött szerkezetű szövegek előadásakor.

A kötött szövegformák kifejező előadásának technikai és eszközrendszere.

Beszédstílus kötött drámai szövegforma előadásakor.

Drámai szövegek, beszédigényes jelenetek, monológok előadása.

Ajánlott szerzők: Aiszkhülosz, Szophoklész, Euripidész, Arisztophanész, Corneille, Racine, Molière

44.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

*Színházterem,
Színházi próbatermek (minimum 60 nm²),
Tanterem*

45. Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy**72 óra****45.1. A tantárgy tanításának célja**

A beszédszervek tudatos használatának kialakítása a színészi alakítás során. Megismertetni a növendékeket a színpadi előadói beszéd elméleti és fiziológiai alaptételeivel.

Képesé tenni a növendékeket az anyanyelv igényes színpadi használatára, valamint az elért beszédállapot megőrzésére és további fejlesztésére.

45.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata tantárgy (Gyakorlatos színész alap-szakképzés) ismereteit. A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színjátszás gyakorlata, valamint a Színészi beszéd gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósulását. A szövegelemek elemzésekor felhasználja a Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei tantárgy során elsajátítottakat.

45.3. Témakörök**45.3.1. *Beszédtechnika elemeinek alkalmazása drámai szerep megformálása során***

A hallási figyelem és a beszéd elemzés alkalmazása szerepformálás során.

Koncentrációs készség, relaxáció alkalmazása a próbafolyamat során.

A színpadi hangképzés technikájának alkalmazása a próbafolyamat során.

A dialóg színpadi előadásának általános szabályai.

A szerep megformálása során alkalmazott beszéd- és előadói stílus jellemzői.

A szerep megformálása során alkalmazott színpadi beszéd technikája.

A szerep megformálása során alkalmazott beszédtempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés kialakítása.

Hangzók javítása.

Váltások az előadói beszédben.

Szövegtagolás ismereteinek alkalmazása a színpadi alakítás során.

A beszélt nyelv törvényeinek ismerete, alkalmazása a színpadi alakítás során. témakör részletes kifejtése

45.3.2. *Beszédtechnika elemeinek alkalmazása verses művek előadása során*

Lazító, légző és koncentrációs gyakorlatok alkalmazása.

A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság alkalmazása.

Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok alkalmazása.

Ritmus-, tempógyakorlatok alkalmazása.

A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatok alkalmazása.

Nonverbális kifejező eszközök alkalmazása.

45.3.3. *Beszédtechnika elemeinek alkalmazása hangfelvétel során.*

A hangfelvétel során alkalmazott beszédtechnikai eszközrendszer.
 A hangadás: zönggyakorlatok, hangerő, hangmagasság alkalmazása.
 Artikulációs és hangzójavító gyakorlatok alkalmazása.
 Ritmus-, tempógyakorlatok alkalmazása.
 A hanglejtés, hangsúly, hangszín gyakorlatok alkalmazása.
 Szövegtagolás, szövegritmus alkalmazása.

45.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

*Szaktanterem,
 Stúdió,
 Színpad, pódium*

46. Énekes színjátszás gyakorlata tantárgy

162 óra

46.1. A tantárgy tanításának célja

A színpadi éneklés technikájának gyakorlása. A légzéstechnika, a hangképzés, a zeneelméleti alapismeretek gyakorlati alkalmazása.

A különböző hangulatú, műfajú dalok (operett, musical, sanzon, táncdal, kuplé stb.) műfaji sajátosságainak feltárása, előadásuk technikájának elsajátítása.

A zenés színpadi szerep megformálásának technikai, módszertani kialakítása. A zenés színpadi mesterség eszközrendszerének fejlesztése. Az ének és mozgás színészi ötvözésének elősegítése.

46.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti az Ének- és hangképzés egyéni gyakorlata (Gyakorlatos színész alap-szakképzés) tantárgy ismereteit. A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színjátszás gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex énekes szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósítását.

46.3. Témakörök

46.3.1. *Zenés etűdök alkotása*

Zenés etűdök, cselekvéssorok alkotása mondókák alapján.

Zenés etűdök cselekvéssorok alkotása népdalok alapján.

Zenés etűdök cselekvéssorok alkotása műdalok alapján.

46.3.2. *Megzenésített versek, sanzonok, kuplék előadása*

Kuplák és sanzonok önálló kiválasztása és kidolgozása.

Zongorakíséret, korrepetíció.

A zenei alap felhasználása.

A daltanítás szakaszai:

Bemutató, szövegértelmezés

Részletező tanulás

Bevésés

Összefoglalás

Művészi megformálás.

Zenés színészmesterség szólóban, duettben.

46.3.3. Zenés művek (musical, song, rockopera, operett) betétdalainak előadása

Zenés jelenetek tempója, ritmikája, intonálása.
 Frazírozás, hanglejtés zenés jelenet előadásakor.
 Zenés színjáték-típusok, előadói stílusok.
 Brecht-song betanulása, előadása.
 Operettrészletek (szóló, duett vagy tercett) kiválasztása, betanulása, előadása.
 Musicals számok kiválasztása elemzett darabokból, betanulása, előadása.
 Szóló számok illetve együttesek betanulása, előadása.
 Ének és tánc ötvözése, zenés színészmesterség.
 A mikrofon és a mikroport használata.

46.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

*Színházterem,
 Színházi próbatermek (minimum 60 nm²),
 Énekszoba zongorával. Színházi próbatermek (minimum 60 nm²), tantermek*

47. Színpadi tánc és akrobatika gyakorlata tantárgy**144 óra****47.1. A tantárgy tanításának célja**

A tantárgy tanításának célja, hogy a kialakítsa a színjátszáshoz szükséges alapvető fizikai, állóképességet, képessé tegye a növendékeket a színpadi és filmes színészi alakítás mozgás és tánc feladatainak, mozgáselemeinek kifejező és biztonságos megjelenítésére. Célja továbbá az, hogy a növendéket a különböző tánc technikák elsajátításával felkészítse a színházművészet különböző műfajú előadásain való produktív részvételre. Feltárja a különböző mozgásstílusok technikai összetevőinek formai és szerkezeti elemeit, a mozgásszínházi működés összetevőit, a színpadi látvány és megjelenítés törvényszerűségeit.

47.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Színpadi mozgás gyakorlata tantárgy (Gyakorlatos színész alap-szakképzés) ismereteit. A képzés egészét tekintve kölcsönhatásban áll a Színjátszás gyakorlata tantárggyal, segíti a komplex prózai és zenés szakmai vizsgafeladatok színvonalas megvalósulását.

47.3. Témakörök**47.3.1. Színpadi tánc-technikai tréning**

A színpadi szerep kifejezéshez szükséges test-használat. Az izomzat differenciált használata.

A szerep-alakítás mozgásrendszerének (a testtartás, a testhelyzet, a helyváltoztatás, a jelbeszéd, a gesztus, a mimika eszközei) megalkotása.

A színpadi alakítás tánclemeinek megalkotásához szükséges mozgáskoordinációs képesség, állóképesség és kondíció kialakítása.

Balet, társastánc, néptánc ismeretek.

A táncstílusok alapismeretei.

47.3.2. Színpadi koreográfia megvalósítása különböző mozgás (kontakt, pantomim) és színpadi tánc (jazztánc, történelmi és modern társastánc, néptánc) elemek alkalmazásával

A színpadi mozgástípusok és formák alkalmazása a színpadi kapcsolat, a karakterábrázolás kialakításában.

Tervezett színpadi akciók kontakt-gyakorlatai különböző játéksituációk függvényében.

Tervezett színpadi akciók pantomim-gyakorlatai különböző játéksituációk függvényében.

Mozgás és tánc koreográfiák rögzítése, betanulása és előadása egyéni és csoportos formában.

Történelmi és társastánc elemek alkalmazása játéksituációtól függően egyéni és csoportos formában.

Balet elemek alkalmazása játéksituációtól függően egyéni és csoportos formában.

Jazz-balet elemek alkalmazása játéksituációtól függően egyéni és csoportos formában.

Néptánc elemek alkalmazása játéksituációtól függően egyéni és csoportos formában.

47.3.3. Táncszínházi kifejezés, akrobatika

Formai és szerkezeti elven működő mozgássor létrehozása, szerkesztése.

Adott technikai elemtár ismeretében magas színvonalú rögtönzés egyéni és többszereplős helyzetben egyaránt.

Rögzített improvizáción alapuló mozgásanyag megtervezésére és előadása.

Egy adott szituáció, vagy mozgássor különböző stílusokban való reprodukálása.

A ritmikai, térbeli, hangulati elemek rögtönzéses megváltoztatása, átalakítása.

Motívumépítés.

A mozgásfolyamat felépítése motívumtöredékek alapján.

Egyéni mozgástervezési anyag készítése az egyes motívumok illesztése révén.

Színházi helyzetek egyszerű motívumainak megfogalmazása szólisztikus mozgásszínházi gyakorlatban.

Akciótervezés.

Színházi akció-folyamat tervezése csoportos megközelítésben az egyes elemek pontosításával.

A kívánt színpadi mozgások, akrobatikus elemek (járás, botlás, esés, zuhanás, vívás, verekedés) a rendezői elképzelésnek megfelelő megvalósítása.

47.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Ballett-terem,

Színházterem

48. Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei tantárgy

216 óra

48.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a növendékek előtt ismertesse az esztétika tudományág általános fogalmait, kategóriáit, azok tartalmának történeti változásait, a művészeti ágak rendszerét, különös tekintettel a színjáték elemeire, elemzésének szempontjaira. Összegezze a színészi játéktílusok ismereteit. A modern színházművészet kiemelkedő alkotóinak írásait és produktumait elemezve meghatározza a színészi alkotás sajátos eszközrendszerét, alkotási módszereit. Az ismert szerepelemzési és építési módszerek

ismertetésével segítse a színészi alkotás gyakorlati feladatainak megoldását, az esztétikai alapfogalmak jellemzésével pedig alakítsa a növendékek ízlésvilágát.

48.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tantárgy összegzi és továbbfejleszti a Színházi-, filmes- és drámai műalkotások története, elemzése, esztétikája tantárgy (Gyakorlatos színész alap-szakképzés) ismereteit. A tantárgy közvetlen feladata a képzést lezáró szakmai szóbeli vizsgafeladat megvalósítása. A szerepfeladatok szövegelemeinek elemzésekor, a játéktílusok kialakításakor a tantárgy ismeretei felhasználásra kerülnek a Színjátszás gyakorlata, valamint a Színészi beszéd gyakorlata tantárgyak oktatásában.

48.3. Témakörök

48.3.1. *A színművészet esztétikája, a színészi alakítás formanyelve*

Az esztétika fogalma, tárgya, minőségei és kategóriái.

A befogadás, az élményszerűség és a visszacsatolás kérdései.

A műalkotás értékalakzata, a különböző művészeti ágak sajátosságai.

A színházi szerkezete, elemei, elemzésének szempontjai.

Az esztétika vázlatos története.

A színművészet komplex eszközzrendszere, esztétikai összetettsége, alkotófolyamatának sajátosságai, szakaszai, helyszínei.

A színész eszközzrendszere, az ábrázolás esztétikai vonatkozásai.

A műtárgy és a műalkotó azonossága. A színész teste, mint jel.

A színészi műalkotás megismételhetetlensége, múlandósága, intenzitása.

A színészparadoxon, az átélés, jelzés, megmutatás, tudatosság kérdéskörei.

Szerepkörök és szereptípusok a művészeti ágak elmúlt évszázados történetében.

A színművészet XX. századi áramlatai, műhelyei, iskolái, kiemelkedő alkotói.

Stílusreformáló alkotások, alakítások elemzése.

A szerepkörök, - típusok alkati jellemzői, sajátos eszköztára.

A színpadi előadás elemzésének módszertana, gyakorlata.

48.3.2. *Színpadi szövegtípusok elmélete és feldolgozása*

A színpadi szöveg típusai. A próza és vers színpadi megjelenése

Általános irodalomelmélet és műfajelmélet, poétikai alapismeretek.

Az irodalmi mű elemzésének módszertana, stratégiái. Irodalmi stílusok és stílusárnyalatok.

Drámaelméleti, dramaturgiai fogalmak, elemzési technikák és azok alkalmazása

A dialógus feldolgozásának, értelmezésének, elemzésének technikái.

A drámai kompozíció elemei, sajátosságai (expozíció, alapszituáció, bonyodalom, tetőpont, végkifejlet).

Dráma modellek (konfliktusos, középpontos, kétszintes) jellemzői. A drámai műfajok szerkezetének közös és eltérő elemei.

A drámai szövegek, helyzetek, karakterek elemzésének módszerei, szakaszai, eszközei.

Dramaturgiai alaptípusok elemzése.

Drámai műfajok összehasonlító elemzése.

48.3.3. *A színházművészet stílustörténeti korszakai*

A színházi előadás szerkezete, elemei. A színpadi műfajok, modellek és típusok a művészeti ág története során, és azok jellemzői a klasszikustól a posztmodernig.

A színházi játéktílusok története.

Az antik görög színház jellemzői.
 A latin színház fénykora.
 A középkori színjátszás stílusjegyei.
 Színházművészet a reneszánsz korában.
 Barokk színháztípusok.
 Klasszicista udvari színház.
 Romantikus színjátszás.
 Naturalizmus és antinaturalizmus.
 A XX. századi színházművészet jellemző típusai.

48.3.4. A színházművészet játéktípusai, alkotási módszerei a XX. században

A színházművészet főbb játéktípusainak eszközrendszere és alkotási módszerei. Játéktípusok és meghatározó műhelyek, előadások a XX. század egyetemes és magyar színházművészetében.
 A színészi ábrázolás meghatározó változatai, típusai, iskolái, műhelyei, képviselői. A játéktípusok esztétikai jellemzői, értékalakzata, eszközrendszere.
 Játékmódok és stílusok színpadon és filmen a színházművészet elmúlt évszázados története során.
 A magyar színházművészet jelentős irányzatai, képviselői a film- és színház-, a báb- és előadó művészetben.
 Jelentős előadások, filmek elemzése.

48.3.5. Kortárs színházi irányzatok

A kortárs hazai és külföldi színházi irányzatok esztétikai jellemzői, kompozíciós elvei, szerkezeti változatai, elemei, kategóriái.
 Meghatározó, különböző stílusú magyar és idegen nyelvű előadások elemzése.

48.3.6. Színházi működéstan, jogi és gazdálkodási jellemzők

A színházi intézményrendszer, az egyes szervezeti egységek működése és működtetése.
 A színház üzemszerű működése.
 A színházi próbafolyamat szakaszai, jellemzői. A különböző próbatípusok (olvasó-, elemző-, rendelkező-, emlék-, bejáró-, összpróba, fő-, nyilvános-, felújító próba stb.) sajátos alkotási céljai, formai jellemzői. A próbarend időbeli, térbeli sajátosságai.
 A színházi munkarend résztvevői, munkatevékenységük jellemzői és helyszínei.
 A színházi terek és a munkatársak tevékenysége és munkaköre.
 A színházi munkarend szabályrendszere, a próbatábla, a próbaterv jellemzői.
 A színházi működést meghatározó gazdasági, gazdálkodási, költségvetési mozzanatok.
 Reklám, marketing tevékenység.
 A színházi működés jogi szabályozói.
 Színházi szervezeti szabályzat.
 A színész alkalmazásának, foglalkoztatásának és munkavállalásának jogi feltételrendszere és típusai.
 Vonatkozó hatályos jogszabályok.

48.3.7. Színháztípusok, szervezeti formák

Színháztípusok és szervezeti formák jellemzői a XX. században.
 A hivatásos kőszínházi színházi modell jellemzői.
 A műsorrend és a társulat kialakítása, típusai.

Alternatív és amatőr színjátszás.
Diákszínjátszás és drámapedagógia.

48.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem audiovizuális oktatási eszközökkel

Az egyes tananyagegységek elsajátításának sorrendje a tantárgyak leírásában megfogalmazott szerkezet szerint javasolható.

A készségfejlesztő gyakorlati tantárgyak (Színészi beszédtechnika csoportos és egyéni gyakorlata, Énekes színjátszás gyakorlata, Színpadi tánc és akrobatika gyakorlata), valamint az elmélet tantárgy (Színjátszás elméleti és esztétikai ismeretei) esetében, az alapismeretek kialakítását követően, a tananyagtartalmak párhuzamos, folyamatos ismétlésre épülő oktatása is javasolható.

Előírt gyakorlat: 2 év, illetve a Gyakorlatos színész, valamint a Színész II. szakképesítés gyakorlati képzési ideje 50 %-ának megfelelő igazolt színpadi szakmai gyakorlat.